

Granskningshandling 2023-12-19

Översiktsplan 2040

för Osby kommun

Innehåll

Översiktsplan 2040	1
för Osby kommun	1
1 Inledning	4
1.1 Läsanvisning.....	4
1.2 Struktur översiktsplan	4
1.3 Fakta om översiktsplan	4
1.3.1 Planprocessen	5
1.3.2 Kontinuerlig översiktsplanering och planeringsstrategi	6
1.3.3 Avgränsning	6
1.3.4 Syfte	6
1.3.5 Projektorganisation	6
1.4 Osby 2040	7
1.4.1 Ändringar från samrådsversionen	7
1.5 Gällande översiktsplaner	9
1.6 Planeringsförutsättningar	9
1.6.1 Vision & Målområden	9
1.6.2 Befolkning och bebyggelse	9
1.6.3 Styrdokument, mål och underlag	11
2 Planförslag	13
2.1 Utvecklingsinriktning	13
2.1.1 Bebyggelsestruktur	14
2.1.2 Infrastruktur.....	15
2.1.3 Grön- och blåstruktur	16
2.2 Mark- och vattenanvändning	18
2.2.1 Pågående och utvecklad markanvändning	18
2.2.2 Mångfunktionell bebyggelse.....	19
2.2.3 Verksamheter och industri	19
2.2.4 Grönområde och park.....	20
2.2.5 Natur och friluftsliv	21
2.2.6 Vatten	21
2.2.7 Landsbygd.....	22
2.2.8 Transportinfrastruktur	23
2.3 Centralort och orterna	24
2.3.1 Osby	24
2.3.2 Lönsboda.....	38
2.3.3 Killeberg	45
2.3.4 Loshult	49
2.3.5 Hökön.....	53
2.3.6 Visseltofta	55
2.3.7 Östra Genastorp.....	58
3 Riksintressen och tematiska ställningstaganden	59
3.1 Riksintressen	59
3.1.1 Riksintresse för naturvård.....	59
3.1.2 Riksintresse Natura 2000	63
3.1.3 Riksintresse för friluftsliv	66

3.1.4	Riksintresse för kommunikationer	68
3.1.5	Riksintresse värdefulla ämnen och mineral	71
3.1.6	Riksintresse för totalförsvaret	73
3.1.7	Riksintresse för kulturmiljövård (ligger utanför kommunen)	73
3.2	<i>Tematiska ställningstaganden</i>	75
3.2.1	Historia.....	75
3.2.2	Befolkning och bebyggelse	76
3.2.3	Service.....	82
3.2.4	Arbete och näringsliv	85
3.2.5	Natur och friluftsliv	86
3.2.6	Kulturmiljöer	96
3.2.7	Kommunikationer	99
3.2.8	Teknisk försörjning.....	107
3.2.9	Regionala och mellankommunala frågor	116
3.2.10	Miljö- och riskfaktorer	121
3.2.11	Klimat.....	127
3.2.12	Miljökvalitetsnormer	145
3.2.13	Strandskydd och LIS	152
4	Handlingsplan	163

1 Inledning

1.1 Läsanvisning

Översiktsplanen är indelad i fyra olika delar där det i ett inledande kapitel finns ett avsnitt med bakgrunden till varför en ny översiktsplan tas fram. Kapitlet innehåller även en beskrivning av vad en översiktsplan är, syftet, hur processen går till samt planeringsförutsättningarna som ligger till grund för den här översiktsplanen.

Kapitel 2 innehåller planförslaget och inleds med utvecklingsinriktningen. Därefter följer förslag till mark- och vattenanvändning för kommunen och på ortsnivå. I det här kapitlet redogörs även för ställningstagande för de olika markanvändningskategorierna som ger vägledning i efterkommande arbete.

I kapitel 3 finns ställningstagande för riksintressen och tematiska ställningstaganden. Avsnittet om riksintressen tydliggör vad riksintressena är genom beskrivningar samt hur dessa ska tolkas och behandlas i planeringen genom ställningstaganden. Det tematiska avsnittet berör Osbys historia, planberedskap, befolkning och bebyggelse, service, arbete och näringsliv, natur och friluftsliv, kulturmiljöer, kommunikationer, teknisk försörjning, regionala och mellankommunala frågor, miljö- och riskfaktorer, klimat, miljö kvalitetsnormer samt strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Kapitel 4 beskrivs genomförandet av översiktsplanen vilket redogörs i en handlingsplan.

Hållbarhetsbedömningen som tillhör översiktsplanen finns i ett separat dokument.

1.2 Struktur översiktsplan

Det här är samrådsförslaget till Osby kommuns nya översiktsplan. Översiktsplanen finns tillgänglig både som pdf-dokument och som digital kartberättelse. Dokumentet och den digitala kartberättelsen skiljer sig något åt avseende avsnittsindelning men innehållet är detsamma.

Dokumentet är indelat i olika avsnitt för att underlätta läsningen enligt nedanstående:

- Inledning
- Planförslag (uppdelat i utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändning, centralort och orterna)
- Riksintressen och tematiska ställningstaganden
- Handlingsplan
- Hållbarhetsbedömning

Under processens gång kommer det att tillkomma samrådsredogörelse, särskilt utlåtande och eventuella utredningar.

1.3 Fakta om översiktsplan

En översiktsplan är en kommunomfattande plan och syftar till att ge en överblick över användningen av mark- och vattenområden samt hur de bör användas i framtiden. Den inkluderar även information om hur den befintliga byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Dessutom ska översiktsplanen visa hur kommunen ska hantera och följa riksintressen och miljö kvalitetsnormer. Ett övergripande mål för samhällsutvecklingen är att främja en hållbar utveckling. Översiktsplanen ska därför genomgå en miljöbedömning enligt kraven i miljöbalken. Förutom att ta hänsyn till miljöaspekter, hälsa och resurshantering bör översiktsplanen enligt plan- och bygglagen även beskriva övriga konsekvenser, såsom sociala och ekonomiska konsekvenser.

En översiktsplan är en vägledning för framtida beslut, men den är inte juridiskt bindande. Det innebär att beslut om bygglov, förhandsbesked, förfrågningar och detaljplaner ska följa översiktsplanens intentioner, och om det blir nödvändigt att avvika från planen måste det motiveras särskilt. En aktuell och relevant översiktsplan underlättar processen för att få tillstånd och fatta beslut om mark- och

vattenanvändning. Översiktsplanen spelar också en viktig roll i beslut som fattas av andra myndigheter som rör mark- och vattenanvändning inom Osby kommun.

Kommunfullmäktige beslutar översiktsplanen. Översiktsplanen är också en överenskommelse med staten, där länsstyrelsen är den som bevakar och samordnar de statliga frågorna under planprocessen.

För vissa specifika områden eller tematiska frågor kan det vara nödvändigt att göra översiktsplanen mer detaljerad. I sådana fall kan en "fördjupning av översiktsplanen" eller ett "tematiskt tillägg till översiktsplanen" göras och ersätta den övergripande översiktsplanen inom det angivna området.

För att utveckla en översiktsplan krävs strategiska planeringsunderlag. Om sådana underlag inte redan finns kan det vara klokt att ta fram dem samtidigt som översiktsplanen utarbetas. Strategiska planeringsunderlag kan till exempel vara en grönplan eller en energi- och klimatstrategi.

1.3.1 Planprocessen

Samhällsutveckling och nya kunskaper innebär att kommunens planering i översiktsplanen behöver ses över med jämna mellanrum. Det ska göras i tre steg: samråd, granskning och antagande. Det står i plan- och bygglagen hur man ska ta fram en översiktsplan och vad översiktsplanen ska innehålla. För att underlätta arbetet med att ta fram en översiktsplan har Boverket utvecklat en "ÖP-modell" som föreslår en struktur för planen. Nedan beskrivs varje steg i detalj.

Den 2022-12-19 § 194 tog kommunfullmäktige i Osby kommun beslut om att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för kommunen.

1.3.1.1 Samråd

Det första steget i att ta fram en översiktsplan är samrådsfasen. Nu får allmänheten och berörda intressenter lämna synpunkter och förslag till planen. Det övergripande syftet med samrådet är att samla in information så att vi kan skapa ett så bra beslutsunderlag som möjligt, men även för att ge insyn och möjlighet för kommuninvånare, företagare och andra intressenter att påverka planens innehåll.

Under samrådet redovisar kommunen ett förslag till ny översiktsplanen. Vi visar upp och förklarar innehållet och vad det innebär innebörd. Under samrådet berättar vi också varför förslaget ser ut som det gör, vilka planeringsunderlag som vi använt samt översiktsplanens konsekvenser.

Tidigt under samrådsfasen genomfördes riktade dialoger med barn och näringsliv. Syftet med dessa tidiga dialoger var att ta in och få ökad förståelse för barnens perspektiv och behov samt näringslivets förutsättningar och behov. Dialogen gav kommunen en utökad förståelse och vägledning – exempelvis att barn upplever sin närmiljö som trygg och bra, och att näringslivet har behov av fortsatt behov att utveckla verksamheter och gärna vill synliggöra att Osby kommun är en bra plats att bo på.

I arbetet med översiktsplanen har skolor i kommunen besökts för att ta reda på vad barn tycker och vilken utveckling de vill se. Under besöken har barnen dels fått arbeta individuellt med ett antal frågor, dels i grupp. Frågorna har både varit öppna och mer precisa för att få fram så många svar och åsikter som möjligt. Materialet från besöken har därefter sammanställts och fungerar som underlag till översiktsplanen. Utgångspunkten är bland annat att planförslaget ger så positiv inverkan på barn som möjligt. Samrådsfasen avslutas genom att vi sammanställer och kommenterar inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse. De inkomna synpunkterna ligger sedan till grund för en bearbetning av planförslaget. Under samrådstiden genomfördes samrådsmöte den 30 augusti 2023 där planförslaget presenterades och bidra med idéer och ställa frågor och synpunkter kunde ställas.

1.3.1.2 Granskning – här är vi nu!

När planförslaget har justerats utifrån inkomna synpunkter från samrådet, ställs översiktsplanen ut för granskning i minst två månader.

Under granskningstiden kan kommuninvånare, fastighetsägare, grannkommuner, myndigheter och andra berörda parter lämna in skriftliga synpunkter. Länsstyrelsen ger också ett skriftligt granskningsyttrande.

Efter granskningen sammanställer vi synpunkterna och redovisar eventuella ändringar i översiktsplanen. Vid väsentliga ändringar efter granskningen kan planen behöva ställas ut för

granskning igen. Detta säkerställer transparens och ger möjlighet till fortsatt deltagande i planprocessen.

1.3.1.3 *Antagande*

Efter granskningen tillåts endast små justeringar av översiktsplanen. Det är kommunfullmäktige som slutligen beslutar om att anta översiktsplanen. När tiden för överklagande passerat utan några överklaganden får översiktsplanen rättskraft och blir den gällande översiktsplanen för kommunen.

Det är viktigt att notera att överklaganden inte kan röra innehållet i översiktsplanen eftersom den inte är juridiskt bindande. Istället måste överklaganden fokusera på eventuella invändningar om att översiktsplanen inte har tagits fram i enlighet med lagstiftningen, det vill säga att kommunen inte har följt den rättsliga processen för att ta fram översiktsplanen.

1.3.2 Kontinuerlig översiktsplanering och planeringsstrategi

En översiktsplan är ett strategiskt dokument som behöver uppdateras kontinuerligt för att hålla jämna steg med förändringar både i kommunen och samhället i stort. Genom att följa upp och utvärdera planen löpande säkerställs dess aktualitet, vilket underlättar detaljplanering, bygglovshantering och andra tillståndsprövningar.

Samhället förändras snabbt och nya förutsättningar uppstår. För att hantera dessa förändringar kan översiktsplanen kompletteras med tillägg och fördjupningar utan att hela planen behöver omarbetas.

År 2020 infördes ändringar i plan- och bygglagen för att främja kontinuerlig översiktsplanering. En av dessa ändringar innebär att en planeringsstrategi måste antas av kommunfullmäktige inom 24 månader efter ett val. Om detta inte sker betraktas översiktsplanen som föråldrad. En planeringsstrategi syftar inte till att ändra själva översiktsplanen, utan fokuserar på vad kommunen bör prioritera och eventuella delar av planen som behöver justeras för att hålla den aktuell.

1.3.3 Avgränsning

Ämnesmässig avgränsning: **Mark- och vattenanvändning**

Geografisk avgränsning: **Osby kommun**

Tidsmässig avgränsning: **År 2024 – 2040**

1.3.4 Syfte

En översiktsplan ska ge vägledning och stöd i beslut om hur mark- och vattenområden och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Syftet är att skapa en övergripande och hållbar strategi för den framtida samhällsutvecklingen i kommunen.

Planen fungerar som en vägledning för kommunens interna arbete och skapar förutsägbarhet för kommuninvånare, myndigheter och näringslivet i frågor som rör markens och vattnets användning. Genom att ha en aktuell översiktsplan kan vi fatta informerade beslut och planera för framtida behov och utmaningar på ett effektivt sätt.

1.3.5 Projektorganisation

Kommunfullmäktige har gett samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan. Samhällsbyggnadsnämnden fattar de politiska besluten kring översiktsplanen, förutom antagandet som sker i kommunfullmäktige. En politisk referensgrupp bestående av kommunstyrelsens arbetsutskott, miljö och byggnadsnämndens presidium, samhällsbyggnadsnämndens beredningsgrupp samt gruppledarna för Vänsterpartiet och Kristdemokraterna har kontinuerligt involverats i framtagandet av översiktsplanen.

Översiktsplanen har arbetats fram av en arbetsgrupp inom Osby kommun med Kettil Svensson (planarkitekt) och Sofie Kling Mathiasson (planarkitekt) som biträdande projektledare. Karolina Persson, planeringsarkitekt på Sweco har varit projektledare. Arbetsgruppen har bestått av flertalet kompetenser inom Osby kommun; Jan Karlsson (mark- och exploateringschef), Caroline Dahlman (kommunikatör), Malin Mattsson (miljöinspektör), Andreas Andersson (miljöinspektör), Tomislav Kjucevic (trafik-/gatuingenjör), Zlatko Abazagic (GIS-ingenjör), Emil Grönqvist (ekolog), Johan Elofsson (bygglovarkitekt).

1.4 Osby 2040

I Osby kommuns nya översiktsplan, som sträcker sig fram till år 2040, presenteras en färdriktning för kommunens framtid. Planen är ett levande dokument och kommer att uppdateras kontinuerligt för att anpassas till förändrade förutsättningar och omvärlden. Den nya översiktsplanen för Osby kommun innehåller utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändning samt ställningstaganden för riksintressen och andra tematiska frågor för att uppnå översiktsplaneringens syfte och mål. Den tar hänsyn till trender och utmaningar som förutspås framöver.

Översiktsplanen tar sin utgångspunkt i Osbys strategiska läge i norra Skåne, med starka kopplingar både för arbetsmarknad och besöksnäring över länsgränsen både mot Kronobergs län och Blekinge län. En fortsatt utveckling av infrastruktur, kommunikationer och boendemiljöer är viktiga beståndsdelar för att Osby kommun ska kunna utvecklas. Södra stambanan, Sydostlänken, väg 23, och väg 15 har särskilt stor betydelse för Osby kommun.

Osby kommun har flera orter med potential och möjlighet att fortsätta växa och utvecklas. Det krävs kontinuerligt satsningar för att upprätthålla ett samhälle – skola, vård, teknisk försörjning och kulturverksamheter med mera för att vara en attraktiv boende- och arbetsort. Den största tillväxten i Osby kommun förväntas ske i Osby, men satsningar kommer genomföras även i de andra orterna och på landsbygden. Att använda de ytor som redan är ianspråktaga, så kallad förtätning, är en viktig prioritering och inriktning för översiktsplanen. Att därtill ta hänsyn till och planera för pågående och kommande klimatförändringar och kombinera det med behovet av grönytor bidrar både till hållbarhet och attraktivitet för Osby kommun. Genom att planera för förtätning finns både möjlighet att planera kollektivtrafiknära och för att människor enkelt kan röra sig till fots eller med cykel vilket bidrar till ökad folkhälsa och minskad klimatpåverkan.

Osby kommun kan erbjuda boende både i skog, vid sjöar och i tätorter och mindre orter – en fin kvalitet att bygga vidare på. Att uppmärksamma och synliggöra natur- och kulturvärden ytterligare bidrar till identitet och attraktivitet.

1.4.1 Ändringar från samrådsversionen

I samrådsversionen av hållbarhetsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning redovisades ett antal åtgärder. Dessa har arbetats in i granskningsversionen.

Nedan listas de justeringar som gjorts i översiktsplanen mellan samrådsversion och granskningsversion:

Utvecklingsinriktning

- Kompletteringar kring kulturmiljövärden, tillgänglighet, koppling söderut (väg 19) och natur, friluftsliv och grönstruktur.
- Mindre justeringar i utvecklingsinriktningskartan

Mark- och vattenanvändning

- Område 2 i Osby har justerats
- Verksamhetsområden i Visseltofta och Killeberg har tagits bort och ersatts med en skrivning om att lokaliseringsutredning ska göras när behov av verksamhetsmark uppstår
- Område med utvecklad användning för mångfunktionell bebyggelse i Visseltofta har ändrats till pågående användning då tomterna redan finns och marken är planlagd för bostäder.
- Visseltofta har kompletterats med område för utvecklad användning mångfunktionell bebyggelse
- Fem områden i Osby har ändrats från pågående markanvändning industri till pågående markanvändning mångfunktionell bebyggelse.
- Ett område i Osby har ändrats från pågående markanvändning grönområde park till pågående användning mångfunktionell bebyggelse.
- Mindre generella redaktionella ändringar har gjorts i mark- och vattenanvändningskartan.
- Hänsynstabellerna för respektive utvecklingsområde har utökats till att omfatta fornlämningar, kulturmiljö, jordbruksmark, markföreningar, om aktuellt område är planlagt eller ej, grön infrastruktur, ädellövträd i öppna landskap samt om utpekade verksamhetsområden

angränsar till bostäder. Redovisningen av miljö kvalitetsnormer har även utvecklats för respektive område.

- Markanvändning mångfunktionell bebyggelse har kompletterats avseende kulturmiljö och höga byggnadsobjekt.
- Markanvändning verksamheter och industri har kompletterats avseende resonemang kring lokalisering av utvecklingsområden för verksamheter och industri i förhållande till befintliga bostäder. Även komplettering avseende placering nära befintlig el-infrastruktur samt vad som gäller vid uppförande av höga byggnadsobjekt.
- Markanvändning grönområde och park har kompletterats med mindre redaktionella ändringar.
- Markanvändning natur och friluftsliv har kompletterats avseende riksintressen.
- Markanvändning vatten har kompletterats avseende vattenområden för fiske, bad och besöksnäring samt vad som gäller vid uppförande av höga byggnadsobjekt.
- Markanvändning landsbygd har kompletterats avseende riksintressen och vad som gäller vid uppförande av höga byggnadsobjekt.

Riksintressen

- Förtydliganden kring riksintressen för naturvård och friluftsliv, kommunikationer och angränsande riksintresseområde för kulturmiljö inom Hässleholms kommun. Förtydligande avseende koppling mellan föreslagen mark- och vattenanvändning och riksintressenas värdebeskrivningar.
- Komplettering av riksintresse kulturmiljövård

Tematiska ställningstaganden

- Avsnittet historia har kompletterats
- Avsnittet befolkning och bebyggelse har kompletterats avseende koppling mellan översiktsplanen och arbetet med framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning. Översyn har gjorts av tabeller och befolkningssiffror så att de överensstämmer. Därutöver ett antal ytterligare förtydliganden och redaktionella ändringar gjorts.
- Service har justerats vad gäller vissa faktafel och komplettering har gjorts
- Arbete och näringsliv har kompletterats med koppling till Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt, samt ställningstagande gällande Sydostlänken.
- Natur och friluftsliv har kompletterats avseende ställningstaganden och beskrivning om uppdatering av grönplan, naturvärdesinventeringar vid detaljplaneläggning, hållbart nyttjande av skogen som resurs, jordbruksmark, våtmarker och naturreservat.
- Kulturmiljö har kompletterats avseende fornminnen, kyrkliga kulturminnen med mera.
- Kommunikationer har kompletterats avseende Nationell och regional transportinfrastrukturplan, Sydostlänken, gång och cykelvägar, pendling, regionalt viktiga vägar, vägar av riksintresse och vägar som är del av det funktionellt prioriterade vägnätet, luftfart, elektronisk kommunikation och teknisk försörjning.
- Arbetet med vattentjänstplan och koppling till översiktsplan har förtydligats
- Avsnittet om vindkraft och solceller har justerats
- Avsnittet om regionala och mellankommunala frågor har utvecklats och förtydligats
- Avsnitt om miljö- och riskfaktorer har utvecklats och förtydligats.
- Avsnitt om klimat har utvecklats och en skyfallsplan för Osby har tagits fram med tillhörande beskrivningar i text
- Avsnittet om miljö kvalitetsnormer har utvecklats och förtydligats.
- Avsnittet om LIS har förtydligats avseende motivering, strandskyddslagstiftning och strandskyddsöversyn.

Handlingsplan

- Kompletteringar kring prioriteringar och hur handlingsplanen är tänkt att hanteras framåt.

1.5 Gällande översiktsplaner

När denna nya översiktsplan har vunnit laga kraft upphör Översiktsplan 2010 att gälla. Nedanstående fördjupningar och tematiska tillägg till översiktsplanen upphör att gälla:

- Vindbruksplan Osby kommun, tematiskt tillägg till översiktsplan (2014)
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, tematiskt tillägg till översiktsplanen (2014)
- Fördjupning av översiktsplan för Killeberg och Loshult (2016)

1.6 Planeringsförutsättningar

Följande avsnitt innehåller viktiga och grundläggande aspekter för översiktsplanens arbete: vision, befolkning och bebyggelse, samt de styrdokument och planeringsunderlag som har använts som grund.

1.6.1 Vision & Målområden

1.6.1.1 *Vår vision - På spåret och naturligt nära*

En vision är en bild av någonting som man gärna vill förverkliga. Vår vision beskriver en önskan om var vi vill befinna oss, hur vi vill att det ska vara att leva, bo och verka i Osby kommun. Visionen pekar ut en färdriktning och en gemensam framtidsbild för samhällsutvecklingen i Osby kommun. Visionen antogs i juni 2016 av kommunfullmäktige.

Osby kommuns vision är På spåret och naturligt nära. På spåret innebär att kommunen finns på spåret rent infrastrukturmässigt men det innebär även att kommunen ska vara på spåret vad gäller omvärldsorientering.

Naturligt nära innebär att vi tillgänglighetsmässigt är nära. En timme från Sveriges tredje största stad och knappt två timmar från närmaste huvudstad. Det gör det enkelt också för omvärlden att nå oss. Naturligt nära innebär även att vi är nära den vackra natur som omger hela Osby kommun.

1.6.1.2 *Målområden*

Kommunfullmäktige antog 2019 nedanstående målområden. Dessa arbetas om under 2023 och kommer att uppdateras i översiktsplanen till granskningsskedet.

Attraktiv och hållbar boendekommun

Vi arbetar medvetet för att skapa attraktiva boendemiljöer och ökat bostadsbyggande. Osby kommun bedriver ett hållbarhetsarbete med kommande generationer i åtanke.

Utveckling och tillväxt

Utbildning och kommunikation är en förutsättning för att vara en öppen och modern kommun. Vi jobbar för utveckling och tillväxt i ett nära samarbete med näringslivet.

Trygghet hela livet

Tillsammans skapar vi förutsättningar och möjligheter för människor i alla åldrar att forma ett tryggt liv.

1.6.2 Befolkning och bebyggelse

År 2022 hade Osby kommun 13 238 invånare, fördelade på drygt 6000 bostäder. Dessa bostäder utgörs till cirka 70 procent i småhus och 30 procent i flerbostadshus. År 1970 hade kommunen 13 732 invånare och invånarantalet låg länge stabilt. Efter år 1992 har det varit en period med stadigt sjunkande befolkningsmängd men trenden bröts 2015 och därefter har det skett en ökning. Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) prognos kommer folkmängden öka med 227 invånare till år 2040 och hamna på totalt 13 474 invånare. Detta motsvarar en ökning med knappt 20 personer per år. Bostadsbyggandet i Osby kommun har tidigare legat lågt och har efter en ökning mattats av något igen.

Översiktsplanen ger utrymme för 300-400 bostäder i planförslaget, vilket motsvarar 17-23 bostäder per år. Det är viktigt att möjliggöra byggande av bostäder i hela kommunen, för att hela Osby kommun ska leva. Detta grundar sig på SCB:s prognos men tar höjd för ytterligare tillväxt. Dels är ambitionen att befolkningstillväxten ska kunna ske genom att tydligare marknadsföra Osbys kvaliteter och fördelar samt genom att erbjuda mark för att fler företag ska kunna etablera sig i kommunen, dels för att ta höjd för eventuella projektavbrott och justeringar.

Ny bostadsbebyggelse i kollektivtrafiknära läge prioriteras. Det är av vikt att erbjuda både befintliga och nya invånare en variation av boendestorlekar, bostadstyper och lägen. I orterna är det fokus på att förtäta redan i anspråkstagna ytor. Ytor som behövs för rekreation, dagvatten och skyfall undantas för exploatering. Det har också betydelse för att ge alla människor möjlighet till bostad, såväl befintliga som nya invånare, ensamstående med och utan barn, invandrare, människor med funktionsvariation, låginkomsttagare med mera. Den tillkommande bebyggelsen behöver möjliggöra för variation i typ, täthet och upplåtelseform. I olika faser av livet har vi olika behov och möjligheter att ordna bostad. Alla har rätt till en bostad och kommunen har genom socialtjänsten, ett särskilt ansvar för att tillhandahålla boenden för vissa äldre personer, personer med funktionsnedsättning, personer med lägre betalningsförmåga och vissa nyanlända som fått uppehållstillstånd. Fokus behöver ligga på fler bostadsrätter eftersom det finns få av dem i kommunen.

Den stora andelen av tillkommande bostäder förväntas ske i Osby tätort, följt av Lönsboda, Killeberg och Loshult. I de mindre orterna förväntas ett mindre tillskott ske, liksom på landsbygden.

Ett arbete med att uppdatera kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning har påbörjats och sker parallellt med översiktsplanarbetet. Riktlinjerna beräknas färdigställas efter att översiktsplanen varit på granskning, och avses inarbetas i översiktsplanens antagandeverision.

Antal bostäder i planförslaget	Antal		Andel
Osby	120	160	40 %
Lönsboda	60	80	20 %
Killeberg	30	40	} 20 %
Loshult	30	40	
Hökön	8	10	} 7,5 %
Visseltofta	8	10	
Östra Genastorp	8	10	
Övrig landsbygd	36	50	12,5 %
Totalt	300	400	100 %

Antal hektar verksamhetsmark i planförslaget:

Osby	77 ha
Lönsboda	26 ha
Killeberg	-
Loshult	-
Hökön	-
Visseltofta	-
Östra Genastorp	-
Totalt	103 ha

1.6.3 Styrdokument, mål och underlag

Kommunens översiktsplan ska visa hur vi tar hänsyn till relevanta nationella och regionala mål och underlag av betydelse för en hållbar utveckling. Förutom plan- och bygglagen och miljöbalken styrs arbetet med översiktsplanen av politiskt förankrade mål, visions- och policydokument samt planer. Osby kommun har integrerat dessa mål och underlag i arbetet med framtagandet av översiktsplanen. Plan- och bygglagens portalparagraf påvisar vikten av helhetssyn och de grundläggande kraven på varför planering är viktigt:

1 § I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Nedan listas de underlag som haft störst inverkan på översiktsplanen och som har varit mest relevanta för en hållbar utveckling inom kommunen.

1.6.3.1 *Kommunala underlag*

Avfallsplan 2020-2030 (2020)
Bredbandsstrategi (2013)
Centrumplan (2018)
FÖP Killeberg Loshult (2018)
Grönplan Osby Lönsboda (2018)
Handlingsprogram räddningstjänsten i Osby (2022)
Klimat- och energiplan (2021)
Landsbygdsstrategi (20)
LIS-plan (2014)
Naturvårdsplan (2001)
VA-plan (2017)
VA-strategi (2020)
Vindbruksplan (2014)
ÖP2010 (2010)

1.6.3.2 *Regionala underlag*

Regional utvecklingsstrategi
Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne
Skånebildens • Regional transportinfrastrukturplan
Trafikförsörjningsprogram för Skåne
Skånska åtgärder för miljömålen
Klimat- och energistrategi för Skåne
Ett jämställt Skåne • Klimatmål för Skåne
Regional skogsstrategi
Naturvårdsstrategi för Skåne
Strategi för gestaltad livsmiljö
Regionala kulturmiljöprogrammet
Regional vattenförsörjningsplan för Skåne länkraft

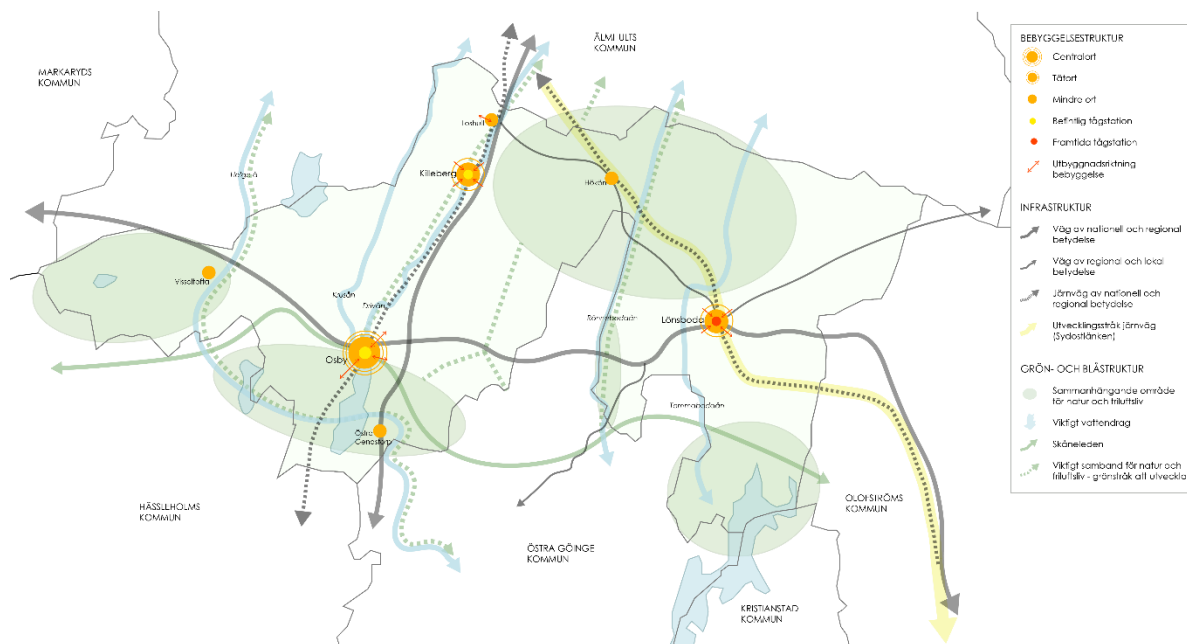
1.6.3.3 *Nationella och internationella underlag*

De globala hållbarhetsmålen
FN:s barnkonvention
Folkhälsopolitiska mål
Nationell transportplan 2018–2029

Nationella friluftsmål
Nationella kulturmiljömål
Nationella miljömål
Nationellt mål för jämställdhetspolitiken
Nationellt mål för funktionshinderpolitiken
Nationell strategi för en hållbar vindkraft
Politik för gestaltad livsmiljö
Transportpolitiska mål
Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram
Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad
Nationell strategi för elektrifiering

2 Planförslag

2.1 Utvecklingsinriktning

Karta över utvecklingsinriktningen för kommunen.

På spåret och naturligt nära - det är Osby kommuns vision.

I utvecklingsinriktningen knyter vi samman kommunens vision med den översiktliga fysiska planeringen och långsiktiga intentionerna för Osby kommun fram till år 2040.

Utvecklingsinriktningen innehåller tre grundläggande strukturer – bebyggelsestruktur, infrastruktur och grön- och blåstruktur. Utvecklingsinriktningen utgör ett viktigt underlag för kommande vägval, förhandlingar och prioriteringar på strategisk nivå i Osby kommun men också för mark- och vattenanvändningen.

Tillsammans utvecklar, bevarar och skapar vi nya och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen, i tätorterna såväl som på landsbygden. Vi utvecklar och kompletterar bostadsutbudet, verkar för goda kommunikationer med möjlighet att resa hållbart och hushåller med natur- och jordbruksmark. Våra kulturmiljöer är viktiga identitetsskapare och bidrar till kommunens attraktivitet och ska värnas i utvecklingen. Barns behov av rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet prioriteras i planeringsarbetet. Barnperspektivet och barnens perspektiv är viktiga perspektiv som beaktas som en naturlig del. Under planprocessens gång har barns perspektiv och synpunkter involverats i arbetet.

I Osby kommun finns en stark entreprenörsanda med ett aktivt och sjudande näringsliv. Ett gott företagsklimat ska främjas och det ska vara enkelt att etablera, driva och utveckla verksamheter och företag i Osby kommun. Genom att möjliggöra för etablering av verksamheter i attraktiva lägen nära infrastrukturstråk skapas förutsättningar för nyetablering såväl som expanderande av befintliga verksamheter.

Osby kommun har ett strategiskt bra läge i nordöstra Skåne med närhet till stora kommunikationsstråk med pendlingsavstånd till och från övriga Skåne, Kronobergs län och Blekinge län. Kommunens och nordöstra Skånes roll i regionen ska stärkas och synliggöras. För att öka tillgången till arbetsmarknad och utbildning och skapa attraktiva boendemiljöer krävs fungerande och effektiva kommunikationer såväl inom kommunen som till angränsande kommuner. Med det kommande projektet Sydostlänken stärks och förbättras kopplingen mellan de tre länen och ger ökade pendlings- och utvecklingsmöjligheter i kommunen, inte minst för Lönsboda med omnejd.

Kopplingarna mellan Osby kommun och Älmhults kommun är fortsatt viktiga att stärka och utveckla då pendling mellan kommunerna sker i stor utsträckning. Att verka för en gång- och cykelväg längs gamla väg 23 mellan Loshult och Älmhult ska prioriteras som ett led i att förbättra kopplingar mellan kommunerna.

Innovativa lösningar för hållbart resande, service och digitala tjänster bör uppmuntras i lägen som har begränsad tillgång till kollektivtrafik och avstånd till service.

För invånarna har naturen stor betydelse för hälsa och livskvalitet, återhämtning och rörelse. Kommunens unika och värdefulla naturmiljöer ska utvecklas och bevaras så att de även i framtiden kan bidra till kommunens attraktivitet. Oavsett var man bor i kommunen ska det vara nära till natur, grönområden och rekreation.

Ur ett klimatanpassningsperspektiv har de gröna och blå strukturerna förutsättningar och förmåga att förebygga oönskade effekter av pågående och kommande klimatförändringar. Naturen genererar stora mängder ekosystemtjänster som behöver synliggöras, bevaras och stärkas. Vi eftersträvar ett robust och hållbart samhälle med beredskap för framtida förändringar, och utvecklar Osby kommun för dagens och framtidens generationer.

2.1.1 Bebyggelsestruktur

I Osby kommun finns varierade och attraktiva boendemiljöer och ett gott företagsklimat. Kommunen ska utvecklas hållbart och vara en attraktiv kommun för invånare, företag, besökare, i tätorterna såväl som på landsbygden. Bostadsutbudet ska spegla invånarnas behov och erbjuda tillgång till bostäder i olika upplåtelseformer och bostadsstorlekar. Det ger förutsättningar för ett gott boende genom livets olika skeden. Vid nybyggnation ska hänsyn tas till områdets potential och förutsättningar. Befintliga värden såsom natur- och kulturmiljövärden ska värnas och utvecklas och nya värden tillskapas.

2.1.1.1 Centralort

Osby är fortsatt centralort i kommunen och en viktig nod i regionen även i framtiden. Här bor flest människor i kommunen och här finns det största antalet arbetsplatser i kommunen. I Osby finns ett attraktivt och levande centrum i kollektivtrafiknära läge med handel, serviceutbud och mötesplatser. Bostadsutbudet kompletteras med en variation av upplåtelseformer, hustyper och bostadsstorlekar.

2.1.1.2 Tätort

De orter som utgör tätorterna i Osby kommun är Lönsboda och Killeberg. Tätorterna är livskraftiga och erbjuder attraktiva boendemiljöer, viss offentlig och kommersiell service och handel. Lönsboda och Killeberg har viktiga funktioner som noder för omgivande landsbygdsområde och mindre orter.

År 2040 har vi ett nytt tågstopp i Lönsboda i samband med projektet Sydostlänken ger ökade möjligheter för utveckling för bostäder och näringsliv. Tågstoppet bidrar till hållbart resande och stärker möjligheterna till utveckling. Det kollektivtrafiknära läget i Killeberg och Lönsboda tas tillvara genom att tillkommande bebyggelse i huvudsak tillkommer i ett stationsnära läge. De orter som ligger nära kommungränsen har betydelse för omgivande orter och orter i våra grannkommuner.

I tätorterna ligger fokus på att bevara och utveckla befintliga värden och kvaliteter.

2.1.1.3 Mindre ort

Orterna Loshult, Visseltofta, Hökön och Östra Genastorp är mindre orter med stor betydelse som noder på landsbygderna. Genom att stärka och värna de mindre orternas befintliga kvaliteter och möjligheter att utvecklas, ges förutsättningar för livskraftiga orter och levande landsbygder. Kopplingarna till tätorterna och centralorten bör stärkas och vidareutvecklas.

2.1.1.4 Landsbygd

Landsbygderna i kommunen är varierade med sjöar, odlingslandskap och skogsmark. Landsbygden är av stor vikt för ekonomi, ekologi, rekreation och för kommunens invånare och besökare och

företagsamhet. De olika landsbygderna ska utvecklas utifrån sin unika karaktär, och ny bebyggelse ska anpassas till landskapet och omgivningens kulturhistoriska värden. Fortsatt utveckling för att bibehålla odlingslandskapet och ett hållbart skogsbruk ska eftersträvas.

2.1.1.5 *Besöksnäring*

Besöksmålen i kommunen innehåller av ett brett utbud av sevärdheter, naturupplevelser och friluftsliv. Kommunen verkar för att besöksmålen ska vara attraktiva och tillgängliga, och för att utveckla och synliggöra dem nationellt, regionalt och lokalt. Genom att värna och utveckla besöksnäringen gynnas även det lokala näringslivet.

2.1.1.6 *Utbyggnadsriktning bebyggelse*

År 2040 har Osby utvecklats dels genom förtätning (att använda redan ianspråktagen mark) och dels genom omvandling (att exempelvis ändra markanvändning från verksamheter till bostäder) inom de befintliga Orts- och bystrukturerna, men även genom utveckling av bebyggelse inom nya utpekade nya områden. All omvandling och förtätning ska ske med respekt för befintlig bebyggelsekaraktär och med hänsyn till kulturvärden i den befintliga bebyggelsen.

Nya områden för bostadsbebyggelse och verksamheter har i huvudsak förlagts i anslutning till centralorten Osby där efterfrågan förväntas bli störst de kommande åren. Större tillskott av nya bebyggelseområden i centralorten föreslås ske i riktning åt sydväst, öster och nordost. Det finns även goda möjligheter och utrymme till förtätning och kompletterande bebyggelse inom den befintliga strukturen.

Killeberg och Lönsboda växer huvudsakligen inåt genom förtätning och förädling av befintliga kvarter och omvandling av redan i anspråktagen mark. Genom att förtäta bebyggelsen skapas goda förutsättningar för att använda kollektivtrafiken och det bidrar till ett effektivt markutnyttjande där befintliga strukturer såsom vatten- och avloppsnät kan användas och serviceunderlaget främjas. Tillskott av nya verksamheter föreslås ske i riktning åt öster om Killeberg, samt väster och sydost om Lönsboda.

Bebyggelseutvecklingen på landsbygden och i de mindre orterna är mer återhållsam och prioriteras i huvudsak där det finns möjlighet för teknisk infrastruktur, service och kollektiva transporter. Landsbygdernas betydelse för identitet och kulturvärden ska uppmärksammas och förstärkas.

2.1.2 *Infrastruktur*

I Osby kommun ska infrastrukturen fortsätta stärkas och utvecklas för att möjliggöra för hållbara och attraktiva kommunikationer i samtliga riktningar för invånare, besökare, näringsliv. Kommunikationer är av stor vikt för kommunens möjligheter att ge och ta del av regionens och Sveriges utbyte av service, arbete, studiemöjligheter, besöksmål och fritidsresor. Hållplatser och anslutningar till och från hållplatser behöver vara genomtänkta för en god tillgänglighet och trygghet.

Innovativa lösningar för hållbart resande i lägen som har begränsad tillgång till kollektivtrafik ska uppmuntras och stödjas.

2.1.2.1 *Järnväg av nationell och regional betydelse*

Södra stambanan är en järnväg av nationell och regional betydelse och utgör en av Sveriges viktigaste järnvägsförbindelser.

År 2040 går sydostlänkens järnvägsförbindelse mellan Blekinge kustbana och Älmhult via Olofström, med ett tågstopp i Lönsboda. Sydostlänken skapar förutsättningar för smidigare och mer hållbara transporter, för både gods- och persontrafik. Prognosen är en betydande ökning av godstransporter via järnvägen. Tillgängligheten behöver öka till omkringliggande arbetsmarknader, näringsliv, besöksmål, studiemöjligheter och andra målpunkter.

Kommunen bör verka för en vidareutveckling av de kollektiva färdmedlen avseende turtäthet, komfort samt rättvis och attraktiv prissättning över länsgränserna.

2.1.2.2 *Väg av nationell och regional betydelse*

Väg 15 och väg 23 är viktiga nationella och regionala stråk för kommunen, grannkommuner och grannlän. Här krävs fortsatta satsningar för utökad kapacitet. Möjligheterna till kollektivtrafikresor behöver stärkas såväl som godstransporterna.

2.1.2.3 *Väg av regional och lokal betydelse*

De regionala och lokala vägarna är särskilt viktiga för att skapa god tillgänglighet till service, näringsliv och andra funktioner till och från landsbygden. Väg 119 och 121 är av betydelse, samtidigt finns det andra viktiga länkar av betydelse för tillgängligheten inom och utom kommunen. Här krävs fortsatt underhåll och förståelse för deras betydelse för Osby kommuns tillgänglighet och attraktivitet.

2.1.2.4 *Utvecklingsstråk kommunikationer*

Södra stambanan, kommande Sydostlänken, väg 23 och väg 15 är de viktigaste stråken för Osby kommun. För en fortsatt hållbar utveckling behöver befintliga stråk och de kollektiva resmöjligheterna stärkas i samverkan med Skånetrafiken, Länstrafiken Kronoberg och Blekingetrafiken. Väg 23 söderut kopplar an till väg 19 söder om kommungränsen och sträcker sig via Broby, Knislinge, Hanaskog och Kristianstad. Väg 23/19 söderut är en viktig sammanbindande länk mellan östra Skåne, västra Blekinge, Växjö och E4:an norrut mot Stockholm.

Att verka för en gång- och cykelväg längs gamla väg 23 mellan Killeberg, Loshult och Älmhult ska prioriteras som ett led i att förbättra kopplingarna mellan kommunerna. För att landsbygderna ska fortsätta vara tillgängliga och attraktiva krävs fortsatt underhåll och förståelse för deras betydelse för Osby kommuns tillgänglighet och attraktivitet. Landsbygderna är även i framtiden viktiga för Osby kommuns identitet, besöksnäring, areella näringar och rekreation.

2.1.3 Grön- och blåstruktur

Osby kommun är rikt på skog, myrar, ängs- och hagmarker, sjöar och vattendrag. Kommunens unika och värdefulla naturmiljöer är en stor tillgång för kommunen och värdefulla för invånare, besökare, näringsliv och växt- och djurlivet. De gröna och blå strukturerna kopplar samman landskap och orter och har ekonomiska, sociala, ekologiska och kulturhistoriska värden som är viktiga att synliggöra och bevara.

Ur klimatanpassningssynpunkt har de gröna och blå strukturerna förutsättningar och förmåga att förebygga oönskade effekter av pågående och kommande klimatförändringar. Naturen genererar stora mängder ekosystemtjänster som behöver synliggöras, bevaras och stärkas. För invånarna har naturen stor betydelse för hälsa och livskvalitet, för återhämtning och rörelse.

Kommunens natur- och vattenområden är av stor vikt för den biologiska mångfalden. Biologisk mångfald utgör en grundläggande och avgörande roll för naturens funktioner, så som pollinering och rening av luft och vatten. Den biologiska mångfalden genererar olika nyttor och tjänster och på så vis är människan beroende av naturen och den mångfald som finns där. Att bevara och stärka även dessa värden inom kommunen är därmed av stor vikt.

I Osby kommun ska det finnas god tillgänglighet och närhet till grönområden och rekreation i alla boendemiljöer. Exploatering av utpekade grönområden inom och i anslutning till tätorterna bör i största möjliga mån undvikas. Utöver att de tätortsnära grön- och rekreationsområdena är viktiga för hälsa och livskvalitet, fyller de även viktiga funktioner för dagvattenfördröjning och översvämningshantering.

Friluftsliv är möjligt i stora delar av kommunen tack vare den goda tillgången till natur och vatten. Här finns ett stort utbud av natur- och fritidsaktiviteter genom badplatser, vandringsleder, elljusspår, kanotleder och fiskevatten. Tillgången till uteaktiviteter och rekreation är värdefullt för kommunens invånare och besökare, och ska fortsätta att utvecklas och synliggöras.

Sjöarna och vattendragen är värdefulla ur både ett ekologiskt och rekreativt perspektiv. Förbättrad vattenkvalitet eftersträvas och dricksvattenförsörjning ska säkras ur ett långsiktigt perspektiv.

2.1.3.1 *Sammanhängande område för natur och friluftsliv*

De fem utpekade områdena "sammanhängande områden för natur och friluftsliv" utgör särskilt värdefulla områden för natur och friluftsliv i kommunen:

- Området norr om Immelsjön mot Lönsboda
- Ett smalt område längs Rönnebodaåns dalgång
- De stora myrarna i norra Örkened med byar och kulturlandskap
- Osbysjön - Skeingesjön – Örsjön med vattendrag och omgivningar
- Helgeådalen med Visseltofta och väster därom liggande kulturlandskap

Utpekade områden värnas och utvecklas med utgångspunkt i befintliga värden. Nya verksamheter och infrastruktur bör i första hand placeras i anslutning till redan ianspråktagna eller påverkade områden.

Samtliga orter har tillgång till tätortsnära grönområden och rekreation.

2.1.3.2 *Viktigt samband för natur och friluftsliv*

Skåneleden går genom kommunen i sträckningen kust-till-kust-leden. Skåneleden har en viktig funktion för att koppla ihop området kring Immeln och Skeingesjön.

Gröna kopplingar som länkar ihop större sammanhängande områden för natur- och friluftsliv utgör viktiga spridningsvägar för växt- och djurarter. Grönstråken sammanfaller till stor del med åar och vattendrag. Grön- och blåstrukturen som förbinder större områden för natur- och friluftsliv ska stärkas och utvecklas för ekosystemtjänster såväl som för friluftsliv och rekreation.

2.1.3.3 *Viktiga vattendrag*

Inom Osby kommun finns två vattensystem, Helge å och Skräbeåsystemen. Inom Helge å systemet finns tre sjöar med en yta större än 10 hektar, Osbysjön, Örsjön och Skeingesjön. Kopplat till Helgeåsystemet finns bland annat åarna Kruseån och Drivån. Även Rönnebodaån är ett biflöde till Helgeån.

Inom Skräbeåsystemet finns sjön Immeln och Farlången som båda delvis ligger inom Osby kommun. Därutöver finns ett antal ytterligare mindre sjöar i anslutning till åarna. Kopplat till Skräbeåsystemet finns bland annat Tommabodaån, Ekeshultsån och Åbroån

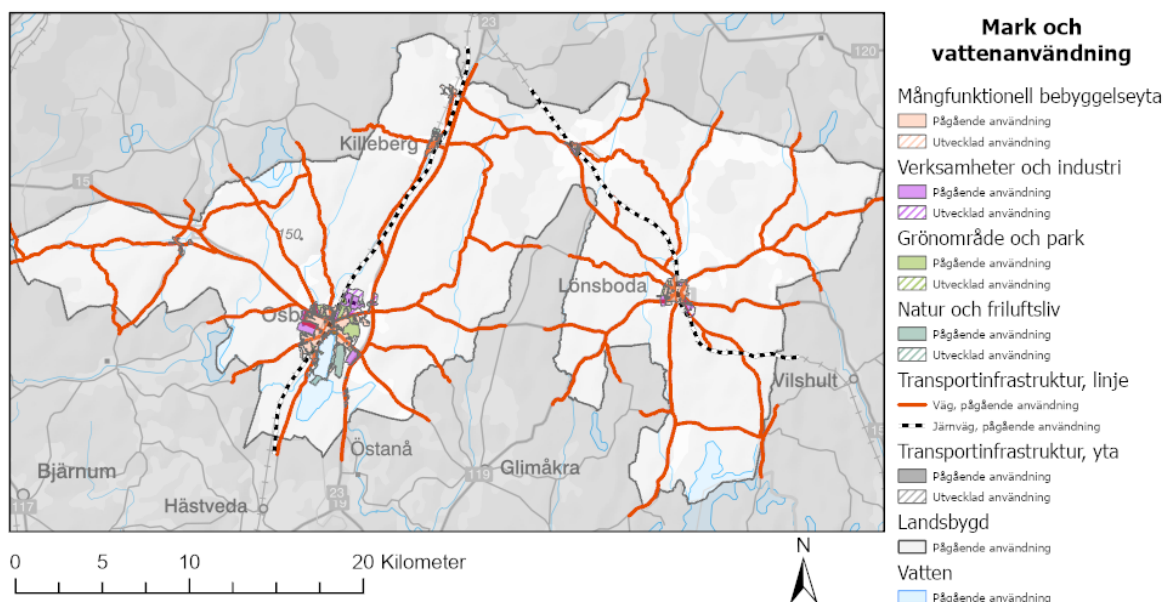
Vattenkvaliteten i kommunens vattendrag ska fortsatt förbättras genom åtgärder för att uppnå bättre ekologisk status och för att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppfylls.

2.1.3.4 *Utvecklingsriktning grönstruktur*

I samtliga orter ska närhet till grönområden och tätortsnära rekreationsområde prioriteras och dess kvaliteter stärkas. Natur och friluftsliv bidrar till kommunens attraktivitet och ska värnas och utvecklas.

Osby kommuns skogar ska förvaltas hållbart och uthålligt ur ett ekologiskt-, biologisk-, socialt- och ekonomiskt perspektiv. Osby kommuns skogar ska även förvaltas utifrån ett klimat perspektiv. Det betyder att skogsmark planeras, förvaltas och sköts enligt uppdaterad skogsbruksplan med grön- och blå målklassning. Kommunens skogsmark ska även uppfylla kraven för miljö- och hållbarhetscertifiering.

2.2 Mark- och vattenanvändning

Kommunens föreslagna mark- och vattenanvändning.

Det här avsnittet innehåller kommunens mark- och vattenanvändningskarta. I kartan redovisas föreslagen mark- och vattenanvändning inom hela kommunen. Kartan ska läsas tillsammans med de inriktningar och rekommendationer som finns för respektive markanvändning samt de generella inriktningar och rekommendationer som är kommunövergripande. Mark- och vattenanvändningen är uppdelad i kategorier.

Mark- och vattenanvändningen är uppdelad i följande kategorier:

1. Mångfunktionell bebyggelse
2. Verksamheter och industri
3. Grönområde och park
4. Natur och friluftsliv
5. Vatten
6. Landsbygd
7. Transportinfrastruktur

2.2.1 Pågående och utvecklad markanvändning

Det finns inom respektive kategori en indelning i *pågående* och *utvecklad* markanvändning. Utvecklad användning markeras med skrafferad, alltså streckad eller ristad yta i kartan.

Inom områden med pågående markanvändning föreslås inga större förändringar, men förtätning är möjlig. Detta under förutsättning att en avvägning mellan grönstruktur, kulturmiljöer och ytor för översvämning och skyfall gjorts. Inom områden med ändrad användning kan utveckling, omvandling eller ändring av befintlig markanvändning bli aktuell. Det kan exempelvis innebära att ett verksamhetsområde görs om till ett mångfunktionellt område med både bostäder och verksamheter. Det kan också innebära att ett område som inte är bebyggt idag exploateras med exempelvis verksamheter. Landsbygderna är inte indelad i pågående och ändrad användning.

Pågående markanvändning (enfärgade ytor i kartan):

- Bekräftar pågående markanvändning.
- Anger framtida inriktning.

- Viss förtätning av befintliga strukturer tillåten.
- Ställningstaganden för respektive markanvändning.

Utvecklad markanvändning (skrafferade ytor i kartan):

- Avser antingen nytt utvecklingsområde eller större förändringar inom befintlig struktur.
- Området har bedömts som lämpligt för fortsatt samhällsutveckling.

2.2.2 Mångfunktionell bebyggelse

Mångfunktionell bebyggelse är områden med tätortsmässig karaktär och bebyggelse som i huvudsak används för bostäder, kontor, handel eller verksamheter som är förenliga med bostäder. Inom mångfunktionell bebyggelse kan även funktioner som vårdcentral, skolor, vårdboenden inrymmas. Det finns ingen tydlig gräns mellan funktioner utan områden som tillhör mångfunktionell bebyggelse är av klassisk blandstadskaraktär där bebyggelse kan rymma servicefunktioner tillsammans med bostäder. Användningen har ett tydligt fokus till kvartersmark, även om allmänna platser som grönområden, parker, gator och torg ingår.

2.2.2.1 Generella ställningstaganden för mångfunktionell bebyggelse

- Kommunen ska vid planering verka för att ny bebyggelse i största möjliga mån fördelas mellan tätorterna genom förtätning och genom exploatering längs de starka kommunikationsstråken. Vid förtätning ska invånarens behov av grönytor säkerställas, särskilt barns behov.
- Utbyggnad av planlagda lediga tomter inom kommunen ska prioriteras.
- Ny bebyggelse ska primärt förläggas till redan ianspråktaga, hårdgjorda ytor. Tillägg av bebyggelse ska bidra till att uppnå en för området lämplig blandad bebyggelse.
- Inom områdena planeras för en variation av bostadstyper för en blandad befolkning och minskad segregation.
- Inom de mångfunktionella bebyggelseområdena möjliggörs för arbetsplatser för olika branscher, såsom lokaler för kontor, butiker och restauranger. Det är viktigt att det finns en variation av arbetsplatser för att skapa en lokal ekonomi och för att minska behovet av biltransporter.
- Områdena innehåller goda offentliga miljöer för alla åldrar, med särskilt fokus på barn, unga och äldre.
- Främja god gestaltning och arkitektoniska inslag som passar in i den omgivande bebyggelsen och tar hänsyn kulturmiljövärden. För att uppnå detta kan kommunen exempelvis ta fram riktlinjer för arkitektonisk utformning för att uppmuntra till utökad kvalitet i gestaltningen. .
- Planeringen ska sträva efter att skapa fysisk samhörighet mellan befintliga och nyttillkommande stadsdelar, bostadskvarter och verksamhetsområden, och minska barriärer.
- Kommunen ska skapa möjligheter för en miljö som ger invånare och besökare god tillgång till service, kollektivtrafik och naturområden.
- Bebyggelseområden ska planeras med hänsyn till miljö- och klimataspekter. Det kan handla omval av byggmaterial med låg miljöpåverkan, att planera för att minska energiförbrukningen, att främja användningen av förnybar energi, hantera avfall på ett hållbart sätt och säkerställa ytor för dagvatten och skyfall.
- Inom områden för mångfunktionell bebyggelse rymmer gröna och blåa stråk. Att integrera grönområden och naturliga landskap i bebyggelseområden bidrar till en mer hälsosam och trivsam livsmiljö som främjar både fysisk aktivitet och social samvaro.
- Osby kommun ställer sig positiv till och ska verka för god och nyskapande arkitektur.
- Alla byggnadsobjekt oavsett typ, exempelvis master, torn, pyloner, skyltar, konstverk och byggnader som är högre än 20 meter (eller 45 meter i tätbyggt område) ska remitteras till Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (verksamheten för Rakel- och ledningssystem) samt berörda radiooperatörer. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium.

2.2.3 Verksamheter och industri

Områden för verksamheter som är ytkrävande eller kan vara störande för sin omgivning är inte förenliga med bostäder och lokaliseras därmed åtskilt från bostäder. Verksamhetsområden genererar i många fall tung trafik eller stora trafikmängder. Därför är de föreslagna utvecklingsområdena för

verksamheter och industri i högre omfattning enskilt i förhållande till övrig bebyggelse. De nya utvecklingsområdena placeras i direkt anslutning till befintliga verksamheter och industri för att hålla samman områdena till ett avgränsat markområde som i viss mån redan är påverkat. Vid planering av nya verksamheter och industri i närheten av befintliga bostäder bör detaljplanen regleras med preciseringar av vilka verksamheter som kan tillåtas, samt med planbestämmelser som möjliggör att verksamheterna kan ligga med närhet till bostäder.

Allmänna platser så som grönytor kan ingå, även om användningen främst är koncentrerad till kvartersmark.

2.2.3.1 *Generella ställningstaganden för verksamheter*

- Kommunen ska möjliggöra för att näringslivet ska kunna expandera genom att säkerställa tillgången på detaljplanerad mark för verksamhetsändamål.
- Kommunen ska uppmuntra till en god gestaltning med intressanta arkitektoniska inslag. Utveckling i samklang med omgivande bebyggelse är viktigt.
- Verksamhetsområdena bör vara utformade på ett sätt så att de kan vara flexibla och anpassningsbara till förändringar över tid. Det kan betyda att kommunen planerar för en blandning av olika verksamheter, flexibla byggnader och lokaler samt har en plan för att hantera förändrade behov och efterfrågan.
- I första hand detaljplaneras nya ytor för verksamheter i anslutning till befintliga områden och med närhet till infrastruktur för att hålla samman orterna och verksamhetsområdena.
- Arbetsplatser och verksamheter som inte är störande, som inte medför störande trafik och där byggnaderna gestaltningssmässigt kan anpassas till omgivande bebyggelse, bör finnas i och i direkt anslutning till bostadskvarter.
- Ytkrävande eller störande verksamheter som exempelvis genererar tung trafik ska lokaliseras i utkanten av eller utanför tätorterna med närhet till god transportinfrastruktur.
- Kommunen ska verka för att verksamhetsområden uppförs lättillgängligt och planeras med koppling till hållbara transporter i anslutning till viktiga stråk för cykling, gång och kollektivtrafik.
- Verksamhetsområden ska planeras med hänsyn till miljö- och klimataspekter. Det kan handla omval av byggmaterial med låg miljöpåverkan, att planera för att minska energiförbrukningen, att främja användningen av förnybar energi, hantera avfall på ett hållbart sätt och säkerställa ytor för dagvatten och skyfall.
- Vid omvandling av befintliga verksamhetsområden ska kommunen sträva efter att ha en dialog med näringslivet och om det är möjligt erbjuda annan lämplig mark inom kommunen.
- Energikrävande verksamheter bör vara belägna i närheten av befintlig el-infrastruktur.
- Alla byggnadsobjekt oavsett typ, exempelvis master, torn, pyloner, skyltar, konstverk och byggnader som är högre än 20 meter (eller 45 meter i tätbebyggt område) ska remitteras till Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (verksamheten för Rakel- och ledningssystem) samt berörda radiooperatörer. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium.

2.2.4 Grönområde och park

Större parker, grönområden eller anlagda områden för fritidsaktiviteter och rekreation inom eller i nära anslutning till tätorter ryms inom kategorin grönområde och park. Även grönska och grönområden som på grund av dess stora betydelse bör skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö ingår. Grönområden kan vara särskilt betydelsefulla utifrån olika aspekter, exempelvis för människors rekreation och hälsa, klimataspekter eller för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

2.2.4.1 *Generella ställningstaganden för grönområde och park*

- I första hand bör befintliga grönområden undantas exploatering och vidareutvecklas som grönområden.
- Kommunen ska prioritera tätortsnära grönområden eller parker vid planläggning av ny mark för bostäder och verksamheter.
- Genom att integrera grönområden och naturliga landskap i bebyggelseområden kan en mer hälsosam och trivsamt livsmiljö skapas som främjar både fysisk aktivitet och social samvaro, för såväl kvinnor som män, flickor och pojkar.

- Osby kommun ska verka för att minska fragmenteringen av artrika miljöer eller skyddsvärd natur vid exploatering och utveckla det som utgör gröna länkar för att främja spridningskorridorer och biologisk mångfald.
- Kommunen ska verka för god gestaltning av grönområden som är anpassade till användarnas behov och önskemål. Det kan innebära att planera för exempelvis lekplatser, hundrastgårdar, grillplatser, bänkar, träningsredskap eller andra mötesplatser som kan vara viktiga för social sammanhållning i kommunen och för att attrahera fler besökare till vår kommun.
- Park- och grönområden ska vara lättillgängligt för alla, oavsett ålder, kön, funktionshinder eller socioekonomisk bakgrund. Det kan innebära att planera för tillgängliga gångvägar, tillräckligt med belysning, tillgängliga toaletter och att utforma grönområde som främjar hälsa och trivsel.
- Områdena ska planeras med hänsyn till miljö- och klimataspekter. Det kan innebära att utnyttja grönområden för översvämningshantering och använda ytor som kan absorbera vatten, såsom regnträdgårdar och våtmarker. Att välja växter och träd som är anpassade till det lokala klimatet kan också minska behovet av vatten och underhåll. Genom rätt växt val kan vegetationen i områdena även absorbera koldioxid och minska värmeöar.

2.2.5 Natur och friluftsliv

Natur och friluftsliv innefattar större sammanhängande områden med värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt skog och skogsbruk. Områdena är av stor betydelse för både människor och växt- och djurlivet i kommunen.

2.2.5.1 *Generella ställningstaganden för Natur och friluftsliv*

- Stora sammanhängande områden som finns för natur och friluftsliv ska bevaras och ges möjlighet att utvecklas.
- Vidareutveckla friluftsaktiviteter i anslutning till naturen i kommunen, exempelvis genom fortsatt utveckling av vandringsleder, camping, fiske eller andra aktiviteter inom områdena.
- Verka för trygga, belysta och tillgängliga entréer, angöring och parkering av områden för natur och friluftsliv
- Kommunen ska planera för god tillgänglighet till friluftsanläggningar i anslutning till permanent bebyggelse i synnerhet för de med störst behov; äldre, barn och funktionsvarierade.
- Natur- och vattenområden ska finnas i tillräcklig omfattning och kvalitet för att kunna bidra till ekosystemtjänster. Vid exploatering av grönområden ska områdets ekosystemtjänster identifieras, värderas och ersättas eller kompenseras.
- Om exploatering eller ingrepp planeras i områden av riksintresse ska särskild hänsyn tas till riksintressets värden och om möjligt stärka värdena.

2.2.6 Vatten

I kategorin ingår sjöar och vattendrag. Vatten som resurs är inte minst viktig som dricksvatten, men vatten besitter även stora rekreativa värden samt utgör hem för växter och djur. Att vattnet håller en god kvalitet, samt att risker eller konsekvenser som kan uppstå till följd av skyfall och översvämningar minimeras är därav viktigt.

2.2.6.1 *Generella ställningstaganden för vatten*

- Natur- och vattenområden ska finnas i tillräcklig omfattning och kvalitet för att kunna bidra till ekosystemtjänster. Vid exploatering av grönområden ska områdets ekosystemtjänster identifieras, värderas och skyddas eller ersättas och kompenseras.
- Kommunens fysiska planering och markanvändning ska särskilt ta hänsyn till och stärka påverkade vattenförekomster så att god ekologisk status uppnås, bevaras eller stärks och miljökvalitetsnormerna för vatten uppfylls.
- Kommunen ska arbeta för att de vattenanknutna nationella miljömålen uppfylls.
- Dagvatten ska i möjligaste mån fördröjas lokalt.
- En dagvattenstrategi/dagvattenplan ska tas fram för kommunen
- Vattenområden för fiske, bad och besöksnäring ska skyddas frånverksamheter och åtgärder som har en negativ påverkan. .

- Alla byggnadsobjekt oavsett typ, exempelvis master, torn, pyloner, skyltar, konstverk och byggnader som är högre än 20 meter (eller 45 meter i tätbebyggt område) ska remitteras till Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (verksamheten för Rakel- och ledningssystem) samt berörda radiooperatörer. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

2.2.7 Landsbygd

Kategorin Landsbygd innefattar markområden utanför tätorterna. Landsbygderna innehåller en mängd olika användningar och rymmer både bostäder, verksamheter samt olika typer av naturområden. Även fritidshusgrupper och mindre ortsbildningar är en del av markanvändning landsbygd.

2.2.7.1 *Generella ställningstaganden för landsbygd*

- Areella näringar samt kommersiell och offentlig service ska ha möjlighet att utvecklas.
- Förutsättningarna för det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet att stärkas och tillgängliggöras.
- Jordbruksmark bör undvikas för exploatering.
- Ny bebyggelse på landsbygden ska anpassas efter landskapets förutsättningar och de förhållanden som finns på platsen.
- Om exploatering eller ingrepp planeras i områden av riksintresse ska särskild hänsyn tas till riksintressets värden och om möjligt stärka värdena. Ny bebyggelse inom Natura 2000-områden tillåts inte.
- Alla byggnadsobjekt oavsett typ, exempelvis master, torn, pyloner, skyltar, konstverk och byggnader som är högre än 20 meter (eller 45 meter i tätbebyggt område) ska remitteras till Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (verksamheten för Rakel- och ledningssystem) samt berörda radiooperatörer. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium.

2.2.7.2 *Riktlinjer för bebyggelse på landsbygderna*

Osby kommun är en kommun med en stor andel landsbygd. Huvuddelen av befolkningen bor i de större orterna Osby, Lönsboda och Killeberg/Loshult men cirka 19 procent bor i landsbygden. (*Tätort och småort enligt SCB 2020*)

Osby kommun ser positivt på möjligheten till bebyggelse och bosättning på landsbygden där detta kan ske utan att störa areella näringar och andra intressen.

Det finns utmaningar kopplade till bebyggelse i landsbygden som att ha tillgång till olika former av offentlig och kommersiell service. En utspridd bebyggelse i landsbygden kan även få konsekvenser för till exempel skolskjuts, sophämtning, hemtjänst med mera. Det kan därmed påverka möjligheterna till en hållbar utveckling ur ett brett perspektiv. Samtidigt kan det frammana innovativa lösningar och digital utveckling där man inte är lika beroende av platsbunden service och där möjligheten att bedriva verksamhet och arbeta hemifrån blir lättare.

Plan- och bygglagen samt Miljöbalken reglerar vilka frågor som ska belysas vid lokalisering av ny bebyggelse. Nedan anges riktlinjer och vägledning för ny bebyggelse i landsbygderna i Osby kommun:

- Brukningsvärd jordbruksmark (åker samt ängs- och hagmarker) bör undvikas för ny bebyggelse
- Ny bostadsbebyggelse ska placeras med hänsyn till landskapsbilden och anpassas till landskapet, till natur- och kulturvärden och till lokala byggnadstraditioner i övrigt. I områden med höga natur- och kulturvärden ställs högre krav på lokalisering och utformning.
- Ny bebyggelse ska undvikas i områden som riskerar att översvämmas eller riskerar att påverkas negativt vid skyfall.
- Anläggningar som gynnar turism, friluftsliv och annan landsbygdsutveckling bör prioriteras.
- Anläggningar bör anpassas till platsen och undvikas i närheten av värdefulla naturområden som är känsliga för störningar.
- Ny bebyggelse i landsbygd ska i första hand lokaliseras i närheten av befintlig bebyggelse och i närhet till utbyggd service och kollektivtrafik.

- Ny bebyggelse inom Natura 2000-områden tillåts inte. Inom riksintresseområde för naturvård och friluftsliv sker en prövning men där riksintresset har tydligt företräde före exploatering

2.2.8 Transportinfrastruktur

Områden som kategoriseras som transportinfrastruktur innefattar infrastruktur som kopplar samman målpunkter inom tätorterna och tätorterna med varandra. Kategorin reserverar mark för väg och järnväg. Gång- och cykelvägnätet integreras till stor del i övrig markanvändning men samordnas till viss del med det lokala vägnätet inom kategorin transportinfrastruktur.

2.2.8.1 *Generella ställningstaganden för transportinfrastruktur*

- Kommunen ska arbeta för ett heltäckande cykelnät från bostadsområden till viktiga målpunkter inkluderat säkra och trygga cykelparkeringar.
- Vid planering, lovgivning och gestaltning av ny infrastruktur ska stor hänsyn tas till människorna i omgivningen, platsens landskapsbild och stadsbild, natur- och kulturvärden, fysiska barriärer och möjlighet till överblickbarhet samt till friluftslivets intressen.
- Den kommunala planeringen ska värna om framtida utbyggnadsbehov för gator, vägar och järnvägar inklusive stationer.
- Vid utveckling av den nya järnvägsförbindelsen krävs att anläggningen planeras för att tillgodose en förhöjd kapacitet på sträckan som gör att person- och godstrafik inte begränsar varandra.
- För alla anläggningar som inkluderar transportinfrastruktur krävs att hänsyn tas till omgivande miljö, trafiksäkerhet
- Inom Osby kommun planeras för en ny station i Lönsboda.

2.3 Centralort och orterna

2.3.1 Osby

Antal invånare: 7 758 (år 2020)

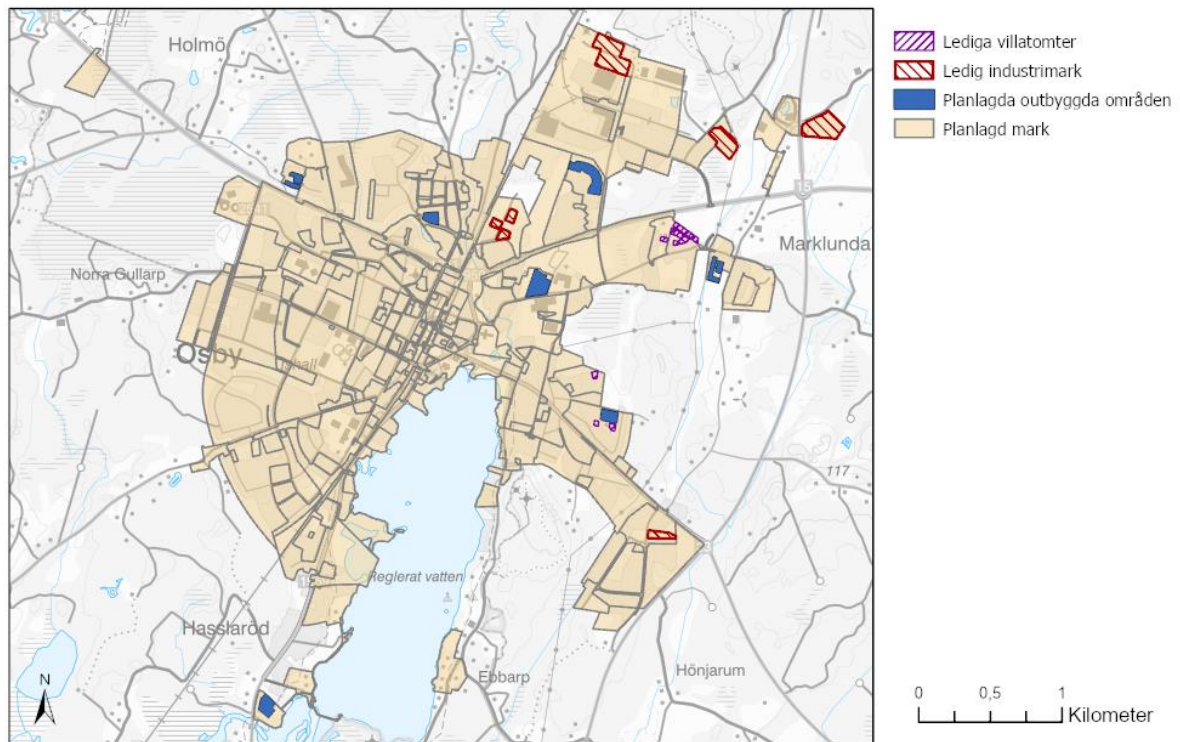
2.3.1.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generellt

- Utforma inbjudande, trygga och tillgängliga offentliga miljöer som bidrar till attraktiva miljöer för offentlig och kommersiell service och handel.
- Möjliggöra utbyggnad av mark för verksamheter i huvudsak i nordöstra delen av Osby
- Möjliggöra för utbyggnad av bostadsbebyggelse i sydvästra och östra Osby samt genom förtätning, omvandling och komplettering inom den befintliga strukturen.
- Se över status på lediga tomter och arbeta aktivt för att sälja dessa
- Utveckla och förädla befintlig grönstruktur i och intill tätorten
- Bevara ortens småskalighet. Vid förtätning ska hänsyn generellt tas till omgivande bebyggelses höjd, skala och platsens karaktär.
- Säkerställ ytor för hantering av dagvatten och skyfall. Kombinera med fördel med planering av gröna miljöer
- Utveckla det sammanhängande gång- och cykelvägnätet för Osbys viktigaste länkar och kollektivtrafiknoder. Skapa ett tryggt och sammanhängande gång- och cykelvägnät.
- Iaktta försiktighet och utred eventuell exploatering eller förändringar i marken och vattnets användning längs med Osbysjöns västra kant med anledning av att det här finns jordarter med potential för erosion.
- Säkerställ vattenförsörjningen genom att skydda Skeingesjön, exempelvis genom att bedriva miljöbalkstillsyn över förorenade och potentiellt förorenade områden samt miljöfarliga verksamheter, exempelvis lantbruk och enskilda avlopp, i avrinningsområdet.

2.3.1.2 Beskrivning av framtida utveckling

Osby förväntas utvecklas med 120-160 nya bostäder fram till 2040. I takt med en stadigt ökande befolkning finns ett behov av att bygga fler bostäder för att möta efterfrågan, varpå tätorten växer. Två nya utvecklingsområden för bostäder pekas ut i utkanten av tätorten medan resterande utveckling kommer ske i områden inom befintlig struktur genom förtätning.

Tätorten ska utformas med fler offentliga miljöer. En trivsam och inbjudande offentlig miljö skapar en positiv spiral där fler besökare lockar fler företag, vilket i sin tur ökar utbudet och ännu fler besökare. En attraktiv offentlig miljö kan också öka stoltheten och samhörigheten inom orten vilket bidrar till en positiv utveckling av Osby som helhet. Småskaligheten av den byggda miljön och tillgången på grönområden med närhet till rekreation ska värnas och utvecklas i samklang. Att säkerställa ytor för hantering av dagvatten och skyfall är viktigt för att undvika översvämningar i Osby. Genom att kombinera detta med planering av gröna miljöer kan trivsamma områden skapas samtidigt som vatten hanteras på ett hållbart sätt. Gröna ytor ger möjlighet till rekreation, samtidigt som de kan fungera som en skyddszon mot klimatrisker.

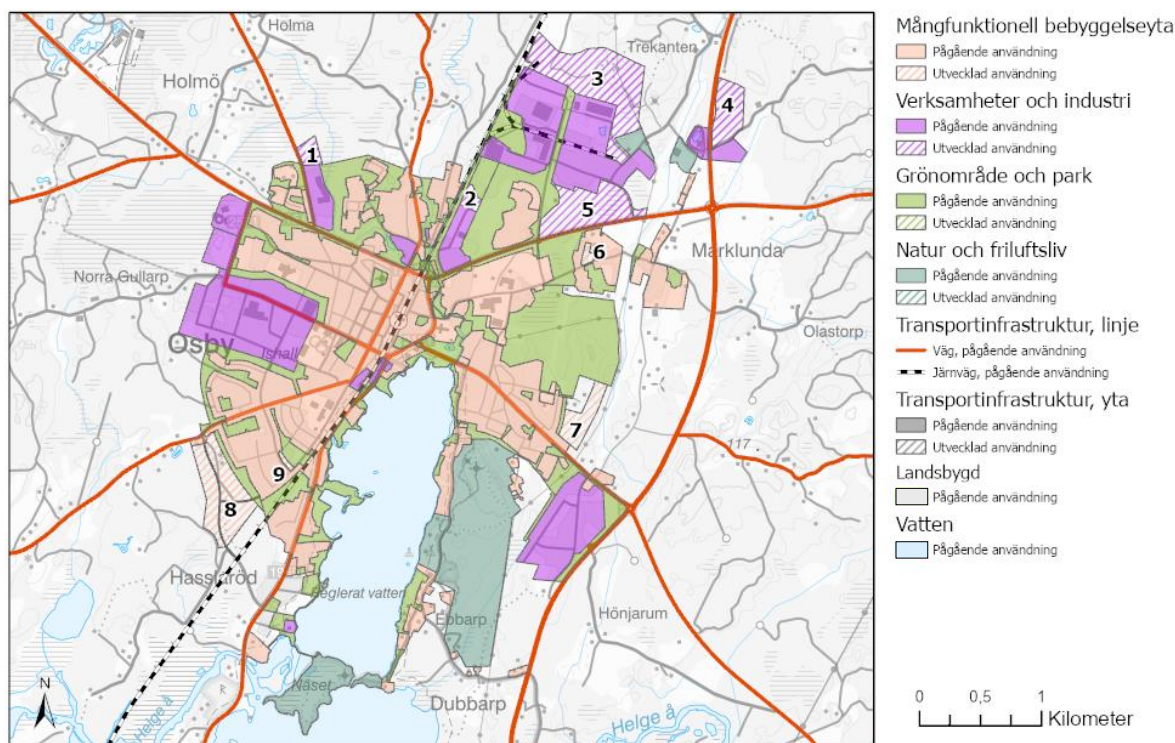
Karta som visar planlagda områden i Osby samt lediga tomter för verksamheter/industri, villatomter och detaljplanerad mark för bostäder.

2.3.1.3 Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Osby tätort finns cirka 16 lediga avstyckade villatomter.

Det finns ett antal områden som är detaljplanlagda för bostäder men ej utbyggda. Sammantaget bedöms cirka 150 nya bostäder kunna rymmas inom områden med planlagd utbyggd mark inom tätorten.

2.3.1.4 Beskrivning av respektive område i plankartan

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Osby.

Planförslag (1)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 3,5 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	
Lågpunktskartering	X		Genom området går ett stråk för vatten som leds av till en lågpunkt precis öster om området. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljökvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område		X	Pågående planarbete
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö		X	

Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet	X		Enstaka bostäder i direkta närområdet, fler bostäder i relativt nära anslutning
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 1

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Krusån. Området ligger inom tillrinningsområdet via vattendrag för grundvattenförekomsten SE625370-138924. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (2)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 2,2 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, järnväg. Utbyggnadsområdet får inte försämra för riksintressets funktion vilket innebär att inte försämra förutsättningarna för person- eller godstrafiken, försvåra utbyggnaden eller göra anspråk på anläggningen. Ny bebyggelse behöver lokaliseras och utformas med hänsyn till bland annat drift- och underhållsåtgärder, behov av klimatanpassningsåtgärder och risk i förhållande till hantering av brandfarliga och explosiva ämnen.
Lågpunktskartering	X		Inom området finns idag flera grunda lågpunkter. Avdelningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område	X		Delvis planlagd i södra delen (Nettoområdet).
Jordbruksmark	X		Inom området finns en mindre yta om mindre än en halv hektar som utgörs av jordbruksmark. Området bedöms vara av väsentligt samhällsintresse för att möjliggöra verksamhetsutveckling i mer centrala delar av Osby och där infrastruktur delvis är utbyggt. Jordbruksmarken bedöms inte ha höga brukningsvärden och är omgiven av närreklamationsområde, skogspartier och verksamhetsmark.
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Södra stambanan)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ådellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)	X		
Bostäder i närområdet	X		
Övrigt			

Miljökvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 2

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Området ligger inom grundvattenförekomsten SE625370-138924. Området ligger inom Drivån: Osbyjön-Krusån avrinningsområde för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljökvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

-

Planförslag (3)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 40 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, järnväg. Utbyggnadsområdet får inte försämma för riksintressets funktion vilket innebär att inte försämma förutsättningarna för person- eller godstrafiken, försvåra utbyggnaden eller göra anspråk på anläggningen. Ny bebyggelse behöver lokaliseras och utformas med hänsyn till bland annat drift- och underhållsåtgärder, behov av klimatanpassningsåtgärder och risk i förhållande till hantering av brandfarliga och explosiva ämnen.
Lågpunktskartering	X		Inom området intill järnvägsspåret finns grunda lågpunkter. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljökvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område		X	Endast en mindre del i söder.
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	Tangerar kulturhistoriska lämningar i ytterkanterna av det utpekade området.
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Södra stambanan)

Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)	X		
Bostäder i närområdet		X	Inga bostäder i direkt anslutning, men enstaka gårdar strax norrut.
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 3.

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Området ligger delvis inom grundvattenförekomsten SE625370-138924 samt inom dess tillrinningsområde. Utvecklingsområdet ligger inom Drivån: Osbysjön-Krusåns avrinningsområde för ytvatten och i öster för Helge å: Kilingaån-Osbysjöns avrinningsområde för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (4)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 11 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, väg. Utbyggnadsområdet får inte försämrats för riksintressets funktion. Tillgängligheten för befintliga vägar av riksintresse ska säkerställas. Välplanerade anslutningar till vägnätet ökar tillgängligheten.
Lågpunktskartering	X		Inom området finns två lågpunkter, varav en lite djupare. Söder om vägen i söder finns ett stort lågpunktsområde dit vattnet avvattnas. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	

Detaljplanelagt område		X	Har varit planarbete på gång som blev överklagad och fälldes av Mark- och miljödomstolen.
Jordbruksmark	X		Inom området finns en mindre yta om drygt en halv hektar som utgörs av jordbruksmark. Området bedöms vara av väsentligt samhällsintresse för att möjliggöra verksamhetsutveckling i strategiskt läge nära väg 23. Jordbruksmarken bedöms inte ha höga brukningsvärden och är omgiven av väg 23, skogspartier och verksamhetsmark. En exploatering av området bedöms inte försvåra möjligheten att bedriva ett rationellt jordbruk eller på annat sätt negativt påverka närliggande jordbruksmarks brukande.
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö		X	
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)	X		
Bostäder i närområdet	X		Enstaka gårdar i närområdet.
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 4

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Området ligger inom grundvattenförekomsten SE625370-138924 samt dess tillrinningsområde. Utvecklingsområdet ligger inom Helge å: Kilingaån-Osbysjöns avrinningsområde för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (5)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 20 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
--------	----	-----	-----------

Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, väg. Utbyggnadsområdet får inte försämrats för riksintressets funktion. Tillgängligheten för befintliga vägar av riksintresse ska säkerställas. Välplanerade anslutningar till vägnätet ökar tillgängligheten.
Lågpunktskartering	X		Inom området finns flera grunda lågpunkter samt en lite djupare i söder intill vägen. I öster utgörs området delvis av sankmark. Avdelningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden	X		Ligger i anslutning till ett objekt i riskklass 3 och behöver beaktas vid eventuell exploatering.
Detaljplanelagt område		X	
Jordbruksmark	X		Inom området finns en mindre yta om drygt en halv hektar som utgörs av jordbruksmark. Området bedöms vara av väsentligt samhällsintresse för att möjliggöra verksamhetsutveckling i strategiskt läge nära centrala Osby. Jordbruksmarken bedöms inte ha höga brukningsvärden och är omgiven av skog, bostadsbebyggelse och verksamhetsmark.
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö		X	
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)	X		
Bostäder i närområdet	X		Bostäder åt väster och söder.
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 5

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Området ligger delvis inom grundvattenförekomsten SE625370-138924 samt dess tillrinningsområde. Utvecklingsområdet ligger inom Helge å: Klingaån – Osbysjön och Drivån: Osbysjöns – Krusåns avrinningsområde för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljökvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (6)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 1,3 hektar – 10 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	
Lågpunktskartering	X		Det finns en mindre lågpunkt vid den befintliga fastigheten i norr. Avdelningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljökvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden	X		Ligger vid ett ej riskklassat potentiellt förorenat område som behöver beaktas vid eventuell exploatering.
Detaljplanelagt område	X		För industri och lager.
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar	X		
Kulturmiljö		X	
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)	X		
Bostäder i närområdet			
Övrigt	Eventuellt finns markföroreningar. Marken används som industri idag men föreslås omvandlas till mångfunktionell bebyggelse.		

Miljökvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 6

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Utvecklingsområdet ligger inom Helge å: Kilingaån – Osbysjön och Drivån: Osbysjöns – Krusåns avrinningsområde för ytvatten. Området ligger inom tillrinningsområdet för grundvattenförekomsten SE625370-138924. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljökvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (7)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 8,6 hektar – 50 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	
Lågpunktskartering	X		En mindre lågpunkt finns i sydöstra delen av det utpekade området. Avdelningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område		X	
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö		X	
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet			
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 7

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten			
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Utvecklingsområdet ligger inom Helge å: Kilingaån – Osbysjön och Drinån: Osbysjön- Krusåns avrinningsområden för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (8)

Kategori: Bostäder och ny infrastruktur

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 13,5 hektar – 80 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, järnväg. Utbyggnadsområdet får inte försämma för riksintressets funktion vilket innebär att inte försämma förutsättningarna för person- eller godstrafiken, försvåra utbyggnaden eller göra anspråk på anläggningen. Ny bebyggelse behöver lokaliseras och utformas med hänsyn till bland annat drift- och underhållsåtgärder, behov av klimatanpassningsåtgärder och risk i förhållande till hantering av brandfarliga och explosiva ämnen.
Lågpunktskartering	X		Inom området finns ett lågpunktsområde i öst och genom området finns några mindre avrinningsstråk. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område		X	Omfattas av planprogram
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar	X		
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Södra stambanan)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ådellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet			
Övrigt			Närhet till stambanan kräver att bullersituationen utreds och eventuella krav på bullerskyddsåtgärder planeras. Området förutsätter utbyggnad av gata mellan gamla väg 23 (väg 1959) och Skeingevägen. Denna koppling utgör, förutom infart till nytt område, en alternativ väg vid eventuell omledning av trafiken från väg 15 då tunneln har fri höjd. Området innefattar även utbyggnad av grönstruktur. Våtmarker behöver beaktas vid en eventuell exploatering.

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 8

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten			
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Utvecklingsområdet ligger inom Helge å: Osbysjön – Skeingesjön och Drivån: Osbysjön – Krusåns avrinningsområde för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljökvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (9)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 0,6 hektar – 5-10 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	
Lågpunktskartering		X	Området innehåller inga lågpunkter. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och hänsyn tas till miljökvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område	X		För park/plantering
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Södra stambanan)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet			
Övrigt			

Miljökvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 9

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten			
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Utvecklingsområdet ligger inom Drivån: Osbysjön – Krusåns avrinningsområde för ytvatten. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljökvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

2.3.2 Lönsboda

Antal invånare: 1 946

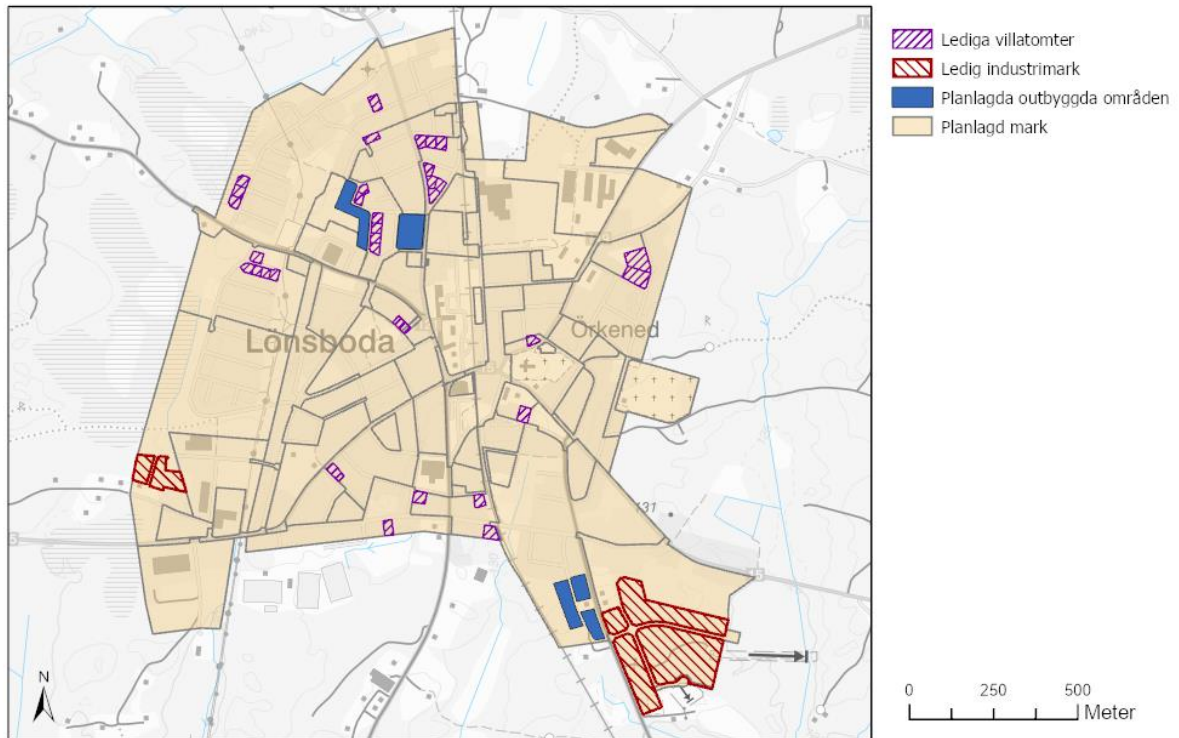
2.3.2.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generell

- Arbeta aktivt med kommande tågstopp för persontrafik i Lönsboda i samband med utveckling av Sydostlänken, för att säkerställa en pendling till och från Lönsboda.
- Ta fram en fördjupad studie hur Sydostlänken kan komma att påverka Lönsboda samt vilka fördelar Osby kommun kan dra ur etableringen av persontågstrafik samt de ökade godstransporterna. Vidare kan det vara fördel att ta fram en fördjupad tätortsanalys för att belysa viktiga frågor för utveckling kopplat till stationsläget och persontågstrafik – exempelvis stråk, parkeringar för bil och cykel i anslutning till stationsläget med mera.
- Skapa förutsättningar för kollektivresandet – med parkeringar för bil och cykel på ett tryggt och attraktivt sätt i anslutning till stationen.
- Möjliggöra för utveckling av verksamheter längs Grisabanan och i sydöstra Lönsboda mellan väg 15 och järnvägen
- Levande och attraktivt centrum med brett serviceutbud
- Ny bebyggelse tillkommer i huvudsak genom förtätning, komplettering och omvandling av mark inom den befintliga strukturen– kollektivtrafknära
- Utveckla bostadsbeståndet med olika typer av upplåtelseformer
- Se över status på lediga tomter och arbeta aktivt för att sälja dessa
- Vid förtätning ska hänsyn generellt tas till omgivande bebyggelses höjd och skala
- Möjliggöra utveckling för att bibehålla betydelsen som viktig ort för service för omgivande landsbygd i östra delarna av kommunen
- Utveckla grönområden för rekreation, friluftsliv och ekosystemtjänster
- Vidare utreda Lönsbodas dricksvattenbehov i vattentjänstplanen

2.3.2.2 Beskrivning av framtida utveckling

Lönsboda förväntas växa med 60-80 nya bostäder fram till 2040. De nya bostäderna ska tillkomma genom förtätning av befintlig struktur. De nya utvecklingsområdena för verksamheter tillkommer längs Grisabanan och i sydöstra Lönsboda mellan väg 15 och järnvägen. Lönsboda har ett strategiskt läge och ett nytt tågstopp för persontrafik ger goda pendlingsmöjligheter som kommer kunna bidra till ökad bosättning i tätorten. Det är viktigt att det görs satsningar på den omgivande miljön och anslutande infrastruktur i samband med ett nytt tågstopp för att stimulera hållbart resande.

Tätorten har en viktig roll för lokalsamhället och förser landsbygdsområden med viktig service. Ett brett serviceutbud i orten är viktigt för såväl ett levande centrum i Lönsboda som en fortsatt levande landsbygd. I Lönsboda fokuserar utvecklingen på långsiktighet och stabilitet där möjlighet till attraktiva boendemiljöer och livskvalitet finns. Att ha tillgång till rekreation och friluftsliv är viktigt för att öka livskvaliteten i Lönsboda. Utveckling av grönområden genom exempelvis nya promenadstråk och mötesplatser i tätortsnära natur är viktiga satsningar. Spånkorgsfabriken i Lönsboda är ett av kommunens två, av Länsstyrelsen utpekade, byggnadsminnen. Spånkorgsfabriken är den sista kvarvarande korgfabriken av sitt slag i Sverige och är en del i en tradition med korgförsäljning med starka rötter i nordöstra Skånes skogsbygder. Örkeneds hembygdsförening har renoverat fabriken och upprättat ett museum som berättar historien om korgtillverkningen i Lönsboda.

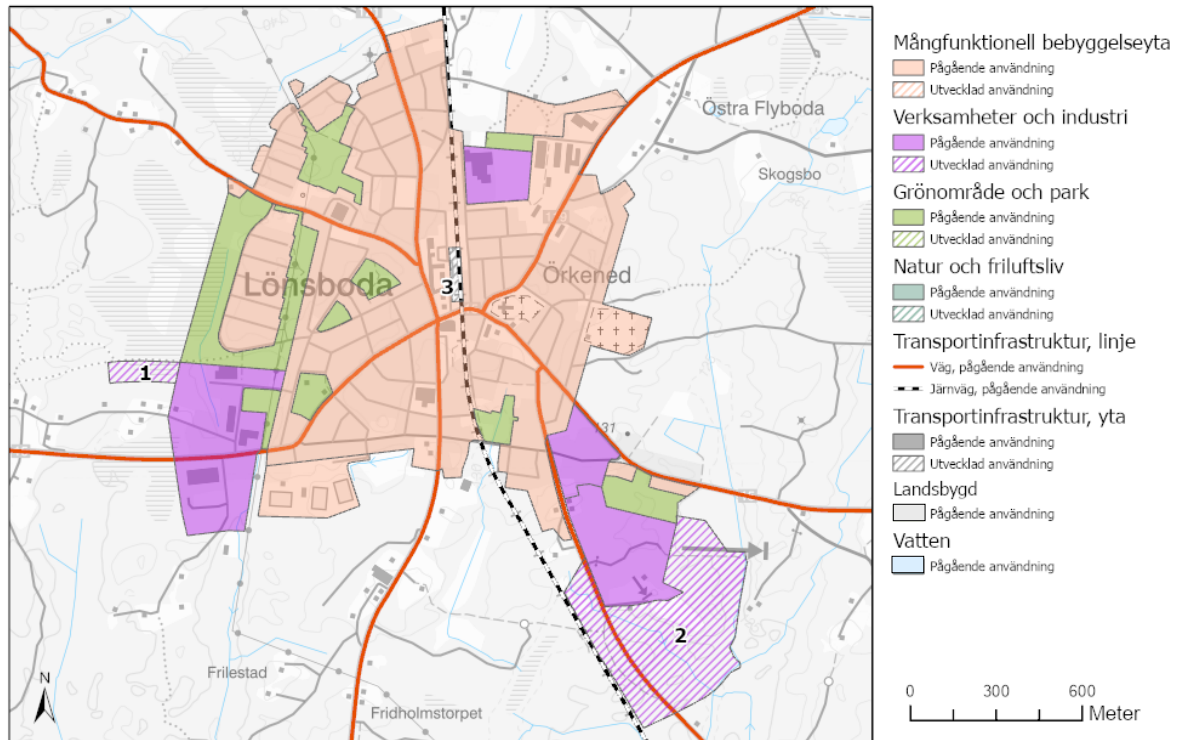
Karta som visar planlagda områden i Lönsboda samt lediga tomter för verksamheter/industri, villatomter och detaljplanerad mark för bostäder.

2.3.2.3 Beskrivning av respektive område i plankartan

Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Lönsboda finns cirka 33 lediga avstyckade villatomter.

Inom tätorten finns områden som är detaljplanlagda för bostäder men ej utbyggda. Sammantaget bedöms cirka 30 nya bostäder kunna rymmas inom områden med planlagd utbyggd mark inom tätorten.

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Lönsboda.

Planförslag (1)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 1,7 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	
Lågpunktskartering		X	Inga lågpunkter finns inom området. Det går ett avrinningsstråk i öster. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljpanelagt område		X	
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö	X		
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			

Bostäder i närområdet	X		Söder och nordost om föreslaget område.
Övrigt	<p>Vid en eventuell exploatering behöver hänsyn tas till sumpskogsområde.</p> <p>Föreslaget område kopplat an till befintligt verksamhetsområde och marken ägs av kommunen.</p>		

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 1

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	God		Otillfredsställande

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Skräbeån: Farlångsbäcken – Källa (Ekeshultsånövre, Tommabodaån). Området ligger delvis inom tillrinningsområdet via vattendrag för grundvattenförekomsten SE625188-140650. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (2)

Kategori: Verksamheter

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 24,4 hektar

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, järnväg och väg. Utbyggnadsområdet får inte försämma för riksintressets funktion (väg och järnväg), vilket innebär att inte försämma förutsättningarna för person- eller godstrafiken, försvåra utbyggnaden eller göra anspråk på anläggningen. Ny bebyggelse behöver lokaliseras och utformas med hänsyn till bland annat drift- och underhållsåtgärder, behov av klimatanpassningsåtgärder och risk i förhållande till hantering av brandfarliga och explosiva ämnen.
Lågpunktkartering	X		Inom området finns en lågpunkt i sydöst. Det finns även ett par avrinningsstråk i området. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas miljö kvalitetsnormer.

Potentiellt förorenande områden	X		Ligger i anslutning ett objekt i riskklass 2 samt ett objekt i riskklass 3 som behöver beaktas vid eventuell exploatering.
Detaljplanelagt område		X	Mindre yta i norra delen – planlagd som gata.
Jordbruksmark	X		Inom området finns en mindre yta om knappt en hektar som utgörs av jordbruksmark. Det är dock igenväxt. Området bedöms därför inte försvåra möjligheten att bedriva ett rationellt jordbruk eller på annat sätt påverka jordbruksmarkens brukande. Området bedöms vara av väsentligt samhällsintresse för att möjliggöra verksamhetsutveckling i strategiskt läge nära infrastruktur och Lönsboda.
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar			
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Sölvesborg-Olofström-Elmhults järnväg)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet	X		Enstaka gårdar finns i närområdet.
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 2

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten			
Ytvatten	God		Otillfredsställande

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Skräbeån: Immeln – Farlångsbäcken (Ekeshultsån, nedre). I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (3)

Kategori: Stationsläge sydostlänken

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: knappt en hektar (avgränsningen är preliminär)

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger intill RI kommunikation, järnväg och väg. Utbyggnadsområdet är ytan för stationsläget och arbetas fram tillsammans med Trafikverket för att anpassas till riksintressets funktion (väg och järnväg). Tillgängligheten för befintliga vägar av riksintresse ska säkerställas. Välplanerade anslutningar till vägnätet ökar tillgängligheten.
Lågpunktskartering	X		Inom området finns en lågpunkt i sydöst. Det finns även ett par avrinningsstråk i området. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljpanelagt område	X		
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Lönsboda + Sölvesborg-Olofström-Elmhults järnväg)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			

Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet	X		
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 3

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten			
Ytvatten	God		Otillfredsställande

Kommentar:

Område ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Skräbeån: Farlångsbäcken – Källa (Ekeshultsån övre, Tommabodaån). I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

2.3.3 Killeberg

Antal invånare: 631

2.3.3.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generellt

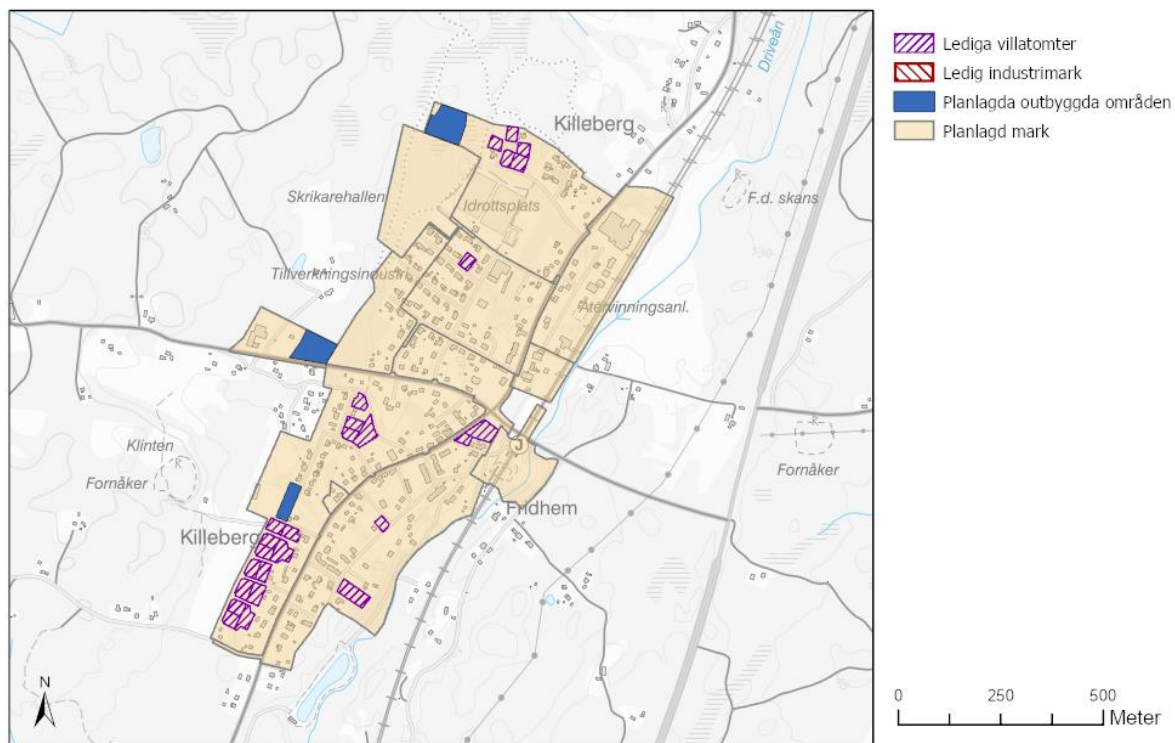
- Stärka Killeberg som stationsområde
- Ny bebyggelse tillkommer i huvudsak genom förtätning, komplettering och omvandling av mark inom den befintliga strukturen– kollektivtrafiknära
- Bredda utbudet av bostadstyper och boendeformer.
- Vid förtätning ska hänsyn generellt tas till omgivande bebyggelses höjd och skala
- Utveckla cykelvägnätet mellan Killeberg-Loshult
- Se över status på lediga tomter och arbeta aktivt för att sälja dessa
- Utveckla grönområden för rekreation, friluftsliv och ekosystemtjänster
- Utveckling av nya verksamhetsområden bör föregås av en lokaliseringstudie
- Vidare utreda Killeberg dricksvattenbehov i vattentjänstplanen

2.3.3.2 Beskrivning av framtida utveckling

Killeberg förväntas växa med 30–40 bostäder fram till 2040. Samtliga utvecklingsområden i Killeberg är utpekade inom befintlig struktur.

I Killeberg finns närhet till kollektivtrafik och stationen är en viktig knutpunkt för orten. Att ha goda pendlingsmöjligheter ger invånarna ökad tillgänglighet till utbildning och arbetsplatser, vilket bidrar till livskvalitet i orten. Det är därför viktigt att tätorten fortsatt utvecklas med bebyggelse intill noder för kollektivtrafik. Ett utbyggnadsområde för bostäder föreslås väster om järnvägsstationen i Killeberg. För att säkerställa en god boendemiljö behöver en bullerutredning göras i detaljplanearbetet. Om det finns risk för att riktvärden för buller kommer att överskridas kan bullerdämpande åtgärder behöva vidtas. Exempel på bullerdämpande åtgärder är bullerplank, bullervallar, genomtänkta planlösningar, där till exempel sovrum placeras mot tystare fasader, god ljudisolering av fönster och fasader samt att balkonger och uteplatser vätter mot innergård. Vid planering av nya bostäder är det viktigt att ha en helhetssyn och att bebyggelsen förtätas i strategiska lägen. Samtidigt får förtätning inte ske på grönområdenas bekostnad eftersom värdet av tillgänglig natur är en livskvalitet i boendemiljön. Grönområden skapar både en mer trivsamt livsmiljö och skyddar mot exempelvis skyfall, värme och föroreningar. Tillräckligt med kvalitativa grönområden ska därför säkerställas vid planering av nya bostäder i orten.

Inget nytt utvecklingsområde för verksamheter pekas ut inom eller i anslutning till Killeberg. En fördjupad lokaliseringstudie behöver göras i Killeberg för att närmare undersöka vilket område som lämpar sig bäst för ett eventuellt framtida verksamhetsområde. För den fortsatta processen att utveckla ett verksamhetsområde är det av avgörande betydelse att det finns intressenter för att etablera sig i området. Denna lokaliseringstudie behöver förhålla sig till bland annat strandskydd, fornlämningar och markägoförhållanden.

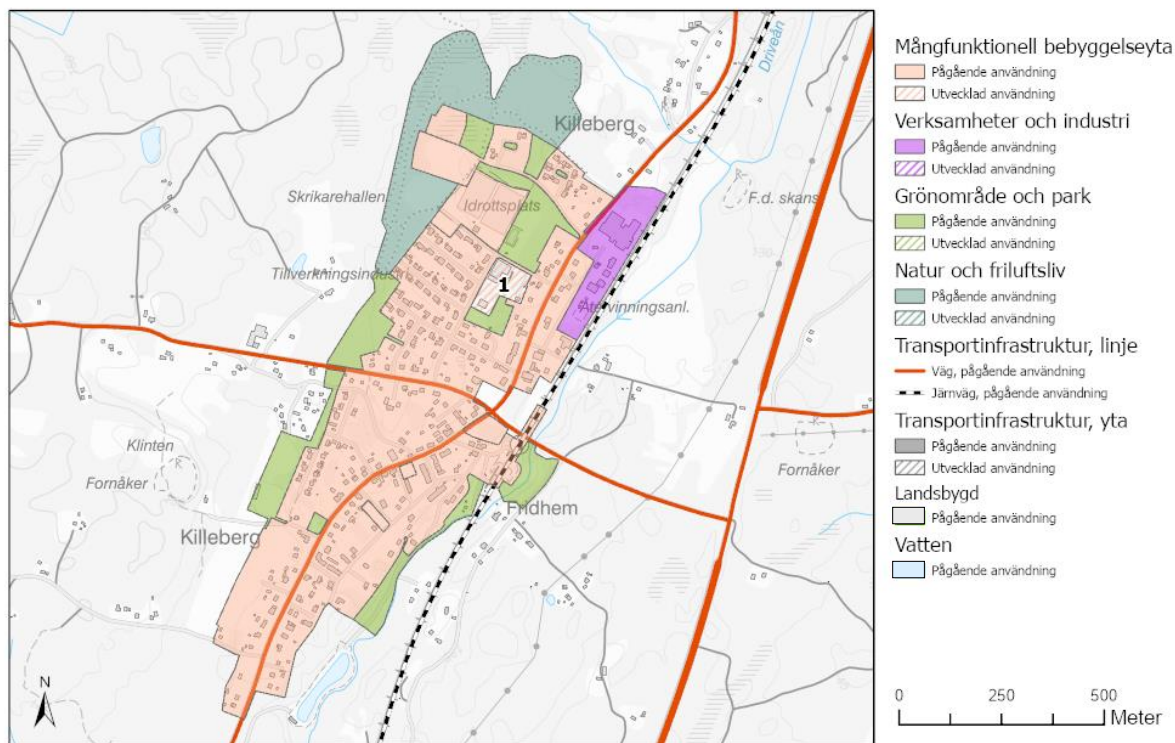
Karta som visar planlagda områden i Killeberg samt lediga tomter för verksamheter/industri, villatomter och detaljplanerad mark för bostäder.

2.3.3.3 Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Killeberg finns 26 lediga, avstyckade villatomter.

Inom tätorten finns områden som är detaljplanerade för bostäder men ej utbyggda. Sammantaget bedöms cirka 12-15 nya bostäder kunna rymmas inom områden med planlagd utbyggd mark inom tätorten.

2.3.3.4 Beskrivning av respektive område i plankartan

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Killeberg.

Planförslag (1)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 1 hektar, 10-20 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	
Lågpunktskartering	X		Det finns ett avrinningsstråk genom fastigheten. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden	X		Ligger vid ett ej riskklassat potentiellt förorenat område som behöver beaktas vid eventuell exploatering.
Detaljplanlagt område	X		Planlagt för småindustri
Jordbruksmark		X	

Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljöprogram			Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Södra stambanan)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)			
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet	X		Ligger i nära anslutning till befintliga bostäder.
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 1

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	God		Måttlig

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Drivån: Krusån – Källa. Området ligger inom tillrinningsområdet för grundvattenförekomsten WA90241079. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

2.3.4 2.3.4 Loshult

Antal invånare: 133

2.3.4.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generell

- Utveckla cykelvägnätet mellan Loshult-Killeberg samt Loshult-Älmhult
- Nytt bebyggelseområde med stora tomter i naturnära läge i nordvästra Loshult – kopplas ihop med befintlig bebyggelsestruktur genom en ny gång- och cykelväg
- Bredda utbudet av bostadstyper och boendeformer.
- Verka för att utveckla möjligheterna att resa kollektivt till och från Loshult
- Uppmuntra åtgärder för hållbart resande, exempelvis samåkningsparkeringar, digitala lösningar för samåkning/resande och liknande.

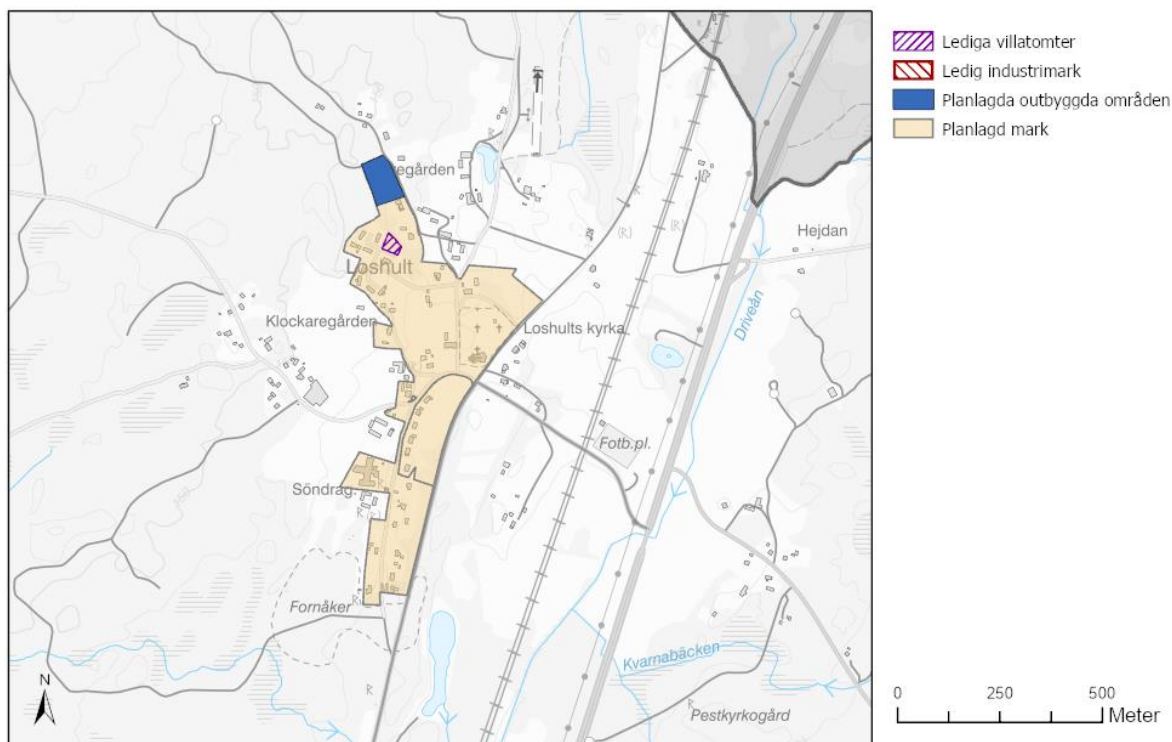
2.3.4.2 Beskrivning av framtida utveckling

Loshult förväntas växa med 30–40 nya bostäder. De utpekade områdena svarar ytmässigt för en viss överkapacitet med hänsyn till osäkerhet för hur mycket områdena kan exploateras. Nordvästra utvecklingsområdet är exempelvis stort och föreslås byggas ut i etapper efter behov.

Tillgång av natur är en kvalitet i Loshult. Det är viktigt att naturen tillgängliggörs och att ny bebyggelse kopplas ihop genom exempelvis cykelvägar och promenadstråk till naturen. Nya cykelvägar till närliggande orter kan främja såväl cykelturism som rekreation och pendling. Mellan Älmhult och Loshult är restiden cirka 20 minuter med cykel och satsningar för att förbättra tillgänglighet, trygghet och säkerhet på sträckan skulle gynna hållbara resor.

För att ge människor tillgång till ett brett utbud av service samt möjlighet till utbildning och arbetsplatser är uppkopplingen och digitala lösningar viktig. Det kan handla om fysiska insatser som utbyggnad av exempelvis fiberbroadband som möjliggör för snabb och stabil internetuppkoppling som kan vara viktigt för exempelvis distansarbete.

När Sydostlänken byggs ut och persontrafik tillkommer är det av vikt att säkerställa att Loshult har fortsatt tillgång till kollektivtrafik.

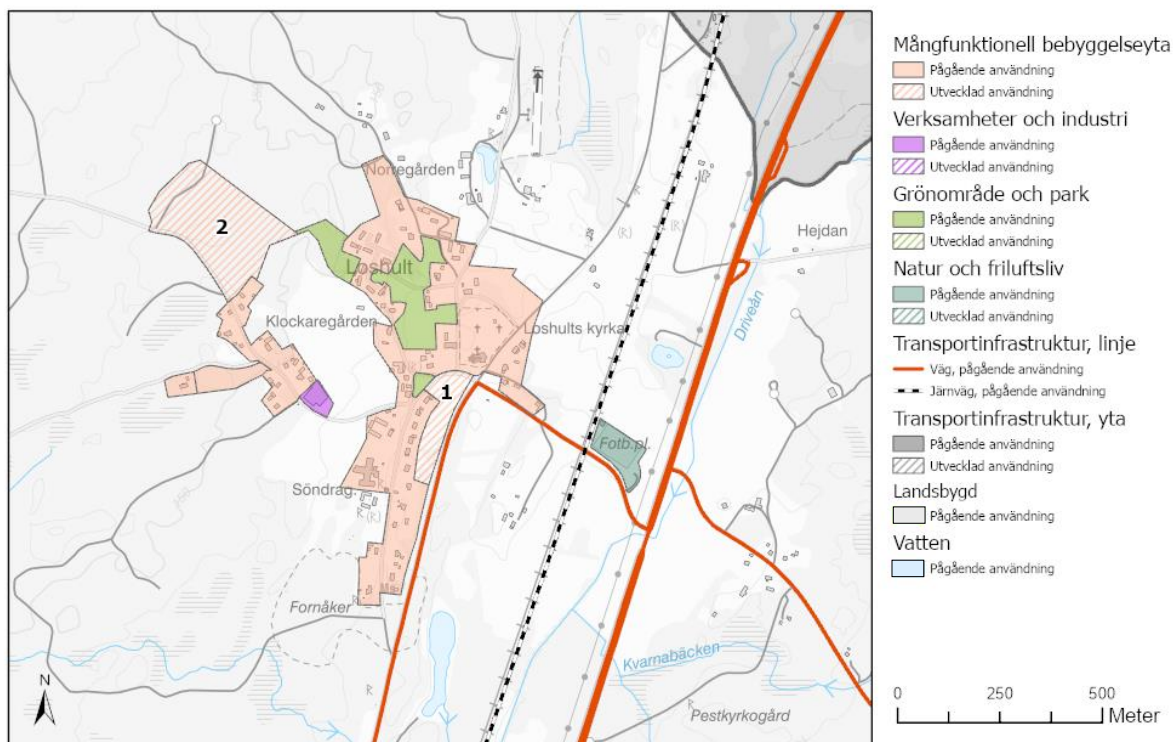
Karta som visar planlagda områden i Loshult samt lediga tomter för verksamheter/industri, villatomter och detaljplanerad mark för bostäder.

2.3.4.3 Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Loshult finns 1 ledig, avstyckad villatomt.

I Loshult finns ett område som är detaljplanerat för bostäder men ej utbyggt. Sammantaget bedöms cirka 4-5 nya bostäder kunna rymmas inom område med planlagd utbyggt mark.

2.3.4.4 Beskrivning av respektive område i plankartan

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Loshult.

Planförslag (1)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 1,6 hektar, 10 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger inom riksintresse för kommunikationer, MSA-yta. Utbyggnad av höga objekt ska samrådats med flygplatsernas verksamhetsutövare.
Lågpunktskartering		X	Intill vägen i norr finns ett avrinningsstråk. Det finns inga lågpunkter i området. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom

			dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område	X		Park/plantering
Jordbruksmark	X		Området utgör endast en mindre avgränsad yta jordbruksblock och bedöms inte försvåra möjligheten att bedriva ett rationellt jordbruk eller på annat sätt påverka jordbruksmarkens brukande.
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar	X		Berör fornlämning (bytomt/gårdstomt)
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Södra stambanan)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet			
Övrigt	Sumpskog behöver beaktas vid en eventuell exploatering. Eventuell exploatering behöver beakta närheten till och anpassa bebyggelsen efter kyrkan.		

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 1

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	Otillfredsställande	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Otillfredsställande

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Drivån: Krusån- Källa. Området ligger inom grundvattenförekomsten Älmhultsåsen, Älmhult söder. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

Planförslag (2)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 6 hektar, 30 bostäder

Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger inom riksintresse för kommunikationer, MSA-yta. Utbyggnad av

			höga objekt ska samrådas med flygplatsernas verksamhetsutövare.
Lågpunktskartering	X		Det finns ett avrinningsstråk inom området. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och att hänsyn tas till miljö kvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	
Detaljplanelagt område		X	Det finns ett pågående detaljplanearbete för bostäder.
Jordbruksmark		X	
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö		X	
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet			
Övrigt	Sumpskog behöver beaktas vid en eventuell exploatering.		

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 2

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	Otillfredsställande	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		Måttlig

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Drivån: Krusån – Källa. Området ligger delvis inom tillrinningsområdet via vattendrag för grundvattenförekomsten Älmhultsåsen, Älmhult söder. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

2.3.5 Hökön

Antal invånare: 127

2.3.5.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generell

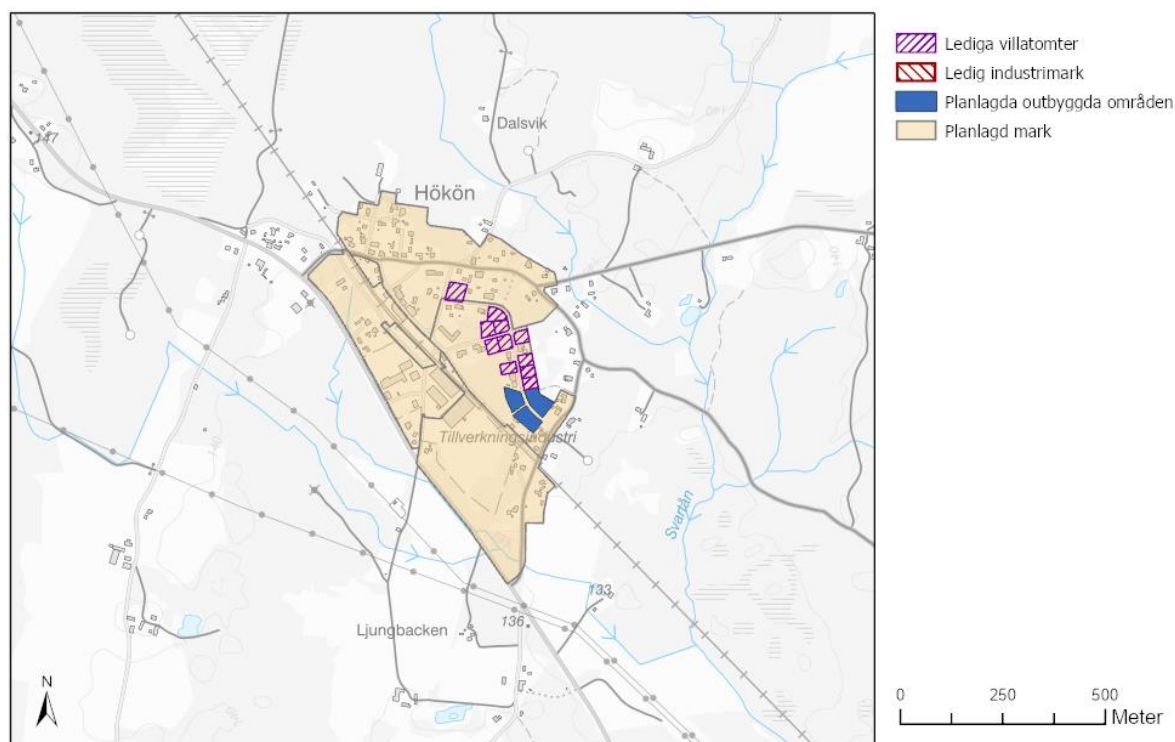
- Skapa möjligheter för utveckling av befintligt verksamhetsområde
- Bredda utbudet av bostadstyper och boendeformer.
- Verka för att utveckla möjligheterna att resa kollektivt till och från Hökön
- Uppmuntra åtgärder för hållbart resande, exempelvis samåkningsparkeringar, digitala lösningar för samåkning/resande och liknande.

2.3.5.2 Beskrivning av framtida utveckling

Hökön förväntas växa med 8–10 nya bostäder fram till 2040. Inga specifika utvecklingsområden pekats ut, utan fokus ligger på att förtäta i strategiska lägen inom orten. Bostadsutvecklingen handlar framför allt om att bredda utbudet av boendeformer och bostadstyper i orten. För att näringslivet ska kunna expandera i orten ska det befintliga verksamhetsområdet kunna utvecklas.

När Sydostlänken byggs ut och persontrafik tillkommer är det av vikt att säkerställa att Hökön har fortsatt tillgång till kollektivtrafik.

Hökön är en naturskön plats med närhet till Vakö myr och omgivande skogar. Det är viktigt att fortsatt värna om tillgängligheten till naturen för invånarna i Hökön.

Karta som visar planlagda områden i Hökön samt lediga tomter för verksamheter/industri, villatomter och detaljplanerad mark för bostäder.

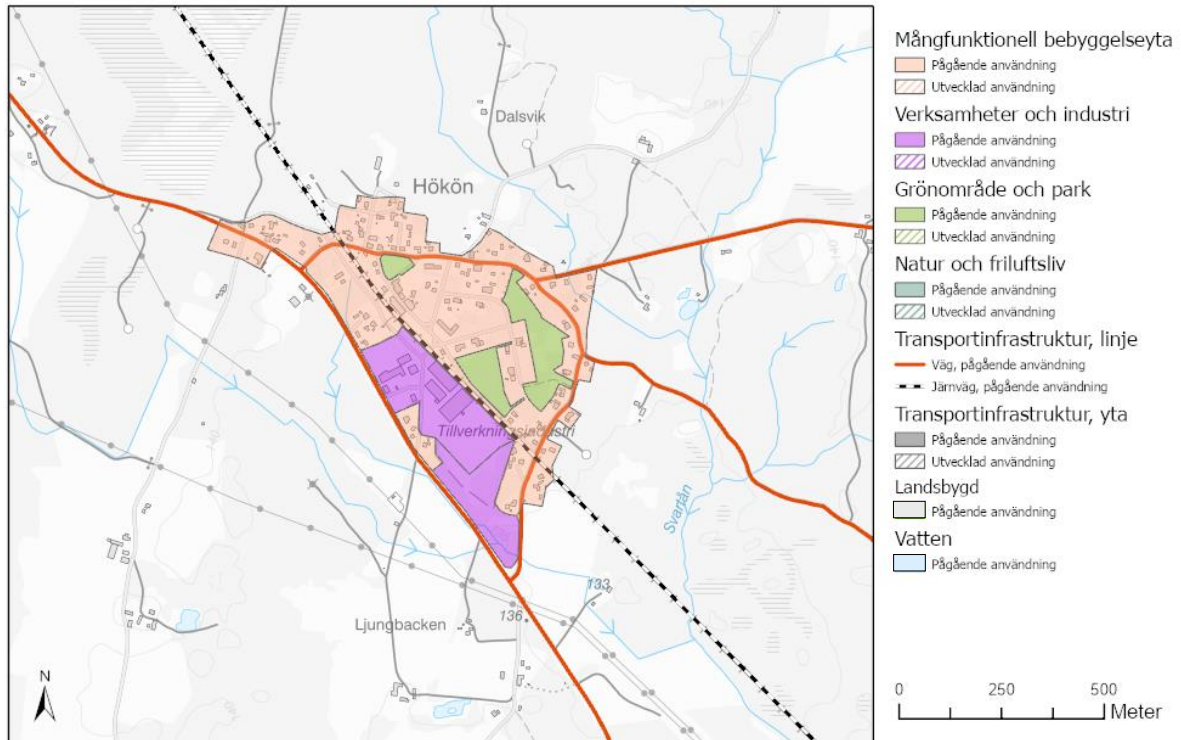
2.3.5.3 Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Hökön finns elva lediga, avstyckade villatomter.

I Hökön finns ett område som är detaljplanlagt för bostäder men ej utbyggt. Sammantaget bedöms cirka 4-5 nya bostäder kunna rymmas inom område med planlagd utbyggt mark.

2.3.5.4 Beskrivning av respektive område i plankartan

I Hökön föreslås inga nya utbyggnadsområden. Vid behov studeras lämplig lokalisering utifrån riktlinjer om bebyggelse på landsbygd samt övriga tematiska ställningstaganden.

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Hökön.

2.3.6 Visseltofta

Antal invånare: 102

2.3.6.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generell

- Vid nybyggnation bör förtätning uppmuntras och utbudet av bostadstyper och boendeformer breddas
- Uppmuntra åtgärder för hållbart resande, exempelvis samåkningsparkeringar, digitala lösningar för samåkning/resande och liknande.
- Utveckling av nya verksamhetsområden bör föregås av en lokaliseringsutredning

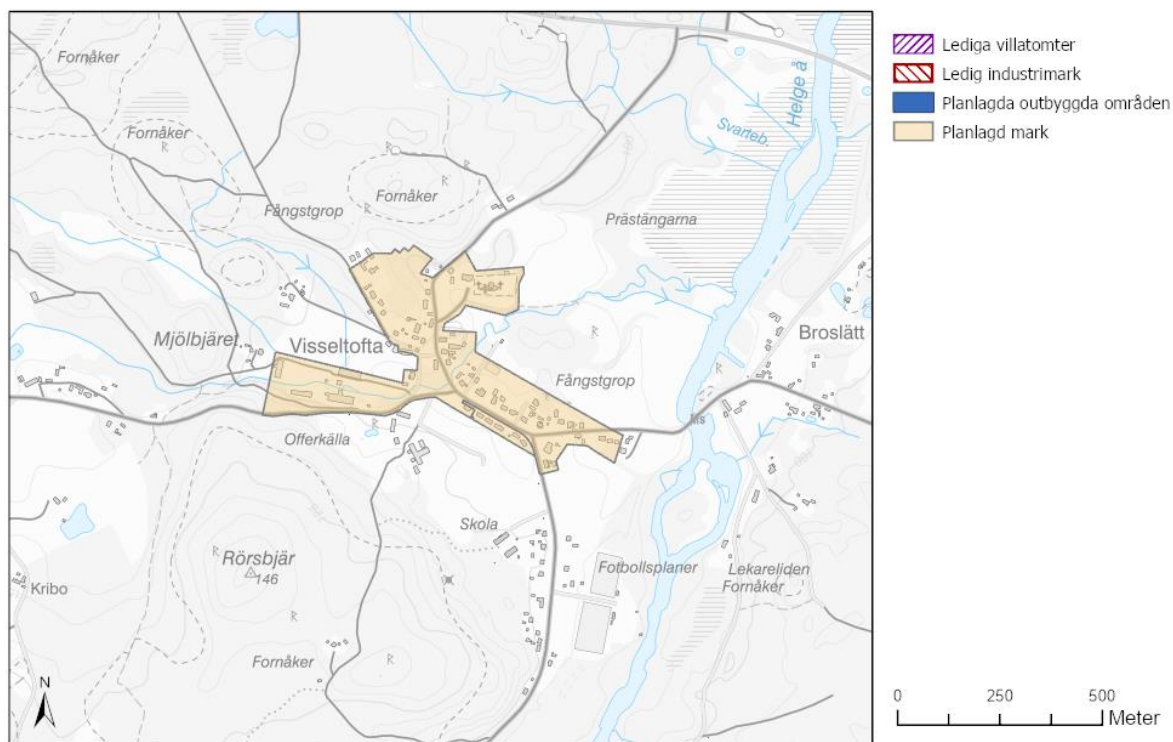
2.3.6.2 Beskrivning av framtida utveckling

Visseltofta förväntas växa med 8–10 nya bostäder fram till 2040. Visseltofta har ett medeltida ursprung och består av både gamla bondgårdar och moderna villor. Utbudet av bostadstyper behöver dock breddas för att anpassa bostäderna här till flera målgrupper.

Mycket av den service som funnits i orten är idag nedlagt och kringliggande orters serviceutbud är därför viktigt för Visseltofta. Det är viktigt att markanvändningen är flexibel och att det finns möjligheter för företagande och verksamheter att utvecklas inom de befintliga bebyggelseområdena.

Det är även viktigt att ta tillvara på ortens naturliga och kulturella resurser, till exempel genom att utveckla turismen, bevara historiska platser och byggnader. Visseltofta har ett aktivt föreningsliv med fotbollslag, tennisbana och boulebana. Den sociala gemenskapen är viktig att värna och att befintliga värdefulla mötesplatser underhålls och förbättras. Byns läge vid ån och närhet till naturen är ytterligare en kvalitet att värna.

Inget nytt utvecklingsområde för verksamheter pekas ut inom eller i anslutning till Visseltofta. En fördjupad lokaliseringsutredning behöver göras i Visseltofta för att närmare undersöka vilket område som lämpar sig bäst för ett eventuellt framtida verksamhetsområde. För den fortsatta processen att utveckla ett verksamhetsområde är det av avgörande betydelse att det finns intressenter för att etablera sig i området. Denna lokaliseringsutredning behöver förhålla sig till bland annat strandskydd, fornlämningar och markägoförhållanden.

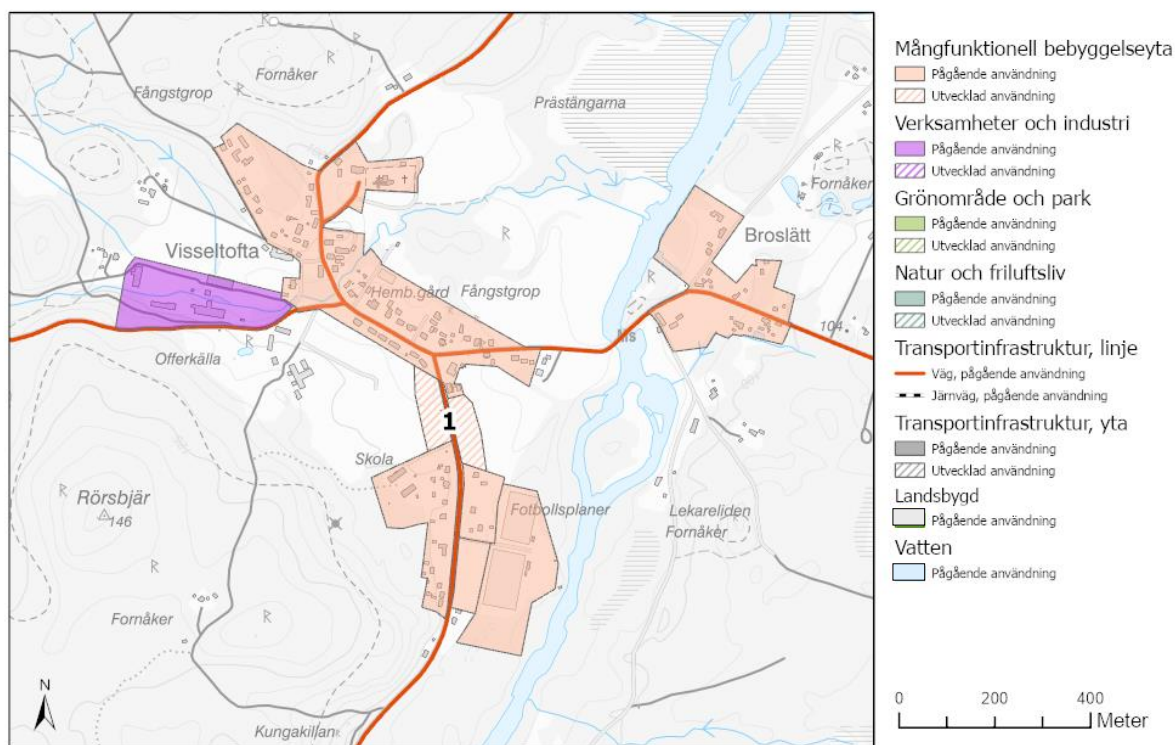

Karta som visar planlagda områden i Visseltofta samt lediga tomter för verksamheter/industri, villatomter och detaljplanerad mark för bostäder.

2.3.6.3 Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Visseltofta finns inga lediga villatomter, och ingen planlagd outbyggd mark för bostäder.

2.3.6.4 Beskrivning av respektive område i plankartan

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Visseltofta.

Planförslag (1)

Kategori: Bostäder

Antal bostäder/yta verksamhetsmark: 1,5 hektar, 8-10 bostäder

–Visar områden för planförslaget som behöver beaktas vid eventuell exploatering.

Hänsyn	Ja	Nej	Kommentar
Riksintressen		X	Ligger inom RI kommunikationer, MSA-yta.
Lågpunktskartering	X		Det finns en större lågpunkts i norra delen av det västra delområdet, och en grund lågpunkt i det östra delområdet. Ett större avrinningsstråk löper igenom västra delområdet. Avledningen av vatten och säker exploatering behöver säkerställas i detaljplaneprocessen genom dagvattenutredning och hänsyn tas till miljökvalitetsnormer.
Potentiellt förorenande områden		X	

Detaljplanelagt område	X		Finns gällande områdesbestämmelser som anger att området ska reserveras för framtida utbyggnad av bostäder.
Jordbruksmark	X		Inom området finns en mindre yta om drygt en hektar som utgörs av jordbruksmark. Området bedöms vara av väsentligt samhällsintresse för att möjliggöra bostäder och samhällsservice i centralt läge i en av kommunens orter. Jordbruksmarken bedöms inte ha höga brukningsvärden med hänsyn till det centrala läget och närhet till omkringliggande bebyggelse. En exploatering av området bedöms inte försvåra möjligheten att bedriva ett rationellt jordbruk eller på annat sätt negativt påverka närliggande jordbruksmarks brukande.
Registrerade kulturhistoriska/ fornlämningar		X	
Kulturmiljö	X		Länsstyrelsens kulturmiljöprogram (Visseltofta och Helgeå)
Grön infrastruktur (Länsstyrelsen)	X		
Ädellövträd i öppna landskap (Länsstyrelsen)			
Bostäder i närområdet			
Övrigt			

Miljö kvalitetsnormer

Visar statusen för grund- och vattenförekomster i planområde 2

Förekomst	Kemisk status	Kvantitativ status	Ekologisk status
Grundvatten	God	God	
Ytvatten	Uppnår ej god		God

Kommentar:

Området ligger inom avrinningsområdet för Helge å: Vieån – Lillån Hallaryd. Området ligger inom grundvattenförekomsten WA52489318. I en detaljplaneprocess identifieras, bedöms och beskrivs eventuell påverkan på miljö kvalitetsnormerna för att kunna hitta lösningar som minskar risken för förorening av grundvatten eller ytvatten kopplat till exploateringen.

2.3.7 Östra Genastorp

Antal invånare: 71

2.3.7.1 Viktigaste ställningstaganden för orten – generell

- Vid nybyggnation bör förtätning uppmuntras och utbudet av bostadstyper och boendeformer breddas
- Bygg ut kommunalt VA-system i enlighet med beslutad VA-strategi.
- Undersök och förbättra möjligheterna att cykla från Östra Genastorp till Osby
- Verka för att utveckla möjligheterna att resa kollektivt till och från Östra Genastorp
- Uppmuntra åtgärder för hållbart resande, exempelvis samåkningsparkeringar, digitala lösningar för samåkning/resande och liknande.

2.3.7.2 Beskrivning av framtida utveckling

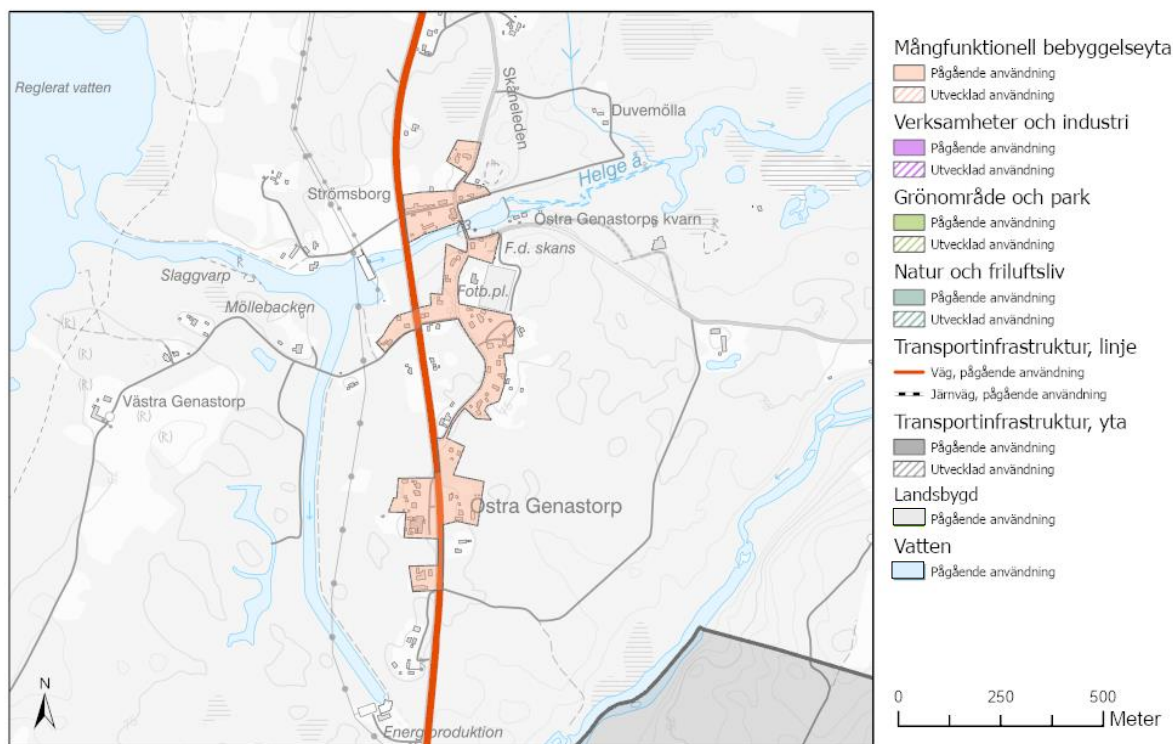
Östra Genastorp förväntas växa med 8–10 nya bostäder fram till 2040. Inga utvecklingsområden pekas ut, utan komplettering av bebyggelse sker i första hand inom befintlig bebyggelsestruktur.

De boende i Östra Genastorp har idag enskilt vatten och avlopp. Området är i VA-strategi utsett som ett gällande kommunalt ansvarsområde för vatten och avlopp enligt § 6 i lagen om allmänna vattentjänster. Det behöver utredas hur detta ska lösas. Befintliga avloppsanläggningar är inventerade, de flesta är underkända.

I Östra Genastorp finns Ullspinneriet i Strömsborg, som är ett av kommunens två, av Länsstyrelsen utpekade, byggnadsminnen. Under 1800-talet växte Ullspinneriet, som länge drevs på vattenkraft, fram. Ullspinneriet har synnerligen höga kulturhistoriska värden kopplade till bland annat att anläggningen är den enda bevarade av Skånes många yllefabriker, och den har en välbevarad och tidstypisk karaktär som är representativ för skånska småindustrier.

2.3.7.3 Lediga villatomter och detaljplanerad mark för bostäder

I Östra Genastorp finns inga lediga villatomter och ingen planlagd outbyggt mark för bostäder.

Karta som visar föreslagen mark- och vattenanvändning i Östra Genastorp.

3 Riksintressen och tematiska ställningstaganden

3.1 Riksintressen

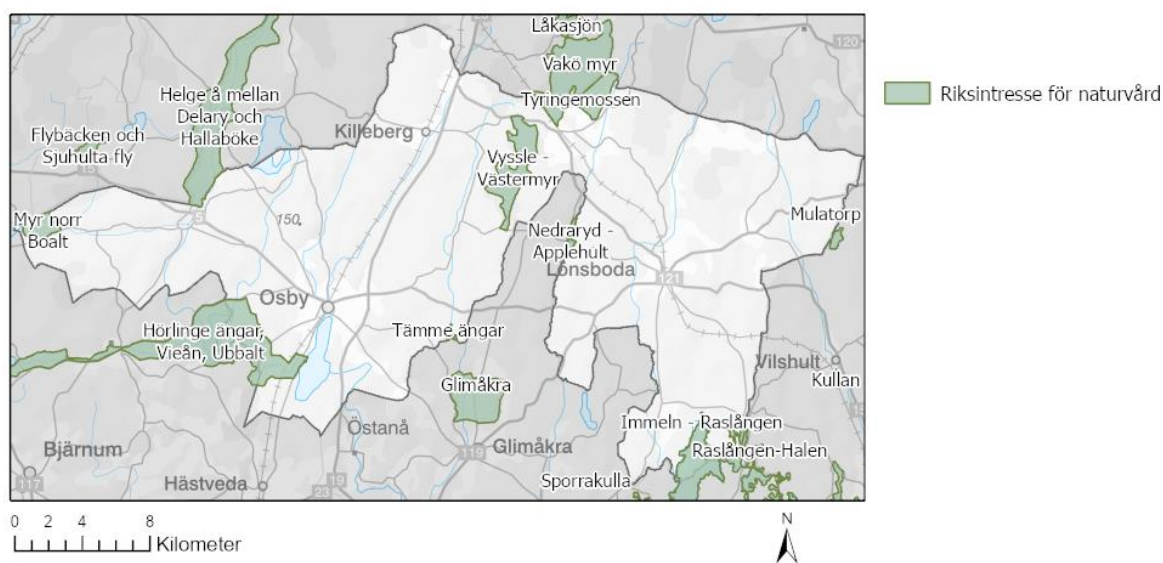
Riksintresseområden är områden av nationell betydelse. Ett område kan benämnas som riksintresse av två olika anledningar. För ett antal områden med stora natur- och kulturvärden har riksdagen avgjort deras status som riksintresse genom att peka ut dem i lagen, vilka regleras i miljöbalkens fjärde kapitel. Tolv olika statliga myndigheter har ansvaret för att inom sitt verksamhetsområde ange sådana områden som myndigheterna bedömer är av riksintressen enligt tredje kapitlet miljöbalken. Myndighetsverken har enligt förordningen (1998:896) om hushållning av mark- och vattenområden, som är knuten till miljöbalken (MB), till uppgift att ange vad de anser vara områden av riksintresse.

Mark- och vattenområden ska användas för det ändamål för vilka de är mest lämpade. Företräde ska ges åt sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. En åtgärd som berör ett riksintresse måste utformas så att den inte medför påtaglig skada på riksintresset för att vara tillåtlig. I översiktsplanen har kommunen som uppgift att redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att ta hänsyn till de allmänna intressena ska tillgodoses. I den redovisningen ska riksintressena anges särskilt. Efter samråd med länsstyrelsen ska kommunen ange sitt ställningstagande för riksintresseavgränsningarna. I arbetet med planläggning ska kommunen se till att områdenas värden beaktas.

I detta kapitel redovisas Osby kommuns ställningstagande för hantering av de olika riksintressena i kommunen samt beskrivning för varje riksintresse. Värdebeskrivningarna för respektive riksintresseområde är sammanfattade och finns att läsa i sin helhet på den ansvariga myndighetens hemsida.

3.1.1 Riksintresse för naturvård

Områden av riksintresse för naturvård har pekats ut på grund av dess höga naturvärden som anses vara av nationell betydelse. Riksintresseområdena för naturvård ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv. Urvalet av områden av riksintresse för naturvård görs av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelserna och kommunerna. Varje område innehåller värdebeskrivningar om vad som är värdefullt i området. Riksintresseområdena ska med hänsyn till deras särskilda värden skyddas mot sådana åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Värdebeskrivningarna är sammanfattade i översiktsplanen och finns att läsa i sin helhet på Naturvårdsverkets hemsida.

Karta som visar riksintresse för naturvård.

3.1.1.1 Ställningstagande för säkerställande av riksintresse för naturvård

- Osby kommun godtar riksintressets avgränsning och har för avsikt att undvika åtgärder som kan innebära negativ påverkan eller påtaglig skada på riksintresset.
- Inom riksintresseområdena för naturvård föreslås i huvudsak markanvändningen Natur och friluftsliv samt Landsbygd, vilket bedöms vara i linje med riksintressets värden.
- Riksintresseområdena för naturvård ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.
- I de fall exploatering eller ingrepp planeras i områden av riksintresse för naturvård ska detta ske med hänsyn till riksintressets värden och om möjligt stärka värdena. När sådana ingrepp eller åtgärder är aktuella som kan komma att påverka riksintresset ska dessa redovisas och vid behov utredas, för att på så sätt säkerställa att ingen negativ inverkan på riksintressena kommer att ske.
- Inom N9 och N12 är det av stor betydelse att våtmarkerna bevaras och hydrologin skyddas mot åtgärder så som dränering, dikning, vattenreglering, dämning, torvtäkt, lednings- och vägdragningar. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena. Områdena ingår i Myrskyddsplan för Sverige, vilket ytterligare säkerställer intresset. N12 är även Natura 2000-område.
- Inom N10 är det viktigt att natur- och jordbruksmark vårdas. Naturvärden kan påverkas negativt av exempelvis upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel. Hydrologin ska skyddas. Områdets ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet. Hörlinge ängar ingår i myrskyddsplan för Sverige och områdets västligaste del är skyddat genom Ubbalts naturreservat. Delar av området ingår även i Natura 2000-områden. Detta säkerställer riksintresset ytterligare.
- Inom N11 är det viktigt att nuvarande vattenståndsvariationer behålls. Slätter och/eller bete är viktigt för att behålla värdena, men viktigast är att vattenregimen bibehålls och att dränering eller reglering av vattendraget ej sker. Tämme ängar tillhör skyddsklass 1 i länets våtmarksinventering.
- Området N13 Tyingemossen får ej dräneras. Området är även Natura 2000-område och naturreservat (sedan 2013). Mossens värde säkerställs genom skötselplan.
- Inom N14 är det viktigt att natur- och jordbruksmark vårdas. Naturvärden kan påverkas negativt av exempelvis upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, igenväxning, ny bebyggelse, spridning av gifter eller gödselmedel. Området ingår i nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och regional bevarandeplan för natur- och kulturvärden samt del av Natura 2000-område. Detta säkerställer riksintresset ytterligare.

Inom N17 kan sjöarna påverkas negativt av exempelvis anläggningar, utsläpp av föroreningar, fiskodling, kemisk bekämpning, kulvertering eller förändring av vattendragets sträckning eller skogsavverkning längs vattendraget. Områdets naturvärden kan exempelvis påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift och exploatering. Riksintresset säkerställs ytterligare genom fågelskyddsområde för vissa öar i Immeln, berör område av riksintresse för friluftsliv, ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och ligger till viss del i Natura 2000-område. Osby kommun finns sju olika områden utpekade riksintresseområden för naturvård. Länsstyrelsen gjorde en uppdatering av riksintressenas registerblad 2007. För respektive riksintresseområde finns det registerblad som beskriver värden och förutsättningar för bevarande av områdenas värden. Nedan presenteras sammanfattande värdebeskrivningar som är hämtade ur dessa registerblad.

N9, Myr norr om Boalt

Myren norr Boalt utgör ett värdefullt myrkomplex med högt värderade topogena kärr och platåformigt välvda mossar. Myren är en värdefull skogsmyrmosaik. På fastmarksholmarna växer bland annat naturskogsartad tallskog.

N10, Hörlinge ängar, Vieån, Ubbalt

Representativt odlingslandskap med lång hävdkontinuitet. Ängsbruk förekommer. Inom Malshult-Gullarp-Brunkelstorp-Skeingesjön-Vieån-området, på sidvallsängarna vid Gullarps ängar, återfinns art- och individrika växtsamhällen med arter som ängsvädd, ältranunkel, kärrviol, hirsstarr och blodrot.

Hörlinge ängar är ett värdefullt limnogen strandkomplex med högt värderade våtmarkstyper i form av mad vid sjö, mad vid vattendrag, tidvisöversvämmad mark och sumpskog. Området har dessutom vissa ornitologiska värden.

N11, Tämme ängar

Tämme ängar omfattar mader som är kraftigt översvämmade om våren. Närmast ån, som slingrar sig fram, finns sjöfräken, flenrör och vasstarr. Lite längre ifrån övergår vegetationen i sumpkärr och mjukmattekärr. Flaskstarr är vanligt och bitvis kan kråklöver samt vattenklöver dominera. Pors och blåtåtel finns utmed kanterna. Mindre sumpskogsytor ingår i objektet som består av al, björk och vide. Fågellivet är värdefullt i området. På maderna häckar exempelvis trana, sångsvan, grönbena och skogssnäppa. I sumpskogen häckar sparvuggla.

N12, Vyssle och Väster myr

Vyssle och Väster myr är det största myrkomplexet i Skåne. Den består av svagt välvda kala och skogsbevuxna mosseytor av varierad blöthetsgrad. Ett stort drag går över södra delen samt ett mindre kärr i norr. På mosseplanen växer exempelvis klockljung och pors vilket är anmärkningsvärt då dessa normalt har en mer västlig utbredning. Vissa delar av myren domineras av tuvvegetation med insprängda höljar. De skogsbevuxna mosseytorna är av den vanliga tallrismossetypen. Kärrdraget i söder är mycket vidsträckt och domineras till största delen av ängsull och bitvis myrlilja.

Runt Svinagyl i söder har torvtäkt bedrivits. Gungfly finns runt stränderna. Vyssle/Väster myr är fågelinventerad och bland annat har orrspel, häckning av nattskärva och dvärgbeckasin (1966) konstaterats.

Gamla och igenväxta diken finns på många delar av myren. Nyare diken finns nästan enbart i den sydligaste spetsen. En gammal nedlagd och uppbruten järnväg samt en väg löper över de centrala delarna. Myrarna dräneras till Hamsarparjön samt Rönnebodaån (Helgeån).

N13, Tyingemossen och Vakö myr

Tyingemossen ansluter direkt till Vakö myr i Kronobergs län. Området närmast söder om länsgränsen skiljer sig inte hydrologiskt, biologiskt eller utseendemässigt från den del av Vakö myr som ligger i Kronobergs län. Vakö myr i sin helhet är av riksintresse från naturvårdssynpunkt. Mossen har ornitologiska värden med bland annat jungpipare, trana och grönbena.

N14, Nedraryd – Applehult

Nedraryd-Applehult är ett representativt odlingslandskap, beläget i skogsbygd och har lång hävdkontinuitet och förekomst av naturbetesmarker. På öppen hagmark, träd och buskbärande hagmark återfinns art- och individrika växtsamhällen.

N17, Immeln med Edre ström-Raslången

Immeln och Raslången är skogssjöar belägna i ett sjörikt skogsområde som är kuperat, starkare kuperat ju längre österut man kommer. Detta sprickdalslandskap är ovanligt för södra Sverige. Immeln och Raslången hänger samman med Halen och flera andra sjöar vid Olofström genom Gillesjön och Filkesjön. Sjöarna är förbundna genom strömmar. Detta sjösystem hänger genom vattendrag samman med Ivösjön och Oppmannasjön och mynnar via Skråbeån i havet. Immeln och Raslången har klart och näringsfattigt vatten och båda är intressanta ur limnologisk synpunkt.

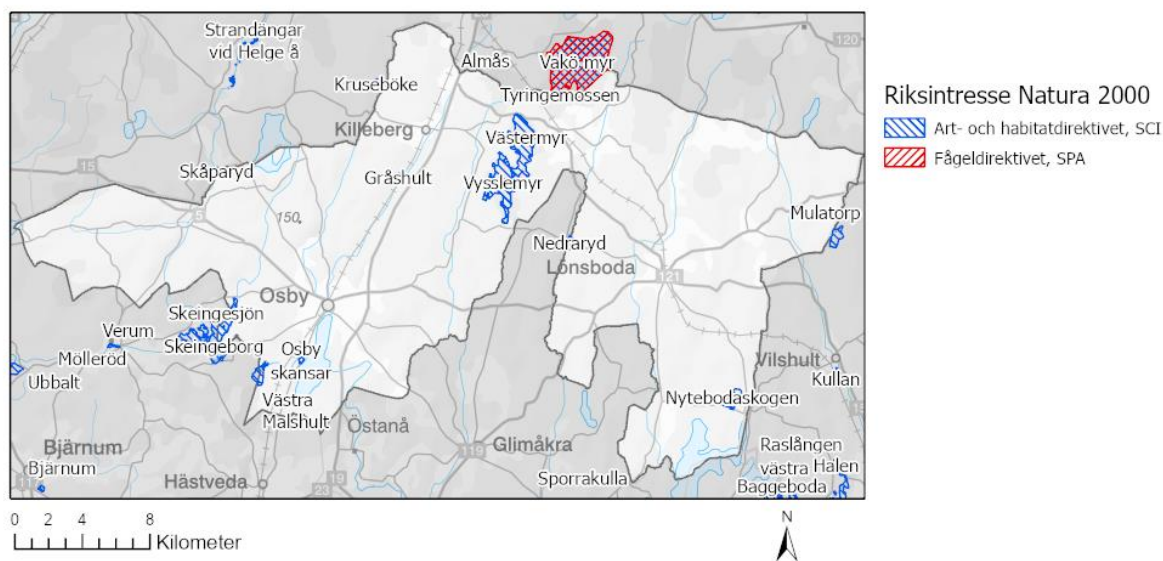
Fiskeribiologiskt intressanta sjöar genom nedströmslekande Immelnöring. Strömmarna mellan Immeln och Halen är lekogränder. Troligen förekommer tre typer av öring: en bäcköringstyp, Halenöringen och Immelnöringen. Öringen bedöms ha stort skyddsvärde med få motsvarigheter i länet. I sjöarna förekommer häckande fiskgjuse och storlom, som störs av friluftslivet. Det representativa odlingslandskapet, Skärnsfjorden, är beläget i skogsbygd och har lång hävdkontinuitet. Naturbetesmark med öppen hagmark förekommer. Vegetationstyperna rödvensgräshed och rödvensfriskäng tillsammans med den sydliga varianten av blåtåtel-fuktäng hyser artrika växtsamhällen med arter som stagg, stenmåra, prästkrage, ängsvädd och blåtåtel. Lokal är Skvalpareviken.

NRO07052, Helge å mellan Delary och Hallaböke (ligger utanför kommunen)

Ett riksintresseområde för naturvård ligger strax utanför kommungränsen. Osby kommun föreslår ingen utveckling i området i översiktsplanen men uppmärksammar att riksintresset finns eftersom det behöver vägas in vid eventuella lovprövningar utanför detaljplanelagt område norr om Visseltofta. I omgivningarna runt Helge å mellan Delary och Hallaböke, i Älmhults kommun, finns värdefulla och representativa odlingslandskap, lövskogar och våtmarker. I odlingslandskapet finns spridda välhåvdade sötvattenstrandängar som slås och/eller betas. I andra delar närmast ån finns värdefulla åmader. Mellan Hallaryd och Hallaböke finns mycket artrika lövskogar med många lövträslag representerade. I sluttningarna mot ån finns källpåverkade och artrika sumpskogar. Naturvärden kan påverkas negativt av exempelvis upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, igenväxning, ny bebyggelse, spridning av gifter eller gödselmedel. Området ingår i Natura 2000-område vilket säkerställer området värden ytterligare.

3.1.2 Riksintresse Natura 2000

Natura 2000-områden är riksintresse-områden som grundas i två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet. Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område kräver även tillstånd enligt 7 kapitlet miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen som finns för respektive område ska fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges. Värdebeskrivningarna i översiktsplanen är sammanfattade utifrån bevarandeplanerna och finns att läsa i sin helhet på Naturvårdsverkets hemsida.

Karta som visar riksintresse Natura 2000.

3.1.2.1 Ställningstagande för säkerställande av riksintresse Natura 2000

- Osby kommun avser att undvika åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintresset.
- Områdena ska skyddas från åtgärder och ingrepp som innebär att riksintressets värden försämras eller försvinner.
- Om exploatering och ingrepp ska ske, ska det genomföras med särskild hänsyn till värdet i riksintresset och med möjlighet att stärka riksintresset.
- Bevarandeplanerna ska användas som stöd i bedömningen och det ska tydligt beskrivas och vid behov utredas, att ingen negativ påverkan kommer att ske på riksintresset.
- Inom riksintresseområdena för Natura 2000 föreslås i huvudsak markanvändningen Natur och friluftsliv samt Landsbygd, vilket bedöms vara i linje med riksintressets värden. Enligt riktlinjerna för bebyggelse på landsbygderna tillåts inte ny bebyggelse inom Natura 2000-områdena.

3.1.2.2 Beskrivning av riksintresset

I Osby kommun finns åtta olika områden utpekade som riksintesseområden för Natura 2000. Samtliga områden som har pekats ut i Osby kommun omfattas av den del av Natura 2000 som gäller art- och habitatdirektivet (SCI).

Gråshult

Området är en mosaik med både öppna delar och hagmark med solitära träd och lövdungar bestående av främst ek, bok, rönn, tall och björk. I buskskiktet finns en, hassel och sly av bland annat

vide. Det finns också en hamlad björk. I vissa delar trädskronornas skuggning stor med följden att grässvålen är svagare. På en del ställen har enen dött för att de blivit utskuggade av träden. I trakterna runt Drivån finns kända lokaler för idegran.

Syftet med Natura 2000-området Gråshult i Osby kommun är att bevara de värdefulla trädklädda betesmarkerna med lång hävdhistorik och den gamla och värdefulla floran du hittar på dessa.

Nedraryd

Det övergripande bevarandesyftet med Natura 2000-området Nedraryd är att bevara en rest av ett sammanhängande ängs- och betesmarksområde med lång hävdkontinuitet och en unik sammansättning av hävdgynnad flora och fauna. Naturtyperna, som ska uppnå och bevaras i fullgod bevarandestatus, utgörs av fukthed med klockljung, ris- och gråshedar nedanför trädgränsen, artrika stagggräsmarker nedanför trädgränsen, artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen, fuktängar med blåttåtel eller starr, trädklädda betesmarker, öppna svagt välvda mossar, fattigkärr och intermediära kärr och gungflyn – kärr och gungflyn, samt vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor. Enligt EU är naturtyperna stagggräsmarker och silikatgräsmarker prioriterade naturtyper. Länsstyrelsen anser även att naturtyperna fukthed med klockljung, ris- och gråshedar nedanför trädgränsen och trädklädda betesmarker ska prioriteras i detta område eftersom flertalet hävdgynnade och hotade arter förekommer i dessa naturtyper.

Osby skansar

Osby skansar är ett kulturhistoriskt intressant område med skogliga värden i form av bland annat vidkroniga ekar och ett rikt insektsliv. Bokskogen, som ersatte ekhagen i området under 1900-talet, börjar idag nå en ålder då den utvecklar högre naturvärden och en rik lavflora.

Syftet med Natura 2000-området Osby skansar i Osby kommun är att bevara den värdefulla hedbokskogen med inslag av gamla spärrgreniga ekar och död ved i naturtypen näringsfattig bokskog samt de betade markerna kring fornlämningen som består av naturtypen torra hedar.

Vyssle- och Västermyr

Hela området omfattas av två olika Natura 2000 SCI områden, SE0420279 Vysslemyr och SE0420278 Västermyr men utgörs av samma skötselplan. Vyssle- och Västermyr i Osby kommun utgör Skånes största sammanhängande myrkomplex. Här finns även Skånes största laggkärr Svarta ådra med en enastående myrliljebloomning. När delar av området har restaurerats kommer det återigen bli en bra fågellokal för exempelvis ljungpipare.

Skeingesjön

Skeingesjön är en mineralfattig sjö i Helgeåns vattensystem. Området går genom två biogeografiska regioner. Både botaniskt och ornitologiskt värdefull sjö. Runt sjön finns många sommarstugor, och det är ett populärt område för fiske och ekoturism, till exempel kanotpaddling. En del viktiga kulturlämningar finns i området.

Syftet med Natura 2000-området Skeingesjön i Osby och Hässleholms kommuner är att bevara den värdefulla sjön och betesmarkerna sydost om sjön. Naturtyperna heter oligotrofa mineralfattiga sjöar i slättområden och trädklädd betesmark. Även Natura 2000-arterna utter och hårkломossa ska bevaras och finnas i livskraftiga populationer.

Nytebodaskogen

Natura 2000-området Nytebodaskogen består av ett barrskogsområde med en myrgöl, Lommagylet, med omgivande mossmark. I den östra och nordöstra kanten ligger sjöarna Norra och Södra Kroksjön som delvis ingår i Natura 2000-området. Området utgörs av första generationens grandominerande barrskog i tidigare svedjebrukade marker. Delar av området är bevuxen med stora grova träd medan andra delar har träd av mer normala dimensioner. Nyteboda utgör det mest typiska och mest imponerade beståndet med barrskog i Skåne. Bred paljettdykare är allmän i Sverige men har gått kraftigt tillbaka i Europa, varför vi har ett stort ansvar ur EU-perspektiv att bevara arten. För citronkärrtrollsländan är utvecklingen i de kontinentala delarna av Europa genomgående negativ. Sverige har således ett stort ansvar för denna art.

Tyringemossen

Tyringemossen är starkt påverkad av mänsklig aktivitet men här finns också en för naturtyperna karakteristisk flora. Vakö myr, som Tyringemossen är en del utav, har också ett rikt fågelliv med bland annat häckande orre, trana och ljunpipare. Branden 1992 lämnade efter sig en stor mängd död ved som bland annat är till gagn för insekter. Tyringemossens högsta naturvärden är knutna till det öppna mosseplanet. För att bibehålla dessa värden och för att återfå förlorade naturvärden behövs restaureringsåtgärder i form av främst röjning och utglesning av träd samt återställning av diken. För det sistnämnda behövs en utredning av möjligheterna att återställa områdets naturliga vattenregim. I händelse av framtida skogsbrand bör släckningsinsatserna inriktas på att skydda angränsande områden istället för Natura 2000-området.

Syftet med Natura 2000-området Tyringemossen i Osby kommun är att bevara den öppna mossen med sin karakteristiska flora och sitt rika fågelliv. Tyringemossen utgör en del av Vakö myr som är en av Sydsveriges största skyddade myrar.

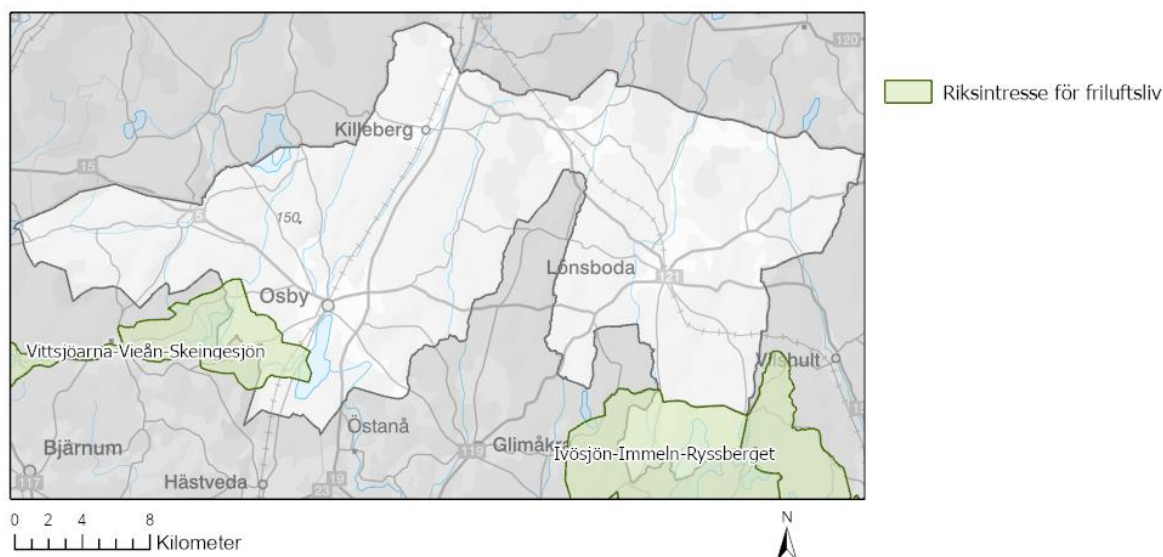
Västra Malshult

Området är ett bra exempel på ett gammalt kulturlandskap med strandängar och betade marker. Stora delar av de hävdade markerna uppvisar lång hävdkontinuitet och är opåverkade av mänsklig näringstillförsel. Populationen av hårklomossa längs med Helge å som rinner genom området är särskilt intressant, då sträckan mellan Skeingesjön och Osbysjön bedöms ha en speciellt skyddsvärd populationssammansättning av arten. Vid Malsjön har gräset sjötåtel en av sina få skånska växtplatser, och även den hotade äkta målarmusslan finns här. I Helge å finns utter och tjockskalig målarmussla.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Västra Malshult är att bevara det gamla hävdade kulturlandskapet och Natura 2000-arterna hårklomossa, tjockskalig målarmussla och utter och deras livsmiljöer. Naturtyperna myrsjöar, mindre vattendrag, fukthedar, staggräsmarker, fuktängar, öppna mossar och kärr och trädklädd betesmark ska uppnå och bevaras i gynnsam bevarandestatus. Naturtyperna myrsjöar, mindre vattendrag, fukthedar, staggräsmarker och trädklädda betesmarker är prioriterade över de andra naturtyperna i området. Staggräsmarkerna är en inom EU prioriterad naturtyp och har en förekomst av den rödlistade klockgentianan. Även på fukthedar och trädklädda betesmarker förekommer klockgentiana, och därför räknas även dessa som prioriterade naturtyper. Naturtyperna myrsjöar och mindre vattendrag är prioriterade på grund av att de är viktiga för områdets Natura 2000-arter och flera ovanliga och rödlistade limniska arter och eftersom vattenfluktuationerna i Malsjön och Helge å är viktiga för att bibehålla fuktigheten på de omgivande våtmarkerna.

3.1.3 Riksintresse för friluftsliv

Områden av riksintresse för friluftslivet har stora friluftslivsvärden sett i ett nationellt perspektiv på grund av särskilda natur- och kulturkvaliteter, variationer i landskapet och god tillgänglighet för allmänheten. Anspråken finns inom olika naturtyper. Varje område innehåller värdebeskrivningar om vad som är värdefullt i området. Naturvårdsverket ansvarar för utpekandet av riksintresse för friluftsliv. Värdebeskrivningarna är sammanfattade i översiktsplanen och finns att läsa i sin helhet på Naturvårdsverkets hemsida.

Karta som visar riksintresse för friluftsliv.

3.1.3.1 Ställningstagande för säkerställande av riksintresse för friluftsliv

- Osby kommun avser att undvika åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintresset
- Skåneleden och Vieåleden ska bevaras och underhållas.
- Områden med höga naturvärden (motsvarande naturvärdesklass 1) och lång kontinuitet lämnas fritt från exploatering.
- Potential finns att ytterligare utöka tillgängligheten till friluftsområdena genom exempelvis bättre möjligheter att ta sig till området med kollektivtrafik samt informationsspridning. Leder och anläggningar för friluftslivet kan utvecklas.
- Områdena ska skyddas från åtgärder och ingrepp som innebär att riksintressets riksvärden försämras eller försvinner.
- Inom FM 21 (Ivösjön-Immeln-Ryssberget) kan åtgärder som kan skada områdets värden vara särskilt bebyggelseexploatering, anläggande av vindkraft, täktverksamhet samt bullerstörande verksamheter, särskilt på eller i anslutning till Ryssberget och i nordöstra området. Ingen negativ visuell inverkan får ske på riksintressets värden, framför allt på utblickarna från Ryssberget.
- Inom FM 22 (Vittsjöarna-Vieån-Skeingesjön) kan hindrande bebyggelse och anläggningar i strandområdet skada värdena påtagligt liksom negativ visuell inverkan av exempelvis master och vindkraft. Även för stort slitage i naturmarker och störande användning av vattenområden kan skada områdets värden.
- Försämring av vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag kan skada riksintresseområdenas värden liksom störande friluftaktiviteter i de mer orörda delarna av området.
- Inom riksintresseområdena för friluftsliv föreslås i huvudsak markanvändningen Landsbygd, vilket bedöms vara i linje med riksintressets värden.

- Områdenas värden säkerställs delvis genom att det finns andra skydd så som naturreservat, riksintresse naturvård, Natura 2000-område, strandskydd och djurskyddsområde. Riksintresset för friluftslivet anses inte påverkas negativt av något av de andra skydden, men vid eventuell byggnation av anläggningar eller anpassningar för att gynna friluftslivet kan särskilda anpassningar behövas för att möta krav från de andra skydden.

3.1.3.2 *Beskrivning av riksintresset*

I Osby kommun finns två olika områden utpekade som riksintresseområden för friluftslivet. Båda områdena är beslutade av Naturvårdsverket 2017.

FM 22 Vittsjöarna-Vieån-Skeingesjön

Vittsjöarna, Vieån och Skeingesjön utgör ett sammanhängande vattensystem omgivet av ett tilltalande och varierat landskap. På Verumsåsen öster om Vittsjön är marken småkuperad och präglas av tätt liggande åsformationer med ryggar i flera riktningar. Odlingslandskapet längs stränderna präglas av långvarig hävd och längs Vieåns naturligt slingrande lopp finns äldre slåttermarker bevarade. Skeingesjöns fiskfauna är synnerligen artrik. Runt sjön häckar ett antal olika sjöfågelarter och området är även attraktivt för rastande fåglar. Våtmarksområdet Hörlinge ängar består av tidvis översvämmade ängsmarker och ålderdomliga mader, vilka har mycket höga biologiska värden. Skåneleden går genom delar av området och där finns även flera andra strövstigar. Vid Verum finns den populära Vieåleden som är en vandring på totalt elva kilometer i en rik natur- och kulturbygd. Leden går bland annat förbi Skeingeborgs unika borggruin och Hörlinge ängars utemuseum. Längs med leden finns informationstavlor om områdets natur- och kulturvärden. En kanotled går från Vittsjöområdet längs Vieån till Skeingesjön där den fortsätter ut i Helge å. Möjlighet till bad- och båtliv finns vid flera av sjöarna. De höga naturvärdena och det rika fågellivet lämpar sig väl för naturstudier och fågelskådning, och i anslutning till Hörlinge strandängar finns ett handikappanpassat fågeltorn. Fisket i sjöarna är bra och erbjuder stor variation. Området kan nås med bil och flera olika parkeringsplatser finns. Inom området finns flera rastplatser och vid Skåneleden i naturreservatet Ubbalt finns en lägerplats för enklare övernattnig.

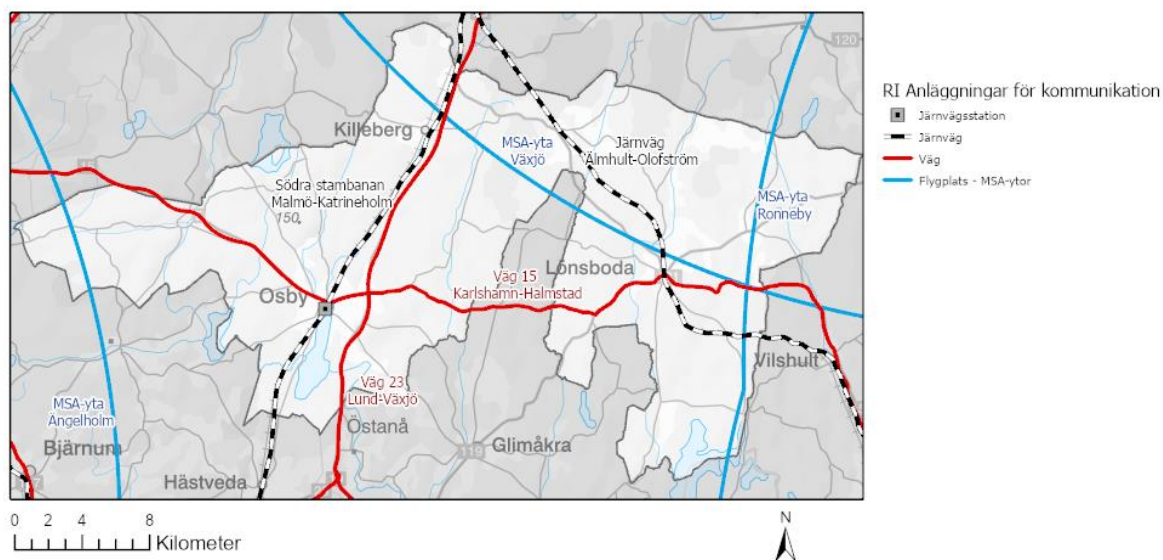
FM 21 Ivösjön-Immeln-Ryssberget

Landskapet inom området har en skiftande karaktär och varierad topografi med flera stora sjöar, vidsträckta skogar och ett bitvis ålderdomligt, öppet kulturlandskap. Bäckaskogs slott, vars historia som sträcker sig från 1200-talet, är beläget på näset mellan Ivösjön och Oppmannasjön (ligger inom Kristianstads kommun). Slottet är ett populärt turistmål med ett stort antal besökare. I närheten av slottsområdet ligger det vackra och välbesökta naturområdet Kjugekull (ligger inom Kristianstads kommun) där ett av Sveriges populäraste områden för blockklättring finns. I den barrträdsdominerade Kullaskogen finns en rik moss- och svampflora liksom en mängd spår som vittnar om äldre tiders jord- och skogsbruk.

Områdets omväxlande karaktär ger goda förutsättningar för friluftsliv både på mark och i vatten. Ett flertal vandrings- och cykelleder med varierande längd och svårighetsgrad löper inom området, och Skåneleden erbjuder vandring längs stigar och skogsvägar. I de välbesökta strövområdena Kullaskogen och Breanäs finns iordningställda vandringsleder och strövstigar. Sjöarna och systemet av åar och kanaler är lämpliga för paddling, båtliv, fritidsfiske och bad. Vintertid är sjöarna även populära för isseglare och skridskoåkare. Delar av riksintresseområdet, särskilt i nordost men även vid sjöarna, har en anmärkningsvärt låg exploateringsnivå, vilket skapar förutsättningar för upplevelse av orördhet och tystnad. Utblickarna från Ryssberget är bitvis vidsträckta och ger en för länet unik känsla av vildmark.

3.1.4 Riksintresse för kommunikationer

Riksintresse kommunikationer innefattar alla trafikslagen och det är Trafikverket som bedömer vilka områden som är av riksintresse för trafikslagets anläggningar. Riksintresset regleras i miljöbalkens 3 kapitel 8 §. För varje utpekad riksintresse finns en värdebeskrivning som beskriver anläggningens funktion närmare. Värdebeskrivningarna är sammanfattade i översiktsplanen och finns att läsa i sin helhet på Trafikverkets hemsida. Riksintresset innebär att anläggningen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen. Ny bebyggelse får inte påverka vare sig nuvarande eller framtida möjligheter att nyttja anläggning av riksintresse.

Karta som visar riksintresse för kommunikationer.

3.1.4.1 Ställningstagande för säkerställande av riksintresse för kommunikationer

- Osby kommun avser att undvika åtgärder som kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningar av riksintresse.
- Kommunen respekterar skyddsavstånd för farligt gods vid riksintresseanläggningarna för väg och järnväg för att värna om nationellt viktiga transportvägar.
- Vid exploatering av nya områden ska tillgängligheten för befintliga vägar av riksintresse säkerställas. Välplanerade anslutningar till vägnätet ökar tillgängligheten.
- Kommunen ser positivt på utbyggnaden av Sydostlänken som ska möjliggöra både för person- och godstrafik på sträckan Älmhult-Olofström-Blekinge kustbana. Att järnvägen mellan Älmhult och Olofström elektrifieras och rustas upp är positivt för kommunen och en förutsättning för genomförandet av Sydostlänken.
- Det planerade tågstoppet med ny station i Lönshoda har stor betydelse för fortsatt utveckling av näringsliv, boende och besökare i kommunen.
- Kommunen godtar riksintresset för järnvägsstationen i Osby för stambanan. Stationens funktion och intilliggande markanvändning behöver beaktas vid fysisk planering för att säkerställa en tillgänglig bytespunkt.
- Osby kommun godtar avgränsningen för de tre olika flygplatsernas MSA-ytor och kommer samråda med Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (verksamheten för Rakel- och ledningssystem) samt berörda radiooperatörer om det blir aktuellt att uppföra höga objekt.
- Trafikverket ges möjlighet att granska all byggnation över 20 meter för att säkerställa att byggnationen inte påverkar väg- och järnvägstrafikens kommunikationssystem. Även om en byggnad ligger långt från exempelvis en järnväg kan byggnation på 20 meter eller mer komma att påverka riksintresse för kommunikationer.
- Ny bebyggelse längs med eller i närheten av en kommunikationsanläggning inte får försämra förutsättningarna för person- eller godstrafiken, försvåra utbyggnaden eller göra anspråk på

anläggningen. Ny bebyggelse ska lokaliseras och utformas med hänsyn till bland annat drift- och underhållsåtgärder, behov av klimatanpassningsåtgärder och risk i förhållande till hantering av brandfarliga och explosiva ämnen.

3.1.4.2 *Beskrivning av riksintresset – Väg*

I Osby kommun finns två riksvägar som är utpekade som riksintresse för kommunikationer, väg 15 och väg 23. Båda vägarna är utpekade inom kategorin "funktionellt prioriterade vägnätet". Det funktionellt prioriterade vägnätet är de vägar som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet. Det pekas ut utifrån en eller flera av följande fyra funktioner: *godstransporter, långväga personresor, dagliga personresor och kollektivtrafik*. Utgångspunkten för vägarnas indelning i funktioner är de olika trafikanternas anspråk och behov, det vill säga vilken trafik som är viktigast där.

Väg 15 Karlshamn – Halmstad

Väg 15 är viktig regionalt, nationellt men även internationellt för viktiga långväga godstransporter. Vägen är viktig för långväga personresor och ska tillgodose framkomlighet och tillgänglighet för personresor. Vägglänken har som funktion är att bidra till att upprätthålla nationellt viktig väginfrastruktur och möjliggör för resor och transporter från regionala centra till Stockholm, Göteborg och Malmö samt kopplingar till våra grannländer. Väg 15 är även rekommenderad led för farligt gods och det finns därmed särskilt krav om att säkerställa en god framkomlighet för farligt gods med minimerade risker. Vägen är av god trafiksäkerhetsstandard för att minimera sannolikheten för att en olycka ska inträffa.

Väg 23 Lund – Växjö

Vägen är viktig regionalt, nationellt men även internationellt för viktiga långväga godstransporter. Väg 23 är viktig för långväga personresor och ska tillgodose framkomlighet och tillgänglighet för personresor. Vägglänken har även en status som bidrar till att upprätthålla nationellt viktiga strukturer. Det betyder att vägen har som funktion är att bidra till att upprätthålla nationellt viktig väginfrastruktur och möjliggör för resor och transporter från regionala centra till Stockholm, Göteborg och Malmö samt kopplingar till våra grannländer. Väg 23 är även rekommenderad led för farligt gods och det finns därmed särskilt krav om att säkerställa en god framkomlighet för farligt gods med minimerade risker. Vägen är av god trafiksäkerhetsstandard för att minimera sannolikheten för att en olycka ska inträffa.

3.1.4.3 *Beskrivning av riksintresset – Järnväg*

Riksintresseanspråket för järnväg består dels av banor, dels av anläggning för tjänst, vilket omfattar bland annat depåer, kombiterminaler och rangerbangårdar. Anspråket för järnvägsbanor omfattar samtliga banor som hör till järnvägen. I Osby kommun finns två järnvägar som omfattas av riksintresse för kommunikation. Länsstyrelsen har i samrådet informerat om att solceller kan orsaka störningar i Trafikverkets radiotrafik, signal- el- eller teleanläggningar. Om det visar sig att den planerade anläggningen stör järnvägstrafiken kommer Trafikverket begära att solcellsanläggningen stängs av. Det är inte möjligt att i förväg veta vilka solcellsanläggningar som eventuellt kommer påverka Trafikverkets anläggning men om installatören har tillräcklig kunskap ska riskerna vara små enligt Elsäkerhetsverket.

Södra stambanan, Malmö-Katrineholm

Järnvägen ingår i TEN-T stomnät, vilket är koncentrerat till de allra viktigaste förbindelserna och knutpunkterna. Uppbyggnaden av stomnätet är baserat på korridorer som knyter samman hela Europa längs med utpekade stråk. Södra stambanan trafikeras både av godstrafik och långväga persontrafik. Definitionen långväga persontrafik bygger på att järnvägen knyter samman flera orter och städer i Sverige och utgör ett särskilt viktigt nät för persontransporter. Även stationer utmed järnvägen är av riksintresse.

Älmhult-Olofström

Järnvägen som förbinder Älmhult och Olofström trafikeras idag av godstrafik. Trafikverket planerar för en järnvägsförbindelse mellan Älmhult och Blekinge kustbana som ska möjliggöra både för person- och godstrafik på sträckan varpå delsträckan Älmhult-Olofström planeras att elektrifieras. Inom Osby kommun planeras för en ny station i Lönsboda.

3.1.4.4 *Beskrivning av riksintresset – Flygplats, MSA-yta*

Ett riksintresseområde kring en flygplats ska enligt bestämmelserna i 3 kap 8 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomst eller utnyttjande av flygplatsen. MSA-ytor (Minimum Sector Altitude) är ytor där hinder kan påverka flygprocedurer till och från en flygplats. MSA-ytor är nödvändiga för flygplatsens funktion men av sådan karaktär att de kan förändras utan att det måste innebära att riksintresset påverkas negativt.

Ytan har en radie på 55 kilometer med utgångspunkt i flygplatsens landningshjälpmedel. Om det finns ett planerat högt objekt inom MSA-ytan (20 meter eller högre), ska verksamhetsutövaren ges möjlighet att yttra sig för att såväl MSA-ytan som procedurområden ska kunna skyddas.

MSA-yta Ronneby Flygplats

Riksintresset som omfattar MSA-ytan för Ronneby flygplats ligger i östra delen av Osby kommun.

MSA-yta Växjö Flygplats

Riksintresset som omfattar MSA-ytan för Växjö flygplats omfattar en stor del av nordöstra Osby kommun.

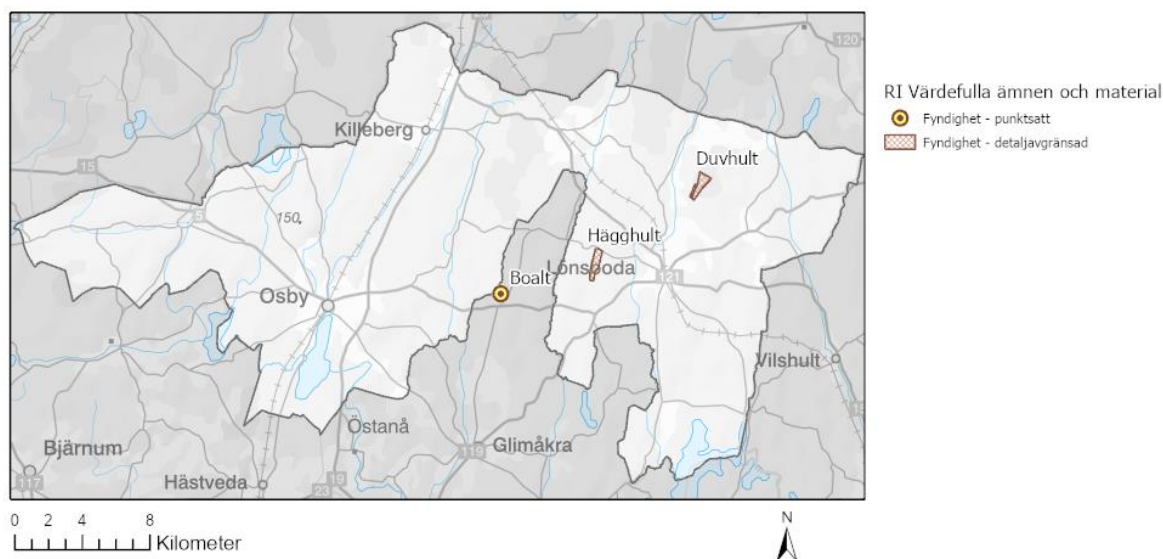
I Loshult planeras för två utbyggnadsområden som ligger inom MSA-ytan. Ifall utbyggnad av höga objekt blir aktuella ska detta samrådats med flygplatsernas verksamhetsutövare.

MSA-yta Ängelholm Flygplats

Riksintresset som omfattar MSA-ytan för Ängelholm flygplats ligger i västra delen av Osby kommun.

3.1.5 Riksintresse värdefulla ämnen och mineral

Sveriges geologiska undersökning (SGU) pekar ut riksintressen för värdefulla ämnen eller material enligt miljöbalken kapitel 3, 7 § andra stycket. Syftet med riksintressen värdefulla ämnen eller material är att reservera fyndigheter som har specifika egenskaper och är viktiga för samhällets behov. Riksintressestatusen utgör ett anspråk för framtida utvinning. Utpekande och avgränsning av riksintressen för värdefulla ämnen och material bygger på omfattande geologiska undersökningar och dokumentation. En fyndighet klassad som riksintresse för värdefulla ämnen eller material ska alltså skyddas mot påtaglig skada. Värdebeskrivningarna är sammanfattade i översiktsplanen men finns att läsa i sin helhet på Sveriges geologiska undersökningars (SGUs) hemsida.

Karta som visar riksintresse för värdefulla ämnen och mineral.

3.1.5.1 Ställningstagande för säkerställande av riksintresse för värdefulla ämnen och mineral

- Osby kommun godtar riksintressets avgränsning och har för avsikt att undvika åtgärder som kan innebära negativ påverkan eller påtaglig skada på riksintresset.
- Riksintresseområdena för värdefulla ämnen och mineral ska skyddas mot åtgärder som gör att riksintressets värde försämras eller försvinner.
- Stenbrytning ska kunna fortsätta och utvecklas inom befintliga täkter.
- Bostäder och annan störningskänslig bebyggelse bör inte tillåtas i närheten av riksintressena

3.1.5.2 Beskrivning av riksintresset

I Osby kommun finns två områden som omfattas av riksintresse för värdefulla ämnen och mineral. Hyperitdiabas, så kallad svart diabas, bryts i öppna brott. Brytning i industriell skala har pågått i över 100 år.

Duvhult

Hyperitdiabasbrottet vid Duvhult är beläget knappt 5 kilometer nordöst om Lönsboda i Osby kommun. Duvhults hyperitdiabasbrott öppnades år 1970 av AKF Granit AB. För närvarande bedrivs verksamhet av Emmaboda Granit AB som årligen producerar blocksten för export och inhemsk marknad.

Hyperitdiabasen har en unik svart färg och struktur och är av absolut finaste kvalitet. Den svarta, täta hyperitdiabasen är attraktiv i olika sammanhang och fyndigheten har genom tidigare verksamheter dokumenterats ha en jämn och hög kvalitet, varför den utan tvekan utgör en viktig samhällsresurs.

För att långsiktigt säkerställa tillgången av hyperitdiabas av god kvalitet har SGU avgränsat riksintresset till ett drygt 66 hektar stort område. Området omfattas inte av någon buffertzona, utan endast själva fyndigheten. Området har avgränsats med hänsyn till område som är nödvändigt även för den framtida gruvdriften och ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av fyndigheten.

Hägghult

Hyperitdiabasbrottet vid Hägghult är beläget fyra kilometer väster om Lönsboda. Provbrytning vid Hägghult genomfördes 1899 av AK Fernströms Granitindustrier och 1900 påbörjades driften. Hägghult norra utgörs av ett numera ödelagt och vattenfyllt stenbrott, som ligger i norra delen av en i nord-sydlig riktning gående diabasgång. Brottet bedöms vara 800 meter långt, men inte bredare än 50 meter. Emmaboda Granit AB bröt under 1990-talet i södra delen av hyperitdiabasgången. Omkring år 2000 övergavs det södra brottet och företaget har numera öppnat ett nytt brott i hyperitdiabasgångens förlängning mot norr, varifrån idag huvuddelen av den brutna stenen exporteras.

Den svarta, täta hyperitdiabasen är attraktiv i olika sammanhang och fyndigheten har genom tidigare verksamheter dokumenterats ha en jämn och hög kvalitet, varför den utan tvekan utgör en viktig samhällsresurs. SGU har avgränsat riksintresset till ett drygt 71 hektar stort område. Området omfattas inte av någon buffertzona. Avgränsningen omfattar endast själva fyndigheten.

3.1.6 Riksintresse för totalförsvaret

Riksintresset för totalförsvarets militära del (3 kap 9 § miljöbalken) har i många fall företräde före andra riksintressen. En del områden kan i vissa fall redovisas öppet, exempelvis övnings- och skjutfält och flygflottiljer. Det finns också områden som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet, områden som har koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Utöver själva riksintresset kan det finnas påverkansområden utanför riksintresseavgränsningen där Försvarsmakten behöver kunna säkerställa att ny bebyggelse eller andra åtgärder inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresset. Hela landet är så kallat samrådsområde för objekt högre än 20 meter utanför och högre än 45 meter innanför sammanhållenbebyggelse. Det betyder att alla ärenden inom kommunen som är högre än de angivelserna ska skickas på remiss till Försvarsmakten.

Inom Osby kommun finns inga utpekade anläggningar eller påverkansområde av riksintresse för totalförsvaret.

3.1.6.1 Ställningstagande för säkerställande av riksintresse för totalförsvaret

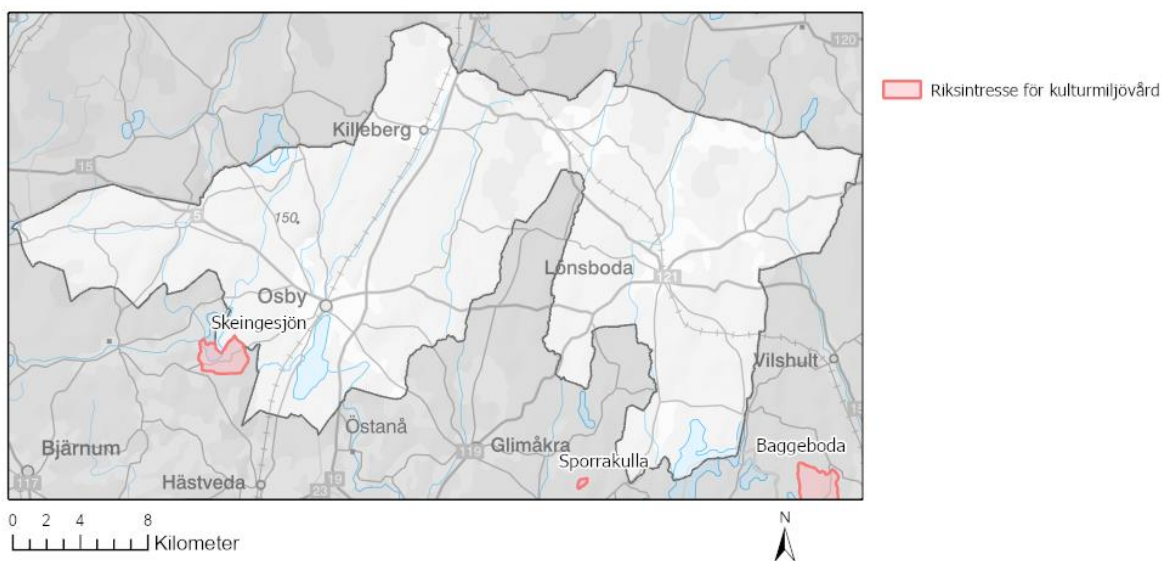
- Osby kommun avser att undvika åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintresse för totalförsvaret.

3.1.7 Riksintresse för kulturmiljövård (ligger utanför kommunen)

Riksintressen för kulturmiljövård regleras av 3 kap. 6 § miljöbalken och det är Riksantikvarieämbetet som har den nationella uppsikten för intressena. Riksintresse för kulturmiljövård utgörs av områden som särskilt tydligt visar på kulturhistoriska sammanhang i landskapet. Inom Osby kommun finns inga riksintressen för kulturmiljövård men ett riksintresseområde för kulturmiljö ligger strax utanför kommungränsen. Osby kommun föreslår ingen utveckling i anslutning till Skeingesjön i översiktsplanen men uppmärksammar att riksintresset finns eftersom det behöver vägas in vid eventuella lovprövningar utanför detaljplanelagt område kring Skeingesjön. Värdebeskrivningen är sammanfattad i översiktsplanen men finns att läsa i sin helhet på Riksantikvarieämbetets hemsida.

Skeinge [L28] (Verums sn)

Riksintresseområdet är värdefullt på grund av dess småskaliga herrgårdslandskap och den historiska betydelsen av den medeltida borgen Skeingeborg. Herrgårdsmiljön från 1600-talet och det karolinska ombyggnadsarbetet är bevarat, tillsammans med ädellövträd, hagmarker, och det stenbundna odlingslandskapet. Området ger inblick i historisk kolonisering och betydelsen av vattensystem under medeltiden, vilket gör det värt att bevara som en del av Sveriges kulturarv.

3.1.7.1 *Ställningstagande för säkerställande av riksintresse för kulturmiljövård*

- Osby kommun avser att undvika åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövård.
- Markanvändningen som föreslås i närheten av Skeingesjön i översiktsplanen är huvudsakligen Landsbygd, vilket anses förenligt med intresset.
- Riksintresset behöver vägas in vid eventuella lovprövningar utanför detaljplanelagt område kring Skeingesjön.
- Området pekas även ut i Länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram och innehåller ett antal byggnadsminnen vilket säkerställer riksintressets värde ytterligare.

3.2 Tematiska ställningstaganden

3.2.1 Historia

Osby kommun omfattar fyra socknar, Osby, Visseltofta, Loshult och Örkened. Socknarna tillskapades vid kommunreformen 1862 och i dessa socknar bildades landskommuner med samma namn.

År 1937 bildades Osby köping genom en utbrytning ur den så kallade landskommunen. Lönsboda municipalsamhälle bildades 1928 den 24:e november men försvann 1966. Senare, år 1971 bildades dagens Osby kommun vid kommunreformen genom att Osby köping upplöstes. 1974 inkorporerades Loshults kommun och Örkeneds kommun i Osby kommun, samt en del av Vittsjö kommun.

Den förhistoriska bygden har enligt Länsstyrelsen sannolikt varit koncentrerad till sjöarna och vattendragen där framför allt tillgången på lämpliga slätter- och betesmarker varit god. Dessutom erbjöd dessa områden möjlighet till jakt och fiske och fungerade som viktiga transportleder. De forn lämningarna som har påträffats är förhållandevis få till antalet och pekar på att bygden endast i mindre utsträckning tagits i anspråk under förhistorisk tid. Inom Loshults socken har i L Loshults mosse påträffats ett fynd av pilar från äldre stenålderns förra hälft. Fyndet är av stort forskningshistoriskt värde. Här fick man för första gången belagt hur mikroliterna (små korta, smala flintspån) användes. Från ett betydligt senare skede, övergången stenålder/bronsålder, härrör en hållkista några hundratals meter norr om Loshults kyrka. Från bronsåldern stammar två depåfynd, ett i Loshults socken och ett i Osby. Loshultsfyndet påträffades vid Stockhult år 1895. De många och olikartade föremålen, däribland två unika mansstatyetter, kan dateras till äldre bronsålder. Föremålens höga kvalitet vittnar om ett väletablerat och rikt samhälle.

Bland fåtalet övriga förhistoriska lämningar dominerar rösen. Förekomsten av slagg bär vittnesbörd om en primitiv järnhantering där järnet utvunnits ur myrsmalm. Ortnamnen är enligt ortnamnsforskarna till övervägande del av yngre typ.

Endast ett fåtal byar bär namn med ändelser av förhistorisk typ. Av sådan art är till exempel Osby, vars ändelse torde ange en minst tusenårig bebyggelsekontinuitet inom området. Bebyggelseenheter med efterleden -torp började användas under vikingatid och har sedan förekommit långt framöver i historisk tid. Till ett yngre namnskick hör ortnamnen med ändelserna -röd och -hult. Framför allt den senare, med betydelsen skog, finns rikligt representerad. Namn av denna typ pekar på en kolonisation under medeltid och senare.

Tiden för skiftena inföll för merparten av byarna strax före 1800-talets mitt. Behovet av odlingsmark ökade efter hand varför man började dika ut mossarna. Binärningar var vanliga i äldre tid. Speciellt framträdande var böss- och lietillverkningen samt korgmakeriet. I och med att Södra stambanan drogs fram på 1860-talet blev området kraftigare än tidigare utsatt för påverkan utifrån. Industrier och hantverk etablerades. Ny bebyggelse, stadsmässigt präglad, uppstod i närheten av stationerna. Osbys ställning som centralort förstärktes.

Under 1900-talets första decennier drogs en järnväg förbi Örkened/Lönsboda och en annan anlades från Glimåkra till Älmhult. Därigenom uppstod stationer och hållplatser på ett flertal snillen. Järnvägen medförde att brytningen av diabas kunde göras lönsam och olika stenbrott öppnades, till exempel i Gylsboda. Landskapet bar i modern tid till viss del ändrat karaktär. Tidigare öppna åkrar samt betes- och ängsmarker har igenplanterats med barrskog. Gårdsenheter har lagts ned och byggnaderna övergivits eller förvandlats till fritidshus. En koncentration av industrier och befolkning till de större orterna blir allt vanligare.

Visseltofta är en liten ort i västra delen av kommunen, belägen strax intill Helgeån och har en lång historia – en gång centrum och kyrkby i socknen med samma namn. Just ån är central i framväxten och olika lämningar vittnar om historiska epoker då trakten varit mycket betydelsefull. Bronsåldern och äldre järnålder återspeglas i synnerhet, därefter tillkommer spår från medeltiden då nya kolonistörer etablerade flertalet gårdar. 24 byar med kulturhistoriskt mycket värdefulla miljöer återstår idag. Visseltoftas förflutna är synonymt med vad skogen producerade, vad den halvöppna och fragmenterade odlingsmarken levererade och därtill finns spår efter järnframställning och förädling därav – en gång tillhörde området Danmarks "Bergslagen". Fram i sen tid har skogen fortsatt varit navet i den annars ringa industrialiseringen. Sågverk, snickerier och slöjdverksamhet har varit viktiga för inkomster och försörjning.

3.2.2 Befolkning och bebyggelse

Vi har begränsad kunskap om hur befolkningsutvecklingen kommer att utvecklas i framtiden. Genom prognoser och planering kan vi dock skapa förutsättningar för en eventuell befolkningsökning. Idag väljer människor i allt högre grad att flytta till platser som erbjuder en attraktiv livsmiljö. Därför är det viktigt att kommunen tydligt kommunicerar sina långsiktiga perspektiv för att kunna locka till sig potentiella invånare. Det är viktigt att möjliggöra byggande av bostäder i hela kommunen, för att hela Osby kommun ska leva. Översiktsplanen ger utrymme för 300-400 bostäder i planförslaget, vilket motsvarar 17-23 bostäder per år.

Ett arbete med att uppdatera kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning har påbörjats och sker parallellt med översiktsplanarbetet. Riktlinjerna beräknas färdigställas efter att översiktsplanen varit på granskning, och avses inarbetas i översiktsplanens antagandeverion.

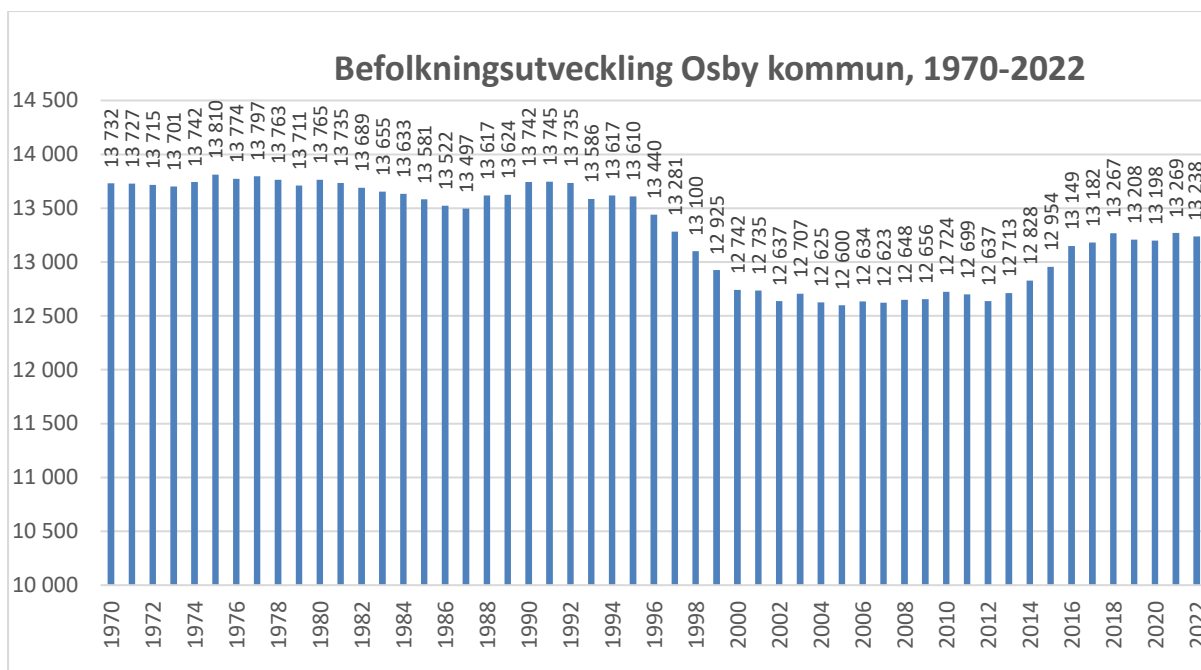
3.2.2.1 Ställningstagande

- Färdigställ uppdateringen av kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning
- Effektivisera och optimera planprocessen för att möjliggöra en effektiv planeringsberedskap
- Planlagd outbyggd mark ska ses över och detaljplaner antingen ändras eller upphävas
- Föra en dialog för att främja rörlighet bland invånare och stimulera flyttkedjor.
- I större uträkning engagera den yngre befolkningen i viktiga kommunala frågor.
- Bibehåll och vidareutveckla dialogen om ödehus.
- Förtäta längs kommunikationsstråk.
- Planera för att attraktiva bostadsmiljöer ska kunna erbjudas i centralort, tätorter och i landsbygder.
- Arbeta aktivt för att tillskapa fler bostadsrätter
- Uppmuntra till att bredda utbudet av ägandeformer och bostadsstorlekar för att säkerställa olika gruppers behov och förutsättningar för bostad, i olika faser av livet.
- Bidra till levande landsbygd genom en fortsatt positiv inställning till byggnation
- Verka för brottsförebyggande åtgärder för att tryggare bostadsområden.
- Fortsätt arbetet med strategiska markförvärv och en rimlig plan- och planeringsberedskap, både genom upprättande av planavtal på beställning och genom befintlig planreserv. I större utsträckning upprätta detaljplaner med planavtal på beställning snarare än på spekulation. Ställa högre krav på utformning av ny bebyggelse i den mån som är möjlig.
- Fortsätta arbetet med att skapa attraktiva boendemiljöer och ökat bostadsbyggande
- Arbeta mer aktivt för att marknadsföra strategiska marklägen i kommunen för nya företagsetableringar.
- Kartlägg och skapa en bättre överblick av lokalförsörjningsbehovet
- Utnyttja kommunens goda kommunikationsstråk som stambanan, Riksväg 15 och 23 vid företagsetableringar.

3.2.2.2 Befolkning

År 2022 hade Osby kommun 13 238 invånare. År 2023 har befolkningsmängden minskat till 13 138 invånare, vilket är en minskning på cirka 100 personer jämfört med året innan.

År 1970 hade kommunen 13 732 invånare och invånarantalet låg länge stabilt. Efter år 1992 har det varit en period med stadigt sjunkande befolkningsmängd men trenden bröts 2015 och därefter har det skett en ökning. Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) prognos kommer folkmängden öka med 227 invånare till år 2040 och hamna på totalt 13 474 invånare. Detta motsvarar en ökning med knappt 20 personer per år.

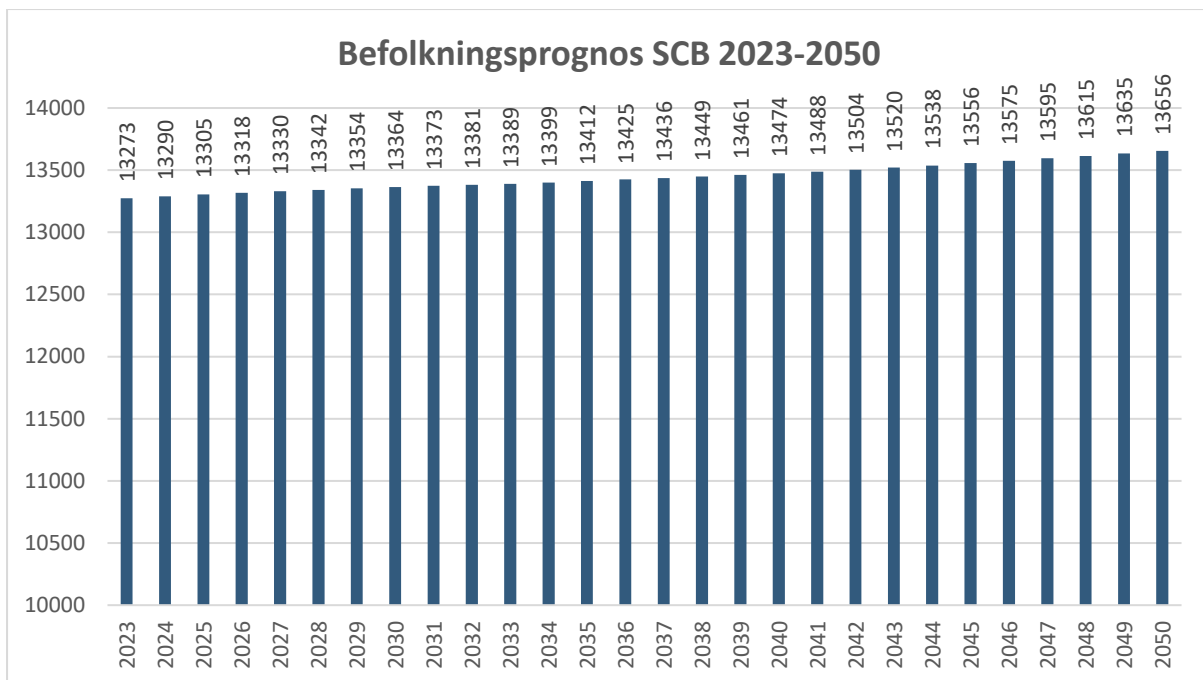

Figur x. Diagrammet visar befolkningsutvecklingen som skett i kommunen mellan år 1970 och 2022.

Antal invånare per ort år 2020

Osby	7 758
Lönsboda	1 946
Killeberg	631
Loshult	133
Hökön	127
Visseltofta	102
Östra Genastorp	71
Övrig landsbygd	2 479
Totalt	13 247

Figur x. Tabellen redovisar invånarantalet för orterna Osby kommun baserat på SBC:s mätning för småorter 2020.

Figur x. Diagrammet visar SCB:s befolkningsprognos för Osby kommun 2023-2050.

Översiktsplanen förhåller sig till SCB:s prognos men tar höjd för ytterligare tillväxt. Osby kommun kommer att arbeta för en effektiv planprocess och arbeta aktivt med både plan- och planeringsberedskap för att möjliggöra för ökad inflyttning till Osby kommun. Planberedskap handlar om att ha färdiga flexibla detaljplaner som går att exploatera direkt, planeringsberedskap handlar om att planprocessen i Osby är effektiv och att en detaljplan kan tas fram skyndsamt när det behövs. Ambitionen är att befolkningstillväxten ska kunna ske genom att tydligare marknadsföra Osbys kvaliteter och fördelar samt genom att erbjuda mark för att fler företag ska kunna etablera sig i kommunen. Osby tätorts befolkning kan öka då flera nya bostäder byggs och kommunen arbetar med att locka till sig fler företag. Mer preciserade ställningstagande om befolkningsutvecklingen i övriga orter och kommundelar, görs i samband med den statistiska genomgången av demografin. I orterna är det fokus på att förtäta redan i anspråkstagna ytor. Ytor som behövs för rekreation, dagvatten och skyfall undantas för exploatering.

Nedan redovisas en tabell över ledig industrimark, villatomter och planlagd outbyggd mark för bostäder. Det är endast lediga tomter och planlagd outbyggd mark på kommunal mark som redovisas nedan. I orterna kan det finnas enstaka privatägda tomter som är outbyggda. Planlagd outbyggd mark ska ses över för att bedöma ifall gällande detaljplan behöver ändras eller upphävas för att bättre möta det behov som finns i Osby kommun idag.

	Ledig industrimark	Lediga villatomter	Detaljplanelagd mark för bostäder – ej utbyggd
Osby	cirka 12,8 hektar	16 st	cirka 8,8 hektar cirka 150 bostäder
Lönsboda	cirka 8,4 hektar	33 st	cirka 2,8 hektar cirka 30 bostäder
Killeberg	-	26 st	cirka 1,53 hektar cirka 11-12 bostäder
Loshult	-	1 st	cirka 7500 kvadratmeter, cirka 4-5 bostäder
Hökön	-	11 st	cirka 7000 kvadratmeter cirka 4-5 bostäder
Visseltofta	-	0	0
Östra Genastorp	-	0	0

3.2.2.3 Bostäder

År 2022 hade kommunen cirka 13 238 invånare fördelade på drygt 6000 bostäder. Dessa bostäder utgörs till cirka 70 procent i småhus och 30 procent i flerbostadshus. Av bostäderna i flerbostadshus tillhör knappt en tredjedel bostadsrättsföreningar och resterande del är hyresrätter. De statistiska uppgifterna som finns över bostadsbeståndet är dock osäkra. Genomsnittet på antalet personer i varje bostad är 2,19 (Länsstyrelsen Skåne 2014).

Bostadsbyggandet i Osby kommun har tidigare legat lågt och har efter en ökning mattats av något igen. De allra flesta nyproduktioner är hyresrätter då det kommunala bostadsbolaget stått för den största delen av bostadsbyggandet. Osbybostäder AB, som är kommunens allmännyttiga bostadsföretag har under de senaste åren haft långa kötider till sina bostäder med över ett år i väntetid. Under den senaste tiden har dock antalet lediga lägenheter ökat varav flera har stått tomma utan ny hyresgäst. Det finns ett 80-tal helt byggklara tomter i kommunal ägo, varav cirka 16 i Osby och cirka 33 i Lönsboda. Övriga är fördelade på Killeberg (26), Loshult (1) och Hökön (11). I Visseltofta finns inte några lediga tomter. Det finns även privatägda byggklara tomter där det dock är svårt att veta det exakta antalet. Befintliga lediga tomter och outbyggda detaljplaner behöver ses över och eventuellt marknadsföras och/eller- att detaljplanerna behöver ändras/göras om för att bättre möta det behov som finns i Osby kommun idag.

Översiktsplanen möjliggör för 300-400 bostäder, vilket motsvarar cirka 17-23 bostäder per år. Den stora andelen av tillkommande bostäder förväntas ske i Osby tätort, följt av Lönsboda, Killeberg och Loshult. I de mindre orterna förväntas ett mindre tillskott ske, liksom på landsbygden. Ny bostadsbebyggelse i kollektivtrafikhärläge prioriteras. Det är av vikt att erbjuda både befintliga och nya invånare en variation av boendestorlekar, bostadstyper och lägen. Det har också betydelse för att ge alla människor möjlighet till bostad, såväl befintliga som nya invånare, ensamstående med och utan barn, invandrare, människor med funktionsvariation, låginkomsttagare med mera.

Den tillkommande bebyggelsen behöver möjliggöra för variation i typ, täthet och upplåtelseform. I olika faser av livet har vi olika behov och möjligheter att ordna bostad. Alla har rätt till en bostad och kommunen har genom socialtjänsten, ett särskilt ansvar för att tillhandahålla boenden för vissa äldre personer, personer med funktionsnedsättning, personer med lägre betalningsförmåga och vissa nyanlända som fått uppehållstillstånd. Fokus behöver ligga på fler bostadsrätter eftersom det finns få av dem i kommunen. Bostadsområden behöver planeras för att främja en attraktiv och god

boendemiljö med gott avstånd till buller- och andra utsläppskällor. Även närhet till grönområden och rekreationsytor behövs vilket dock uppfylls väl i kommunen. Bostäderna i så stor utsträckning som möjligt med centrum via gång- och cykelbanor. Översiktsplanen behöver anvisa tillräckliga möjligheter för byggande av nya bostäder, motsvarande de realistiska bedömningarna av framtidens befolkningsutveckling.

Översiktsplanen behöver också innehålla en viss överkapacitet för att ta höjd för eventuella projektavbrott och justeringar. Utvecklingsområden för bostäder har bedömts ur ett hållbarhetsperspektiv med mål om att hålla samman orterna och ge nära tillgång till service och kollektivtrafik. Det är också viktigt att ta hänsyn till att nya attraktiva bostäder kan komma att ersätta befintliga bostäder och att tomma bostäder kan behöva rivas. Kommunens bostadsförsörjningsprogram från 2018 har varit en grund för översiktsplanen och ett arbete har inletts för att uppdatera dessa så att de kan utgöra ett underlag till översiktsplanen.

Antal bostäder i planförslaget	Antal		Andel
Osby	120	160	40 %
Lönsboda	60	80	20 %
Killeberg	30	40	} 20 %
Loshult	30	40	
Hökön	8	10	} 7,5 %
Visseltofta	8	10	
Östra Genastorp	8	10	
Övrig landsbygd	36	50	12,5 %
Totalt	300	400	100 %

Antal bostäder per år: 17 – 23

3.2.2.4 Verksamheter

Osby är en företagsstark kommun med flera välkända företag. Med kommunens företagsklimat, och tillgång till infrastruktur såsom Södra stambanan, riksväg 15 och 23, är Osby en strategisk plats för verksamhetsutveckling. I kommunen finns områden för företag med olika ändamål. En del väldigt specifika branscher inom metallbearbetning, andra med en större inriktning på lekutrustning, turismnäring eller tjänster för utlandsresor. Det är av vikt att det finns möjlighet att utveckla företag i samtliga orter.

Osby präglas av en tydlig detaljhandel i centrum. Turismen har blivit en allt viktigare motor för kommunens näringsliv med de naturnära besöksmöjligheter som finns i de norra delarna av Skåne. I kommunen finns idag ledig verksamhetsmark i Osby industripark men även bland annat i Lönsbodas sydöstra del. De senaste etableringarna har skett i Osby industripark som lämpar sig särskilt för tyngre industri såsom tillverkning och logistik. Att i takt med utvecklingen av bostäder arbetas det aktivt med planberedskap för handel och verksamhetsmark för att i så hög grad som möjligt uppnå en balanserad samhällsutveckling.

För Osby kommun och framför allt Osby tätort med industrispår bör det alltid finnas en planberedskap med både detaljplanerad mark och områden utpekade för ny industri i översiktsplanen. Planberedskapen bör vara avstyckad i varierande storlek med olika lägen och redo att säljas. Osby kommun ska utöver det ha en god planeringsberedskap för att snabbt kunna ta fram detaljplan när så behövs. Industriparken i Osby är av stor vikt för kommunen och ger möjlighet att ta emot extra tungt gods via två industrispår som är sammanlänkade med Södra stambanan.

För Lönsboda behöver det också finnas en planberedskap och planeringsberedskap för industrimark och annan verksamhetsmark för företag. Sydvästra industriområdet i Lönsboda är särskilt viktigt för

tätorten med flera företag. Genom den framtida planeringen av Sydostlänken med tänkt station i Lönsboda öppnas marknaden upp på ett annat sätt för de Lönsbodabaserade företagen.

För övriga orter finns i vissa fall viss ledig mark för verksamheter men ingen ny verksamhetsmark utpekad. I viss mån kan verksamheter tillåtas inom mångfunktionell bebyggelse under förutsättning att verksamheten kan tillåtas i närheten av bostäder. När behov uppstår får en lokaliseringsutredning visa var det bäst lämpar sig att uppföra ny verksamhetsmark. Istället kan det, när behov uppstår, genomföras.

**Antal hektar verksamhetsmark i
planförslaget:**

Osby	77 hektar
Lönsboda	26 hektar
Killeberg	-
Loshult	-
Hökön	-
Visseltofta	-
Östra Genastorp	-
Totalt	103 hektar

3.2.3 Service

Tillgång till service har stor betydelse för attraktiviteten. En del vill ha service nära, men oavsett behovet att ha det nära har det betydelse för resandet. Tillgänglig service av olika slag, i olika faser av livet, är en viktig grund för välfärd, trygghet, jämlikhet och för jämställdhet. Servicen ska vara anpassad efter behovet i kommunen och i så stor utsträckning som möjligt vara lokaliserad nära kollektivtrafiken, samt på platser där behovet är som störst.

Kommunen kan verka för att skapa attraktiva, trygga och inbjudande offentliga miljöer som kan gynna den kommersiella handeln och servicen.

3.2.3.1 Ställningstagande

- Kartlägg och skapa en bättre överblick av lokalförsörjningsbehovet
- Samhällsservice behöver vara tillgänglig för en så stor andel av befolkningen som är möjligt. Eftersträva lokalisering av kommunal och kommersiell service vid torg, allmänna platser och viktiga stråk för att möjliggöra möten mellan människor och ökad tillgänglighet
- Utforma inbjudande, trygga och tillgängliga offentliga miljöer som bidrar till attraktiva miljöer för kommersiell service och handel. Kommunikationsstråken är av stor vikt i dessa sammanhang
- Verka för trygghetsskapande åtgärder i kommunens orter, exempelvis genom gatubelysning på otrygga platser
- Säkerställa att antal skolor och förskolor anpassas efter antalet elever och behovet i kommunen
- Lokaliseringen av skolor och förskolor ska utgå från närhet till bostäder, kollektivtrafik och grönområden
- Tillgängliggöra god vård och omsorg utifrån medborgarnas olika behov
- Verka för ett kultur- och idrottsutbud som riktar sig till och tilltalar medborgare i olika åldrar med olika intressen och ambitioner
- Verka för och stödja en samverkan mellan föreningar, kommunen och kommersiella aktörer avseende kulturutbudet i kommunen
- Utveckla och genomför insatser som bidrar till utveckling och bredd av kultur- och föreningslivet

3.2.3.2 Utbildning

När det gäller utbildning ska ytor och lokaler för förskolor och skolor motsvara antalet elever och behov, både vad gäller undervisning, fritid och idrott.

Förskolor och skolor intill säkra kommunikationsstråk med goda natur- och kulturmiljöer är att föredra. Ytorna ska vara väl tilltagna för att säkerställa en väl fungerande verksamhet, en aktiverande och kreativ utemiljö och tillfredsställande transporter och logistik. Osby kommun har de senaste åren arbetet mer aktivt för att åstadkomma just sådana verksamheter, framför allt när det gäller kommunens förskolor.

Det finns åtta förskolor i Osby kommun – Hasselgården, Klockarskogsgården, Prästgårdens förskola, Rönnegården, Skogsgården, Toftagården, Trulsagården, Äventyrsgården. Därutöver finns verksamheten Öppna förskolan som kompletterande förskoleverksamhet.

Det finns fem grundskolor, varav tre i Osby (Haslarödsskolan, Klockarskogsskolan, Parkskolan), en i Killeberg (Killebergsskolan) och en i Lönsboda (Örkenedskolan). På samtliga skolor finns fritidshem. I Osby finns även i fritidshem i enskild regi, Prästgårdens fritidshem.

I Osby finns två gymnasieskolor (Ekbackeskolan och Yrkesskolan). Vidare finns utbildning i form av musikskola, yrkeshögskola inom svets samt Komvux.

3.2.3.3 *Vård och omsorg*

Primärvården i Osby kommun består av två vårdcentraler i Osby tätort (Osby vårdcentral och Kryh), en vårdcentral i Lönsboda (Kryh) samt kommunal primärvård i alla delar av kommunen.

I kommunen finns fem vård- och omsorgsboende (Solhem, Rönnebacken, Lindhem, Bergfast och Soldalen). En korttidsenhet (Spången Rehab) finns också på Rönnebacken. Dessutom finns det träffpunkts- och dagverksamheter i Osby tätort.

Ytor och lokaler för vård och omsorg ska anpassas utifrån behoven som finns i kommunen. Ytorna ska vara väl tilltagna för att säkerställa en väl fungerande verksamhet med hög tillgänglighet och tillfredsställande transporter och logistik. För vård och omsorgsboende är det av stor vikt att ha en aktiverande och stimulerande utemiljö.

I Osby tätort finns Familjecentralen som består av fyra verksamheter (Osby vårdcentral, barnmorskemottagning och barnhälsovård, kommunens öppna förskola och social rådgivning) som samverkar med varandra gällande barn 0-6 år, deras föräldrar och blivande föräldrar. Familjehuset som är en del av Familjecentralen är också kommunens öppenvårdsverksamhet.

Osby kommun ser utifrån statistik från SCB att befolkningen i viss utsträckning kommer öka inom ramen för översiktsplanens period och att andelen äldre ökar. Färdriktningen för hälso- och sjukvården behöver därför vara att ta höjd utifrån demografin tillskapa tillräckligt med äldreboende för de behov som kommer. Fördelaktigt är att de som vill och kan vårdas i hemmet men att samtidigt ha en flexibilitet med äldreboenden. Kommunen arbetar kontinuerligt med de behov som finns inom äldreomsorgen och undersöker möjligheterna till nya boenden.

I Osby kommun finns bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i form av tre gruppboendestäder och två serviceboendestäder. Daglig verksamhet finns på flera platser i Osby tätort.

För personer som av olika anledningar kan behöva hjälp i hemmet finns olika former av stöd och omsorg att tillgå. Exempelvis kan hemtjänst eller annan form av stöd och omsorg i hemmet erbjudas.

3.2.3.4 *Kommersiell service och handel*

I Osby finns centrumhandel med ett flertal butiker – klädfaffärer, bokhandel, restauranger, café, blomsterbutiker, torghandel och en handelsträdgård. I Lönsboda finns ett antal butiker, livsmedelsaffärer, café och restauranger. I övriga orter i kommunen är utbudet av butiker och dagligvaruhandel begränsat.

3.2.3.5 *Kulturverksamhet*

Ett rikt utbud av kultur- och fritidsmöjligheter för människor i alla åldrar och med olika intressen ska eftersträvas. Delaktighet i kultur- och fritidsaktiviteter bidrar till att skapa sammanhang och samhörighet och är en viktig del för människors livskvalitet. Det gör också att yngre människor och ungdomar har större möjligheter att hitta på något under sin fritid.

I kommunen finns tre bibliotek. Ett huvudbibliotek i Osby, en filial i Lönsboda och ett integrerat folk- och skolbibliotek i Killeberg. Osby konsthall är belägen på biblioteket i Osby och arrangerar utställningar ca 5 gånger per år. Kommunen erbjuder offentlig konst på gator, torg och parker. I kommunen finns en musikskola som erbjuder undervisning i Osby, Lönsboda och Killeberg. Musik- och teaterevenemang samt biograf finns erbjuds i Bio Borgen samt möjlighet till att ha evenemang på utescener i Centralparken i Osby och i Ollonskogen i Lönsboda.

Det finns fler värdefulla kulturmiljöer i kommunen, bland annat ullspinneriet i Strömsborg som består av industriella anläggningarna liksom rester av dammar och kanaler. Platsen visar på den industriepok som en gång fanns där vattenkraften var den avgörande faktorn för lokaliseringen av verksamheter. Ett annat område av stort kulturvärde är Haggghult som utgör ett välbevarat industriområde och har ett högt kulturhistoriskt värde. Byggnaderna har både samhälls- och socialhistoriskt värde då det visar stenindustriarbetarnas arbetsmiljö från förr i tiden.

Även Gylsboda utgör en genuin stenindustrimiljö med såväl brytningsplats som järnväg med station och bostadsbebyggelse.

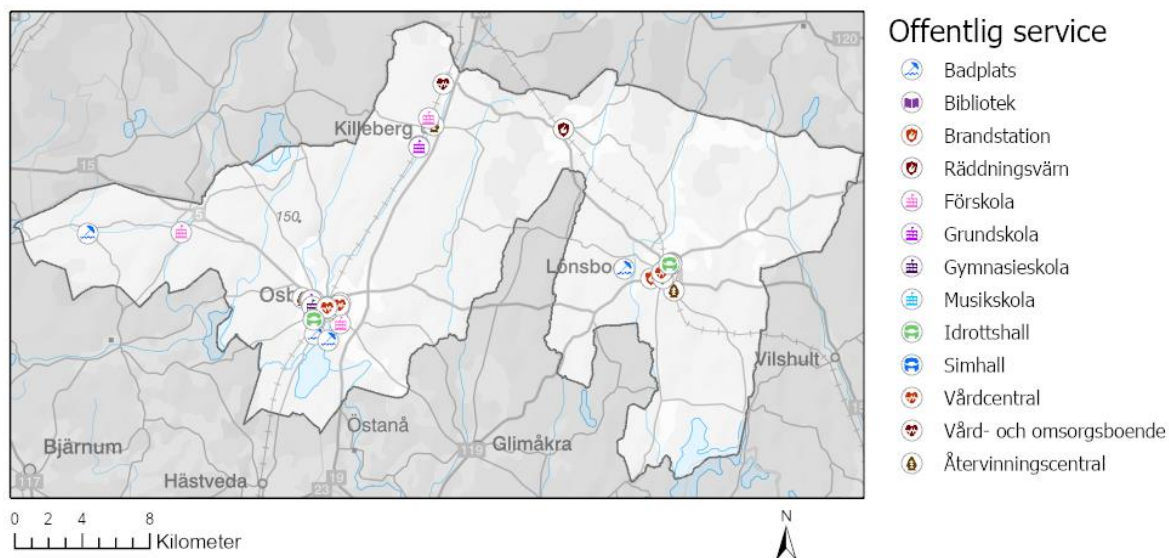
3.2.3.6 Fritidsverksamhet

Närheten till naturen är en stor tillgång i kommunen och här finns många vackra platser att upptäcka. Samtidigt är närheten till goda kommunikationer såsom stambanan och vägar god. Osby kommun har en vacker och omväxlande natur med vida skogar, myrar, sjöar och åar. Här finns en rad möjligheter till fritidsaktiviteter såsom cykling, paddling, vandring, fiske, sevärdheter, bad, längdskidåkning och mycket mer. Paddling kan ske på flera platser i kommunen men främst runt halvön Näset, ett vackert naturreservat med spännande vikar att upptäcka. Här finns också möjlighet att lägga till vid några av halvöns sandstränder och ta ett dopp eller grilla vid de fina grillplatserna. Även Helgeån som ansluter till Osbysjön är en vacker å med värdefull natur som kan upplevas från vattensidan.

I orterna finns flera lekplatser i olika storlek, bland annat vid Prästängen i Osby och i Essoparken i Lönsboda. Ett antal hundrastgårdar finns i Osby tätort, både vid grönområdet Prästängen och även vid Skeingevägen i den västra delen av tätorten. Kommunens natur- och fritidsmöjligheter kan med fördel synliggöras och tillgängliggöras ytterligare.

Fritidsgårdarna Pulsen i Osby och Bulten i Lönsboda arbetar med öppen verksamhet och aktiviteter för kommunens unga. Simhall och sporthall finns i både Osby och Lönsboda. Motions- och elljusspår erbjuds på Klinten i Osby tillsammans med utegym. Elljusspår finns även på Grisabanan i Lönsboda, mellan centrum ner till vägen mot Hjertasjön, samt i Killeberg i anslutning till idrottsplatsen.

Fotbollsplaner finns i flertalet orter i kommunen. Idrottsområdet i Osby har flera möjligheter att utöva olika sporter, bland annat finns både natur- och konstgräsplaner, sporthallar med möjlighet till tennis. Osby ishall finns också i området med ishockey och konståkningsverksamhet.

Karta som visar offentlig service i kommunen.

3.2.4 Arbete och näringsliv

Arbete och näringsliv är avgörande för ett välfungerande samhälle. Osby kommun värnar om att skapa en god relation till företagen och företagarna. Att ha folk i arbete är en av de mest betydelsefulla faktorerna för att öka välfärden. Genom att ytterligare stärka relationen med företagen och företagarna kan kommunen skapa fler möjligheter för personer att komma in på arbetsmarknaden. Osby kommun har ett gott företagsklimat och en stadig tillväxt, men det finns fortfarande utrymme för att öka antalet personer som är i arbete. Som nämns i Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt behöver Osby kommun, i likhet med regionen, rustas inför samhällets förändringar med automatisering, ny digital teknik och förändringar i klimatet. Framför allt behöver kommunens ekonomi rustas för framtida förändringar men samtidigt vara snabbriktig om marknaden och omvärlden förändras. Bland annat behöver den offentliga sektorn, civilsamhället och lärosäten samverka för att på ett effektivt sätt utnyttja de innovationer som finns i den bebyggda miljön.

3.2.4.1 Ställningstagande

- Fortsätt arbetet med näringslivsfrågor - befintliga företag, medverka till nya företag, skapa nätverk och mötesplatser för en fortsatt utveckling av näringslivet
- Skapa ytterligare förutsättningar för företag i olika branscher att etablera sig i Osbys kommun
- Utveckla stationslägena i kommunen i samarbete med Länstrafiken Kronoberg och Trafikverket för ökad attraktivitet, tillgänglighet och trygghet
- Samverka med grannkommunerna, Länstrafiken Kronoberg, Blekingetrafiken och Skånetrafiken för utveckling av kollektivtrafiken.
- Tillräckligt god turtäthet och attraktiv restid skapar möjligheter för ökat antal resor och ökad andel resor med kollektivtrafik
- Verka för att stärka möjligheterna för företagande och turism på landsbygden
- Profiler och utveckla natur- och kulturområden för att skapa möjligheter för besöksnäringen
- Nyttja tillfället med den påverkan Sydostlänken har för utvecklingen av regionen och dess möjligheter sett ur ett näringslivsperspektiv för framförallt Lönsboda.

3.2.4.2 Näringslivsstruktur

Den största delen av kommunens yrkesverksamma befolkning är sysselsatt inom tillverkningsindustri, handel och vård. Tillverkningsindustrin består främst av trä- och verkstadsindustri. Sysselsättningen, drygt 30 procent, inom tillverkningsindustrin är avsevärt högre än snittet för riket. Osby kommun är en av landets mest företagstäta kommuner med mer än 800 aktiva småföretagare räknat per invånare. Merparten av dessa finns inom tillverkningsindustrin. Näringslivet har under senare år kompletterats med företag inom den högteknologiska plastindustrin samt glasindustrin. Huvudparten av kommunens näringsliv utgörs av små och medelstora företag. En stor del av dessa är verksamma som underleverantörer. Största arbetsgivaren inom privata sektorn är IKEA i Älmhult det företag som sysselsätter flest invånare från Osby kommun.

3.2.4.3 Arbetskraft och pendling

Osby och Älmhults kommuner utgör idag en gemensam arbetsmarknadsregion (LA-område) vilket bland annat framgår av pendlingsstatistik. Den totala dagliga arbetspendlingen till och från kommunen uppgår till cirka 3200 personer varav drygt 1100 personer pendlar in till och drygt 2200 pendlar ut från kommunen vilket innebär en nettoutpendling på drygt 1000 personer. Viktiga arbetsställen för kommunens utpendlare är förutom IKEA-koncernen i Älmhult också Volvo-Olofströmsverken i Olofström, Sibbhultsverken (tidigare Scania) i Sibbhult, Nibe-koncernen i Markaryd samt vårderna i Hässleholm och Kristianstad.

3.2.5 Natur och friluftsliv

Kommunens områden för natur och friluftsliv är av stor betydelse för människors möjlighet till kontakt med naturen och att utöva aktiviteter utomhus, såsom vandring, cykling, paddling, klättring, fiske och jakt. Det är viktigt att kunna skydda och bevara naturen och dess biologiska mångfald, samt att skapa förutsättningar för människor att kunna njuta av naturen på ett hållbart sätt.

3.2.5.1 Ställningstagande

Grön- och blå infrastruktur

- Skydda och bevara värdefulla växter och djur samt naturområden
- Säkerställ spridningsvägar för vilda växt- och djurarter i vatten- och grönområden
- Beakta särskilt viktiga värdetrakter för grön och blå infrastruktur
- Fortsätt att genomföra natur- och vattenvårdssatsningen Rädde Immeln
- Ta fram naturvärdesinventeringar i samband med detaljplaner
- Uppdatera grönsplanen för kommunen och/eller tätorterna.

Friluftsliv och rekreation

- De stora bullerfria områden som finns i kommunen är värdefulla för rekreation och turism. Nya störande anläggningar bör i första hand placeras i redan bullerpåverkade områden.
- Bygg ut den planerade slingan runt Osbysjön
- Verka för att friluftslivet ska involveras i skolans arbete
- Värna allemansrätten och förebygg intressekonflikter
- Verka för god tillgänglighet för alla i områden där friluftsliv kan utövas
- Alla invånare ska ha tillgängliga, nära, och trygga platser för möten, upplevelser, daglig motion och utflyktsmål fördelade över kommunens alla olika delar. Ambitionen ska vara att grönområden nås inom 300 meter från bostaden.
- Verka för en utveckling av kommunala badplatser
- Bibehåll närheten till natur- och kulturlandskap och vidareutveckla gröna stråk

Ekosystemtjänster och biologisk mångfald

- Arbeta systematiskt mot etablering och spridning av invasiva arter.
- Säkerställ områden med särskilt hög biologisk mångfald genom skydd och anpassad skötsel
- Verka för hållbart nyttjande av skogen som resurs inkluderat värden för biologisk mångfald, rekreation och klimat

Skyddade områden och andra skyddsvärda områden

- Uppdatera naturvårdsplanen
- Kommunen ställer sig positiva till etablering av fler naturreservat med skötselplan.
- Skapa naturreservat eller andra skydd för värdefull och skyddad natur
- Undvik att ta jordbruksmark i anspråk för bebyggelse. Anspråk ska kunna tillgodose betydande utveckling eller väsentliga samhällsintressen.

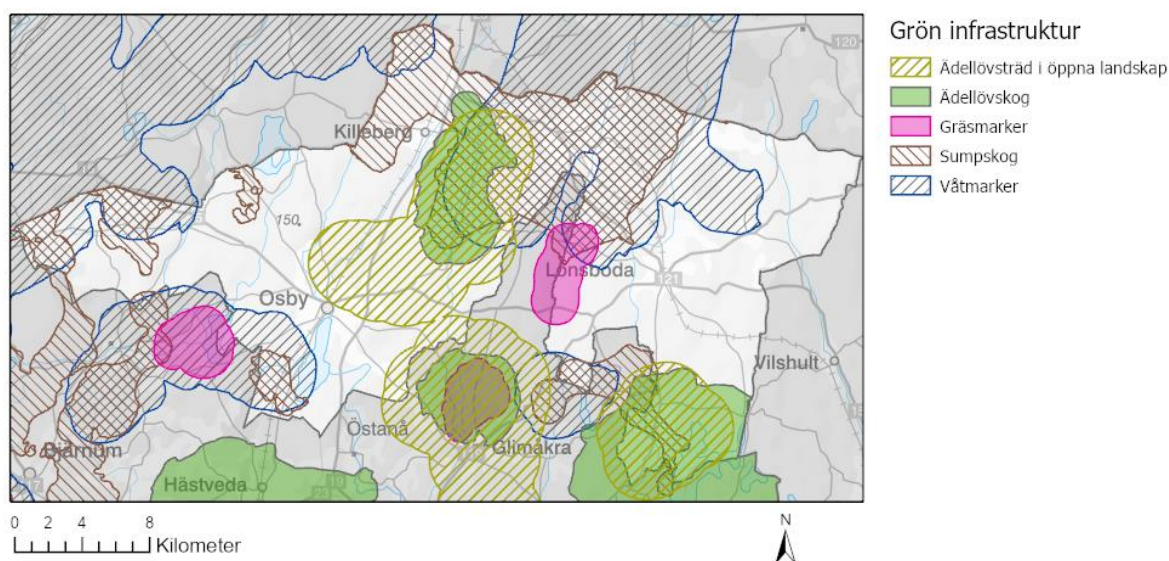
3.2.5.2 Grön infrastruktur

Grön infrastruktur är ett nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur samt till människors välbefinnande. En fungerande grön infrastruktur ökar också motståndskraften mot negativa förändringar, exempelvis klimatförändringar. Det finns många områden i landskapet med hög biologisk mångfald och med viktiga ekosystemtjänster. Genom att kartlägga och värna grön infrastruktur kan de viktiga områdena knytas samman. Det finns ett behov av att uppdatera grönsplanen framöver. Idag tas det ofta fram naturvärdesinventeringar för nya detaljplaner, något som ska fortsätta göras. Grön infrastruktur bygger på att den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster prioriteras och integreras i den fysiska planeringen och i den lokala och regionala utvecklingen. När landskapets värden har identifierats och preciserats går det att med rätt kunskap se hur områdena påverkar varandra och utifrån det se vilka behov och möjligheter som finns. Grön

infrastruktur handlar om att lyfta blicken och se helheten med utgångspunkt från de olika delarna. Värdeetrakter i länet beskrivs för naturtyperna skogsmarker, gräsmarker och sötvatten.

Grönstrukturen i Osby kommun kan i stort beskrivas som ett skogslandskap med inslag av sjöar, åar, bäckar och jordbruksmark. I och kring tätorter finns behov av att på en mer detaljerad nivå se över grönstrukturplaneringen genom att ta fram/uppdatera grönplanen – ju större tätort desto viktigare. Grönytorna i och runt tätorter är viktiga ur flera aspekter, för friluftsliv, vardagsmotion, som kommunikationsstråk för oskyddade trafikanter men även för att inte skapa glapp i den gröna infrastrukturen som är av vikt för våra ekosystem och den biologiska mångfalden.

De särskilt viktiga värdeetrakter och mest värdefulla områden som Länsstyrelsen i Skåne län pekat ut för grön infrastruktur i Osby är myrmarker som Vyssle och Väster myr samt Vakö myr. Helgeåns dalgång väster och öster om Osbysjön. Rönneboda-Nedaryd, ett naturreservat beläget cirka 5 kilometer väster om Lönsboda och löper längs med Rönnebodaån. Norra och nordvästra delen av Immelsjön med sina höga biotop- och artvärden kopplade till sjön. Strandområdenas och öarnas fågelliv och strandskogarnas förekomst av gamla träd och död ved gör området särskilt värdefullt.

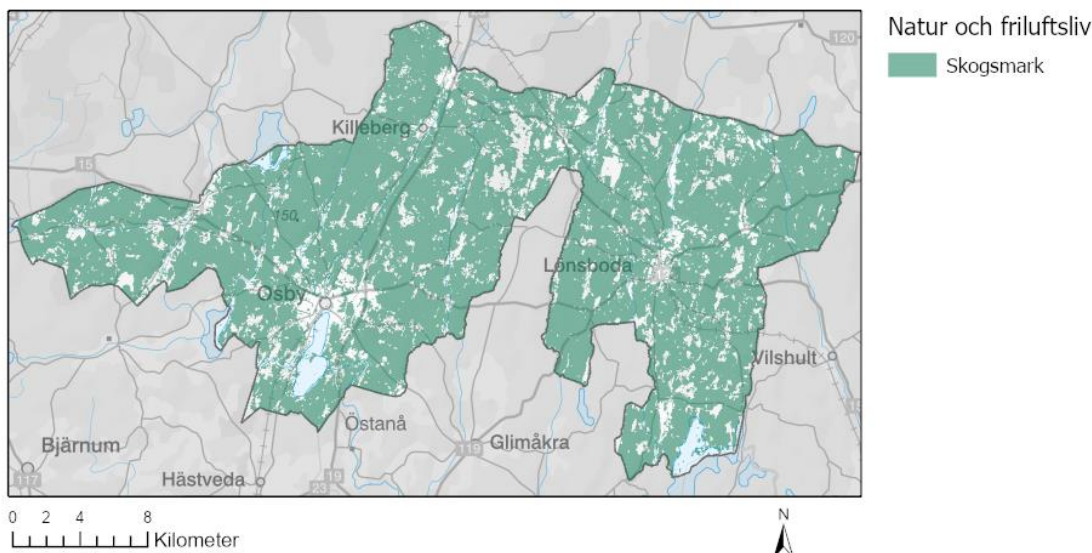

Karta som visar grön infrastruktur.

Skogsmark

Skogsmarken i Osby kommun består till stor del av barrskog men med stort inslag av löv- och ädellövskogar. Ädellövskogarna består främst av ek och bok men flera andra ädellövsvarter finns också representerade. Ädellövskogen i det öppna landskapet domineras av ek och är väldigt viktig för den biologiska mångfalden och den gröna infrastrukturen. Osby kommun arbetar kontinuerligt för att bevara och stärka de strukturer som gör att arter kan röra sig fritt utan barriärer i landskapet. Osby ska fortsätta verka för ett hållbart nyttjande av skogen som resurs inkluderat värden för biologisk mångfald, rekreation och klimat. Exempel på klimatfrämjande åtgärder är återväntning av lågproducerande utdikade torvmarker samt främjande av kontinuitetsskogsbruk som komplement till den vanligt förekommande trakthyggesmetoden. Ädellövskogar och strandskogar utgör viktiga transportleder för många arter och bör bevaras och utvecklas i ett framtida scenario. Även ett diversifierat brukande av skogsmarken med till exempel blandskogsbestånd och kontinuitetsskogsbruk gynnar i många fall den gröna infrastrukturen. Det pågår uppdatering av skogsbruksplanen som väntas klar under år 2024. En ny generell skötselplan är under framtagning och det finns även skötselplan för olika områden, särskilt för skyddad natur.

Det finns också skogsklädd våtmark i kommunen, vilken Länsstyrelsen pekar ut under samlingsnamnet sumpskogar. I kommunen finns ett flertal sumpskogar utpekade. Enligt Skogsstyrelsens mål om god hänsyn i skogsbruket ska sumpskogar lämnas orörda eftersom de ofta är mycket artrika. I nordöstra delen av kommunen återfinns ett stort myrmarks komplex med bland annat Vakö-, Vyssle- och Västermyr som alla är naturreservat. Området sträcker sig från nordväst om Lönsboda till Nordväst om Killeberg och hänger samman över länsgränsen in i Kronoberg.

Karta som visar skogsmark.

Odlingslandskapet/Jordbrukslandskapet

Osby har viktiga odlingsmarker som är av stor betydelse för bland annat kulturlandskapet, den biologiska mångfalden och livsmedelsproduktionen. Den totala arealen jordbruksmark är 4100 hektar enligt Jordbruksverket 2021. Idag finns flera hot mot odlingslandskapets många arter, vilket beror på ändrade brukningsformer och minskad lönsamhet inom köttproduktionen. Detta har resulterat i färre betande djur och därmed färre betesmarker och ångar, vilket i sin tur påverkar insekter, maskar, starar och tofsvipor. Tidigare var slätterängen den viktigaste av odlingslandskapets naturtyper och nästan all inägomark var äng. Traditionell madslätter har framför allt levt kvar i Helgeåns dalgång. I de gamla hagarna finns ofta de riktigt gamla ekarna som är livsviktiga för många hotade arter. Utmarken består av gemensamma betesmarker utanför de hägnade åkrarna och två dominerande typer av utmarker är skogsbete och buskrika utmarker som uppkommit efter svedjebränning.

Jordbruksmark och ängs- och betesmark ska i huvudsak undvikas. Den största risken för jordbruksmark i Osby kommun är igenväxning. För att förhindra detta genomförs kontinuerligt naturvårdande åtgärder i form av LONA-satsningar (Lokal naturvårdssatsning) samt att det i enlighet med grönplanen utförs slätter och putsning av ängsmarker. Kommunen ser gärna att naturbetet i kommunen ökar.

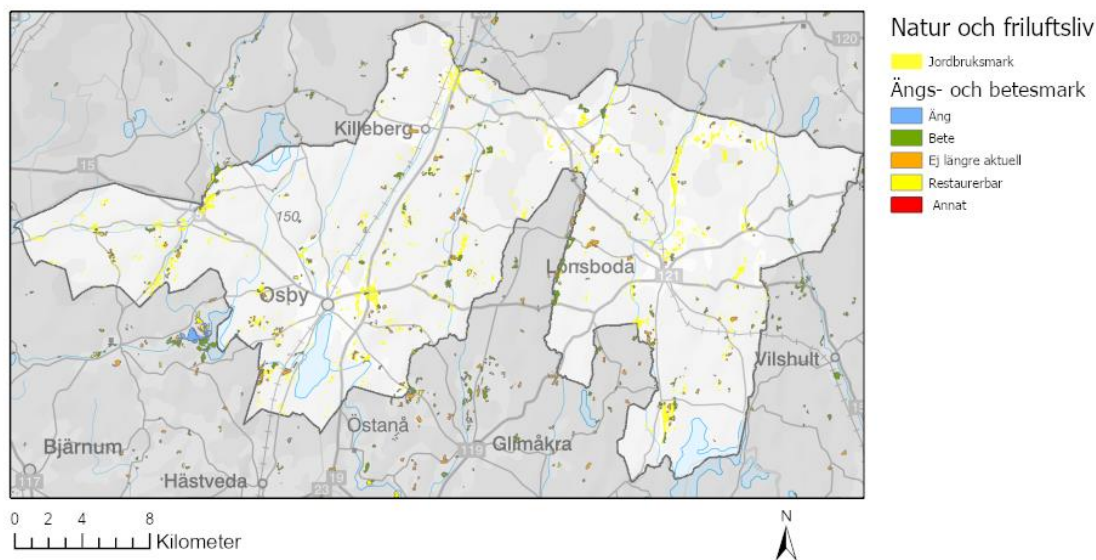
Enligt miljöbalken får jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse och anläggningar för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och att det inte kan lokaliseras till ett annat område. I de fall där det ändå föreslås utbyggnad på jordbruksmark har det grundats på en samlad bedömning om att lokaliseringen är lämplig, att utbyggnaden utgör väsentligt samhällsintresse, ifall jordbruksmarken är brukningsvärd och ifall det finns andra lokaliseringar som är mer lämpliga.

Väsentliga samhällsintressen har bedömts utgöras av nedanstående:

Bostäder och samhällsservice som ligger i linje med översiktsplanens möjliggörande för 300-400 nya bostäder och för att säkerställa en bostadsförsörjning på längre sikt. Det är av vikt att hålla samman orterna och möjliggöra för såväl hållbart resande som att klara bostadsförsörjningen. Jordbruksmark kan komma att tas i anspråk när det inte finns andra möjliga lokaliseringar och om det är av begränsad art. Hänsyn tas till jordbruksmarkens produktionsvärde och får inte fragmentera sönder större sammanhängande ytor.

Nya och befintliga verksamheter behöver kunna utvecklas i goda kommunikationslägen för att möjliggöra utveckling i kommunen och bedöms därför som ett väsentligt samhällsintresse. Osby kommun har ett strategiskt läge med god uppkoppling på både väg och järnväg vilket medför ett behov av olika storlekar och typer av verksamhetsområden. Det finns även potential att utveckla nya verksamhetsområden i anslutning till det industrispår som färdigställdes 2018. Att fortsätta möjliggöra en utveckling i navet mellan Karlshamn-Olofström-Osby-Markaryd-Halmstad samt Malmö-Växjö är av betydelse både för Osby kommun som för omkringliggande kommuner och orter. Det bedöms inte finnas några andra lokaliseringar som ur ett brett hållbarhetsperspektiv har bättre förutsättningar och med risk för mindre påverkan på jordbruksmark än de utpekade utvecklingsområdena.

Grunden för lokaliseringarna har i samtliga fall (både bostäder och verksamheter) varit att hålla samman orterna och att inte fragmentera sönder jordbruksmark och/eller ängs- och betesmark. Endast drygt fyra hektar jordbruksmark tas i anspråk för ny bebyggelse och samtliga ytor har bedömts lämpliga utifrån kraven i miljöbalken och ovanstående resonemang. Den mark som tas i anspråk har för varje enskilt fall bedömts ur ett produktionsperspektiv och varje enskilt område utgör endast 0,5-1 hektar.

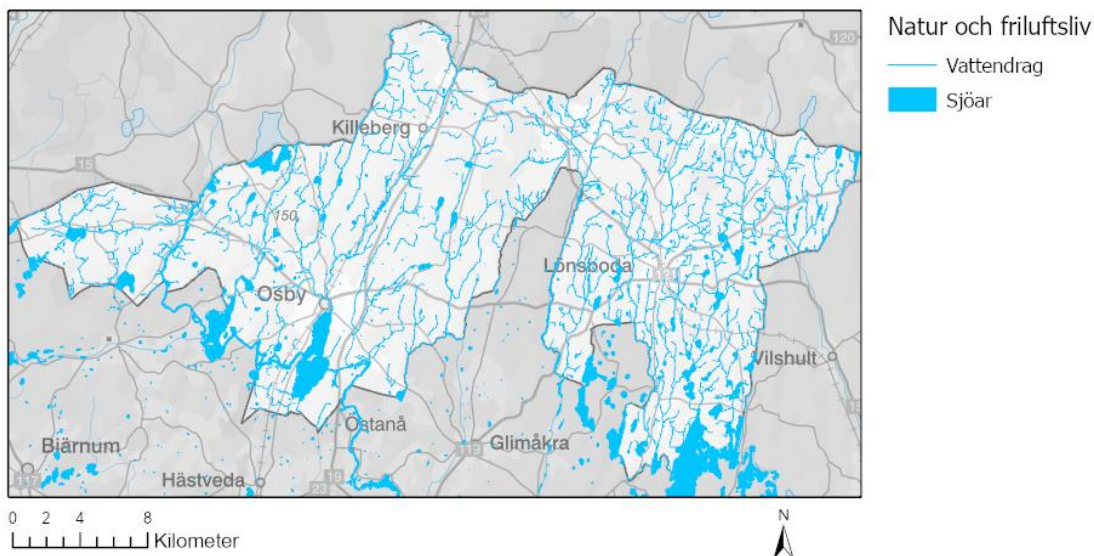
Karta som visar jordbruksmark.

3.2.5.3 Blå infrastruktur

Vattenmiljöerna är en viktig del av både den biologiska och sociala miljön i en kommun. De fungerar som spridningskorridorer för flora och fauna och bidrar till att länka samman olika gröna delområden. Samtidigt utgör vattenmiljöerna populära rekreationsområden för människor och ger tillgång till kvalitativa områden för ett aktivt friluftsliv. De blå stråken, som vattenmiljöerna också kallas, utgör en målpunkt i landskapet för människor och bidrar till livskvalitet för både människor och djur. Det är därför viktigt att skydda och bevara vattenmiljöerna för att säkerställa både den biologiska mångfalden och människors möjligheter till rekreation och friluftsliv.

Sjöar och vattendrag

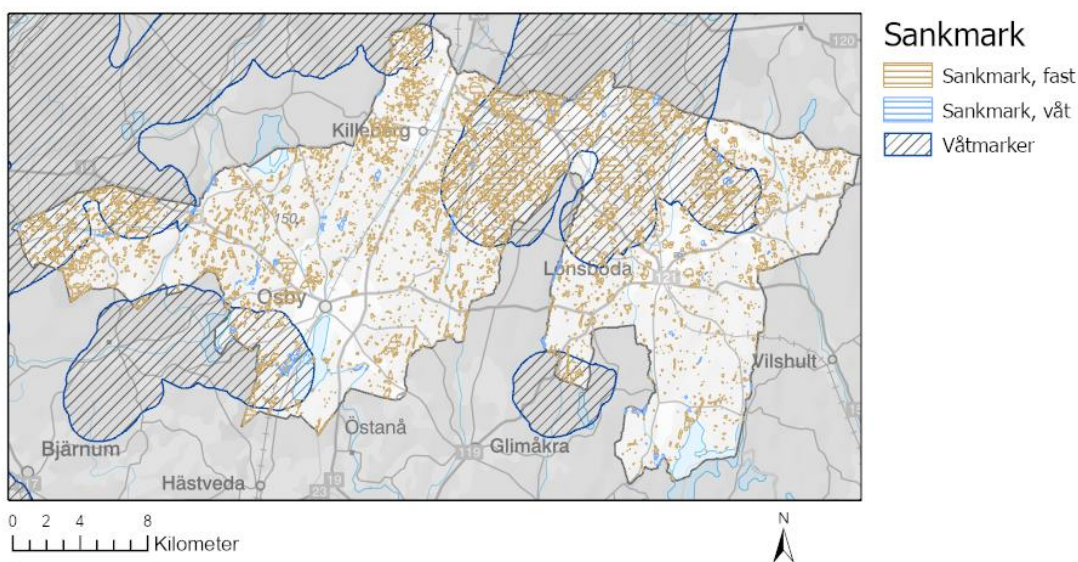
Det finns två vattensystem inom Osby kommun, Helge å och Skräbeåsystemen. Helge å är Skånes största vattensystem och det finns ett system av mer eller mindre hävdade ängar runt omkring, varav Visseltofta, Gullarp och Hasslaröds ängar är störst. Inom kommunens del av Helgeåsystemet finns tre sjöar med en yta större än 10 hektar och flera mindre sjöar. Skräbeåns källflöde ligger på det myrrika småländska höglandet och passerar tre landskap på sin väg till Hanöbukten. Omgivande terräng domineras av barrskog. Inom Skräbeåsystemet finns sjön Immeln och Farlängen, där sjön Immeln är Skånes största näringsfattiga sjö. Stränderna är ofta blockrika med en flikig strandlinje och många öar finns i sjön. Fågellivet i och omkring sjön är rikt.

Karta som visar sjöar och vattendrag.

Våtmarker

Våtmark definieras som "sådan mark där vatten under en stor del av året finns nära, i eller strax över markytan samt vegetationstäckta vattenområden". Den ekologiska betydelsen av våtmarker är stor. Floran och faunan i en våtmark är anpassade till de speciella fuktiga förhållanden som råder permanent eller säsongvis. Våtmarker fungerar som naturliga reningsverk och utjämningsmagasin. Därtill gynnar de den biologiska mångfalden och utgör livsmiljö för många hotade arter. Osby beviljades bidrag för den lokala naturvårdssatsningen på Lönneholms våtmarker 2022 och under 2023 startar kommunen upp ett nytt våtmarksprojekt som heter Vatten i Göinge och syftar till att vara en länk mellan myndigheter och markägaren som vill göra våtmarker. Osby kommun fortsätter att anlägga våtmarker, oftast i projektform, exempelvis med medel från Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) eller Lokala naturvårdssatsningen (LONA), som ansöks och beviljas via Länsstyrelsen (LOVA) och Naturvårdsverket (LONA).

Karta som visar våtmarker.

3.2.5.4 Friluftsliv och rekreation

Kommunen har en viktig roll i att värna om och tillgodose invånarnas behov av friluftsliv genom kommunal planering. Friluftslivet är också en viktig del av naturvården och bidrar till kunskap och förståelse för vikten av goda miljöer. Allemansrätten är en grundpelare för att möjliggöra friluftsliv för alla och den nationella friluftslivspolitikerna syftar till att ge alla möjlighet att ta del av naturupplevelser och öka kunskapen om vår miljö och natur.

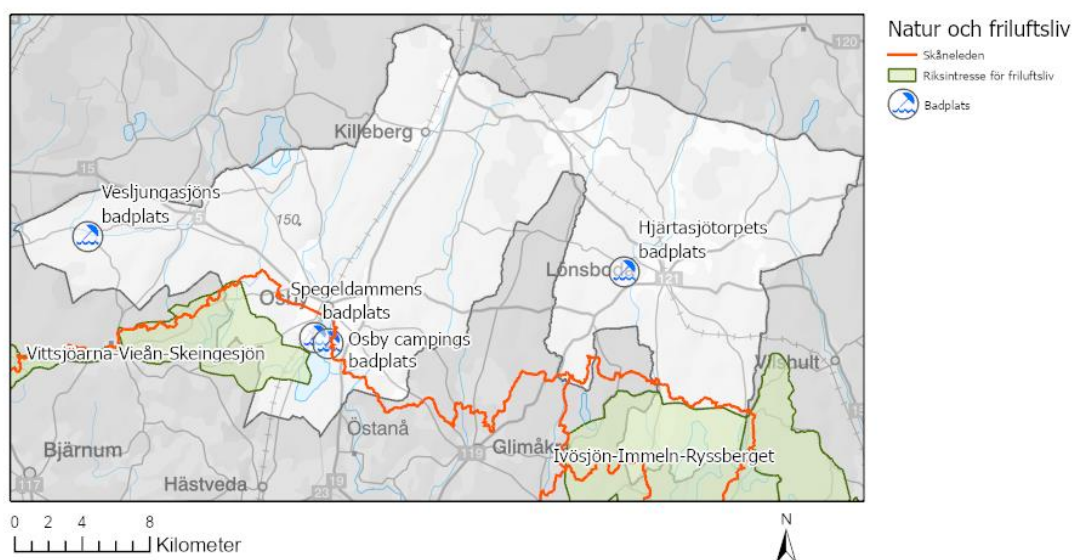
Friluftsliv

Populära aktiviteter för friluftslivet i kommunen är exempelvis fiske, vandring, cykling och paddling. Det finns ett flertal vandringsleder i kommunen, däribland två slingor i Näset, Klinten, runt Hjärtasjön, Stenbrottslingan i Gylsboda, Nytebodaskogen, Vakö myr och Skåneleden. I Osby kommun finns tre allmänna badplatser där kommunen lägger ut bryggor; Osbysjön vid Ebbarps Camping, Hjärtasjön och Vesljungasjön. Även om det inte är vanligt med längre snöperioder i området finns det skidspår som iordningställs av föreningar och en skidbacke i Osby tätort som drivs av Friluftsförbundet. Dessutom kan kommunen erbjuda bra möjligheter för långfärdsåkning på skridskor när isen lägger sig på sjöarna under kallare vintrar.

Tätortsnära rekreation

I Osby kommun finns flera parker och naturområden som invånare och besökare kan använda för exempelvis avkoppling, rekreation eller motion. För barnen finns lekplatser och stora gräsytor att leka på. Centralparken ligger precis utanför järnvägsstationen i Osby och har trädalléer, planteringar, vatten och många bänkar att sitta på. Prästängens är det största parkområdet i Osby med öppna gräsytor och träd. Källedal är ett lummigt grönområde nära centrum med promenadstråk, bänkar och en vacker å. Essoparken i Lönsboda är en avslappnande plats mitt i centrum med en stor lekplats och stora gräsytor för aktiviteter. Det nyligen ombyggda centrumet har även skulpturer i diabas från närliggande brott att beundra. Klinten i Osby är med alla sina motionsspår och olika slingor ett område som lockar till rörelse. I Killeberg kan den som satsar på vintersport åka skidor i elljusspår.

I Osbysjön är sportfisket subventionerat av kommunen.

Karta som visar Skåneleden, riksintresse för friluftsliv och kommunala badplatser

3.2.5.5 Ekosystemtjänster och biologisk mångfald

Naturen tillhandahåller olika typer av ekosystemtjänster som är viktiga för vår välfärd och livskvalitet. Dessa tjänster kan delas in i fyra kategorier: försörjande, reglerande, kulturella och stödjande. De försörjande ekosystemtjänsterna innefattar råvaror för produktion av mat, dricksvatten, fiberråvaror och bioenergi, medan de reglerande tjänsterna bidrar till rening av luft och vatten, vattenreglering, kolbindning och pollinering. De kulturella tjänsterna tillhandahåller naturmiljöer för friluftsliv, rekreation och upplevelser av natur- och kulturarv. De stödjande tjänsterna är förutsättningar för att de övriga tjänsterna ska fungera, till exempel fotosyntes och jordmånsbildning.

För att säkerställa att vi fortsatt kan dra nytta av dessa livsviktiga tjänster från naturen behöver vi ha stabila ekosystem med en god biologisk mångfald. Detta innebär att det är viktigt att ta hänsyn till den biologiska mångfalden i alla strategiska beslut som gäller mark- och vattenanvändning och främja dess bevarande. Det är också viktigt att bevara våra kulturlandskap, som ofta är starkt knutna till den biologiska mångfalden, för att stärka dess bevarande. Det är ett gemensamt ansvar att värna den biologiska mångfalden och säkerställa en hållbar användning av naturens resurser.

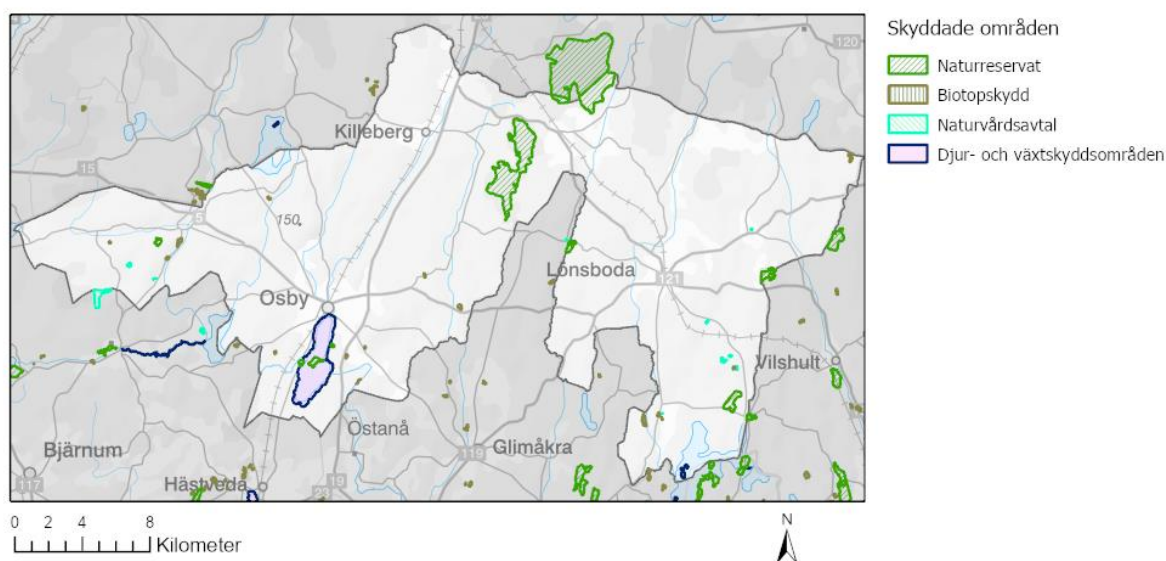
3.2.5.6 Skyddade områden

Kommunen har en stark och betydande roll för naturvårdsarbetet. Tillsammans med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, markägare och intresseföreningar ska skyddad natur bevaras, utvecklas och användas på ett sätt som främjar det unika i vårt gemensamma landskap. Områden med höga naturvärden i kommunen skyddas genom olika skyddsformer i miljöbalken. Nedan redovisas förekommande skyddsformerna och områden med särskilda restriktioner.

Naturreservat

Miljöbalken kapitel 7 innehåller bestämmelser om olika former av områdesskydd för att skydda mark- eller vattenområden med höga naturvärden och bevara den biologiska mångfalden. Länsstyrelserna och kommunerna kan bilda naturreservat enligt 7 kapitel 4 § miljöbalken. Naturreservat kan bildas på mark som ägs av staten, kommuner, bolag eller enskilda. Markägarna ersätts för intrånget eller så köper staten eller kommunen marken innan reservatet bildas. I Osby kommun finns nio naturreservat.

Ytterligare ett naturreservat planeras att bildas i kommunen för Övraryd (nordväst om Nedraryds naturreservat), och kan komma att antas under översiktsplanens framtagande.

Karta som visar skyddade områden.

Böke myr

Naturreservatet Böke myr är en del av en större myr som ligger i Blekinge län och kallas Albertas myr. Den skånska delen av myren är utdikad och har vuxit igen med träd. I öppnare delar av reservatet kan man hitta bland annat kallgräs, en art som vanligtvis påträffas betydligt längre norrut i landet. Tjäder och trana förekommer i reservatet och älg och vildsvin är vanliga i området. De största naturvärdena finns dock på andra sidan länsgränsen, i Albertas myr.

Nedraryd

I århundraden har Nedraryd brukats på traditionellt vis, vilket har gett upphov till områdets mosaikartade landskap med betesmarker, små åkerlappar och sidvallsängar. Här finns också en mängd andra kulturhistoriska spår som husruiner, odlingsrösen och stengärdesgårdar som minner om forna generationers idoga arbete på de magra markerna. Nedraryd har värden som omväxlande natur, artrika marker, sällsynta svampar, fågelliv och kulturhistoriska spår.

Nytebodaskogen

Nytebodaskogen, belägen norr om sjön Immeln, är det enda skånska naturreservatet med naturskogslignande barrskog. 2000-talets stormar och angrepp från granbarkborrar har gått hårt åt reservatets granbestånd, men ännu tronar över 200 år gamla tallar i Nyteboda. Flera olika ugglor trivs i den gamla skogen och här kan man bland annat få höra sparvuggla och pärluggla. Reservatet består av naturskog med barrskogens fågelarter och spår finns från äldre tiders svedjebruk. Skåneleden går genom reservatet.

Näset

Näset är ett kommunalt naturreservat i Osby kommun. Reservatet är beläget på en halvö i Osbysjön. Näset, med sitt tätortsnära läge, inbjuder till ett varierat friluftsliv och aktiviteter som vandring, fågelskådning, fiske, paddling och skridskoåkning. Näset består av skog och öppna marker, industritillverkade våtmarker, rikt fågelliv, fiskemöjligheter och friluftsliv. Näset fungerar även som en del av en spridningskorridor för insektsgruppen långhorningar.

Osby skansar

Det är svårt att föreställa sig att Osby skansar för bara hundra år sedan bestod av ett relativt öppet landskap där djur betade mellan vidkroniga hagmarksekar. Under 1900-talet, i takt med att betet avtog, började istället bokskog att erövra marken. Idag har denna bokskog i sin tur börjat uppnå en ansevärd ålder och har utvecklat en hög artrikedom. Reservatet är en gammal försvarsanläggning med natur som består av flera gamla träd och bidrar till hög biologisk mångfald.

Tyringemossen

Här går tankarna lätt till de Norrlands vidderna! Tyringemossen är en del av Vakö myr, som ligger på gränsen mellan Småland och Skåne. Ett myrkomplexet som är 13 kvadratkilometer stort, där nästan hälften är ett öppet mosseplan. Myren är skyddad i tre naturreservat där Tyringemossen är det minsta. Det mesta av myren ligger i Kronobergs län där det också heter Vakö myr.

Vakö myr

På gränsen mellan Skåne och Småland ligger Vakö myr, ett av södra Sveriges största myrkomplex. Vid högmossens öppna yta, som mäter 6 kvadratkilometer, kan man uppleva en närmast total tystnad. Här finner man också flera för Skåne ovanliga fågelarter. Reservatet på den skånska sidan saknar besöksanläggningar men vid Låkan i Kronobergs län finns spångade stigar, och utsiktspunkter där du kan njuta av vildmark, tystnad och en oändlig himmel.

Vyssle- och Västermyr

Vyssle- och Västermyr är Skånes största myrkomplex. Den sammanlagda ytan är drygt 750 hektar, varav drygt 430 hektar ingår i reservatet. Myrens centrala delar består av en närmast trädlös och öppen mosse som för tankarna till norrländska viddar. Här växer bland annat hjortron, tranbär och skvattram.

Ravnarp

Ravnarp ligger sydväst om Visseltofta och har en yta på cirka 11 hektar. I denna kulturpräglade bygd ramar stenmurar in de blomrika betesmarkerna. Bortom de öppna marken reser sig den gamla bokskogen. I reservatet finns en rik ängsflora och ädellövskogar med fågelarter såsom exempelvis spillkråka och svarthätta. Det finns inga friluftsanordningar i området, men du kan ströva fritt i betesmark och skog. Parkering saknas.

Biotopskydd

I 7 kapitlet 11 § miljöbalken och förordningen om områdesskydd (FOM) enligt miljöbalken finns det bestämmelser om biotopskyddsområden. Biotopskyddsområden är en typ av skydd som används för att bevara små mark- och vattenområden (biotoper) som är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- och växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda på grund av sina egenskaper. Syftet med att skydda sådana biotoper är att bevara och utveckla naturmiljöer som har stora värden för djur- och växtarter på lång sikt. Det finns två typer av biotopskyddsområden: de som beslutas av länsstyrelsen, kommunen eller Skogsstyrelsen i det enskilda fallet och de som är generellt skyddade i hela landet. De generellt skyddade biotoperna finns inte markerade på någon karta och behöver inventeras inför varje planläggning och exploatering i jordbruksmark. Inom ett biotopskyddsområde får man inte

bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Utöver ett flertal skogliga biotopskydd som gäller i kommun finns ett generellt biotopskydd och gäller i hela landet för:

- Allé (enkel eller dubbel rad, minst fem träd)
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark (högst en hektar)
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall (hamlade pilar i rad)
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark (högst ett hektar)
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme (högst en halv hektar, omgiven av betes- eller åkermark)

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtalet är ett civilrättsligt avtal som tecknas mellan Skogsstyrelsen, länsstyrelse eller kommun och markägare som är intresserade av naturvård. Syftet med avtalet är att bevara och utveckla områden med höga naturvärden.

I Osby kommun har naturvårdsavtal upprättats för 14 områden.

Djur- och växtskyddsområde

Djur- och växtskyddsområden är områdesskydd som främst kan användas för att förhindra att känsliga djur- och växtarter störs eller skadas. Vanliga exempel är fågel- respektive sälskyddsområden. För att skydda sällsynta eller störningskänsliga djur- eller växtarter kan länsstyrelsen eller kommunen med stöd av 7 kap. 12 § miljöbalken inrätta djur- och växtskyddsområden. Tre olika öar i Immeln i Osby kommun omfattas av djur- och växtskydd. Det finns även ett överlappande skydd om tillträdesförbud för skydd av fågellivet. Enligt beslut gäller förbud att färdas eller uppehålla sig inom området från 1 april till och med 15 juli.

3.2.5.7 Andra skyddsvärda områden

Andra skyddsvärda områden utgörs av beslutade områden som har ett särskilt högt värde och därför behöver skyddas. Syftet med att skydda områdena är att bevara dem för framtida generationer och säkerställa att de kan användas på ett hållbart sätt. Skyddsvärda områden skyddas genom lagar och bestämmelser som begränsar eller förbjuder exploatering och förändringar av området.

Skogs- och jordbruk

Jord- och skogsbruk anses vara av nationell betydelse men har ingen riksintressestatus enligt miljöbalken. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska skyddas mot åtgärder som försvårar ett rationellt skogsbruk. Miljöbalken tillåter endast att brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det är nödvändigt för väsentliga samhällsintressen och inte kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt på annan mark. Ingrepp bör utformas på ett sätt som minimerar inverkan på jordbruket.

Nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är ett område i skogen som är avgörande för bevarandet av hotade och sällsynta djur- och växtarter på grund av dess struktur, artinnehåll, historia och fysiska miljö. Det är vanligt att man hittar rödlistade och fridlysta arter i nyckelbiotoper som är skyddade enligt artskyddsförordningen SFS 2007:845. Trots dess betydelse har begreppet "nyckelbiotop" ingen juridisk innebörd och saknar därför lagligt skydd. Ändå finns det en allmän samrådspplikt med Skogsstyrelsen enligt miljöbalken 12 kapitlet 6 § för alla åtgärder som kan påverka området.

Naturvärdesobjekt

Skogsområden med påtagliga naturvärden pekas ut som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen då objektet inte når upp till kvaliteten nyckelbiotop. Ofta kan naturvärdesobjekt beskrivas som "framtida nyckelbiotoper" eller biotoper som befinner sig i ett vänteläge för att inom ett antal år utvecklas till nyckelbiotoper.

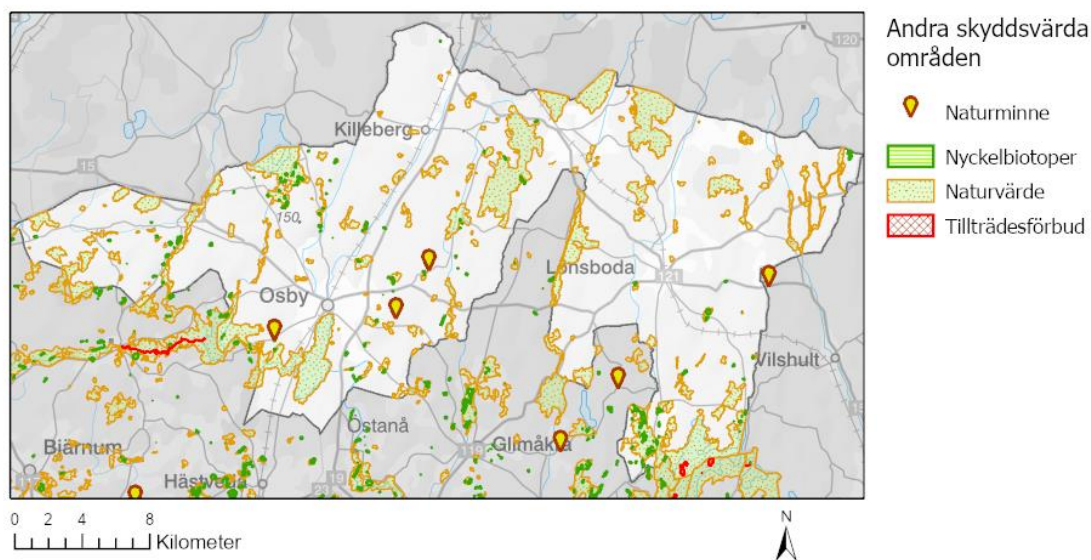
Naturminnen

Naturminnen är unika naturföremål såsom flyttblock, jättegrytor eller stora träd, samt områden med intressanta naturföreteelser. De skyddas genom beslut av kommuner och länsstyrelser och är fridlysta enligt lag, vilket innebär att ingen åverkan får ske. Bestämmelserna om naturminnen finns i miljöbalkens 7 kapitel 10 §, vilket ger dem samma skyddsstatus som naturreservat.

Artskydd

Artskyddet regleras genom artskyddsförordningen och syftet är att bevara hotade arter och deras naturliga livsmiljöer för att säkra den biologiska mångfalden. Ytterligare lagar som behandlar artskyddet är EU:s naturvårdsdirektiv i form av fågeldirektivet samt art- och habitatdirektivet. Sverige har ett ansvar att skydda ansvarsarter och en ansvarsart är en art som återfinns på de så kallade rödlistorna, där Sverige har särskilt ansvar att skydda. Rödlistan kan användas vid prioritering inom naturvården och vid exploatering.

Fridlysning av arter sker för att skydda en växt- eller djurart som riskerar att försvinna och fridlysta arter har ett starkt lagskydd. För vissa arter och naturtyper finns det också kompletterande åtgärdsprogram för att säkerställa deras skydd och möjlighet att finnas, som tas fram av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten med hjälp av länsstyrelserna.

Karta som visar andra skyddsvärda områden.

3.2.6 Kulturmiljöer

Kulturmiljöer är miljöer som påverkats av människor och som i olika grad präglats av mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö kan vara allt ifrån en enskild plats eller byggnad till hela landskapsavsnitt.

Kommunens kulturmiljöer bär på berättelser om kommunens historia och livet för de som en gång bodde här. Att bevara kulturhistoriska miljöer från olika tider bidrar till att stärka platsers karaktär, skapar identitet och hemkänsla. För Osby kommun är det viktigt att hänsyn tas till de kulturhistoriska värdena i samband med kommunens framtida utveckling.

Miljöer med kulturhistoriska värden har ofta höga upplevelsevärden och uppskattas av många som utflyktsmål och för rekreation. Kultur- och naturvärden går många gånger hand i hand, och att värna och stärka kommunens kulturmiljöer kan även gynna biologisk mångfald.

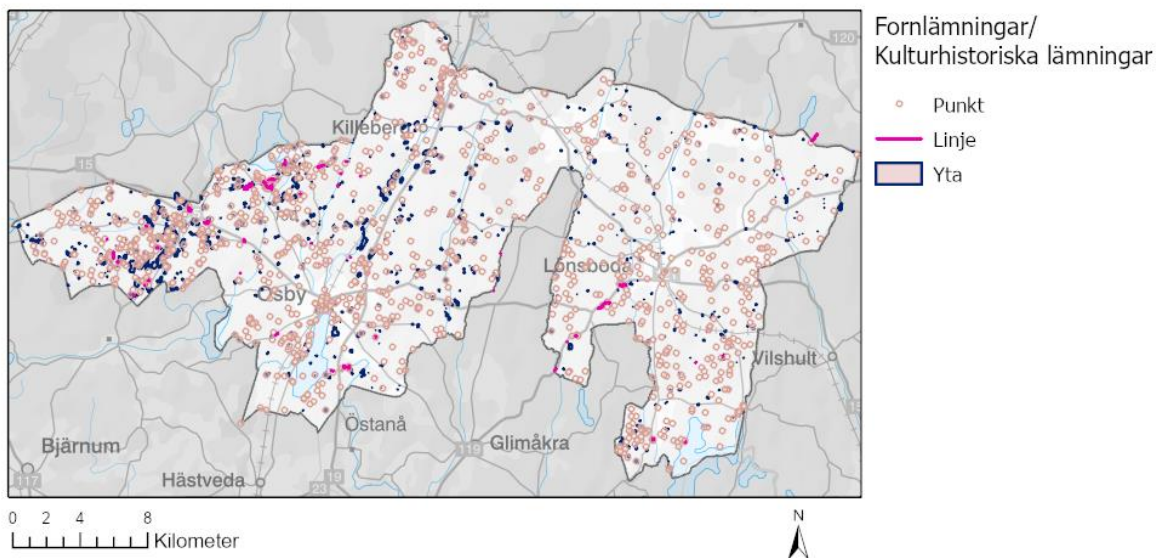
3.2.6.1 *Ställningstagande*

- De kulturhistoriska värdena och andra kvaliteter i den fysiska miljön som ger orterna och landsbygderna deras identitet och karaktär ska värnas, vårdas, framhävas och byggas vidare på
- Vid exploatering och utveckling av kommunen ska kulturmiljöerna värnas, lyftas och ses som en tillgång
- Ta fram ett kulturmiljöprogram för att inventera, bevara och ta tillvara de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna och miljöerna i kommunen. Kulturmiljöprogrammet ska vara kunskapsunderlag och stöd vid prövningar om detaljplan, bygglov, markförvärv och andra förfrågningar
- Öka kunskapen om kulturmiljön och synliggör kommunens kulturvärden
- Ta tillvara de kulturvärden som finns och utveckla dessa vidare, bland annat genom att stödja och uppmuntra turistfrämjande verksamheter som lyfter dessa värden
- Vid större markgrepp bör kommunen samråda med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för att få klarhet i om en arkeologisk utredning krävs i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 11 kulturmiljölagen.

3.2.6.2 *Fornminnen*

Alla fornlämningar är enligt kulturmiljölagen skyddade och får inte skadas. Den som på något sätt vill förändra en fornlämning måste ha Länsstyrelsens tillstånd. Om fornlämningar påträffas vid markarbeten, oavsett storlek, ska arbetena omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas i enlighet med 2 kap. 10 § kulturmiljölagen. I Osby kommun finns drygt 2000 registrerade lämningar i Riksantikvarieämbetets Fornsök, varav drygt 700 registrerade fornlämningar.

De registrerade fornlämningarna utgör bara en del av det totala antalet fornlämningar och Länsstyrelsen kan i enlighet med bestämmelserna 2 kap. 11 § kulturmiljölagen ställa krav på arkeologisk utredning vid en exploatering som tar ett större markområde i anspråk om det finns goda skäl att anta att exploateringsområdet innehåller under mark dolda, ej registrerade fornlämningar.

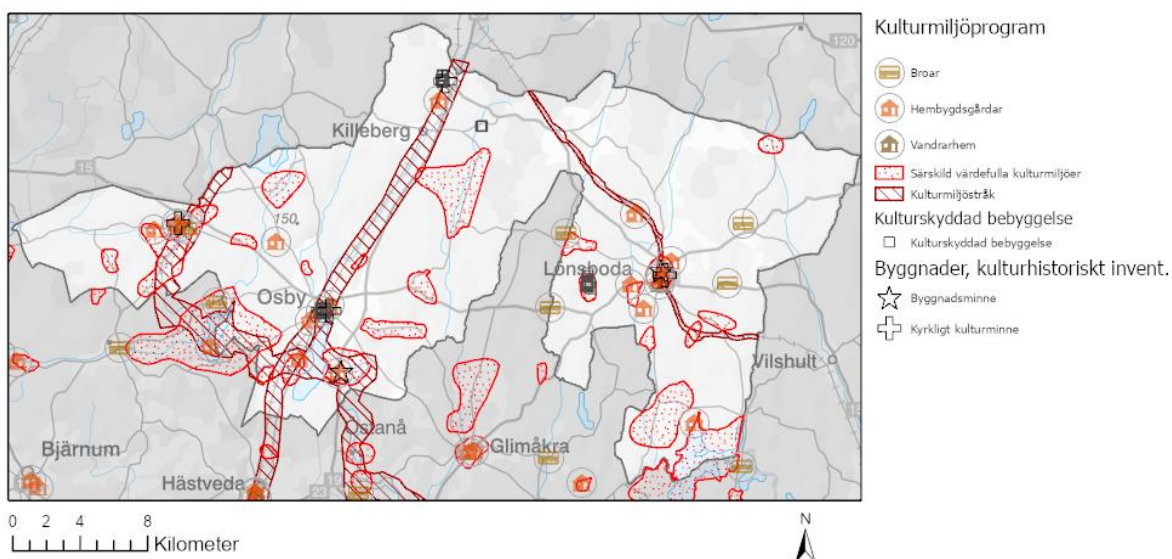
Karta som visar fornlämningar/kulturhistoriska lämningar.

3.2.6.3 Värdefulla bebyggelsemiljöer

Länsstyrelsen Skåne har tagit fram ett kulturmiljöprogram för Skåne (2006). I programmet pekas miljöer ut som visar någon typ av kulturhistoriskt värde. I det regionala kulturmiljöprogrammet finns 27 särskilt värdefulla kulturmiljöer utpekade i Osby kommun:

Stavshult, Bodarp-Gräsljunga-Hanavrå, Visseltofta, Kärsebränna, Torup-Kylen-Mjöbygget-Drakeberga, Holma, Skeingeborg-Brunkelstorp, Malshult, Sibbarp, Strömsborg-Genastorp-Hönjarum, Kalhult-Kulhult, Angshult-Gussa Svenstorp, Kålsved, Åbrolla-Hamsarp m. fl., Nedraryd-Applehult, Hägghult, Tommaboda, Lönsboda, Traneboda, Strönhult-Örnans m.fl., Immeln, Gylsboda, Tostaboda-Ubbaboda, Trulsatorp, samt tre kulturmiljöstråk: Sölvesborg-Olofström-Elmhults järnväg, Södra stambanan och Helge å.

Enligt kulturmiljölagen kan byggnader eller bebyggelseområden förklaras som byggnadsminnen av Länsstyrelsen om de bedöms ha synnerligen höga kulturhistoriska värden. I Osby kommun finns två utpekade byggnadsminnen. De två utpekade byggnadsminnena är Spånkorgsfabriken i Lönsboda och Ullspinneriet i Strömsborg.

Karta som visar värdefulla bebyggelsemiljöer.

3.2.6.4 *Kyrkliga kulturminnen*

Samtliga kyrkor som tillhörde svenska kyrkan år 2000 omfattas av Kulturmiljölagens 4 kapitel. För de som tillkommit före år 1939, eller yngre kyrkor som specifikt pekats ut av Länsstyrelsen, råder tillståndsplikt för ändringar. Även begravningsplatser och kyrkotomter omfattas av Kulturmiljölagen.

3.2.6.5 *Kulturresevat*

Örnanäs är Skånes första kulturresevat, bildat 2006. Resevatet förvaltas av Länsstyrelsen. Skogsbruket har varit väsentligt för försörjningen på gården med svedjebruk och skogsbete. Stora delar av den äldre skogen finns bevarad då det inte drivits något rationellt skogsbruk i modern tid. Enstaka lövängsrester finns. Det ålderdomliga och välbevarade boningshuset, långloftstugan, är bärare av ett byggnadshistoriskt och byggnadstekniskt värde. Ekonomibyggnaderna från 1860-talet visar en kontinuitet i bebyggelsen framåt i tiden. Gårdsmiljön hänger nära samman med det omgivande landskapet, skogen, som har varit av väsentlig betydelse för ensamgårdens försörjning, med allehanda skogsprodukter och som betesmark. Örnanäs ingår i ett av de utpekade särskilt värdefulla kulturmiljöerna i Länsstyrelsen Skånes kulturmiljöprogram: Strönshult-Kruseboda-Björkhult-Grimsboda-Örnanäs.

3.2.7 Kommunikationer

En fungerande kommun kräver goda kommunikationer och infrastruktur, vilket kan ses som en gemensam nytta för samhället. Infrastrukturen för kommunikationer är en viktig faktor för att binda samman samhällets olika delar och funktioner. Detta avsnitt behandlar olika system för infrastruktur som används för transport av personer, varor och information. Det inkluderar järnvägar, kollektivtrafik, gång- och cykelvägar, vägar och elektronisk kommunikation. I Osby kommun är väg 15 och väg 23 av riksintresse samt en del av det funktionellt prioriterade vägnätet. Utöver dessa är även väg 2121 en del av det funktionellt prioriterade vägnätet. Väg 19 ligger inte i Osby kommun men är en viktig länk som binder samman de södra områdena såsom Broby, Knislinge, Hanaskog och vidare söderut mot Kristianstad. Vägen fungerar som en länk mellan den östra delen av Skåne och den västra delen av Blekinge.

Säkerheten är av stor vikt och vidplanläggning gäller ett generellt byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägområde, inom vilket bebyggelse inte får uppföras. Länsstyrelsen har även upprättat ett byggnadsfritt avstånd på 30 meter för vissa vägar. Dessa vägar är riksväg 15 och riksväg 23. Även för järnväg gäller 30 meter byggnadsfritt avstånd, från spårmit.

I den gällande RTI-planen (regional transportinfrastrukturplan) för Skåne 2018-2029 är Riksväg 15 mellan Osby och länsgränsen en prioriterad brist att utreda på grund av vägens standard. I gällande cykelvägsplan, som är en fördjupning av RTI-planen, är den nya cykelvägen utmed Tranebodavägen, mellan Folkets park och Lönsboda busstation utpekad, med byggstart 2024. För den nya RTI perioden 2022-2033 är kommunens önskemål om en cykelväg mellan orterna Killeberg och Loshult utpekad. Det är denna gång- och cykelväg som bedöms som aktuell. Avsikten är att förbättra infrastrukturen mellan två av kommunens mindre orter. Framför då en ny förskola byggs i Killberg. Bristen mellan Osby och fram till länsgränsen gällande riksväg 15 ligger fortsatt med som en prioriterad brist att utreda. Avsikten från Trafikverkets sida är att genomföra en ÅVS 2025. Åtgärderna för kommunen är få till antalet för att hushålla med resurser och utnyttja den befintliga infrastrukturen, såsom föreslagen utredning av riksväg 15 istället för att bygga nytt. De nya gång- och cykelvägarna innebär att bygga nytt, eftersom de föregående stegen enligt Trafikverkets fyrstegsprincip, inte kan uppfyllas.

Kommunen prioriterar en gång- och cykelväg mellan Killeberg och Loshult, varefter en fortsatt sträckning från Loshult till Älmhult kan vara intressant för stärka kopplingen mellan de mindre orterna i norra Osby med Älmhult.

I RTI-planen 2022-2033 finns ett antal föreslagna åtgärder som kan påverka kommunen positivt. Bland annat föreslås en upprustning av väg 23 Tjörnarp och Hässleholm, som en mötesfri 2+1 landsväg. Även om sträckning inte ligger inom kommunen är väg 23 en viktig interregional förbindelse med regionala transporter mellan Skåne och Småland. För Osby kommun är järnvägen av stor betydelse och det pågående projektet Sydostlänken är en viktig del för att fortsätta utveckla järnvägsinfrastrukturen i kommunen, både för persontrafik och för varu- och godstransporter. I region Blekinges länstransportplan påpekar Blekinge att vikten av Sydostlänken inte nog kan betonas som avgörande betydelse för det närliggande näringslivet. I den nationella transportinfrastrukturplanen pekas Sydostlänken ut som prioriterat objekt med tyngdpunkten på genomförandet under den andra halvan av transportinfrastrukturplanens period 2022-2033. Därmed finns Sydostlänken med och pekas ut som ett på både nationell och regional nivå. Enligt Blekinges länstransportplan är nyttoeffekterna av Sydostlänken på framför allt godssidan av stor betydelse. Det finns också en intressentgrupp för Sydostlänken, vilka består av berörda regioner, kommuner och näringsliv. Bland annat är Volvo involverade och fokus ligger på investeringarna på godsbanegården och spårplanläggningarna i Olofströms.

3.2.7.1 Ställningstagande

Resvanor

- Aktiv i resvaneundersökning hösten 2023 för att formulera rätt frågor – framförallt resor över båda länsgränser
- Verka för trygghet och komfort vid stationer, hållplatser och bytespunkter. Utgå från resenärens behov och underlätta för byten mellan olika trafikslag och mellan olika kollektiva resmöjligheter.

Järnväg

- Aktivt deltagande och arbete kring sydostlänken.
- Sydostlänkens genomförande kommer att kräva planskild korsning i Lönsboda.
- Kräva att Region Skåne tar en mer aktiv roll i arbetet med Sydostlänken. Järnvägen har betydelse för Skåne och Osby och har stor betydelse för att avlasta godstrafik på Södra stambanan samt Skånebanan/Blekingebanan.
- Befintliga järnvägar bör ges utökad trafik.
- Vid planering av nya bostäder ska lägen nära befintliga järnvägar undvikas, för att inte ytterligare påverka buller-, vibrations- och säkerhetskonflikter. Samtidigt förutsätter kommunen att Trafikverket och tågoperatörer beaktar befintlig bebyggelse i sin planering.

Kollektivtrafik

- Verka för kollektivtrafik Osby – Markaryd
- Möjligheterna till arbetspendling per tåg till/från Hässleholm/Lund/Malmö respektive Älmhult/Växjö behöver förstärkas ytterligare.
- Möjligheten för fler parkeringsplatser för pendlare i nära anslutning till järnvägsstationen måste ses över. Dessa behöver vara lättillgängliga, överskådliga och trygga.
- Samverka med Skånetrafiken och Trafikverket för fortsatt utveckling av kollektivtrafiken i befintliga stråk och för ökad turtäthet.
- Prioritera bussens framkomlighet genom orterna för att förenkla och minska restider och därmed ökad attraktivitet.
- Verka för att nuvarande kollektivtrafik utvecklas, exempelvis med plustrafik och att välbelägna busshållplatser finns kvar för att skapa stabila villkor för bosättning på landet.
- Verka för att utveckla möjligheterna att resa kollektivt till och från Loshult, Hökön, Visseltofta och Östra Genastorp
- Tillräckligt god turtäthet och attraktiv restid skapar möjligheter för ökat antal resor och ökad andel resor med kollektivtrafik

Gång- och cykeltrafik

- Verka för möjligheter att cykla mellan Killeberg och Loshult med en ny gång- och cykelväg.
- Arbeta för trygga, säkra, gena och sammanhängande gång- och cykelvägar inom samt mellan kommunens orter och särskilt med fokus på barns möjligheter att röra sig fritt i kommunens samtliga orter. Belysning och andra trygghetsskapande åtgärder har stor betydelse för både barn och äldre, kvinnor och män.
- Skapa gång- och cykelvägar till och från nya utbyggnadsområden, såväl bostadsområden som verksamhetsområden.

Vägtrafik

- Vara en tillgänglig kommun som det är lätt att nå med ett bra vägnät och goda kommunaktioner som tillgodoser medborgarnas och näringslivets behov.
- Ombyggnad av väg 15 mellan Osby och länsgränsen mot Blekinge är mycket angelägen.

Elektronisk kommunikation

- Verka för att fler ska kunna ansluta sig till fiberbaserade nät. Alla i länet ska ha möjlighet att använda digitala samhällstjänster, för att skapa nya värden och motverka digitalt utanförskap.
- Arbeta mot regeringens mål om att 98 procent bör ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s i hemmet och på arbetet, resterande 1,9 procent bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s, och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s senast år 2025.

VÄG 15, OSBY–LÄNSGRÄNSEN Sträckan förbinder Skånes nordöstra delar med östra Blekinge. Vägen har landsvägskarakter, låg standard och är mycket kurvig på stora delar av sträckan, vilket kan innebära trafiksäkerhetsrisker. Vägen ger inte möjlighet till en gen förbindelse mellan Osby och Olofström, vilket skulle vara önskvärt. Ett ytterligare problem är att vägen passerar genom flera samhällen, med tung trafik som orsakar buller och barriäreffekter i orterna. Vägens utformning

innebär en utmaning för att kunna öka andelen som reser med kollektivtrafik. Vidare finns bristande möjligheter att cykla på sträckan

3.2.7.2 Resvanor

År 2018 genomfördes en resvaneundersökning av Region Skåne. Rapporten redovisar resultatet av en resvaneundersökning i Osby kommun, som är en del av den största regionala resvaneundersökningen som hittills har gjorts i Skåne. Undersökningen utfördes under hösten 2018 och skickades ut till 2002 personer i Osby kommun, varav drygt 740 svarade, vilket ger en svarsfrekvens på 37 procent. Undersökningen visade att 86 procent av befolkningen i åldern 16 till 84 år har körkort för bil, 85 procent har alltid eller för det mesta tillgång till bil och 80 procent har alltid eller för det mesta tillgång till cykel. Invånarna i Osby kommun gör i genomsnitt 1,9 resor per dag, vilket är lägre än genomsnittet för Skåne som helhet. Undersökningen visade också att kollektivtrafikens andel av det totala resandet har ökat i Skåne medan biltrafikens andel har minskat. Gång- och cykelresorna per person är relativt oförändrade. I Osby kommun har kollektivtrafikresandet minskat med två procentenheter och gång- och cykelresandet har ökat med tre procentenheter jämfört med tidigare undersökningar. För boende i Osby kommun sker 54 procent av resorna inom kommunen. Det vanligaste utbytet med en annan kommun är till och från Hässleholm, vilket är tveksamt utifrån det Osby kommun själva erfar är att resandet är som högst till och från Älmhult. Utbytet med Markaryd och Olofström är också betydande och viktigt för både in- och utpendlingen i Osby kommun.

Det finns övergripande skillnader mellan hur män respektive kvinnor i genomsnitt förflyttar sig. Kvinnor och män gör ungefär lika många resor per person och dag, men män reser betydligt längre och då framför allt med bil och flyg. Kvinnor gör i större utsträckning kedjeresor, det vill säga utträttar flera ärenden per resa, och om det finns alternativ till bil så väljer kvinnor i högre utsträckning än män dessa. Det är viktigt att såväl synliggöra skillnader som finns mellan män och kvinnors resande och i olika projekt fundera på hur åtgärder, förslag eller projekt av transportsystemen påverkar män, kvinnor och jämställdheten.

Inpendling och utpendling

En stor del av det totala resandet sker mellan städer och mellan kommuner. Enligt den resvaneundersökning som genomfördes av Region Skåne under 2018 visade att för boende i Osby kommun både börjar och slutar 54 procent av alla resor inom kommunen. Kommunens fem vanligaste pendlingsrelationer är Hässleholm, Östra Göinge, Kristianstad och Malmö. Vanligast för invånare i Osby kommun är att resa till Hässleholm, även om Malmö är den vanligaste destinationen med kollektivtrafik.

Viktigt att notera är att undersökningen om resvanor baseras på en regional nivå för Skåne och tar inte hänsyn till eventuell pendling över länsgränserna till Blekinge och Kronoberg, vilket är en betydande faktor för Osby kommun som påverkar statistiken. Resandet till Älmhult, Markaryd och Olofström är betydande både för in- och utpendlingen enligt Osby kommun.

Inpendling till Osby kommun 2021

Östra Göinge	398 personer
Hässleholm	388 personer
Älmhult	208 personer
Kristianstad	160 personer
Totalt	1599

Utpendlingen från Osby var störst till Älmhult som hade 1 149 personer inpendlare från Osby kommunen under 2021. Totalt uppgick utpendlingen från Osby till 2944 personer under 2021. De största arbetsplatserna i ett mellanregionalt perspektiv som påverkar pendlingsstatistiken är IKEA (Älmhult), NIBE (Markaryd), Volvo (Olofström) och Glas Lekolar (Osby).

Goda kommunikationer

Sammanfattningsvis är goda kommunikationer en viktig faktor för Osby kommuns överlevnad, särskilt med tanke på de förändringar som sker inom näringslivet och samhället i stort. Det är avgörande för

kommuninvånarna att kunna förflytta sig smidigt inom kommunen och till andra platser i regionen för arbete och utbildning. Osby kommuns tillverkningsindustri är beroende av att transportsystemet fungerar väl. Det är praktiskt att behandla järnvägar och vägar som separata system, men det är viktigt att se hela transporten/resan som ett sammanhängande system för transportköparens/resenärens och trafikoperatörens synpunkt. Åkerinringen är väl företräd i kommunen.

3.2.7.3 Järnväg

I kommunen löper två järnvägar; Södra stambanan (med dubbelspår) och banan mellan Olofström och Älmhult. Längs Södra stambanan finns järnvägsstationer med tågstopp i Osby och Killeberg. Järnvägen ger goda förutsättningar för resor till angränsande kommuner och regioner, och kommunen arbetar aktivt för att öka antalet tåg som stannar i Osby. Dock behöver det göras ytterligare förbättringar för resmöjligheterna norrut mot Växjö och söderut mot Lund-Malmö-Köpenhamn. Viktiga orter som nås med tåg är Älmhult, Hässleholm och Kristianstad. Även om tågförbindelserna till och från Osby har förbättrats de senaste åren är de fortfarande otillräckliga.

Kommunen har satsat medvetet och aktivt på industrispårutbyggnad av Osby Industripark, som har direkt anslutning till Södra stambanan. Under 2018 blev utbyggnaden av industrispåret färdig, vilket innebär att det nu finns spår både norr- och söderifrån som kopplas till stambanan och som går in på området. Terminalområdet har byggts ut till cirka 10 000 kvadratmeter med ett 245 meter långt dubbelspår, frilastområde och en ändkaj. För närvarande växlas i snitt 2500 godsvagnar om året i Osby. Industrispår har gynnsamt geografiskt läge i Osby kommun, med direktanslutning till stambanan, riksväg 23 och riksväg 15, närhet till Europaväg 4 samt flera hamnar i Sydsverige. Detta ger Osby Industripark möjlighet till snabba och effektiva transporter för företag via järnväg, väg och sjöfart.

I Osby sker också viss vagnslastshantering. Banan mellan Olofström och Älmhult trafikeras just nu endast av godstrafik, och här sker bland annat leveranser mellan Olofströmsverken och Volvofabrikerna i Göteborg. Ingen godshantering sker inom kommunen, även om banan går genom en så företagsrik ort som Lönsboda med många tillverkande företag, omfattande lokal stenindustri och närhet till den småländska skog- och virkesprocessen. Osby kommun medverkar i projektet Sydostlänken, som syftar till att bygga ut denna järnväg så att den ansluts till Blekinges kustbana och hamnarna där. Projektet kommer innebära ökad godstrafik och även möjliggöra persontrafik på banan med tågstopp i Lönsboda. I Lönsboda kommer även en planskildhet krävas. En avsiktsförklaring har undertecknats för projektet på 20 miljoner kronor.

3.2.7.4 Kollektivtrafik

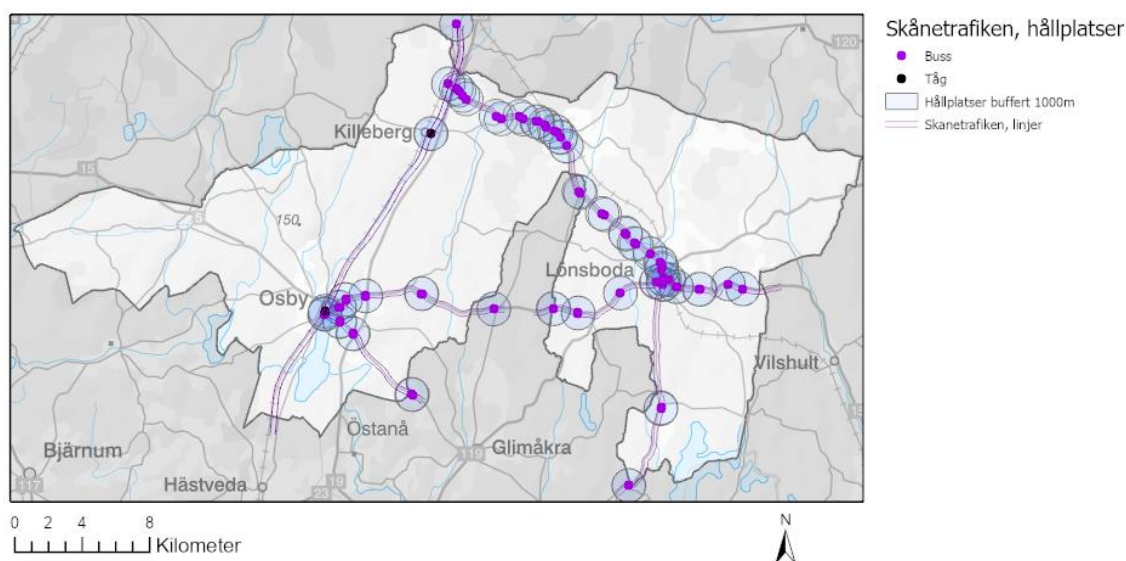
Kollektivtrafiken inom Osby kommun drivs av Skånetrafiken. Region Skåne är ansvarig för att planera, driva och utveckla kollektivtrafiken och har en trafikplan för länet. Bussar är det vanligaste transportmedlet för kommuninvånarna, med linje 539 mellan Lönsboda och Osby som den viktigaste pendlingsbussen. Annan viktig linje är 562 Älmhult-Lönsboda-Olofström. De Lönsbodabor som vill åka mot Kristianstad, får välja linje 545 Lönsboda-Sibbhult-Broby-Osby och byta till Skåneexpressen i Broby.

Vissa linjer har täta hållplatser medan andra har få. Att ha en närliggande busshållplats är viktigt för de som vill bygga och bo på landet. För att skapa stabila villkor för bosättning på landet, är det viktigt att nuvarande busslinjer utvecklas samt att välbelägna busshållplatser finns kvar i sina nuvarande lägen. Flera av kommunens ytterområden kan nå tätorterna med närtrafik som erbjuds fem dagar i veckan, där turerna förbeställs via telefon och avgiften är den samma som för Skånetrafiken i övrigt. Närtrafik erbjuds för att göra servicen i tätorten tillgänglig för alla invånare. Det pågår pilotprojekt i Skåne med plustrafik, vilket kan vara ett attraktivt alternativ att införa även i Osby. För hållbara transporter bör det på sikt skapas en kollektiv tätortstrafik som binder samman bostadsområden och centrum. Det är viktigt att nuvarande busslinjer utvecklas och att välbelägna busshållplatser finns kvar för att skapa stabila villkor för bosättning på landet.

Det är av vikt att Loshult och Hökön kan bibehålla kollektivtrafik även efter att Sydostlänken kommer i drift. För orter som idag inte har kollektivtrafik, exempelvis Östra Genastorp och Visseltofta – bör det arbetas för att hitta kollektivtrafiklösningar.

Pendlingsmöjligheterna är av stor vikt för Osby kommun och framför allt till grannlänen. Osby kommun är en pendlingskommun med människor som reser kollektivt med i huvudsak tåg till

bland annat Älmhult. Buss går även österut till Olofströms kommun. För framtida arbetspendling är bussarna huvudsakligen de som kan förändras eller dras in, vilket kommunen kontinuerligt behöver ta ställning till i dialog med Skånetrafiken. Önskas fler bussar kan detta genomföras om ekonomiska medel tillsätts.

Karta som visar kollektivtrafik.

3.2.7.5 Gång- och cykeltrafik

Det finns ett utbyggt gång- och cykelvägnät i kommunens orter. I Osby och Lönshult är gång- och cykelvägnätet väl utvecklat och kompletteringar/utbyggnad sker kontinuerligt.

Det är viktigt att se över gång- och cykelvägar för att komplettera eventuella sakande länkar eller stråk för att möjliggöra för fler barn att gå och cykla till skolan.

I Osby kommun finns en cykelled mellan Kristianstad och Älmhult. Den följer i huvudsak väg 19/23. Trafikverket har svarat för de investeringar som krävts för att separera cykeltrafiken från biltrafiken. Trafikverket har även svarat för väg- och avståndsskyltning. En framtida målsättning är att binda samman kommunens olika orter med säkra cykelvägar. En målsättning som kan sammanfalla med Trafikverkets arbete med att skapa cykelvägar i Skåne. Kommunen har i tätorterna Osby, Lönshult och Killeberg byggt ut separata gång- och cykelvägar. De sträckor som prioriterats har varit där barn går och cyklar för att komma till skolan. Det är viktigt att de sträckor som byggs ut binds samman till fullständiga cykelleder. I tätorternas centrala delar är det inte alltid möjligt att ha separerade cykelvägar utan här måste då cyklisterna hänvisas till den ordinarie körbanan. I de centrala delarna blir det därför än viktigare att göra korsningspunkterna så säkra som möjligt. Det kan vara en kombination av åtgärder där hastighetsnedsättningar som gupp och avsmalningar kombineras med ljussignaler.

3.2.7.6 Vägtrafik

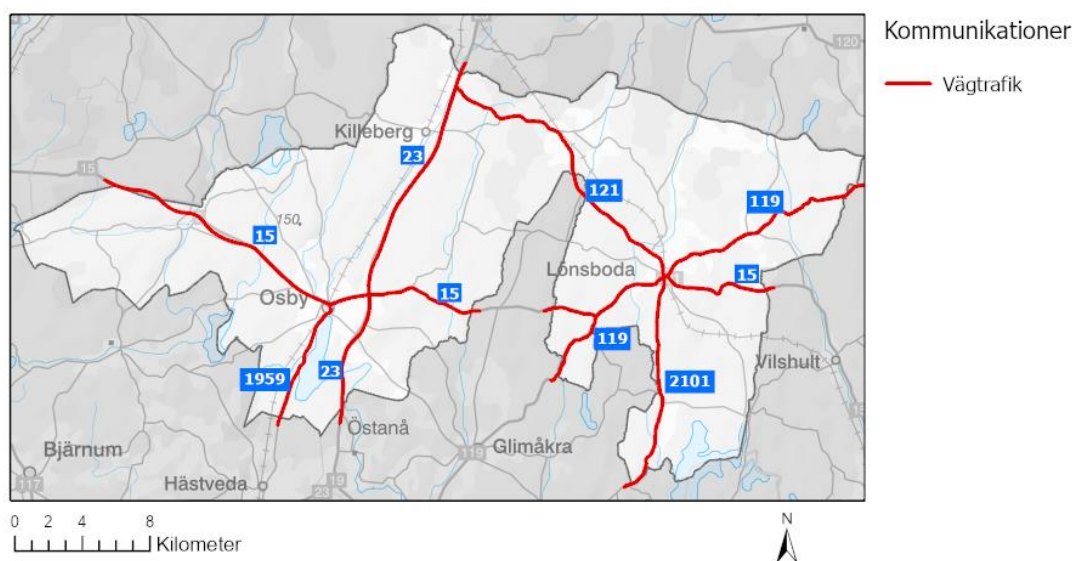
Riksväg 19/23, löper genom kommunen från norr till söder. Den passerar strax öster om Osby, Killeberg och Lönshult. Riksväg 23 är en viktig förbindelse mellan Oskarshamn, Växjö, Hässleholm och Malmö. Riksväg 19, som grenar av från riksväg 23 söder om kommunen, leder till Kristianstad och Ystad. Väg 19/23 är en 2+1-väg med vajerräcke, medan övriga allmänna vägar varierar i standard. Ett förslag till prioriterat vägnät utarbetades av Trafikverket (då Vägverket) för nordöstra Skåne för att fastställa lämpliga hastighetsgränser på vägarna i området. För Osby del är det vägnätet runt Lönshult som berörs. Förslaget utarbetades av Vägverket tillsammans med kommunerna Osby, Östra Göinge och Kristianstad samt Region Skåne. Arbetet fokuserade på att fastställa vägnätets betydelse och funktion för de deltagande kommunerna. Viktiga vägar för arbetspendling och servicesor har identifierats. Dessa vägar binder samman områdets olika delar och kopplar till viktiga regionala och nationella vägar utanför området. Förslag på önskvärda hastighetsgränser fastställdes

utifrån de utpekade viktiga vägstråken, vilket resulterade i förslag på förbättringsåtgärder. De föreslagna förbättringsåtgärderna har inkluderats i Region Skånes investeringsplaner och Trafikverkets åtgärdsplaner.

För Osbys del har följande vägstråk med krav på hastighetsgränser mellan 80-90 km/tim pekats ut

- Osby – Lönsboda – Länsgränsen Blekinge (Tvärleden)
- Hässleholm – Broby – Sibbhult – Lönsboda –Tingsryd
- Kristianstad – Immeln – Lönsboda – Älmhult

Ett antal ytterligare vägar bedöms ha viktig funktion men inte utgöra stråk. Betydelsen av dessa är mer lokal och inte lika stor som för stråken, men vägarna bör ändå lyftas fram som mer betydande än resterande vägnät. För Osbys del handlar det här om vägen Osby – Glimåkra – Sibbhult.

Karta som visar vägtrafik.

Väg 15 och väg 23 är klassade som regionalt viktiga vägar. Utöver dessa är även väg 2121 en del av det funktionellt prioriterade vägnätet och klassad som kompletterande regionalt viktig väg

Tvärleden / riksväg 15

Tvärleden, även kallad riksväg 15, är en viktig transportväg som förbinder Halland med Blekinge. Den sträcker sig från Halmstad till Karlshamn och är särskilt viktig för att knyta samman arbets- och bostadsmarknaderna i Osby och Markaryd. Dessutom är vägen avgörande för transporter mellan Olofströmsverken och Volvo i Göteborg. Även skogs- och stenindustrin trafikerar vägen frekvent. Utbyggnaden av Sydostlänken och den markanta ökningen av förbipasserande tåg, persontrafik 2 stopp/timme och godstrafik 40 tåg/dygn (prognos) i Lönsboda kommer att kräva nya lösningar för att skapa smidiga övergångar över järnvägsspåret. I samarbete med Trafikverket ska säkerheten längs vägen kartläggas och förbättras. För Sydostlänkens genomförande krävs en planskild korsning i Lönsboda.

För kommunen – och även för bland annat Markaryds och Olofströms kommuner – är det viktigt att den så kallade Tvärleden kan utvecklas med tillräcklig standard. Tvärleden förbinder Halland med Blekinge, (Halmstad – Markaryd – Osby – Lönsboda – Olofström – Karlshamn). Leden innebär bland annat att Osby och Markaryd knyts samman som arbets- och bostadsmarknader. Leden är dessutom viktig för transporterna mellan Olofströmsverken och Volvo i Göteborg. I samarbete med Trafikverket ska trafiksäkerheten utmed genomfarten kartläggas och förbättras.

Övriga vägar

Länsväg 121 har god standard Loshult-Hökön-Lönsboda. Öster om Lönsboda är standarden sämre med en smalare och krokigare väg med sämre siktfält.

Länsväg 2101 och 2056 mellan Lönsboda och Kristianstad är ett viktigt pendlingsstråk och den väg som Lönsbodaborna kör bland annat till Kristianstad för handel, sjukhus- och servicebesök. Det är också utryckningsväg för ambulansen. Väg 2101 trafikeras av Skånetrafikens bussar. Det är viktigt att väg 2101 och 2056 håller en god standard som möjliggör trafik i 80-90 km/tim.

Länsväg 119 är en viktig diagonal Hässleholm-Broby- Lönsboda-Tingsryd. För resenärer från Lönsboda mot Hässleholm (bil eller buss) ger den krokiga och backiga vägen från vägskälet vid Stenhagen och vidare mot sydväst ett mindre bra resande.

Likaså finns en sträcka på länsväg 119 öster om Lönsboda (från Tosthult till strax innan länsgränsen) som är mer kuperad och krokig. Sträckan på andra sidan länsgränserna genom Blekingespetsen och sedan in i Småland är av god standard.

Riksväg 19/23 är av god standard med 2+1-väg mellan Älmhult och Hässleholm respektive Broby. Två cirkulationsplatser bidrar till att anslutningarna mot Osby tätort blir säkra. Vägen har ett parallellt gång- och cykelstråk, delvis på gång-/cykelbana, delvis på alternativa vägar med mindre biltrafik.

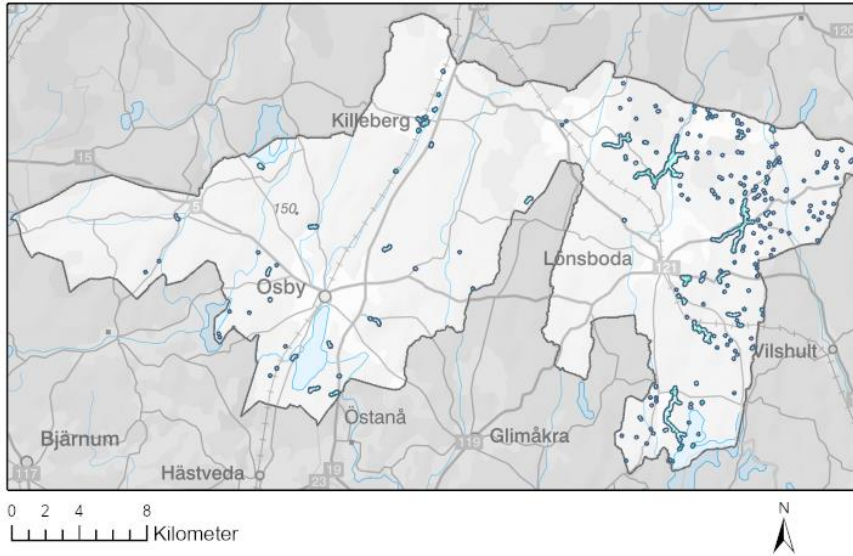
3.2.7.7 *Luftfart*

Osby kommun omfattas delvis, enligt Trafikverket, av MSA-yta (Minimum Sector Altitude) för Ljungbyheds flygplats. Den MSA-påverkade ytan innefattar en radie om 55 kilometer från flygplatsen. Byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter ska alltid remitteras till Luftfartsverket, aktuell flygplats, Försvarsmakten och Trafikverket. Det saknas underlag från ansvarig myndighet varför området inte kan anges i karta.

3.2.7.8 *Elektronisk kommunikation*

Goda data- och telekommunikationer blir allt viktigare för både näringsliv och hushåll. IT-infrastrukturen är väl utbyggd och ger god service åt invånarna och företagen. Informationsteknik minskar beroendet av den geografiska lokaliseringen, vilket är viktigt i Osby kommun där mycket bebyggelse finns på landsbygden med avstånd till service och arbetsplatser. Med teknikens hjälp kan verksamheter lokalisera sig var som helst där det finns tillgång till goda telekommunikationer. Varje år genomför Post- och telestyrelsen (PTS) en bredbandskartläggning. Vid 2022 års mätning hade 88 procent av Osbys hushåll och arbetsställen tillgång till 100 Mbit/s eller mer. Vid samma mätning var andelen med 100 Mbit/s 90 procent för riket och 91 procent i Skåne län.

Eftersom Osby kommun är glesbefolkat och till ytan den tredje största kommunen i Skåne, är utbyggnad av fiber till samtliga en utmaning. I huvudsak är det privatpersoner som påverkas av att inte tillgång till fiber. Privata aktörer och företag bedöms knappt påverkas av de områden som inte har utbyggd fiber. Inga offentliga aktörer påverkas. Då kommunikations- och IT utvecklingen går fort behövs en öppenhet finns för ny teknik. Lösningar som går mer mot trådlösa tekniska lösningar är på väg framåt. Att gräva ner fiberledningar är till viss del tidsödande och kostsamt varför en kombination av lösningar bör användas för ökad robusthet. Att kommunen innehar en robusthet kopplat till beredskapsförmåga är av stor vikt. Bland annat nämns i Skånes Regionplan 2022-2040 att robustheten för de digitala systemen och deras säkerhet behöver öka. Den digitala infrastrukturen på landsbygden behöver även byggas ut, dock inte definierat i vilken form. Osby kommun förespråkar i huvudsak en kombination av digitala system på landsbygden även om det mesta kommer ske trådlöst i framtiden.

Kommunikationer

Fiber resterande

Karta som visar fiber.

3.2.8 Teknisk försörjning

Teknisk försörjning innefattar vatten och avlopp, avfall samt energi. Att planera för god hushållning av mark-, vatten och naturresurser för den tekniska försörjningen kan exempelvis innebära att skydda grundvatten samt att skapa utrymme för anläggningar för hållbar energiproduktion och anläggningar för återbruk eller återvinning av avfall. Av vikt är att de regionala ledningar för el som finns ges nödvändigt utrymme med avseende på säkerhet och de framtida behov som kan finnas för byggnation i närheten av ledningarna.

3.2.8.1 Ställningstagande

Vatten och spillvatten

- Agera och verka för att grundvatten- och ytvattentillgångarna i kommunen skyddas och att vattentillgången är långsiktig och hållbar.
- Säkerställ att avloppsvatten och dagvatten tas om hand och hanteras på ett sådant sätt att det inte förorenar grundvattnet.
- Säkerställ tillgång på dricksvatten av god kvalitet och skapa en långsiktigt robust och trygg distribution av dricksvatten. Fortsätt pågående diskussioner om hur detta ska lösas för att säkerställa tillgång samt reservvatten.
- Säkerställa vattenförsörjningen genom att skydda Skeingesjön, exempelvis genom att bedriva miljöbalktillsyn över förorenade och potentiellt förorenade områden samt miljöfarliga verksamheter, exempelvis lantbruk och enskilda avlopp, i avrinningsområdet.
- Säkerställ tillgång på brandvatten och brandposter
- En uppdatering av skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden ska genomföras.
- Följ upp genomförd inventering av enskilda avlopp och färdigställ framtagandet av en riskbaserad tillsynsplan gällande små avlopp.
- Prioritera hållbara avloppslösningar vid Skeinge strand för att minska påverkan av enskilda avlopp i Skeingesjön.
- Samverka med Hässleholms kommun avseende Skeingesjön som vattentäkt för att säkerställa en långsiktig vattenförsörjning.
- Utred hur kommunen kan skydda Skeingesjön som vattentäkt samt genomför de åtgärder som framkommer för att säkerställa en långsiktig vattenförsörjning för Osby kommun
- SBVT har i uppdrag att justera utbyggda verksamhetsområden för VA så att de stämmer med nuvarande utsträckning av ledningsnätet.
- Utred områden som är beslutade att anslutas till det kommunala VA-systemet. En ny VA-strategi ska tas fram och arbete med vattentjänstplan pågår. I gällande VA-strategi har tre områden med samlad bebyggelse identifierats. Där framtida utbyggnad av kommunalt VA krävs enligt § 6 Lagen om allmänna vattentjänster. Områdena är Östra Genastorp, Hasslaröd och Sibbarp Skansen.
- Säkerställ en rutin om att nya planområden i anslutning till befintlig bebyggelse införlivas i verksamhetsområden för VA.

Avfall

- Kommunens avfallsplan med delmål och åtgärder ska följas i alla skeden i planeringen.
- Renhållningsföreskrifter ska styra mot ökat återbruk och återvinning av material.

Energi

- Kommunen är positivt inställd till anläggningar för förnyelsebar energi och ambitionen är att öka den förnybara elproduktionen i kommunen.
- Vid etablering av anläggningar för energi ska platsens lämplighet för utbyggnad bedömas, med hänsyn till andra intressen och utifrån gällande energilag. Vid placering av anläggningarna ska hänsyn tas till platsens karaktär, landskapsbild, natur-, kultur- och friluftslivsvärden samt närboende.
- Följ riktlinjer för lokalisering av vindkraftverk och solenergianläggningar.
- Uppmuntra och underlätta för småskalig produktion av solel, exempelvis i plan- och byggprocessen.

- Uppmuntra, stöd och vägled hur energianvändning kan begränsas vid lokalisering och utformning av nya bebyggelseområden, bland annat genom gynnsamma sol- och vindförhållanden. Ta även i byggprocessen hänsyn till solenergifrågan, både gällande utvinning av solenergi men även avseende planering och byggande för att minska solens påverkan på byggnaders kylbehov.
- Vid uppförande av solceller i närheten av järnväg ska Trafikverkets radiotrafik, signal- el- eller teleanläggningar beaktas för att inte orsaka störningar.
- Vid lokalisering av nya utbyggnadsområden med potential för fjärrvärme ska möjligheten att ansluta till nätet bedömas. Användning av fjärrvärme där sådan är tillgänglig gör att elenergi kan användas till annat än uppvärmning vilket bidrar till minskade effektoppar i elnätet.
- Uppmuntra och underlätta utbyggnaden av laddinfrastruktur för eldrift.

3.2.8.2 Vatten och avlopp

Osby kommun står inför utmaningar i sin vatten- och avloppsförsörjning både vad det gäller struktur och befintliga anläggningar. Utmaningarna ligger i sårbarhet i dricksvattenförsörjningen, då det finns få dricksvattenuttag. Anläggningarna behöver moderniseras, alternativt byggas om, och det finns bristande funktion i ledningsnätet.

För att uppnå en hållbar vatten-, avlopps- och dagvattenförsörjning i en kommun krävs en strategisk och långsiktig planering. Det är av stor vikt att VA-planeringen har en nära koppling till kommunens övergripande mål och visioner för bostadsbebyggelse, service och befolkningsutveckling.

En övergripande strategi kommer att tas fram av SBVT:s ägarkommuner. Strategin beräknas vara klar under första kvartalet 2024. Därefter kommer Osby kommun att ta fram en ny VA-strategi och därefter en vattentjänstplan.

Kommunal VA-planering

Kommunens VA-plan, som är baserad på VA-strategin "Det livsviktiga vattnet", är beslutad av kommunfullmäktige 2017-02-13 (fastställd av kommunfullmäktige 2017-02-13, reviderad av kommunfullmäktige 2020-09-21, § 93). Dessa dokument ligger till grund för den vattentjänstplan som nu håller på att arbetas fram och beräknas klar till årsskiftet.

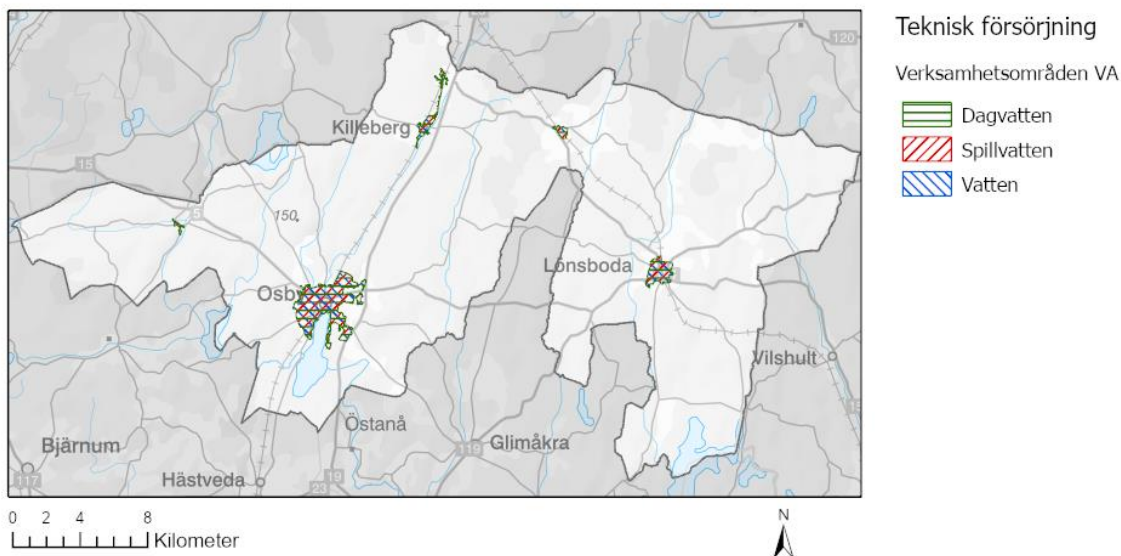
Verksamhetsområden för VA

Ett verksamhetsområde för allmänt vatten och spillvatten är ett avgränsat område inom vilket vatten- och spillvattenförsörjningen ska ske genom allmänna anläggningar. Utanför ett verksamhetsområde för VA har kommunen ingen skyldighet att förse fastigheter med vatten och spillvatten. Det innebär att fastigheter utanför ett verksamhetsområde för VA måste ha enskilda anläggningar för vatten- och spillvattenförsörjning enligt gällande lagstiftning.

I Osby kommun finns det verksamhetsområden för dricksvatten, spillvatten och dagvatten i orterna Osby, Lönsboda, Killeberg, Hökön och Visseltofta. Det finns även mindre områden utanför verksamhetsområdena där VA-ledningar är dragna och hushåll anslutna.

Befintliga verksamhetsområden ska anpassas och hållas uppdaterade i samband med antagandet av nya detaljplanerade områden.

Förutom befintliga verksamhetsområden finns det ett antal områden där kommunen har ansvar för försörjning gällande vatten och avlopp. En del områden är identifierade i nuvarande VA-strategin men behöver behandlas vidare i den kommande vattentjänstplanen.

Karta som visar verksamhetsområden för VA.

VA-ledningsnät

Ledningsnäten har en begränsad teknisk livslängd. Det är viktigt att de underhålls och förnyas med utgångspunkt från livslängden så att underhållsbehov inte ackumuleras och därmed riskerar ekonomi och robusthet. Därtill har klimatförändringarna en inverkan på ledningssystemen genom att vissa ledningssystem inte längre klarar de flöden som uppkommer utan att uppgraderas.

Kunskap om ledningsnätens status är avgörande för att arbeta förebyggande och långsiktigt och för att prioritera rätt insatser i arbetet för att motverka in- och utläckage samt säkerställa distributionen av dricksvattnet.

En ledningsförnyelseplan ska arbetas fram för att säkerställa ledningsnätets långsiktiga funktion.

Dricksvatten

För orterna Osby, Lönshoda, Killeberg/Löshult, Hökön samt Visseltofta finns kommunal vattenförsörjning.

Enligt Osby kommuns VA-strategi är Osby kommuns totala dricksvattenbehov cirka 800 000 kubikmeter per år.

Brandvatten och brandposter

Både dricksvattenförsörjning och brandvattenförsörjning är nödvändiga samhällsfunktioner. Osby kommun bör ta fram en brand- och släckvattenplan för att säkerställa kapacitet och miljöperspektivet kopplat till släckvatten. Vid exploatering av nya områden är dock de lokala förutsättningarna olika beroende på vilket område det är som exploateras. Varje område kan därför behöva utredas vidare mer enskilt. Brandvattenförsörjningen är av stor vikt att säkerställa, inte enbart vid ny exploatering utan vid ändrad användning av bebyggelse. I de områden där det inte finns kommunalt vatten behöver brandvattenfrågor särskilt beaktas. Vid detaljplaneläggning tillhandahålls planhandlingarna räddningstjänsten för att utvärdera förutsättningarna.

Vattentäkter

En vattentäkt är en ytvattentäkt eller grundvattentäkt som används för vattenförsörjning.

Osby kommun har fem vattenverk där det framställs dricksvatten: Maglaröd, Lönshoda, Killeberg, Hökön och Visseltofta. Varje verk har en vattentäkt med tillhörande vattenskyddsområden knutet till sig. Maglaröd vattenverk tar vatten från Skeingesjön och förser Osby tätort med dricksvatten.

Samtliga grundvattentäkter saknar vattendom. Ingen dricksvattentäkt har reservtäkt och lagringskapaciteten är delvis bristfällig.

I Visseltofta och Lönshoda finns föroreningar i grundvattnet, vilka renas bort med aktivt kol. Lönshoda har begränsad tillgång på grundvatten av god kvalitet.

En utmaning är att långsiktigt skydda Osby kommuns största och mest betydelsefulla vattentäkt Skeingesjön, som ligger i Maglaröd i Hässleholms kommun. Råvatten från Skeingesjön infiltreras i en grusformation. Anläggningen och formationen är av delregional betydelse eftersom det är en av de större i nordöstra Skåne (Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, 2012:2). Skeingesjön ingår i avrinningsområde Helge å. Skyddsområdet för vattentäkten ligger i Hässleholms och Osby kommuner. I Osby sträcker sig skyddsområdet nästan ända upp till Kylan. Det är av vikt att utreda hur denna vattentäkt kan skyddas framåt, för att säkerställa en god vattenförsörjning för Osby kommun.

Länsstyrelsen har tagit fram en vattenförsörjningsplan för Skåne län. I dokumentet framgår att grundvattenförekomsterna samt ytvattnets kvalitet och kvantitet kommer att påverkas av att klimatet förändras. Stigande temperaturer och förändringar i nederbörden är båda faktorer som påverkar dricksvattenförsörjningen. Skydd av vattentäkter och dricksvattenförekomster blir således ännu viktigare i samband med klimatförändringarna (Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, 2012:2).

Vattenskyddsområden

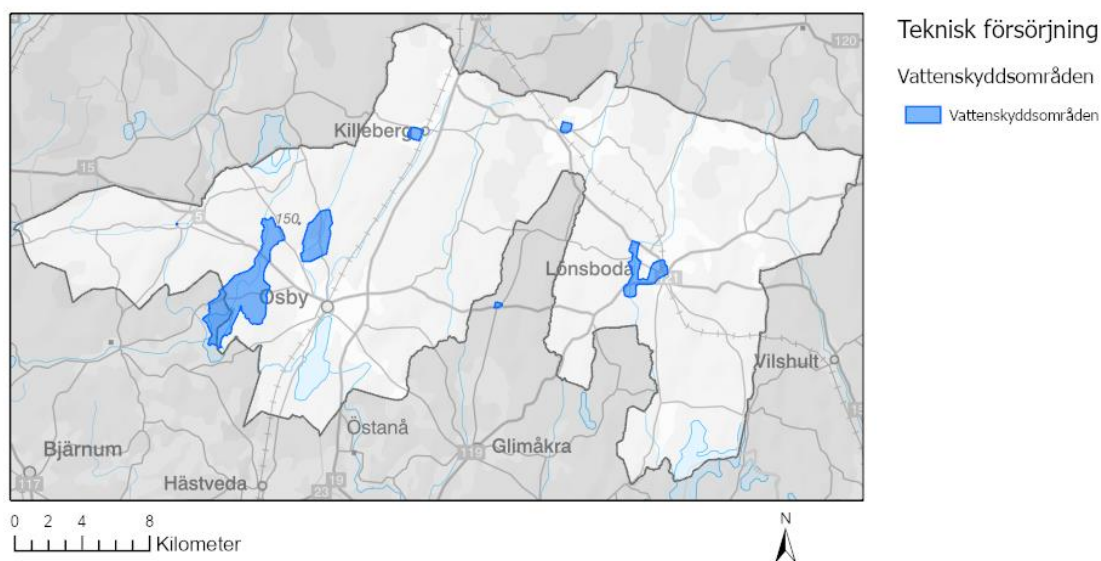
Vattenskyddsområden är geografiskt avgränsade områden till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt (existerande eller framtida vattentäkt). Såväl Länsstyrelsen som kommunen kan fatta beslut om att inrätta ett vattenskyddsområde med stöd i 7 kap. 21 § miljöbalken. Den myndighet som beslutat om vattenskyddsområdet ansvarar för tillsynen.

I Osby kommun finns sex vattenskyddsområden:

- Maglaröd, Skeingesjön samt delar av Simontorspås avrinningsområde
- Lönsboda och Tommaboda
- Killeberg
- Hökön
- Visseltofta
- Holma-Boarp

Det finns vattenskyddsföreskrifter för samtliga vattenskyddsområden. Vattenskyddsföreskrifterna för Killebergs, Hököns och Visseltoftas vattenskyddsområden är dock upprättade före miljöbalkens införande varför en revidering av dessa är av vikt. Det pågår ett arbete med att ta fram nya vattenskyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet i Hökön.

Vattenskyddsområdet i Holma-Boarp används inte som vattentäkt. Vattenskyddsområdet planeras att avvecklas.

Karta som visar vattenskyddsområdena.

Spillvatten

Spillvatten är det förorenade vattnet från toalett, bad/dusch, disk och tvätt som leds till spillvattenreningsverken. Även processvatten från industrier räknas även som spillvatten, men det finns inget krav på att spillvattenreningsverken ska ta emot detta vatten.

Osby's reningsverk är dimensionerat för 11 000 personekvivalenter (pe) och belastas idag med 7 000 pe. Verket klarar därmed en ganska stor tillväxt av invånare och företag. Om Osby tätort växer så att antalet pe börjar närma sig kapacitetstaket, går det att höja detta med rimliga investeringar i befintligt verk. Osby reningsverk ligger placerat så att det försvårar en expansion av tätorten i området närmast kring reningsverket. Även om en flytt av verket vore önskvärd, bedöms kostnaderna vara alltför höga för att detta ska kunna förverkligas. I reningsverkets närhet förekommer problem med lukt och buller. Med tanke på att reningsverket ligger i ett av de mest attraktiva områdena i Osby samt har ytterligare kapacitet är det angeläget att hitta lösningar på buller- och luktproblemen. En övergripande strategi kommer att tas fram av SBVT:s ägarkommuner. Strategin beräknas klar under början av 2024. Därefter kommer Osby kommun att ta fram en ny VA-strategi och sedan en vattentjänstplan.

Verken i Lönsboda, Killeberg/Loshult, Hökön och Visseltofta har en kapacitet som tillåter en viss tätortsexpansion.

Enskilt VA

I kommunen finns det lite drygt 2 200 små avlopp. Vid genomförd inventering uppvisade hälften av de enskilda anläggningarna brister, vilka nu åtgärdas. Förutom uppföljning av genomförd inventering, så pågår framtagande av en tillsynsplan för en kontinuerlig tillsyn av anläggningarna. Det finns även många fritidshus som idag inte har någon toalett installerad.

Dagvatten

Dagvatten är tillfälliga flöden som regn och smältvatten. Osby kommun har ansvaret för dagvattenhanteringen inom flertalet av VA-försörjningens verksamhetsområden. Dagvatten leds ofta orenat till recipienter, det vill säga till diken, åar och sjöar. Det finns i dagsläget få anläggningar för lokalt omhändertagande och fördröjning av dagvatten. Detta är ett problem främst för Osbysjön, eftersom sjön tar emot mycket dagvatten från Osby tätort samtidigt som sjön är grund.

Osbysjön har ett stort värde för kommunen med flera badplatser som används av både invånare och turister. För att mängden utsläpp av orenat vatten ska minska i Osbysjön är det viktigt att genomföra åtgärder för att minska belastningen på recipienten, vilket även har betydelse för miljö kvalitetsnormerna. Dagvatten ska inte ha en negativ påverkan på människors hälsa och miljön utan fungera som en resurs i vattnets kretslopp. En del av detta kan vara att undersöka möjligheten att återanvända vatten för exempelvis bevattning.

I Osby kommun finns det stora problem med dagvatten som tränger in i ledningsnätet för spillvatten.

3.2.8.3 Avfall

Nuvarande insamlingssystem är uppbyggt av fastighetsnära sortering och insamling som tillsammans med återvinningscentraler utgör en helhet för avfall från hushållen.

I kommunal verksamhet Inom Osby och Östra Göinge kommun finns en central avfallsanläggning som är belägen i Kattarp mellan Broby och Osby nära riksväg 23. Verksamheten utgörs av drift av återvinningscentral, omlastningsplats för brännbart avfall med neddelning av större brännbart avfall, depå för deponirest från hushåll och verksamhet samt organiskt hushållsavfall. Farligt avfall insamlas och tas emot på anläggningens återvinningscentral (ÅVC) för mellanlagring innan vidaretransport. Deponin är stängd sedan 2004. Inom Osby kommun finns tre återvinningscentraler och inga återvinningsstationer. Återvinningscentralerna finns i Killeberg, Lönsboda och Osby.

Kommunerna äger tillsammans och delar renhållningsbolaget Östra Göinge Renhållnings AB (ÖGRAB). Renhållningsbolaget svarar för insamling och behandling av avfallet. ÖGRAB:s anläggning i Kattarp utgör administrativ och operativ bas för renhållningsarbetet i kommunerna. ÖGRAB ska verka och samverka på marknaden för avfall och sluta avtal med andra aktörer om omhändertagande av avfall. Regional samverkan ska eftersträvas för att hitta rationella och effektiva former för avfallshantering

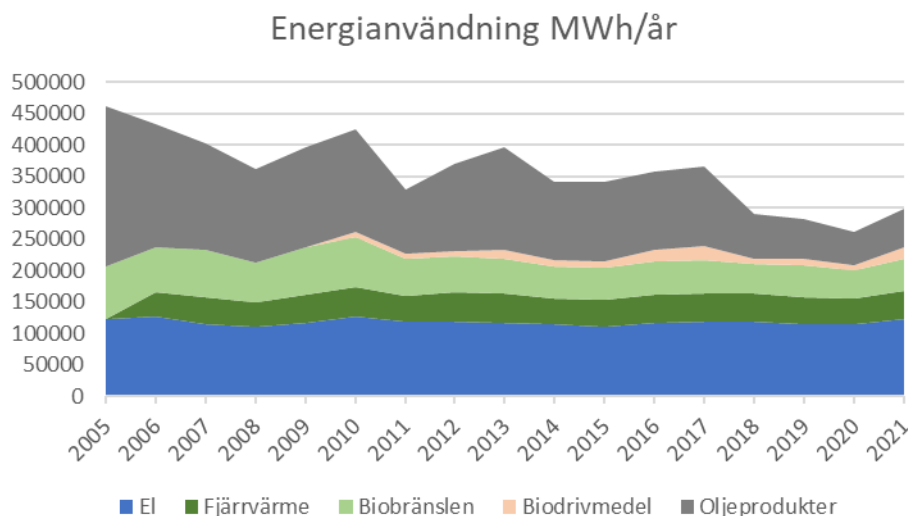
Osby kommuns gällande avfallsplan *Avfallsplan 2020–2030 – Avfall som resurs för ett hållbart samhälle* togs fram 2020. Avfallsplanens fyra övergripande målområden som ska vara vägledande är:

- Förebygg uppkomst av avfall
- Ta tillvara avfallet som resurs
- Minska nedskräpningen
- Utgå från invånarnas behov

3.2.8.4 Energi

En stor del av energin till kommunen kommer utanför kommunen för att sedan användas lokalt. Det gäller dock inte bibränslet till fjärrvärmen och det som i övrigt redovisas som bibränsle och huvudsakligen används till småskalig uppvärmning. Det gäller inte heller den fjärdedel av elbehovet som produceras lokalt genom vattenkraft och solceller, vilket kommunen ser positivt på.

Diagrammet nedan beskriver utvecklingen och nuläget för energianvändningen inom kommunens geografiska område.

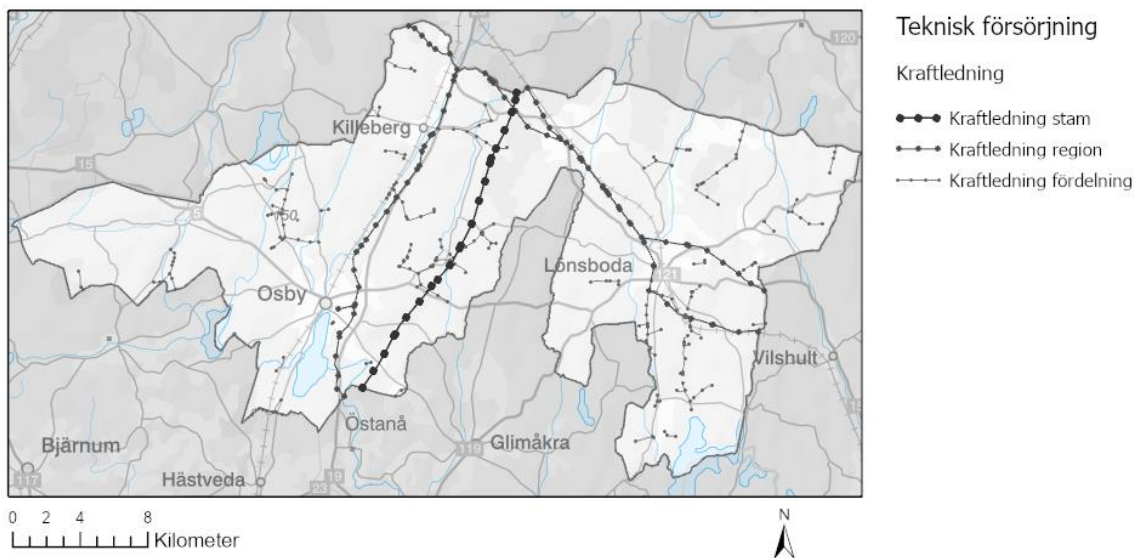

Den långsiktiga trenden är att behovet av el kommer att öka bland annat genom elektrifiering av transporter och därmed kommer också behovet av införsel av fossila drivmedel till kommunen att minska. Utöver elektrifiering bedöms en effektivisering av transporterna göras för att klimatmålen ska kunna uppnås.

När det gäller produktion av el kan konstateras att det i elområde fyra (södra Sverige) råder stor brist och att det är angeläget att öka produktionen. Genom Osby kommun går en 400 kV-ledning som ingår i det svenska transmissionsnätet för el. Transmissionsnätet utgör grunden för Sveriges elförsörjning och är samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning. Vid planering inom 250 meter från ledningsägarens anläggning bör samråd ske. Av vikt är att regionledningarna ges skäligt med utrymme med avseende på säkerhet och framtida utbyggnadsbehov i närheten.

Inom kommunen finns även fem fördelningsstationer lokaliserade i Osby, Östra Genastorp, Hökön och Lönsboda.

I klimat- och energiplanen (antogs av kommunfullmäktige den 29 november 2021) görs bedömningen att den huvudsakliga potentialen för ny elproduktion i Osby är utbyggnad av vindkraft, solkraft och kraftvärme.

Karta som visar kraftledningar.

Solenergi

Solenergi är energi som utvinns från solens strålar. Det kan utvinnas på olika sätt, såsom genom solceller som omvandlar solljus direkt till elektricitet eller genom solfångare som värmer upp vatten för hushållsbruk eller uppvärmning. Solenergi är en förnybar energikälla och har minimal miljöpåverkan. Det har också blivit alltmer kostnadseffektivt att installera solpaneler och använda solenergi som en del av en grön energimix. Osby kommun håller samtidigt som förslag till nya översiktsplan arbetas fram på med att utreda möjligheterna till att etablera solcellsparker. Att välja ett lämpligt område för att etablera solceller är av stor vikt för att så lite påverkan som möjligt sker på omgivningen. Marken bör inte vara lämplig för byggnation eller vara av annat värde av stor betydelse. I huvudsak undersöks torvområden och andra öppna områden med mindre vegetation och som släpper in solljus. Områdena ligger ofta avskilt med mindre risk för störning och mindre sannolikhet för rekreation. Därmed blir påverkan på landskapsbilden mindre än om solcellerna placeras i högre terräng och i ett öppet landskap. Genom att solcellspanelerna vinklas och grundläggs med enklare stativ blir markpåverkan låg och marken kan i framtiden återställas förhållandevis fort. Solcellsområdena har undersökts översiktligt utifrån naturvärdena på platsen för att möjliggöra avvägningar mellan energibehovet och de lokala ekologiska värdena. Torvområdena bedöms ha små värden som möjliggöra förnyelsebar energi, samtidigt som områdena låses upp i stället för att riskera att användas för torvbrytning. I områden där orrspel förekommer är det inte lämpligt att tillåta solcellsanläggningar. Hänsyn bör tas till om skog behöver avverkas eller annan mark som utgör kolsänka påverkas av etableringen. En kolsänka är en funktion eller process där koldioxid tas upp ur luften och lagras under en lång tid, vilket är positivt ur klimatperspektiv. Vid eventuell påverkan bör markomvandlingen ses i ett helhetsperspektiv. För större anläggningar kan samråd med Länsstyrelsen behövas, ifall anläggningen riskerar att påverka naturmiljön enligt 12 kap. 6§ miljöbalken. Dessutom kan en miljöbedömning behövas med Länsstyrelsen vid anläggandet av större marktytor och om det finns naturvärden. Vid uppförande av solcellsanläggningar kan också arkeologiska utredningar bli nödvändiga, oavsett om det är i odlingsmark eller skogslandskap.

Riktlinjer för solenergi

Solenergianläggningar kan med rätt placering maximera solenergens nytta och minimera negativ påverkan på omgivningen.

- Plats för storskaliga solenergianläggningar ska bedömas utifrån landskapsbild, kulturmiljö och naturvärden.
- Markbaserade solcellsanläggningar bör placeras på områden som inte kan bebyggas, exempelvis bullerutsatt mark vid stora vägar, järnvägar eller nedlagda deponier. Hänsyn och kommunikation med Trafikverket är nödvändigt för att bedöma så att solcellerna inte påverkar riksintresset för kommunikationer.
- För storskaliga solenergianläggningar är tak på lantbruksfastigheter och industrilokaler lämpliga platser.

- Större tak på bebyggelse inom tätorterna kan lämpa sig för solenergianläggningar, men det är viktigt att andra värden inte påverkas negativt.

Vindkraft

Det är många intressen som ska tillgodoses innan nya vindkraftverk etableras. Det ställs höga krav i tillståndsprocessen för vindkraft och därför tar utredningar av det slaget lång tid. Osby kommun är delaktiga i processen för att eventuellt lämna synpunkter på etableringar och slutligen tar kommunfullmäktige beslut om de bedömer att vindkraft är lämplig markanvändning och stämmer med kommunens planer, eller inte.

En nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad har presenterats av Energimyndigheten och Naturvårdsverket. Strategin inkluderar en utvecklad planeringsprocess med regionala utbyggnadsbehov och förändrad kommunal tillstyrkan. Målet är att uppnå 100 procent förnybar elproduktion och fördela vindkraftsutbyggnaden över landet. Förbättrad tillståndsprocess och ökad förutsebarhet är viktiga delar av strategin. Dialog och samverkan med olika aktörer betonas för att inkludera olika perspektiv och uppnå målen.

I denna översiktsplan pekas inga specifika områden ut för vindkraft. Det finns idag inga vindkraftverk i Osby kommun. Tekniken för vindkraft har utvecklats mycket de senaste åren, bland annat har verken blivit högre och effektivare. Prövning av lämplighet hänvisas istället till tillståndsprövning för B-verksamhet eller anmälan för C-verksamhet enligt miljöbalken. Nedanstående beskrivning av begränsande faktorer samt riktlinjer för vindkraft i kombination med generella krav på hänsynstaganden utgör vägledning för hantering av vindkraft i Osby kommun.

Begränsande faktorer för vindkraft

Det finns begränsande faktorer för att etablera vindkraft. Natura 2000-områden utgör nästan alltid stoppområden för vindkraft. I Osby finns åtta Natura 2000-områden som därmed bör undantas för vindkraft, inklusive ett respektavstånd från dessa områden som behöver klargöras i eventuellt prövning och utifrån vilka värden som Natura 2000-området grundas på. Riksintresse för friluftsliv behöver beaktas särskilt.

Utöver det krävs att bullernivån inte överstiger 40 dB utomhus vid bostäder, 35 dB i friluftsområden. Ljudnivån påverkas av hur miljön och terrängen ser ut. För att klara gällande riktvärden krävs vanligtvis mellan 500 och 1200 meter mellan bostäder och vindkraftverk.

Vindkraftverk orsakar skuggbildning, som påverkas av verkets höjd, väder, vindriktning, topografi, avstånd och placering till närliggande bebyggelse. Det saknas fasta riktvärden för skuggeffekter från vindkraftverk men Boverket rekommenderar att rörliga skuggtimmar från vindkraftverk till bostäders uteplatser inte får överstiga åtta timmar per år och 30 minuter per dag.

Det finns även andra begränsande faktorer för etablering av vindkraft. Naturreservat är nästan alltid stoppområden och vattenskyddsområden kan utgöra stoppområden. Fornlämningar, biotopskydd, nyckelbiotoper kan utgöra begränsande faktorer för en etablering. Strandskyddsområden kräver dispens och kring vägar, järnvägar och större kraftledningar krävs skyddsavstånd.

Vindkraft kan även begränsas av fåglar och fladdermöss, men även andra natur- och kulturvärden. Flyghinderanalys ska alltid göras i ansökningsprocessen. Vid uppförande av vindkraftverk kan också arkeologiska utredningar bli nödvändiga, oavsett om det är i odlingsmark eller skogslandskap.

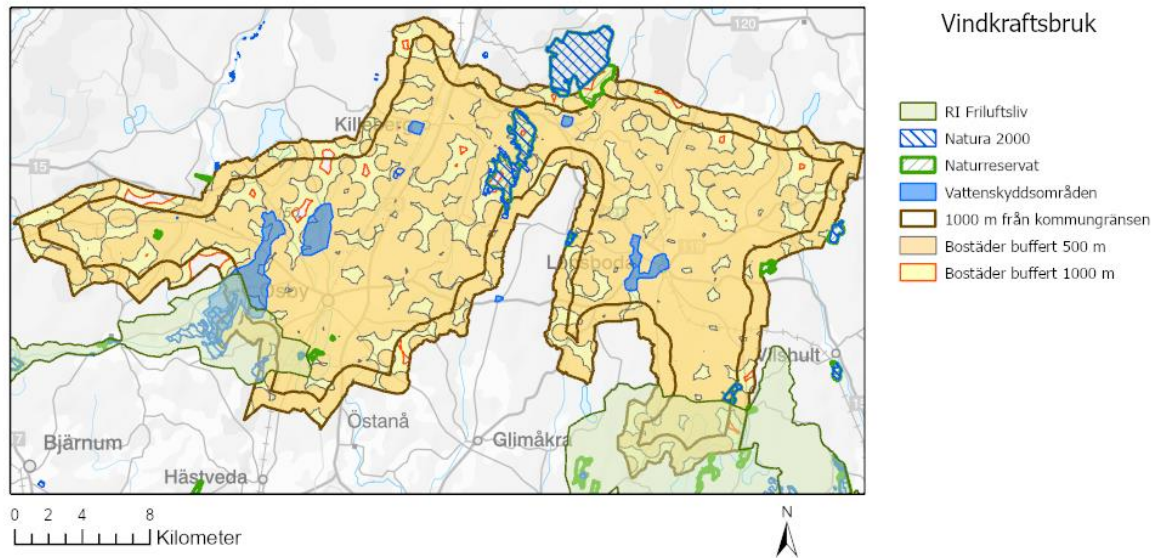
Alla byggnadsobjekt oavsett typ, exempelvis master, torn, pyloner, skyltar, konstverk och byggnader som är högre än 20 meter (eller 45 meter i tätbebyggt område) ska remitteras till Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (verksamheten för Rakel- och ledningssystem) samt berörda radiooperatörer. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium.

Kartan nedan redovisar vissa av de faktorer som kan vara begränsande för att etablera vindkraftverk. Vid en prövning av vindkraft är dessa faktorer tillsammans med andra analyser, beräkningar och bedömningar en grund för tillståndet/prövningen.

Riktlinjer för vindkraft

Utbyggnaden av vindkraft i kommunen ska styras utifrån en helhetssyn och att möjliggöra för att få ut effektivast möjliga elproduktion till minsta möjliga negativa påverkan. Samtliga riktlinjer ska sättas i relation till verkets höjd och effekt. Vid bedömning och prövning av nya områden för vindkraft ska hänsyn tas till befintliga bostäder.

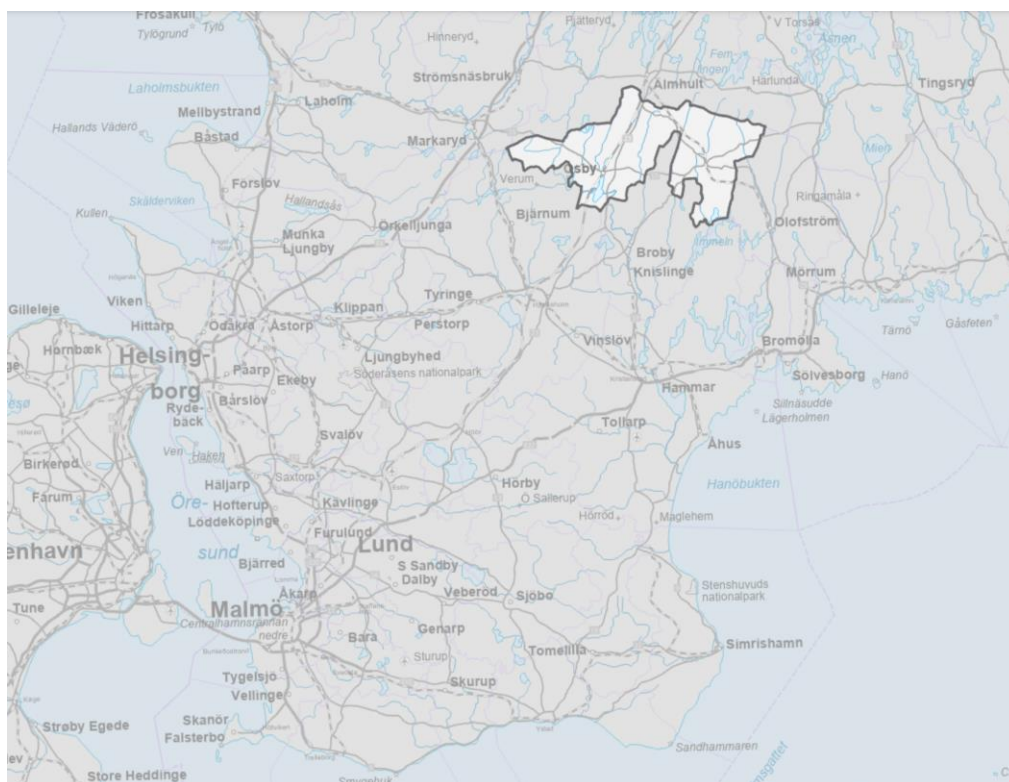
- Avstånd mellan vindkraftverk och kommungräns/länsgräns samt bostäder bör vara minst 1000 meter. Avståndet kan behöva förlängas då det bör anpassas till vindkraftverkets höjd. Vid närmre avstånd ska samråd ske med grannkommunen/-erna.
- Vindkraftverk bör följa och anpassas till landskapet och landskapsbilden

Karta som visar begränsande faktorer för vindkraft.

3.2.9 Regionala och mellankommunala frågor

Regionala och mellankommunala frågor har betydelse för utveckling både inom kommunen och i regionen. Osby ingår i region Skåne och gränsar till både Kronobergs län i norr och Blekinge län i öster.

Karta som visar Osby kommuns geografiska läge i regionen.

3.2.9.1 Ställningstagande

- Fortsätt ha en aktiv roll för Osbys intressen i regionala sammanhang. Synliggör Osbys kvaliteter och profilera för att skapa möjligheter för både inflyttning, besökare, besöksnäring och näringslivsutveckling
- Kräva att Region Skåne tar en mer aktiv roll i arbetet med Sydostlänken. Järnvägen har betydelse för Skåne och Osby och har stor betydelse för att avlasta godstrafik på Södra stambanan samt Skånebanan/Blekingebanan.
- Samverka med grannkommunerna, Skånetrafiken, Blekingetrafiken, Kronobergs länstrafik för att utveckla kollektivtrafiken. Öka aktiviteten i samband med etablering av Sydostlänken med station och persontågstrafik genom Lönsboda.
- Samverka med kommunerna längs Helge ås och Skräbeåns avrinningsområde samt för Skeingesjön för förbättrad status och kvalitet.
- Samverka med kommunerna kring sjön Immeln och Skeingesjön gällande vattenkvalitet, hållbar utveckling av besöksnäringen, attraktiv boendemiljö, landsbygdsutveckling samt det rörliga friluftslivets behov.

3.2.9.2 Regionplan

Regionplan för Skåne antogs av regionfullmäktige den 14 juni 2022. Det är en strategisk plan för samordning av fysisk planering med syfte att skapa goda livsmiljöer för alla i Skåne. Regionplanen är inte juridiskt bindande utan vägledande för efterföljande planering. På det viset blir regionplanen en plattform för samverkan i arbetet med fysisk planering och ett komplement till den kommunala översiktliga planeringen. Regionplanen utgår från Skånes flerkärniga struktur med en hög tätortstäthet, korta avstånd och ett landskap som stark identitetsbärare är en stor styrka för Skåne.

3.2.9.3 Regiontillhörighet, läge i regionen

Osby är en del av Region Skåne och har med sitt läge i norra Skåne starka kopplingar till både Blekinge och Kronobergs län. Sambandet med både Älmhult och Olofströms kommuner är betydande och här finns också ett stort utbyte arbetsmarknadsmässigt, turismmässigt och infrastrukturellt.

Osby kommun angränsar till Älmhult, Hässleholm, Östra Göinge, Kristianstad, Olofström och Markaryds kommun.

3.2.9.4 Regional och mellankommunal samverkan

ÖGRAB – ÖGRAB, Östra Göinge Renhållnings AB är ett kommunalt aktiebolag som ägs till lika delar av Osby och Östra Göinge kommun. ÖGRAB upprätthåller den kommunala renhållningsskyldigheten som regleras i Miljöbalkens 15 kapitel 18 §. Rent praktiskt innebär det att ÖGRAB samlar in avfall från hushåll, industrier och andra verksamheter inom Osby och Östra Göinge kommuner.

SKNO - Sex kommuner i nordöstra Skåne samarbetar inom Skåne Nordost. Kommunerna som ingår i samsarbetskommittén är Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby och Östra Göinge. I Skåne Nordost samverkar kommunerna inom ett antal prioriterade områden där det gemensamma arbetet gynnar kommunernas utvecklingskraft.

SBVT - Skåne Blekinge Vattentjänst AB, även kallat SBVT, är ett gemensamt driftbolag vars uppgift är att drifva vatten- och avloppsanläggningar i Bromölla, Olofström, Osby och Östra Göinge. Syftet med bolaget är att ha en effektiv, kompetent och uthållig organisation för drift av kommunernas respektive VA-anläggningar. Huvudkontoret ligger i Bromölla.

Lärcentrum Skåne Nordost - Lärcentrum vänder sig till dig som studerar någon form av vuxenutbildning eller på högskolenivå på distans. I Skåne Nordost samarbetar samtliga sex kommuner vilket innebär att du som invånare i någon av dessa kan vända dig till något av kommunernas lärcentrum som passar dina behov.

Fyra Hörn Skåne - Skåne Nordost har ett regelbundet utbyte med övriga hörnstrukturer i Skåne, vilka är Familjen Helsingborg, Sydöstra Skåne, Malmö-Lund-regionen.

Helgeås vattenråd - Vattenrådet är en ideell förening som syftar till att skapa ett frivilligt öppet rådgivande forum för så många olika intresseområden som möjligt inom Helgeås avrinningsområde.

Skråbeås vattenråd - Skråbeås vattenråd har till uppgift att samordna den verksamhet som behövs för att uppnå och bevara en god kvalitet på såväl grund- som ytvatten i Skråbeås avrinningsområde.

Helgå Model Forest - Helgå Model Forest arbetar för en hållbar landskapsutveckling i hela Helgeås avrinningsområde. Model Forest är ett forum för delaktighet och samverkan mellan de som använder landskapet och att genom dialog lösa gemensamma frågor.

Skånes luftvårdsförbund - Skånes luftvårdsförbund är samarbetet som med mätningar och dialog säkerställer bra luft i Skåne. Luftvårdsförbundets mål är att: Samordnad recipientkontroll, Kartlägga luftmiljön i Skåne, Ta fram underlag för bedömning av miljö- och hälsoeffekter. Redovisa undersökningsresultaten på ett sådant sätt att de kan vara till nytta för planeringsarbetet i regionen, Fungera som rådgivande organ samt rekommendera åtgärder i luftvårdsfrågor.

Skånetrafiken - Skånetrafiken ansvarar för driften av den regionala kollektivtrafiken.

Visit Skåne AB - Skånes regionala destinationsbolag, Visit Skåne AB, stärker Skånes varumärke internationellt, och främjar besöks- och eventnäringen. Visit Skåne verkar för att stora evenemang, kongresser, utställningar och mässor genomförs i Skåne. Visit Skåne samarbetar med samtliga av Skånes kommuner

Skåneleden - Skåneleden är en vandringsled genom Skåne samt delar av Blekinge och Halland. Den är uppdelad i sex delleder och består sammanlagt av över 130 mil genom 32 kommuner, varav 29 kommuner skånska kommuner.

3.2.9.5 *Kommunikationer och arbetspendling*

Den totala dagliga arbetspendlingen till och från kommunen uppgår till cirka 3200 personer varav drygt 1100 personer pendlar in till och drygt 2200 pendlar ut från kommunen vilket innebär en nettoutpendling på drygt 1000 personer. Viktiga arbetsställen för kommunens utpendlare är förutom IKEA-koncernen i Älmhult också Volvo-Olofströmsverken i Olofström, Sibbhultsverken (tidigare Scania) i Sibbhult, Nibe-koncernen i Markaryd samt vårdarbeten i Hässleholm och Kristianstad.

Osby kommun ligger i Öresundsregionen och kan genom sin planering och aktivt arbete skapa förutsättningar för att ta del av tillväxten i södra Skåne. En ytterligare förbättring av infrastruktur och kommunikationer skulle skapa ökade förutsättningar för rörlighet och tillväxt.

En förbättrad koppling från Osby söderut mot Broby, Knislinge, Hanaskog och Kristianstad stärker länken mellan östra Skåne, västra Blekinge, Växjö och E4 norrut mot Stockholm.

3.2.9.6 *Handel*

I Skåne är handeln en stor och betydelsefull arbetsgivare. Enligt SCB:s statistik är handeln den största arbetsgivaren för unga och var femte ungdom som har ett jobb att gå till arbetar inom handel. Handeln är viktig för att hålla kommunerna levande, såväl i stadskärnor som på landsbygden. Det är därför av stor vikt att kommunerna kopplar strategier för handel till översiktsplanen och ger tydliga riktlinjer för var olika verksamheter och företag kan etablera sig.

Skånes regionplan trycker på att arbetsplatser, bostäder och handel främst måste utvecklas i kollektivtrafiknära lägen för att stärka Skånes utveckling som en flerkärnig arbets- och bostadsregion. Tillgänglighet, både för konsumenter, personal och varutransporter, är centralt för en livskraftig handel. Flexibilitet när det gäller läge, storlek på lokaler och hyreskontrakt är förutsättningar för att både små och stora handelsföretag ska kunna experimentera mer med nya idéer och affärskoncept. En växande handel skapar arbetstillfällen och gör städer mer attraktiva. För handeln rätt förutsättningar finns det stora förutsättningar för att regionen har en levande handel även i framtiden.

3.2.9.7 *Turism och besöksnäring*

Visit Skåne har tagit fram en strategisk färdplan mot 2030 för Skånes turism och besöksnäring. Turismen bidrar till samhället i form av ökad sysselsättning, omsättning och viktiga skatteintäkter. Skånes styrka är att det upplevs som tillgängligt och nära, det är enkelt att resa såväl inom regionen som till Europa. Samma gäller för städer och landsbygd. I Skåne finns både det urbana och rurala nära. Skåne har ett starkt, varierat utbud som matchar trenderna i omvärlden. Till exempel restauranger, caféer och lokala mathantverkare, konst och kultur, en mångfald av kreatörer och innovatörer samt en välutvecklad och tillgänglig naturturism. Den framtidsanalys som gjorts visar bland annat att det finns ett ökat intresse för naturturism som motvikt till en uppkopplad och stressig tillvaro. Även det personliga och mänskliga kommer att värderas högre framöver. Detta är något som en kommun som Osby kan ta ansvar för.

Besöksnäringen har i stort upplevt sin värsta kris sedan andra världskriget. Under covid-19 pandemin tappade den svenska besöksnäringen 25 procent av sina arbetstillfällen. De utländska gästnätterna minskade 2020 med 72 procent och den svenska turismexporten med 80 miljarder kronor. Siffrorna talar sitt tydliga språk och bakom dem finns människor, företag och en besöksnäring som upplevt en

stor kris. Samtidigt fanns en stor skillnad i segment och geografi där delar av naturturismen klarade sig och förändringen som karaktäriserades av ett tydligt stad/land-perspektiv är intressant att notera. Närområdet besöksattraktioner ökade i betydelse under pandemin och det är viktigt att satsa på den lokala turismen för att upprätthålla en hållbar turismnäring. När turism och besöksnäringen nu har börjat hämta sig är det viktigt att utvärdera de restriktioner som har påverkat besöksnäringen och deras konsekvenser samt utvärdera de stöd och lättnader som besöksnäringen har kunnat ta del av.

3.2.9.8 *Grönstruktur och rekreation*

I Skåne finns det gott om natur och möjlighet till rekreation. Det finns flertalet former av friluftaktiviteter så som paddling, cykling, vandring och klättring, vilka drivs i både kommersiella former och genom det lokala föreningslivet. I Osby kommun finns flera friluftsområden och naturreservat som är betydande för såväl kommunen som för länet och angränsande län.

På regional nivå arbetar både Länsstyrelsen och Regionen aktivt för att värna om regionen gröna värden. Den regionala blågröna infrastrukturen länkar samman områden ur ett rekreativt och ekologiskt perspektiv. För att naturen ska kunna förse oss med de ekosystemtjänster som vi behöver måste den vara varierad, motståndskraftig mot förändringar och finnas i funktionella, geografiska nätverk. Den regionala blågröna infrastrukturen sträcker sig över administrativa gränser. Det är därför viktigt att se till helheten och planera sektorsövergripande. Det är viktigt att:

- Skydda, utveckla och binda samman regionala grönområden med höga naturvärden. Verka för att skapa ett finmaskigare nät av blågröna stråk. Det finns potential att förbättra de befintliga stråken och utveckla nya där det saknas.
- Planera ny infrastruktur och bebyggelse så att dessa inte blir barriärer för rekreativa och ekologiska samband. Verka för att minska barriäreffekter från befintliga vägar och järnvägar. De stora ströv- och vandringsområdena bör så långt möjligt utgöras av tysta områden och skyddas från buller.
- Utveckla mellankommunal och mellanregional samverkan samt involvera markägare och andra brukare i frågor som rör planering av blågrön infrastruktur.

3.2.9.9 *Vindkraft*

I princip hela Skånes landyta och all havsyta har potential för vindbruk. Den förnybara elproduktionen i Skåne kan växa genom framförallt utbyggd havsbaserad vindkraft. I länets Energi- och klimatplan lyfts att förutsättningarna för vindkraft ska förbättras. Ett helhetsgrepp bör tas kring möjligheterna och utmaningarna för förnyelse av den skånska landbaserade vindkraften. Vindkraft kan bli en mellankommunal fråga då de verken har visuell påverkan på ett stort omland, varpå det kan finnas behov av mellankommunal samordning. Ärenden som ligger inom 1000 meter från kommun-/länsgränsen kommer att

- Avstånd mellan vindkraftverk och kommungräns/länsgräns samt bostäder bör vara minst 1000 meter. Avståndet kan behöva förlängas då det bör anpassas till vindkraftverkets höjd. Vid närmre avstånd ska samråd ske med grannkommunen/-erna.

3.2.9.10 *Gränsöverskridande intressen*

Det finns några riksintressen och vattenskyddsområden inom Osby kommun som sträcker sig över kommungränsen:

- **Vattenskyddsområde**
 - Området Maglaröd, Skeingesjön samt delar av Simontorpsåns avrinningsområde ligger inom både Hässleholm och Osby kommun.
- **Riksintresse för naturvård**
 - Hörlinge ängar, Vieån, Ubbalt ligger inom Hässleholm och Osby kommuner.
 - Tämme ängar och Nedraryd – Applehult ligger i Osby och Östra Göinge kommuner.
 - Immeln med Edre ström - Raslängen ligger inom Kristianstad, Östra Göinge och Osby kommuner
 - Helge å mellan Delary och Hallaböke samt Vakö myr ligger i Älmhults kommun
 - Bröna myr ligger i Hässleholms kommun
 - Mulatorp ligger i Olofströms kommun

- **Natura 2000**
 - Västra Malshult - Osby, Hässleholm
 - Skeingesjön - Osby, Hässleholm
 - Nedaryd - Osby, Östra Göinge
 - Mulatorp ligger i Olofströms kommun
 - Skåparyd ligger i Älmhults kommun
- **Riksintresse för friluftslivet**
 - Vittsjöarna-Vieån-Skeingesjön ligger inom både Hässleholm och Osby kommun.
 - Ivösjön-Immeln-Ryssberget ligger inom Bromölla, Kristianstad, Östra Göinge och Osby kommuner.
- **Riksintresse för kommunikationer**
 - Nationellt intresse som sträcker sig genom flera olika kommuner
- **Riksintresse värdefulla ämnen och material**
 - Boalt – ligger i Östra Göinge kommun
- **Riksintresse för totalförsvaret**
 - Nationellt intresse som sträcker sig genom flera olika kommuner

3.2.9.11 *Vattenfrågor*

Osby kommun i Skåne står inför utmaningen att skydda sin största och mest betydelsefulla vattentäkt, Skeingesjön, som ligger i Maglaröd i Hässleholms kommun. Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram en vattenförsörjningsplan som visar att klimatförändringar kommer att påverka dricksvattenförsörjningen och att skyddet av vattentäkter blir ännu viktigare. Det är därför nödvändigt att långsiktigt skydda vattentäkten Skeingesjön och andra vattentäkter i området.

Över länsgränsen mellan Osby och Älmhult sträcker sig grundvattenförekomsten Älmhultsåsen, Älmhult söder. I Kronborgs regionala vattenförsörjningsplan är Älmhultsåsen utpekad som en prioriterad dricksvattentillgång.

Till följd av effekterna av ett förändrat klimat behöver de dricksvattenresurser som finns ses i ett avrinningsperspektiv. Därför kan samarbete mellan kommunerna i Skånes Östra del och Blekinges västra del framöver bli betydelsefullt för att skapa en robust vattenförsörjning på sikt.

Vattenfrågorna gällande dricksvattenförsörjning, avrinningsområden, grund- och ytvatten och vattenkvalitet berör flera olika kommuner och en samordning och samarbete över gränserna kan komma att krävas.

3.2.10 Miljö- och riskfaktorer

En översiktsplan ska redovisa de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden. Miljö- och riskfaktorerna kan vara anläggningar och verksamheter som innebär särskilda risker för omgivningen vad det gäller miljö och hälsa, exempelvis i form av utsläpp eller buller. En risk- och sårbarhetsanalys håller på att tas fram för Osby kommun.

3.2.10.1 Ställningstagande

- Vid placering av nya verksamheter och verksamhetsområden ska tillräckliga skyddsavstånd hållas till bostäder och annan störningskänslig bebyggelse, exempelvis skolor. Vid planering av nya bostadsområden ska tillräckliga skyddsavstånd hållas till verksamheter. Transporterna ska vägas in i bedömningen.
- Verksamheter med tunga transporter och/eller som berörs av transporter med farligt gods ska lokaliseras utmed större vägar för att undvika passager vid känslig bebyggelse.
- Vid planläggning, lovgivning, förhandsbesked och anmälningsärenden ska förorenade områden beaktas och vid behov åtgärdas. Sanering ska ske utifrån resultat av markundersökning och kommande markanvändning.
- Verka för att de av Länsstyrelsen prioriterade förorenade områdena ska undersökas vidare och att lämpliga åtgärder ska vidtas.
- Ta fram riskbedömningar om det finns intresse för att bygga närmare än 150 meter från rekommenderad väg och järnväg för farligt gods.
- Osby kommun förordar att elledningar grävs ner där så är möjligt för att det ger mindre magnetfält och mindre markåtgång. Elledningar bör samlokaliseras där så är möjligt.
- Sträva efter att begränsa elektromagnetiska fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer. Vid nyexploatering bör nivån 0,4 mikrotesla inte stadigvarande överskridas.
- Byggnation i högriskområden för markradon ska i möjligaste mån undvikas.
- Vid bygglovsprövning ska kommunen arbeta för att riktvärdet för radon i inomhusluft inte överskrids.
- Nya bostäder och annan störningskänslig bebyggelse ska placeras på betryggande avstånd från vägar som orsakar bullerstörningar och vid behov avsätta ytor för bullerskydd.
- Vid klagomål på buller från miljöfarliga verksamheter, inklusive vägar och järnvägar, vid befintliga bostäder eller annan störningskänslig bebyggelse, ska Osby kommun vid behov utföra bullerutredning och eventuella åtgärder för kommunala vägar eller andra verksamheter samt ställa krav på bullerutredning och åtgärder från annan ansvarig för väg eller verksamhet.
- Kommunen är negativ till torvbrytning med hänvisning till torvbrytningens effekter på klimat, biologisk mångfald samt miljökvalitetsnormer för vatten. Kommunen förespråkar återvätning av redan dikade torvmarker.

3.2.10.2 Miljöfarlig och störande verksamhet

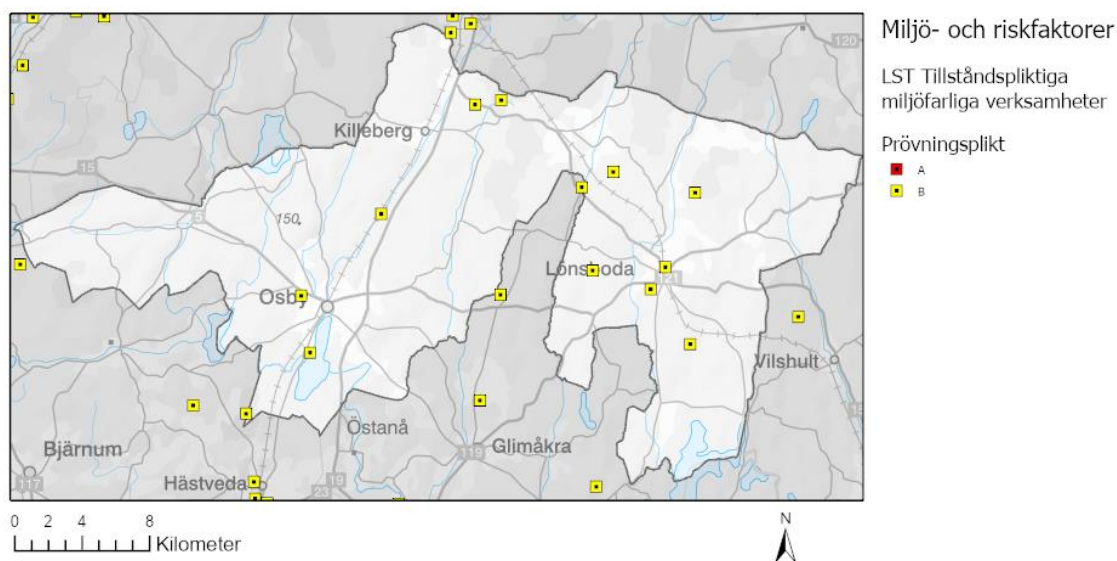
En miljöfarlig verksamhet är en verksamhet som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön. Olägenheter kan uppkomma genom exempelvis utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas. Miljöfarliga verksamheter innefattar även verksamheter som skapar olägenheter i form av buller, vibrationer, ljus och strålning.

Miljöfarliga verksamheter delas in i A-, B-, C- och U-verksamheter beroende på storlek och typ av verksamhet. A- och B-verksamheter kräver tillstånd enligt miljöbalken och C-verksamheter är anmälningspliktiga. U-verksamheter är undantagna tillstånds- och anmälningsplikt.

I Osby kommun finns 10 B-verksamheter. Ingen av dessa påverkas av nya utbyggnadsområden i översiktsplanen. Dessa verksamheter innefattar täkter för främst sten och torv, avloppsanläggningar, fjärrvärmeverk samt industriverksamhet. Det är i nuläget länsstyrelsen som har tillsynen på B-verksamheterna. Osby kommun har tillsyn på C- och U-verksamheterna.

För att undvika olägenheter ska det finnas ett tillräckligt skyddsavstånd mellan miljöstörande verksamheter och bostäder eller annan störningskänslig bebyggelse, såsom skolor. Även transporter till och från verksamheter ska räknas in i bedömningen. Ibland kan det behövas utredningar, exempelvis bullerberäkningar. Beroende av vilken verksamhet som ska bedrivas kan det även behövas ett skyddsavstånd till andra skyddsobjekt, exempelvis vattentäkter och ytvatten.

Vid planering av nya verksamheter och industri i närheten av befintliga bostäder regleras detaljplanen med preciseringar av vilka verksamheter som kan tillåtas, samt med planbestämmelser som möjliggör närhet till bostäder.

Karta som visar miljöfarliga verksamheter.

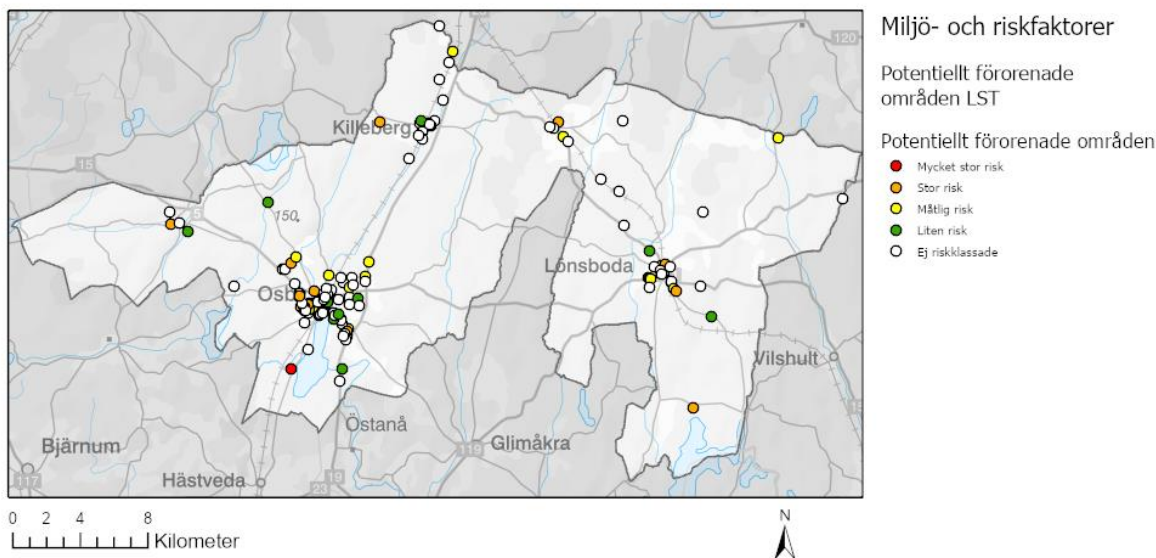
Osby kommun har två tillståndsgivna torvtäkter. Naturvårdsverket anger i NV-06808-15 (2016) att torvtäkter i allmänhet påverkar biologisk mångfald, vattenkvalitet och klimat. I klimathänseende är användning av torv, enligt Naturvårdsverket, jämförbart med fossila bränslen. Återvätning rekommenderas, enligt Naturvårdsverket (hemsida "Våtmarker och klimat", granskad 18 augusti 2023), för att minska utsläppen från dränerade torvmarker. Återvätning bidrar, enligt Naturvårdsverket, även till att öka den biologiska mångfalden, minska näringsläckaget och flödesdämpning. Enligt Skogsstyrelsen (hemsida "Återvätning av torvmark", uppdaterad 2023-06-09) bidrar återvätning till flera miljö kvalitetsmål samt till att uppfylla målen för EU:s ramdirektiv för vatten. Ekonomisk ersättning för minskat markvärde kan fås genom teckning av ett återvättningsavtal med Skogsstyrelsen (hemsida "Återvättningsavtal", uppdaterad 2023-11-09). Skogsstyrelsen ombesörjer då dikespluggning och står för kostnaden.

3.2.10.3 Förorenad mark

Inom kommunen finns flera förorenade och potentiellt förorenade områden i form av nedlagda och pågående verksamheter. Identifiering och i vissa fall inventering enligt MIFO (Metodik för Inventering av Förorenade Områden) har genomförts.

Ett av områdena i Osby kommun är klassat i riskklass 1 (mycket hög risk). Objektet är en nedlagd kemtvätt och finns i Sibbarp vid Helgeå och nära Osbysjön. Markundersökningar har utförts på objektet. Femton områden i kommunen är klassade i riskklass 2, hög risk (oktober 2023). Utvecklingsområde 2 i Lönsboda ligger i anslutning till ett objekt i riskklass 2 samt ett objekt i riskklass 3. Utvecklingsområde 5 i Osby ligger i anslutning till ett objekt i riskklass 3 och område 6 ligger vid ett ej riskklassat potentiellt förorenat område. Utvecklingsområde 1 i Killeberg ligger vid ett ej riskklassat potentiellt förorenat område. Vid planläggning kommer dessa att beaktas och eventuellt åtgärdsvid eventuell exploatering.

Vid planering och i samband med bygglovsprövning ska risken för att ett område kan vara förorenat beaktas på ett tidigt stadium. Det kan krävas undersökningar och efterbehandlingsåtgärder.

Karta som visar potentiellt förorenade områden.

3.2.10.4 Farliga verksamheter och transport av farligt gods

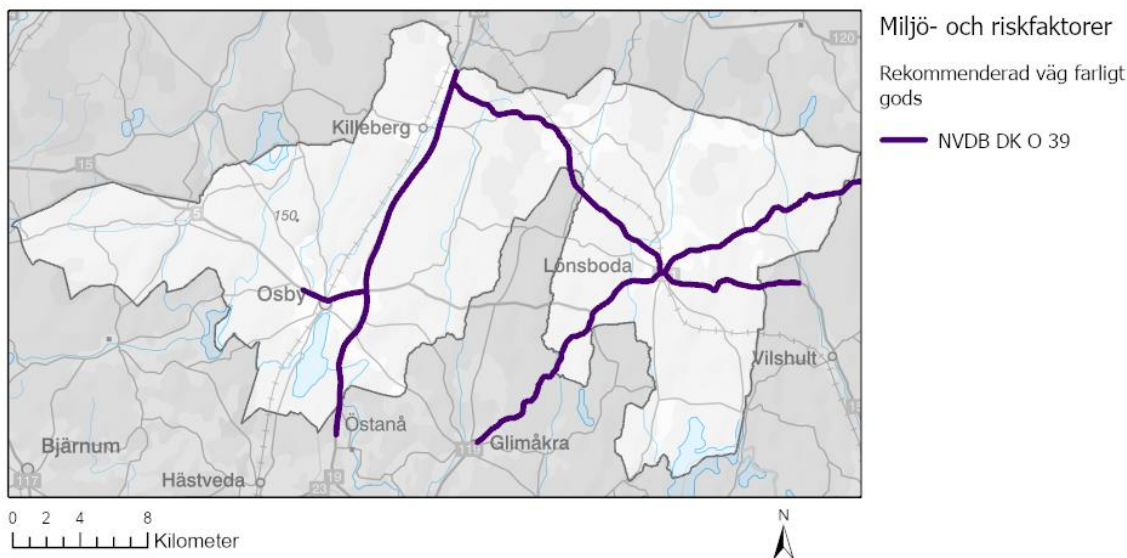
I Osby kommun finns en farlig verksamhet enligt Lag om skydd mot olyckor. Verksamheten är belägen i kommunens östra delar. Vid eventuell planering av bebyggelse kan en riskutredning behöva göras innan den nya bebyggelsen uppförs. Vid planläggning behöver alltid eventuella risker bedömas för att säkerställa människors hälsa och säkerhet.

Farligt gods är en benämning på ämnen och föremål som kan orsaka skada på människor, miljö eller egendom om de inte hanteras rätt under transport (MSB 2023).

I Osby kommun är väg 23, väg 119, väg 121 och del av väg 15 rekommenderade vägar för farligt gods av länsstyrelsen. Farligt gods kan även gå på vägar utanför det utpekade nätet, där det kan finnas start- och målpunkter för transporterna.

Den största olycksorsaken vid farligt godstransporter är att något sker under färd, exempelvis kollision med annat fordon, avkörning eller urspårning. Även lastning och lossning utgör en stor risk för olyckor. Det är viktigt att beakta transporter av farligt gods när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning ska förändras på annat sätt. Om det finns intresse för att bygga närmare än 150 meter från rekommenderad väg för farligt gods behöver en riskanalys göras.

För allmänna vägar gäller ett generellt byggnadsfritt avstånd om 12 meter från vägområdet. För väg 15 och väg 23 gäller ett utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter. För järnväg gäller ett byggnadsfritt avstånd om 30 meter från spårmit.

Karta som visar rekommenderad väg för farligt gods.

3.2.10.5 Strålning

Strålning kan vara naturligt förekommande bakgrundsstrålning. Stålning kan även komma från elektromagnetiska fält kring till exempel kraftledningar och transformatorer. Ju starkare ström som används desto starkare är magnetfältet. Elektromagnetiska fält finns ständigt omkring oss, men de är starkast närmast källan och styrkan avtar snabbt med avståndet. Exempelvis ger transformatorstationer som finns utomhus mycket låg exponering för magnetfält på några meters avstånd. Till skillnad från elektriska fält som dämpas av växtlighet och byggnadsmaterial så är magnetfält svåra att skärma av och går obehindrat igenom väggar och tak.

Statens strålskyddsinstitut beslutade år 2002 om allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält. I deras författningssamling SSI FS 2002:3 anges referensvärdena i form av rekommenderade maxvärden. Referensvärdena bygger på riktlinjer från EU. Syftet med referensvärdena är att skydda allmänheten mot kända hälsoeffekter vid exponering för magnetfält. Även Strålsäkerhetsmyndigheten har beslutat om allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält i författningssamlingen SSMFS 2008:18.

Enligt Stålsäkerhetsmyndighetens rapport 2012:69, *Magnetfält i bostäder*, har man i en sammanvägning av resultat från över 20 epidemiologiska studier från hela världen observerat en ökad risk för barnleukemi vid magnetfältsexponering som i årsmedelvärde har varit högre än cirka 0,4 mikrotlesa.

Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter ELSÄK-FS 2022:1 anger regler för minsta avstånd mellan byggnader och kraftledningar. Den som uppför, utökar eller ändrar en byggnad, eller ger tillstånd till en sådan åtgärd, ska känna till och ta hänsyn till avståndsreglerna så att inte någon del av byggnaden kommer för nära en befintlig kraftledning. Hänsyn till avståndsreglerna bör även tas i detaljplaner.

Osby kommun förordar att elledningar grävs ner där så är möjligt, då det ger mindre magnetfält och mindre markåtgång. Osby kommun förespråkar även att elledningar samlokaliseras där så är möjligt.

3.2.10.6 Radon

Radonhalten påverkar människor i störst utsträckning där dessa befinner sig mer stadigvarande så som arbetsplatser, vårdinrättningar samt bostäder.

Största delen av kommunen består av områden med låg- eller normalrisk för markradon. Ett högriskområde finns i östligaste kommundelen. Ett område norr och väster om Lönshult betecknas som "nästan högrisk".

Risken för markradon ska beaktas vid placering och utformning av byggnader.

Det går att motverka att radon påverkar människor genom att bygga radonskyddat. Det innebär att man hindrar radon från att tränga in i konstruktionerna genom en tät barriär eller att man på annat sätt leder bort radonet från huskroppen.

3.2.10.7 Buller och vibrationer

Buller är oönskade ljud som påverkar hälsan och livskvaliteten.

Bullerproblemen har blivit alltmer uppmärksammade i samhället. EU:s direktiv om omgivningsbuller innebär att bullernivåer måste rapporteras till EU och åtgärdsprogram ska tas fram. Direktivet är infört i svensk lagstiftning genom förordningen (2004:675) om omgivningsbuller. Med omgivningsbuller avses buller från vägar, järnvägar, flygplatser och industrier. I förordningen om omgivningsbuller ställs krav på att Trafikverket och kommuner med mer än 100 000 invånare ska kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram vart femte år. Eftersom Osby kommun inte har mer än 100 000 invånare omfattas inte kommunen av detta krav. När bostäder planeras och bygglovsprövas krävs det dock att ljudnivåerna för omgivningsbuller beaktas. De nivåer som accepterats vid planläggning ska därefter även accepteras vid tillsyn enligt miljöbalken.

När man ska avgöra vilka bullernivåer som kan godtas används riktvärden, riktlinjer och allmänna råd som bland annat riksdagen, Naturvårdsverket samt Socialstyrelsen har tagit fram. Trafikverket har huvudansvar för bulleremissioner från järnvägsnätet och allmänna vägar som påverkar bebyggelse. Kommunen är ansvarig för buller från det kommunala vägnätet som påverkar bebyggelse. Förordningen om trafikbuller (2015:216) vid bostadsbyggnader är en viktig utgångspunkt vid planläggning av bostäder. För områden som planeras i närheten av väg och järnväg kan utredningar och åtgärder komma att krävas vid detaljplanläggning. Varje område som planläggs har sina egna lokala förutsättningar vilket gör att undersökningar av eventuella bullerförhållande behöver anpassas efter den specifika platsen. För de utpekade områdena för utvecklad användning av bostäder behöver närmare bullerundersökningar göras för respektive utpekat område i detaljplanprocessen, i den mån behov finns. I översiktsplanen har hänsyn tagits till att det kan finnas vägar eller järnvägar i närheten. Exempelvis har område 8 i Osby en avsatt markremsa utmed järnvägen som inte är utpekad som utvecklad användning för bostäder, för att möjliggöra att eventuell framtida bebyggelse inte pekas ut för nära järnvägen samt för att möjliggöra omhändertagande av dagvatten och skyfall. Goda ljudnivåer uppnås genom att lokaliseringen och planeringen av byggnaderna är lämplig snarare än att använda skyddsåtgärder.

Osby kommun har många tillverkande företag. Exempel på bullrande verksamheter i Osby kommun är stenbrott, bergkrossningsverksamheter och skjutbanor. För att minska riskerna för störningar för närboende, eftersträvas i översiktsplanen att nya verksamhetsområden lokaliseras på betryggande avstånd från bostäder. I de områden nära bostäder ska endast verksamheter som inte stör tillåtas (regleras i detaljplan).

Södra stambanan trafikeras idag med många, tunga, snabba tåg. Trafiken kommer sannolikt att öka. Planen har utformats så att nya bostäder och annan bullerkänslig bebyggelse inte placeras i banans närhet. På banan mellan Älmhult och Olofström kör just nu endast godstrafik, men det finns planer på att även passagerartrafik ska köras på denna sträcka och att en station ska anläggas i Lönsboda. Detta kan innebära mer buller i Lönsboda.

Den största bullerkällan på vägsidan är väg 19/23, som går utanför tätorterna. Väg 15/119 går genom Osby och Lönsboda. Det kör mycket tung trafik på vägen. Detta orsakar olägenheter avseende buller för boenden längs i närheten av vägen. Nya bostäder och annan störningskänslig bebyggelse ska placeras på betryggande avstånd från vägar som orsakar bullerstörningar.

Vid klagomål på buller från miljöfarliga verksamheter, inklusive vägar och järnvägar, vid befintliga bostäder eller annan störningskänslig bebyggelse, ska Osby kommun vid behov utföra bullerutredning och eventuella åtgärder för kommunala vägar eller andra verksamheter samt ställa krav på bullerutredning och åtgärder från annan ansvarig för väg eller verksamhet.

Vid klagomål på buller vid befintliga bostäder eller annan störningskänslig bebyggelse från miljöfarliga verksamheter, inklusive vägar och järnvägar, utreder miljö- och byggnämnden om bullret utgör en olägenhet enligt miljöbalken och om så är fallet ställer nämnden krav på åtgärder från den ansvarige för verksamheten.

3.2.10.8 *Civil beredskap*

Sveriges civila beredskap handlar om förmågan att förebygga och hantera kriser och krig. Vattenförsörjning, infrastruktur och elförsörjning är viktiga områden för samhällets beredskap och robusthet. Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig, där många olika aktörer måste samverka i syfte att skydda civilbefolkningen.

Skyddsrum är ett av flera sätt att skydda befolkningen vid fara under höjd beredskap och finns i områden som är svåra att utrymma, det vill säga i tätorter och större städer. Ett skyddsrum är en del av en byggnad eller anläggning med förstärkta golv, väggar, tak och dörrar som kan stå emot tryckvåg och splitter, brand, joniserande strålning och material från raserade hus. Skyddsrum har ett eget ventilationssystem. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvarar för tillsyn av skyddsrum.

Det finns skyddsrum i Osby, Lönsboda och Killeberg.

3.2.11 Klimat

Klimat är en beskrivning av långsiktiga väderregenskaper, såsom temperatur, luftfuktighet, lufttryck, vind och nederbörd, mätt med statistiska mått. Det är genomsnittliga väderförhållanden inom ett område som har uppmätts över en längre tid. Faktorer som breddgrad, närhet till havet, läge på kontinenten och andra lokala geografiska förhållanden påverkar klimatet.

3.2.11.1 Ställningstagande

- Osby kommuns klimat- och energiplan ska följas.
- Översiktlig skyfallsanalys har tagits fram för Osby, Lönsboda och Killeberg för att säkerställa ytor som behövs för rinnstråk och ytor för fördröjning av kraftiga skyfall.
- Vid planering av ny bebyggelse och infrastruktur ska risken för översvämning och skyfall beaktas. Lågpunkter, båtomsråden för dikningsföretag och instängda områden ska undvikas.
- Vid planering av områden med risk för översvänningsproblematik ska geotekniska undersökningar genomföras för att minimera risk för ras, skred och erosion.
- Verka för goda möjligheter till hållbart resande exempelvis genom att satsa på kollektivtrafik och cykelinfrastruktur för att minska bilanvändningen. Hållbart resande främjas även genom att kommunen ska underlätta för utbyggnaden av laddinfrastruktur för eldrift. Nya bostadsområden och verksamhetsområden ska lokaliseras så att de stöder utvecklingen av ytterligare kollektivtrafik.
- Arbeta aktivt för att minska utsläppen av växthusgaser genom att minska användningen av fossila bränslen och öka användningen av förnybar energi.
- Förebygg framtida negativa effekter av värmeböljor, torka, översvämningar och skyfall genom ett aktivt arbete med grönstruktur kombinerat med värmekartering och skyfallsanalys.
- Sjöar, värdefulla skogar och andra naturliga miljöer ska skyddas för att bevara biologisk mångfald och motverka klimatförändringarnas effekter.
- Under 2023 kommer en vattentjänstplan att arbetas fram. Detta sker i en parallell process med arbetet med översiktsplanen, där delar går att använda i båda planerna.

3.2.11.2 Klimatförändringar

Ett förändrat klimat kan ge effekter som kan tänkas påverka kommunen och samhället. De främsta förändringarna innefattar:

- **Temperaturhöjning:** En höjning av genomsnittstemperaturen som kan leda till torka och vattenbrist, samt ökad risk för skogsbränder och översvämningar på grund av ökad nederbörd.
- **Ökad nederbörd:** Kraftiga regn och skyfall kan orsaka översvämningar och erosion, vilket kan leda till skador på infrastruktur och bebyggelse.
- **Minskad tillgång till dricksvatten:** Minskat regnfall och högre temperaturer kan minska tillgången till dricksvatten och öka risken för vattenbrist.
- **Förändrat växt- och djurliv:** Klimatförändringar kan påverka växt- och djurlivet i området, vilket kan påverka ekosystemtjänster som pollinering och skogsbruk.

Det är viktigt för kommunen att ta hänsyn till dessa förändringar i planeringen och att kommunen genomför projekt för att minimera risken för negativ påverkan på samhället och miljön. För att ta hänsyn bör sårbarheter för kommunen identifieras och sättas i förhållande till klimatförändringarna. Detta kan inkludera infrastruktur, byggnader, människor, ekonomiska system och miljö. För att vidta åtgärder och stärka motståndskraften i kommunen ska känsliga ekosystem skyddas, kapaciteten för vattenhantering öka och infrastrukturen säkras.

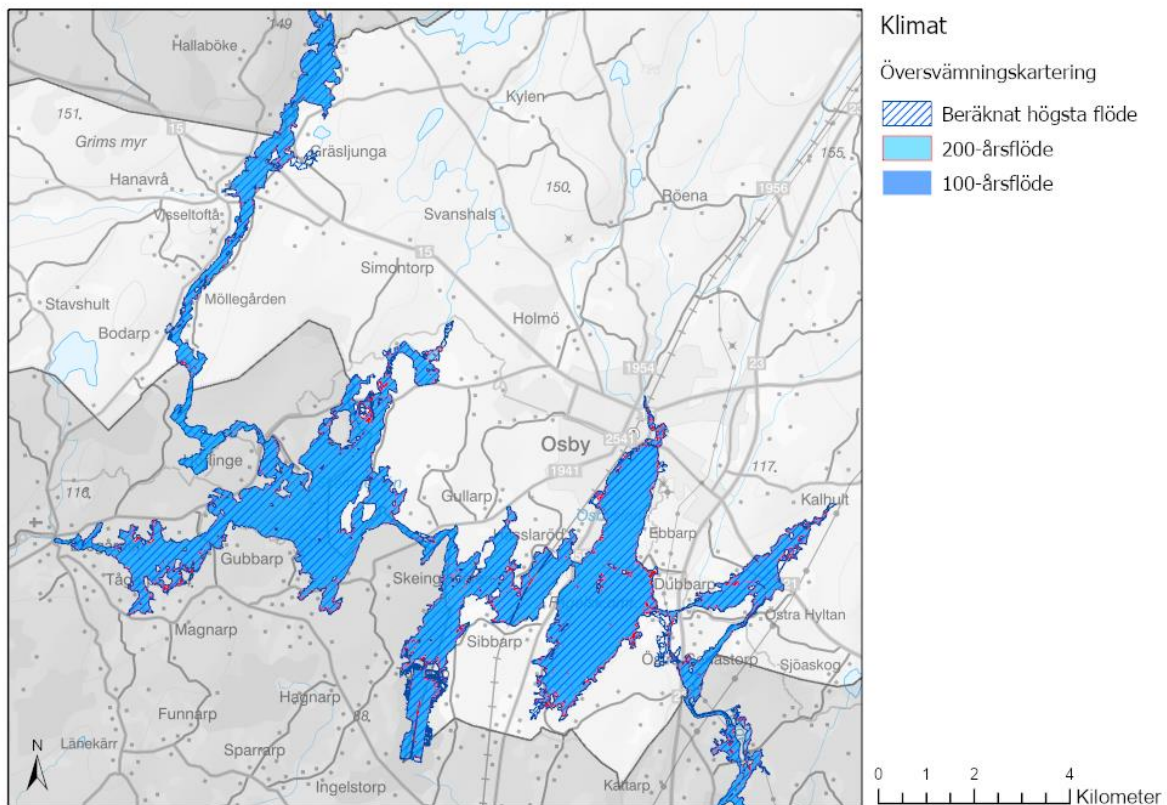
3.2.11.3 Skyfall och höga flöden

Skyfall och höga vattenflöden förekommer i samband med extrema väderförhållanden som klimatförändringarna har bidragit till. Skyfall innebär mycket kraftig nederbörd under kort tid, medan höga vattenflöden innebär översvämningar av vattendrag och andra områden på grund av ökade vattenmängder. Skyfall kan orsaka översvämningar och skador på byggnader, vägar och annan infrastruktur. Höga vattenflöden påverkar dricksvattenförsörjningen och kan förstöra grödor och skogsområden. Det finns även en ökad risk för jordskred och ras som följd av skyfall och höga flöden.

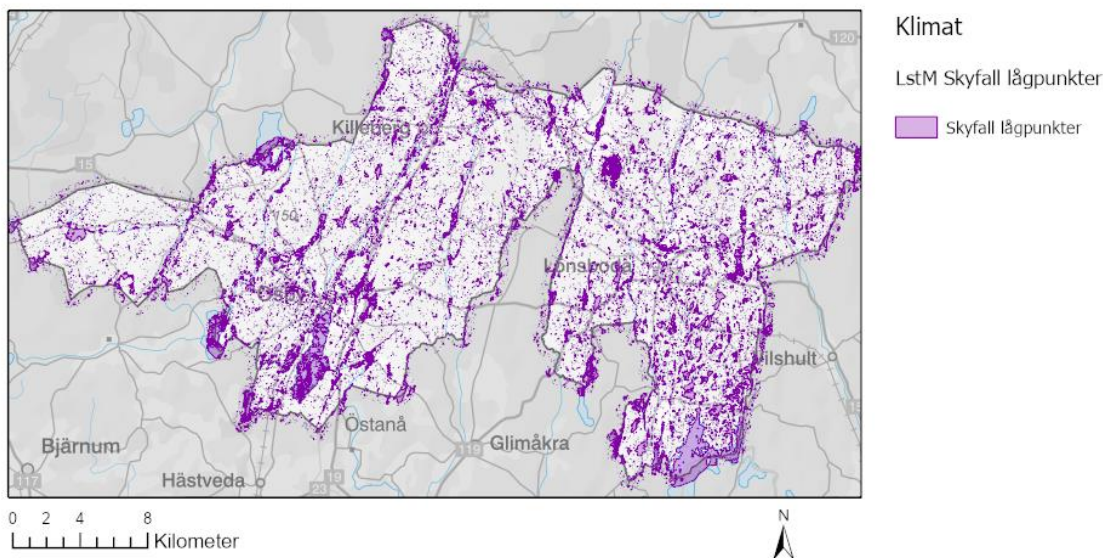
Förekomsten av skyfall och höga vattenflöden förväntas öka i takt med att klimatet förändras. För att minska skadorna som orsakas av skyfall och höga vattenflöden kan kommunen genom planering säkerställa åtgärder, som att bygga dikessystem, översvämningssvängar och andra avrinningsanläggningar, samt planera för öppna grönytor som kan absorbera överskottsvatten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har gjort en översvämningssvängskartering för Helge å. Flöden med en återkomsttid på 100 och 200 år har tagits fram med individuella beräkningar för varje plats.

Med befintliga antaganden och ingångsdata överströmmas inga broar vid 100-årsflödet. Vattenståndet stiger dock upp över underkanterna på följande broar längs Helge å vid Brogården, vid Gräsljunga, vid Visseltofta, järnvägsbron uppströms Osbysjön, järnvägsbron över Helge å och Blackan i Kristianstad, Härlövsängaleden, Långebro samt E22 genom Kristianstad. Dammarna vid Strömshall och Östanå överströmmas längs Helge å vid samma flöde. Detsamma gäller för 200-årsflödet.

Karta som visar översvämningssvängskartering för Helge å.

Karta som visar lågpunkter vid skyfall.

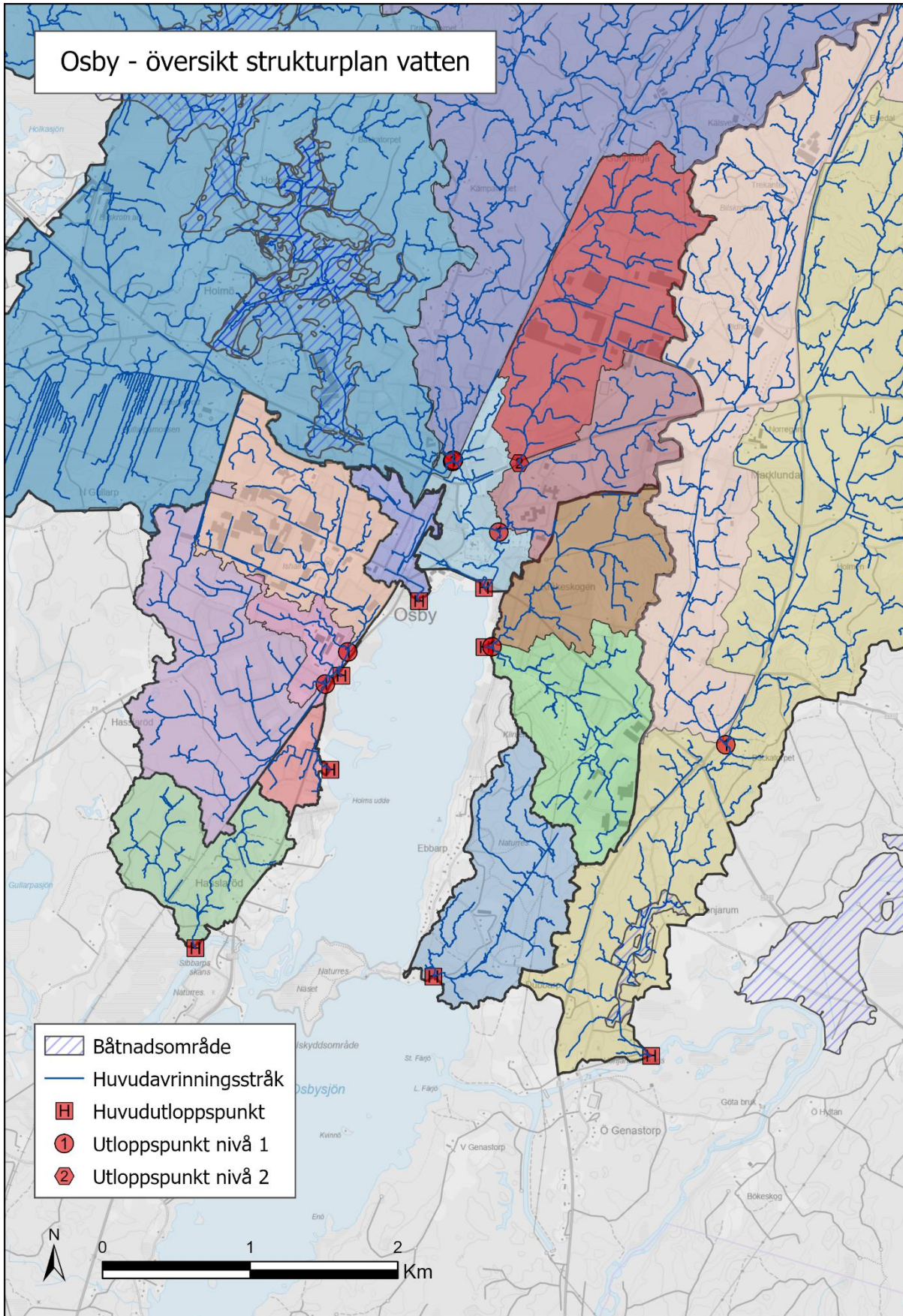
Skyfall och strukturplan vatten

För Osby, Lönsboda och Killeberg har en skyfallskartering genomförts och strukturplan för vatten tagits fram. Kartorna redovisar de avrinningsområden som bildas till följd av landskapets form och vilka huvudavrinningsstråk vattnet följer, samt vilken recipient vattnet från de olika avrinningsområdena har. Även båtnadsområden för dikningsföretag redovisas, vilka i första hand bör undvika att bebyggas.

Beräkningen av huvudavrinningsstråk och översvämningsytor vid skyfall har genomförts i Scalgo Live, ett webbaserat modellverktyg utvecklat i Danmark. Modellen baserar huvudsakligen sin beräkning på Lantmäteriets Markhöjdmodell grid 1+ med en upplösning på 1x1 meter, vilken uppdateras kontinuerligt. Sedan en uppdatering av programvaran i juni 2023, tas med hjälp av marktäckedata från Naturvårdsverket, jordartsdata från SGU samt tätortsdata från SCB även hänsyn till markens infiltration och ledningsnät. Beräkningen för Osby kommun har gjorts med en skyfallshändelse i form av ett sextimmarsregn, indelat i ett tvåtimmars förregn, ett 30-minuters skyfall samt ett 3,5-timmars efterregn. Med användande av en klimatfaktor på 1.3 för ett framtida klimat, beräknas förregnet generera 26 millimeter och skyfallsdelen 58 millimeter, totalt 84 millimeter. Denna regnmängd har använts som indata vid beräkningen av översvämningsytor i Scalgo Live.

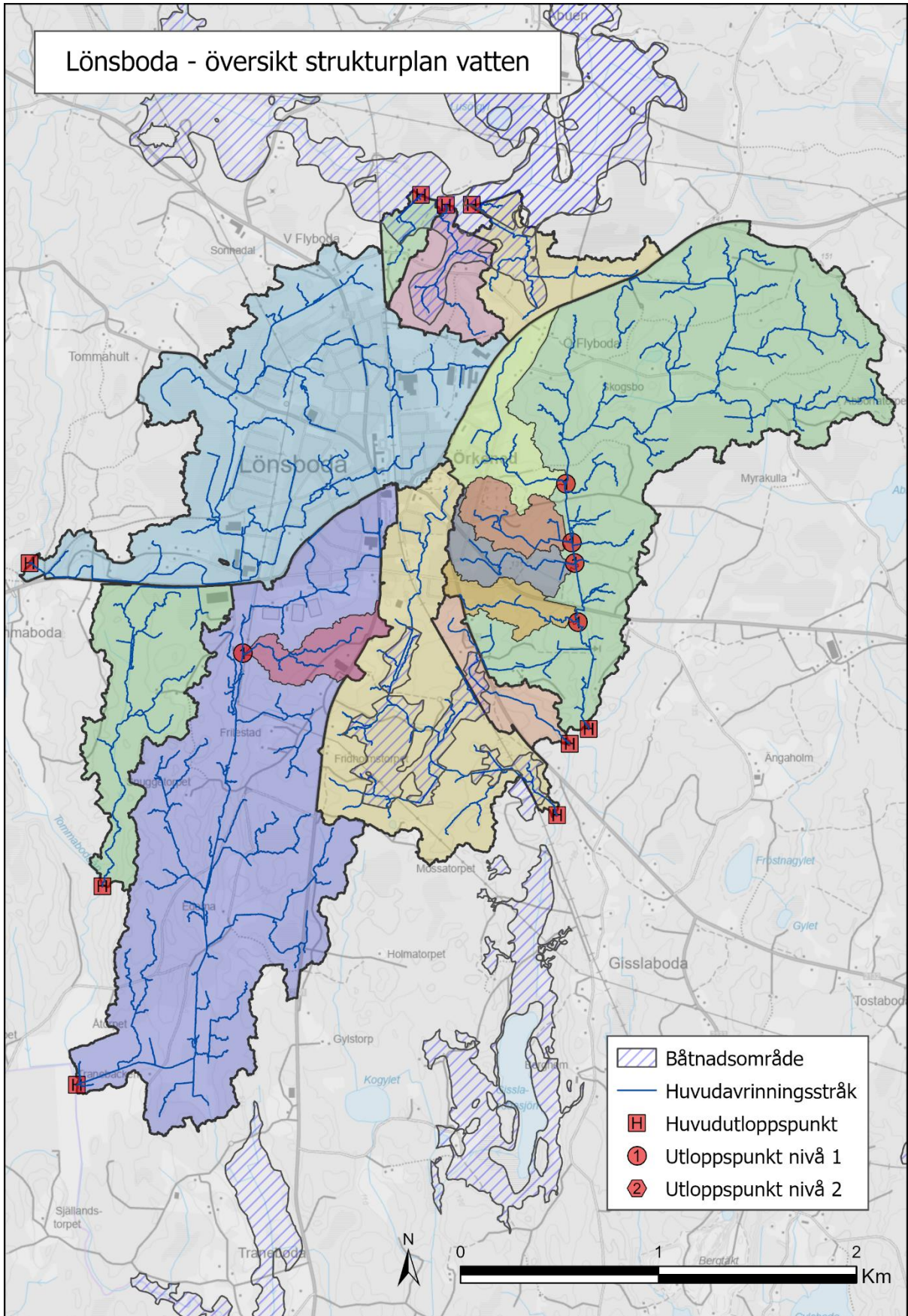
För de platser inom befintlig bebyggelse där vatten ansamlas behöver åtgärder i vissa fall genomföras. Dessa görs lämpligen uppströms där kommunen har rådighet över marken för att kunna genomföra en åtgärd. Det kan exempelvis handla om att leda vattnet till en närliggande grönyta som kan tillåtas svämma över vid kraftig nederbörd – en yta som minskar risken att vatten rinner in på privat tomtmark. På de platser där problem kan uppstå bör prioriteringsordningen vara att först försöka infiltrera, därefter fördröja och till sist avleda. Osby arbetar även med att anlägga våtmarker, vilket med fördel kan göras där det finns utrymme med syfte att dämpa negativa effekter av skyfall. Strukturplanen för vatten presenterar på ett överskådligt sätt olika recipients respektive avrinningsområden, och med kännedom om vilka ytor som är extra smutsiga kan åtgärder vidtas på rätt plats för att minimera risken att miljö kvalitetsnormerna försämrats. Det handlar mycket om att försöka förhindra att den så kallade "first flush", smutspulsen, tar med sig höga halter av föroreningar till recipient under den initiala delen av ett kraftigt regn.

Osby - översikt strukturplan vatten

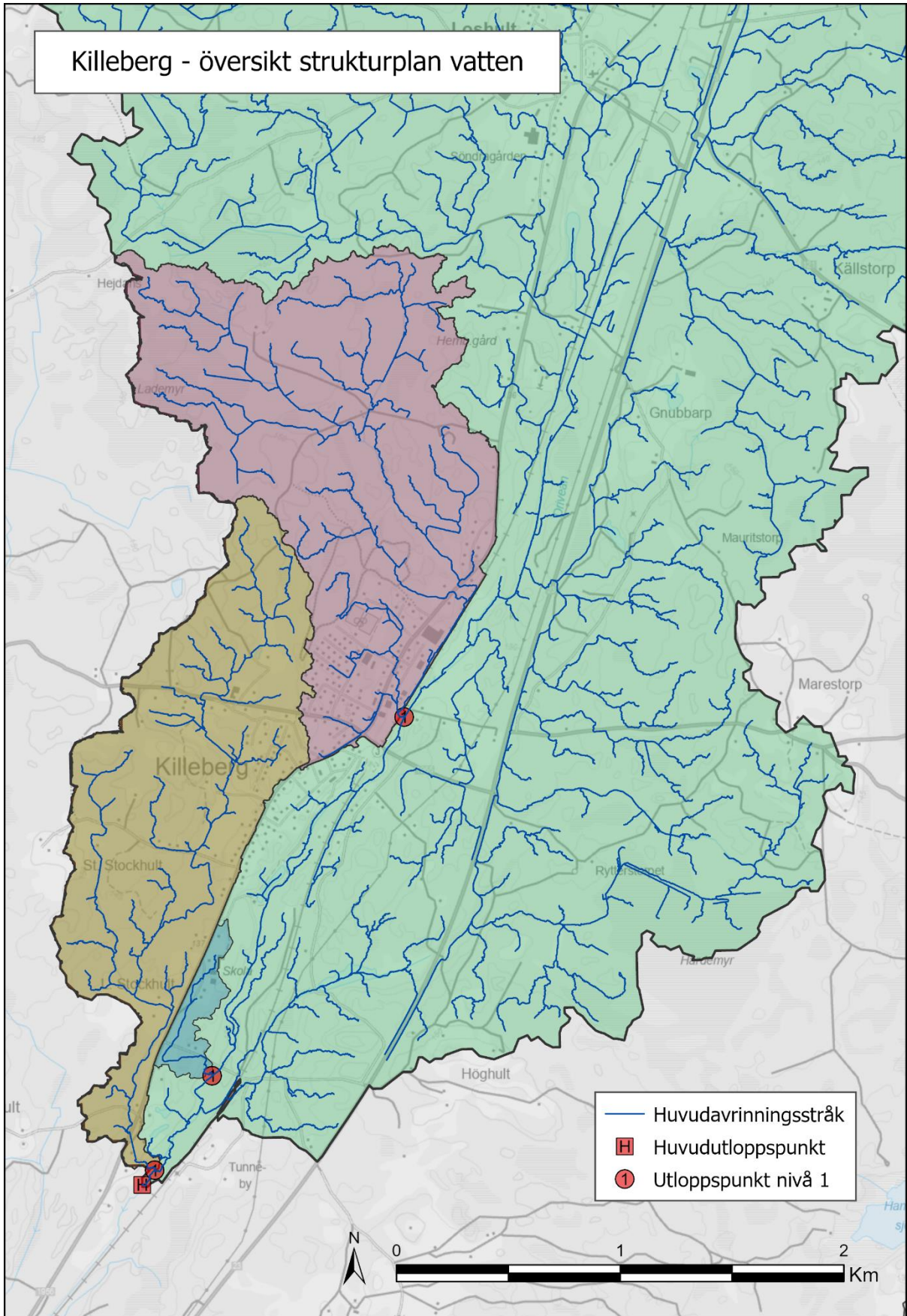

- Båtnadsområde
- Huvudavrinningsstråk
- Huvudutloppspunkt
- Utloppspunkt nivå 1
- Utloppspunkt nivå 2

Lönsboda - översikt strukturplan vatten

Killeberg - översikt strukturplan vatten

Översvämningrisker i utbyggnadsområden

Nedan redovisas utdrag från Scalgo på föreslagna utbyggnadsområden i Osby, Lönsboda, Killeberg, Loshult och Visseltofta. Redovisningen utgår ifrån en nederbörds mängd om 84 millimeter och baseras på DHI:s skyfallskartering för Hässleholms kommun 2019 och avser framtidens klimat.

Utgångspunkten är ett 100-årsregn där nederbörden delas upp i ett förregn på två timmar, ett skyfall på en halvtimme och ett efterregn på 3,5 timme (se bild). Under förregnet faller 26 millimeter vilket antas kunna hanteras med hjälp av infiltration och ledningsnät, således ingen ytavrinning. När skyfallet startar antas ingen infiltration ske och det genererar 58 millimeter under 30 minuter. Totalt belastas marken därmed med 84 millimeter och resultatet av beräkning i Scalgo med detta ingångsvärde redovisas i nedanstående kartor. Efterregnet antas kunna hanteras i ledningsnätet.

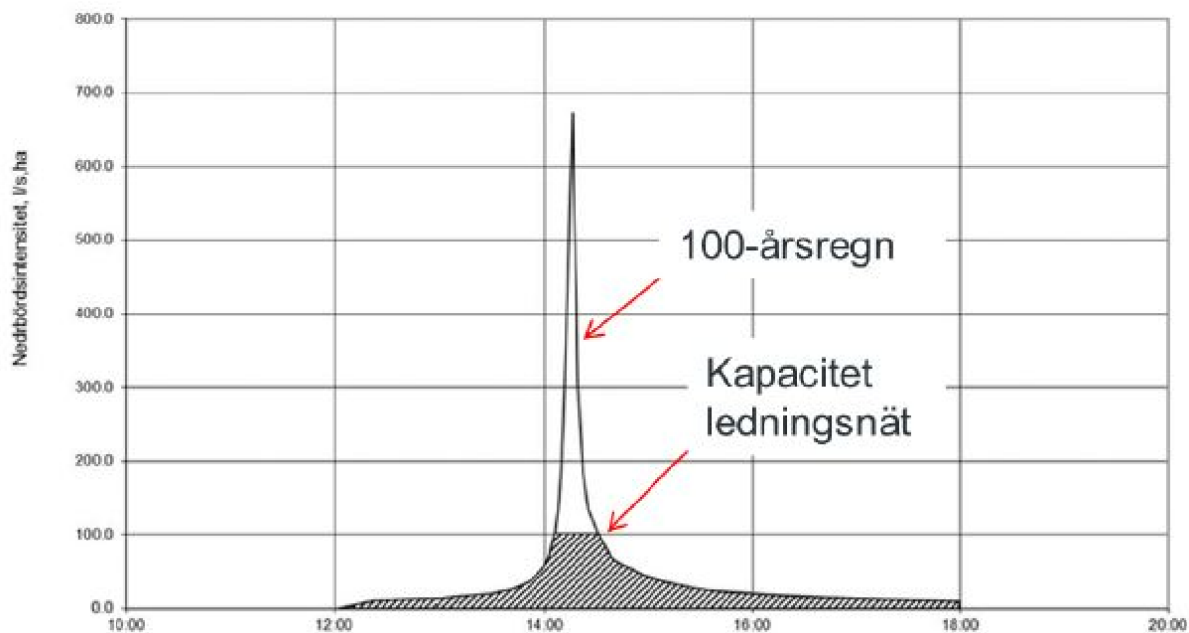
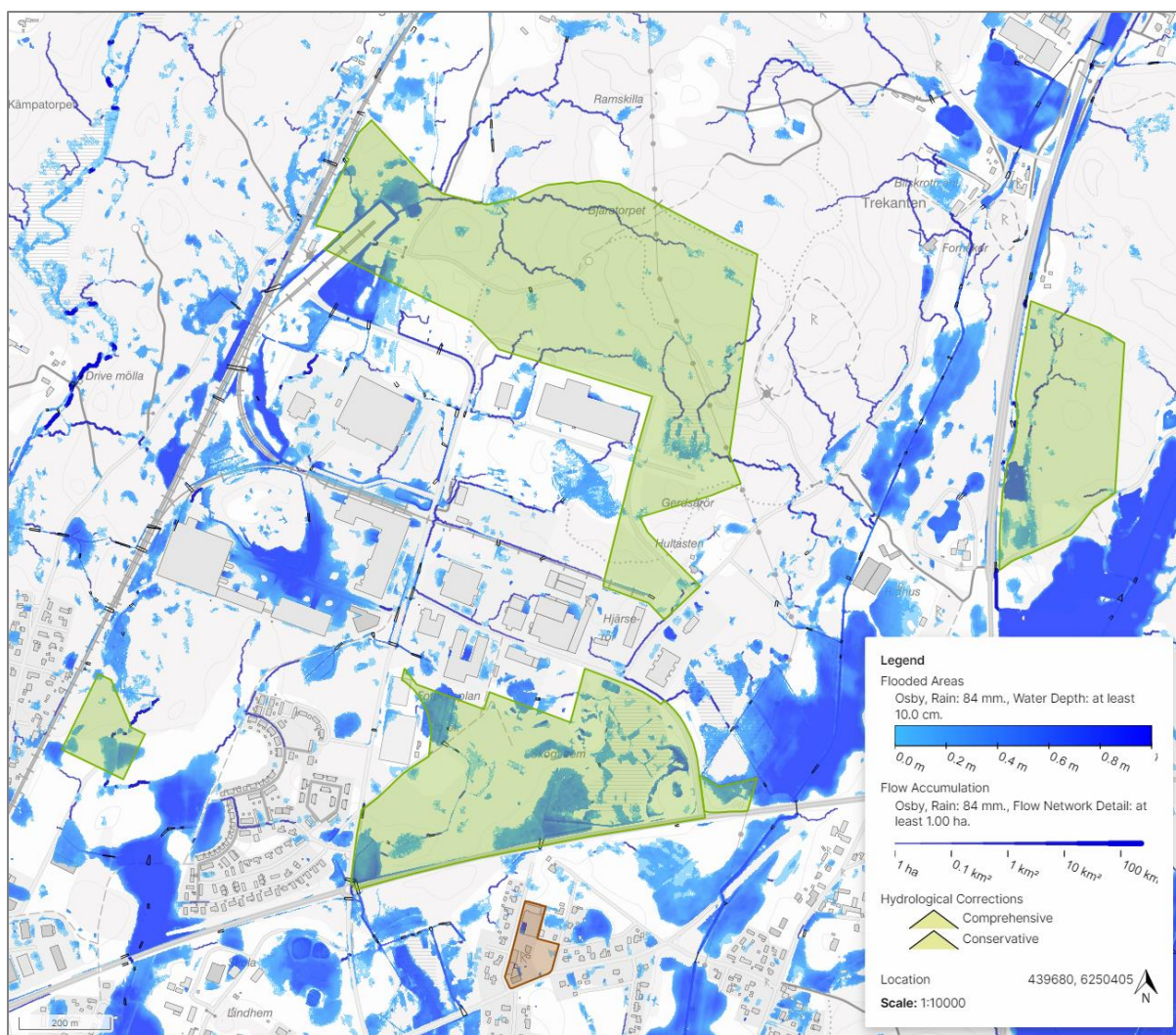
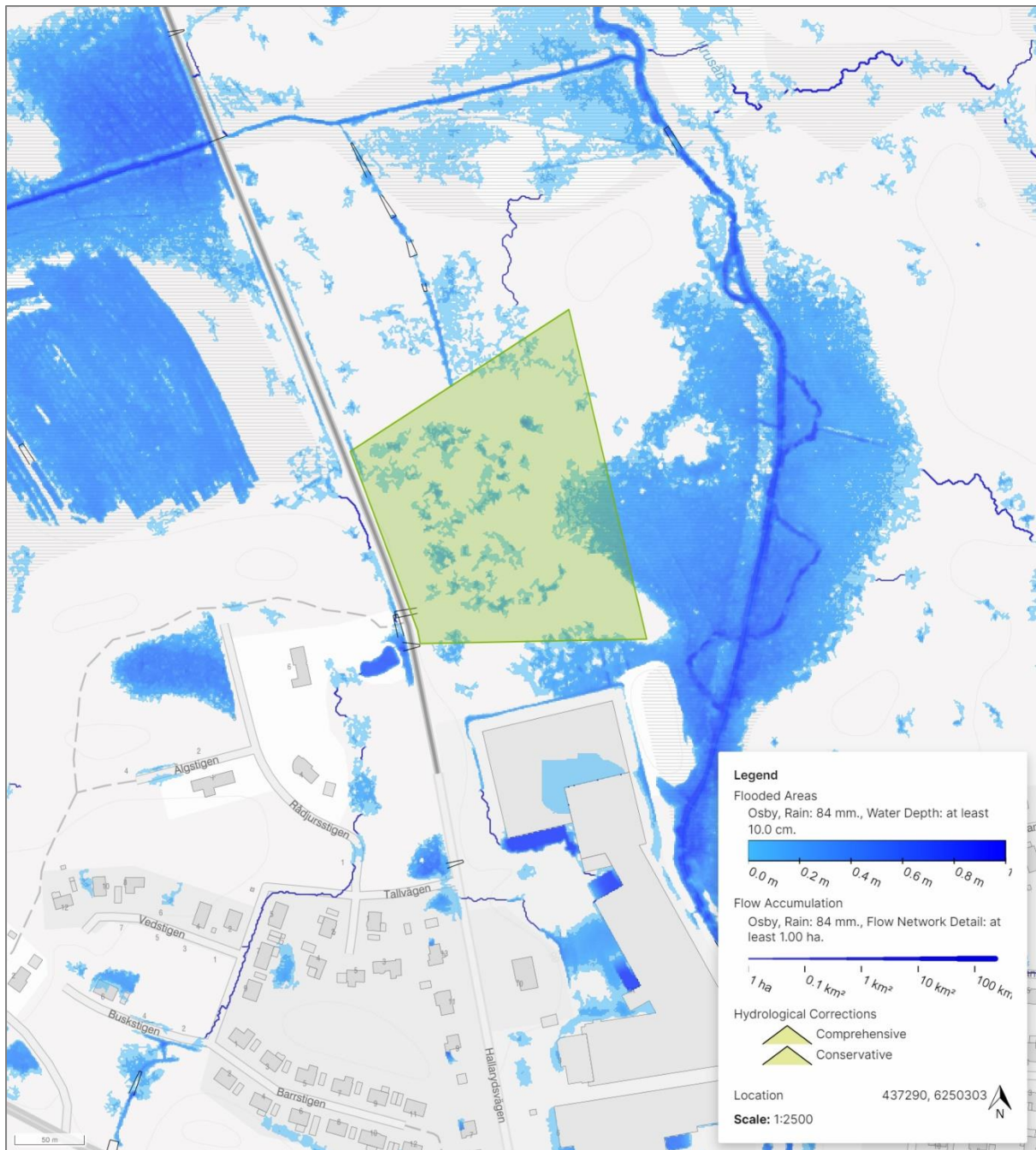

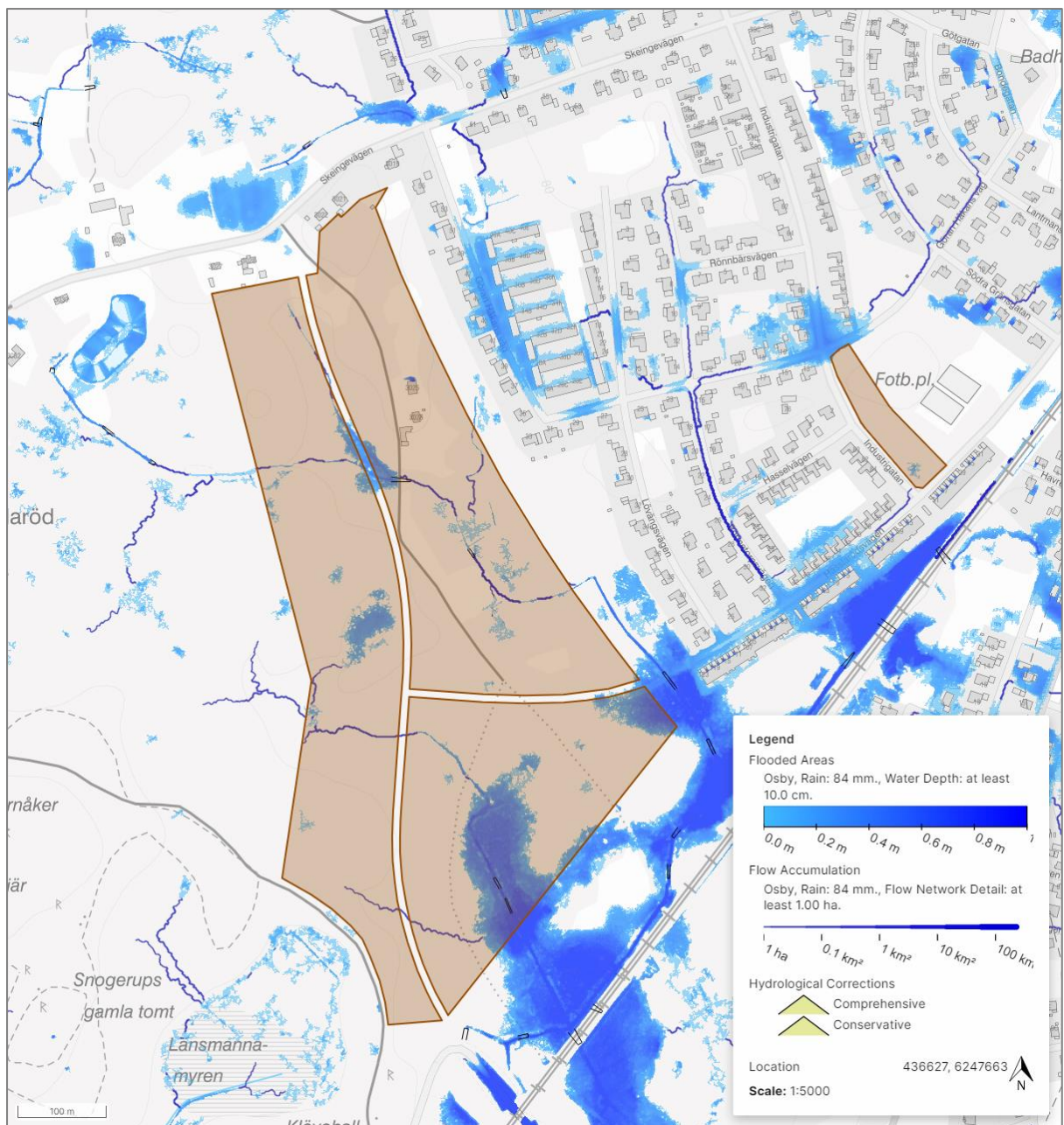
Diagram med principiell illustration av hur studerat regn reduceras över hårdgjorda ytor med hänsyn till ledningsnätets bedömda kapacitet.

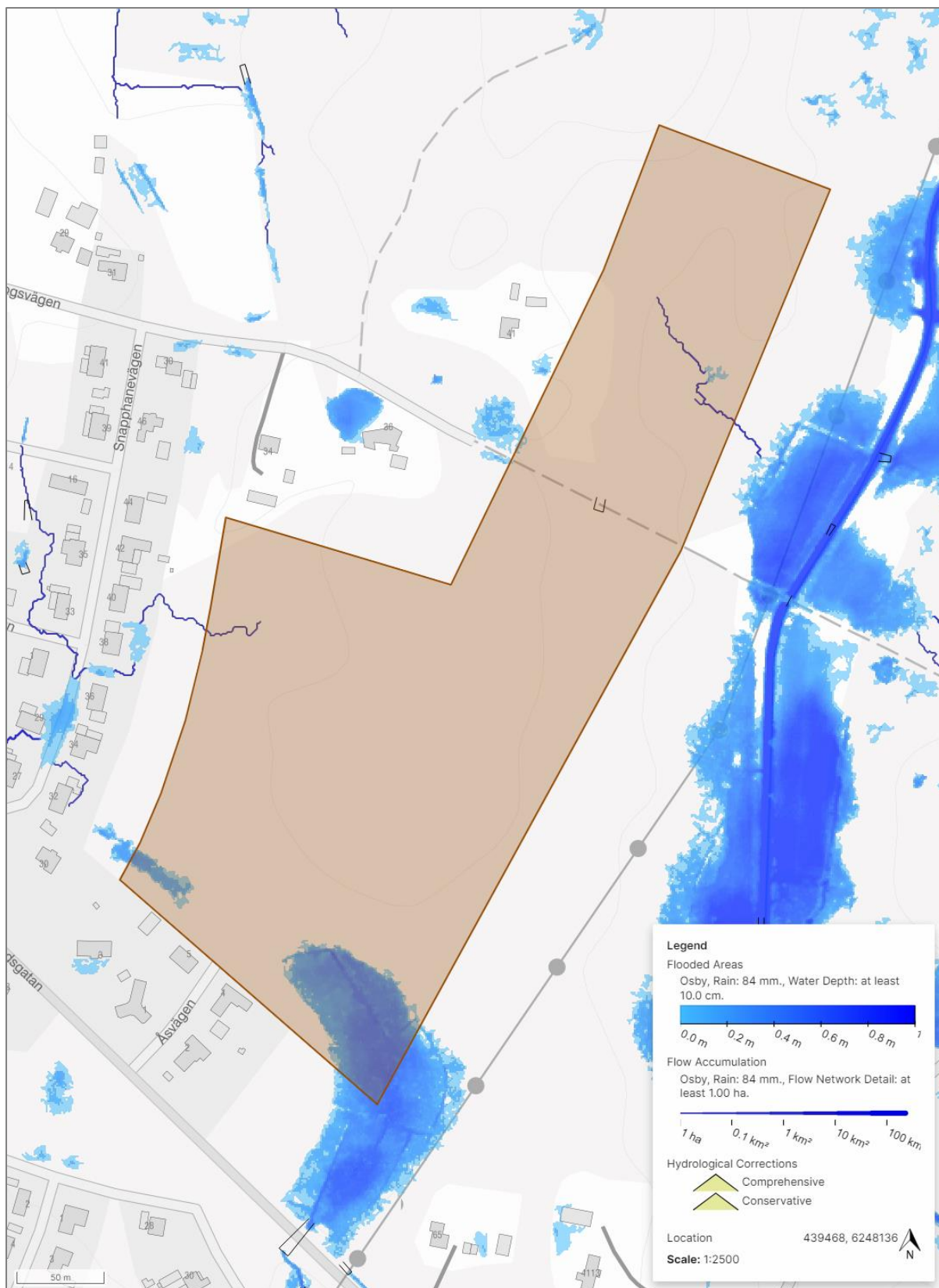
Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Osby, utbyggnadsområde 2, 3, 4, 5 och 6.

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Osby, utbyggnadsområde 1.

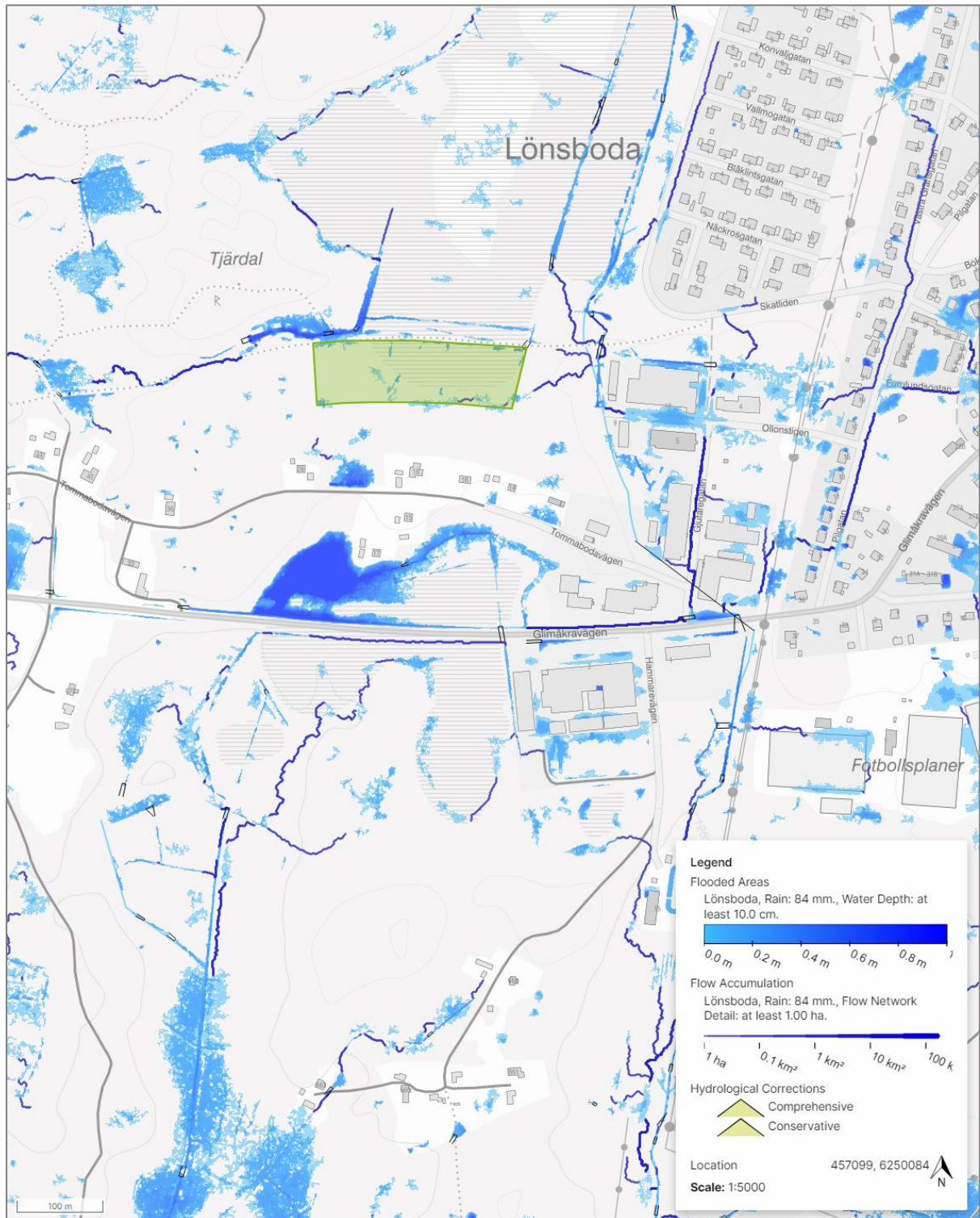

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Osby, utbyggnadsområde 8 och 9.

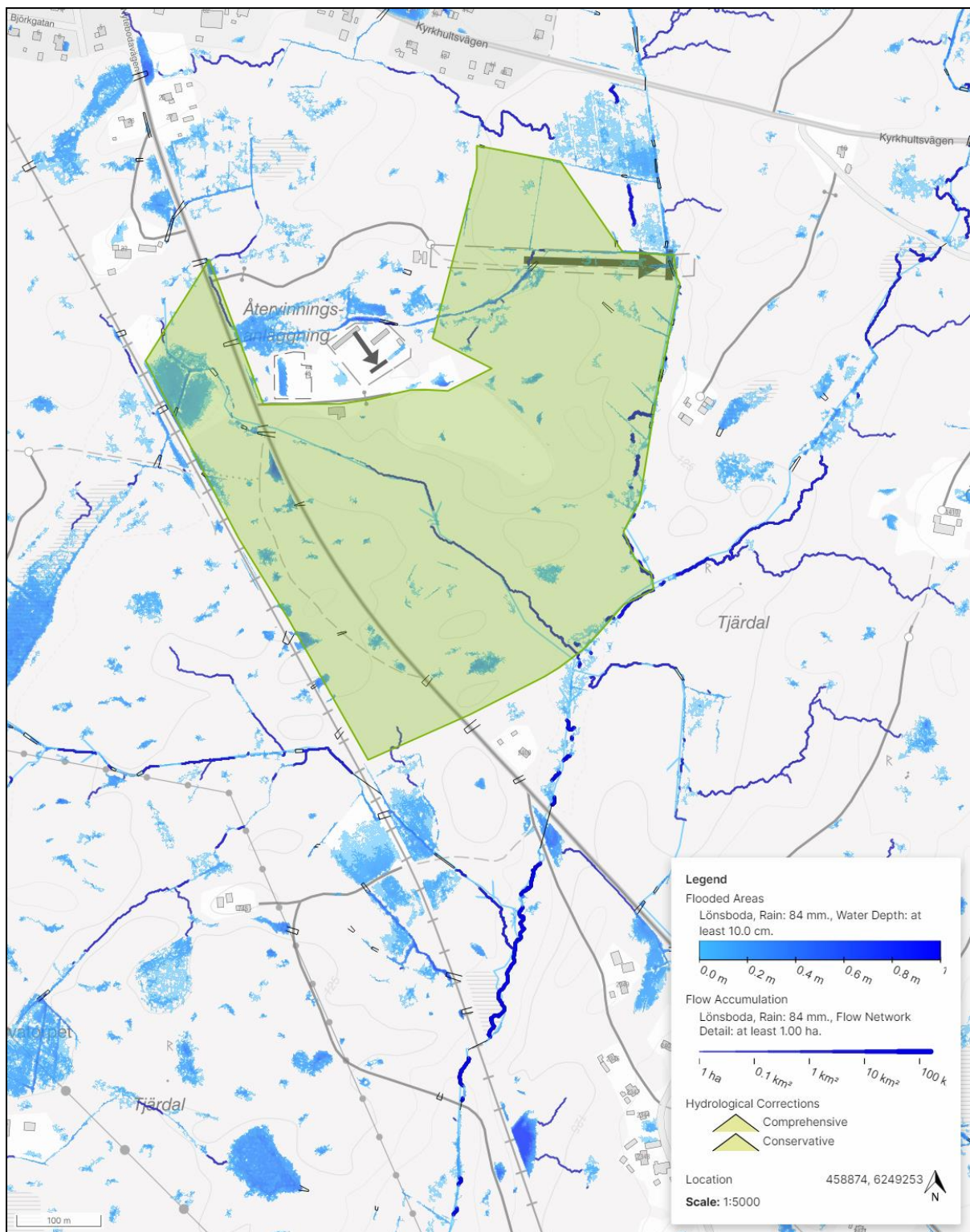

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Osby, utbyggnadsområde 7.

Lönsboda

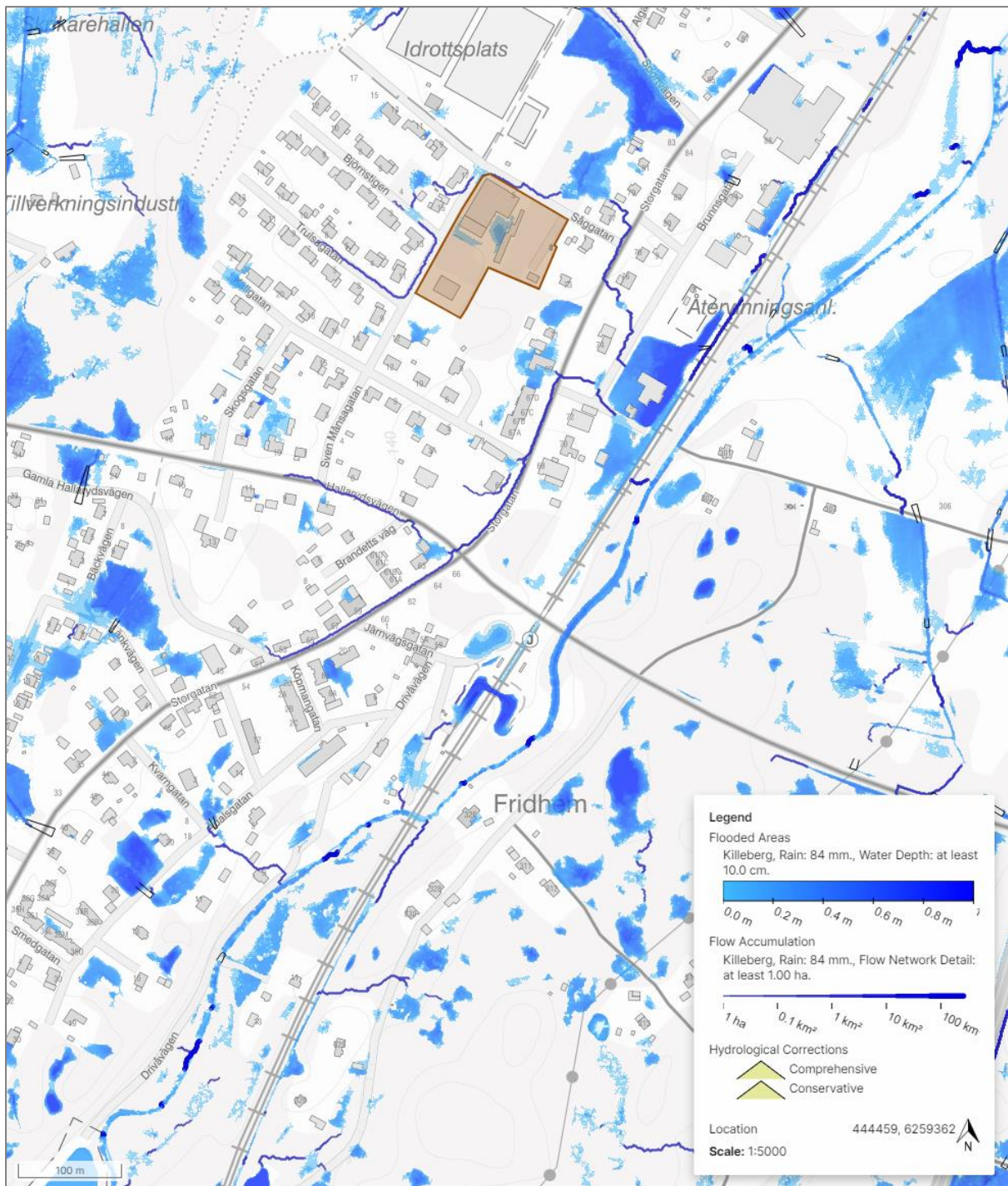

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Lönsboda, utbyggnadsområde 1.

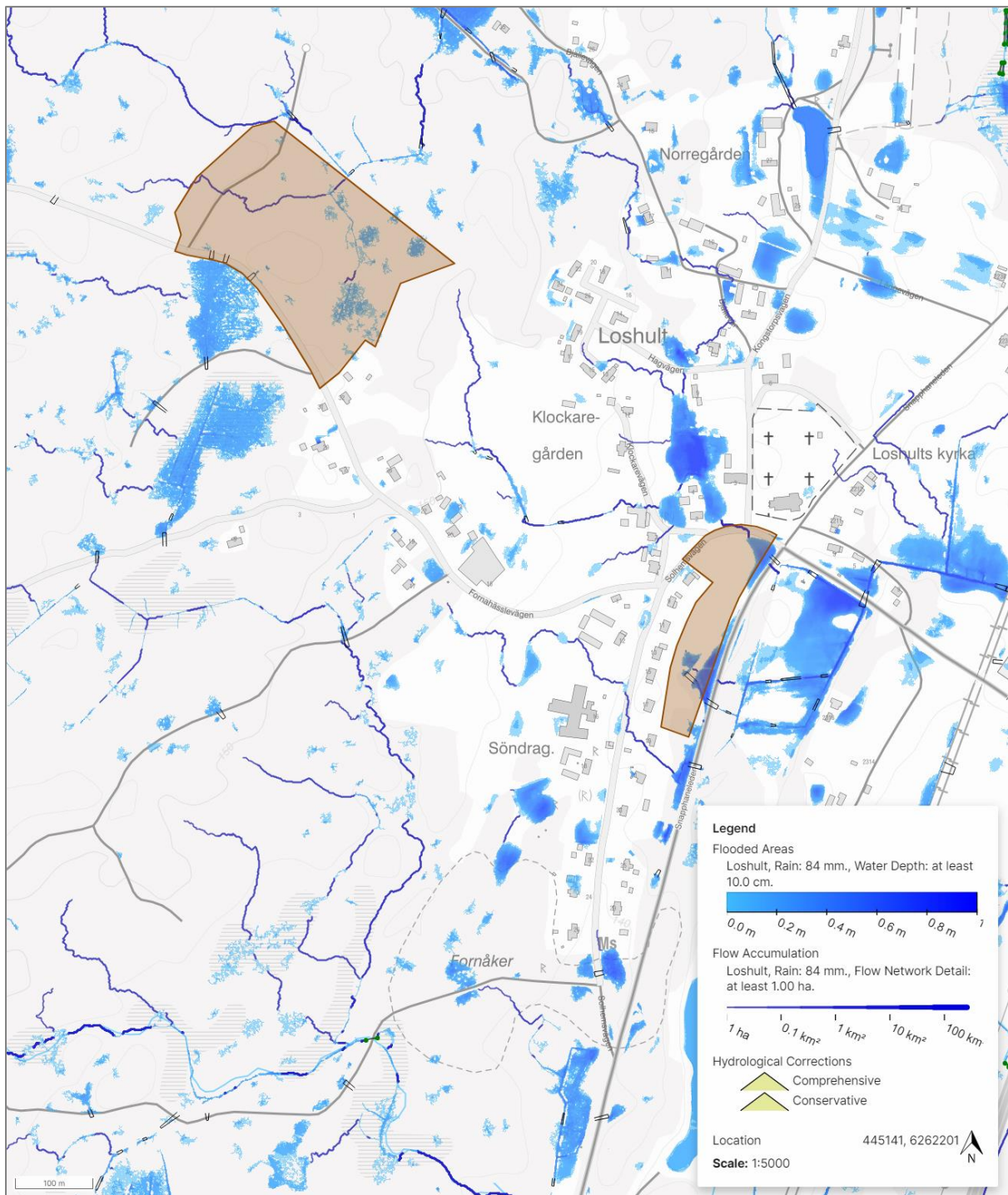
Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Lönshöda, utbyggnadsområde 2.

Killeberg

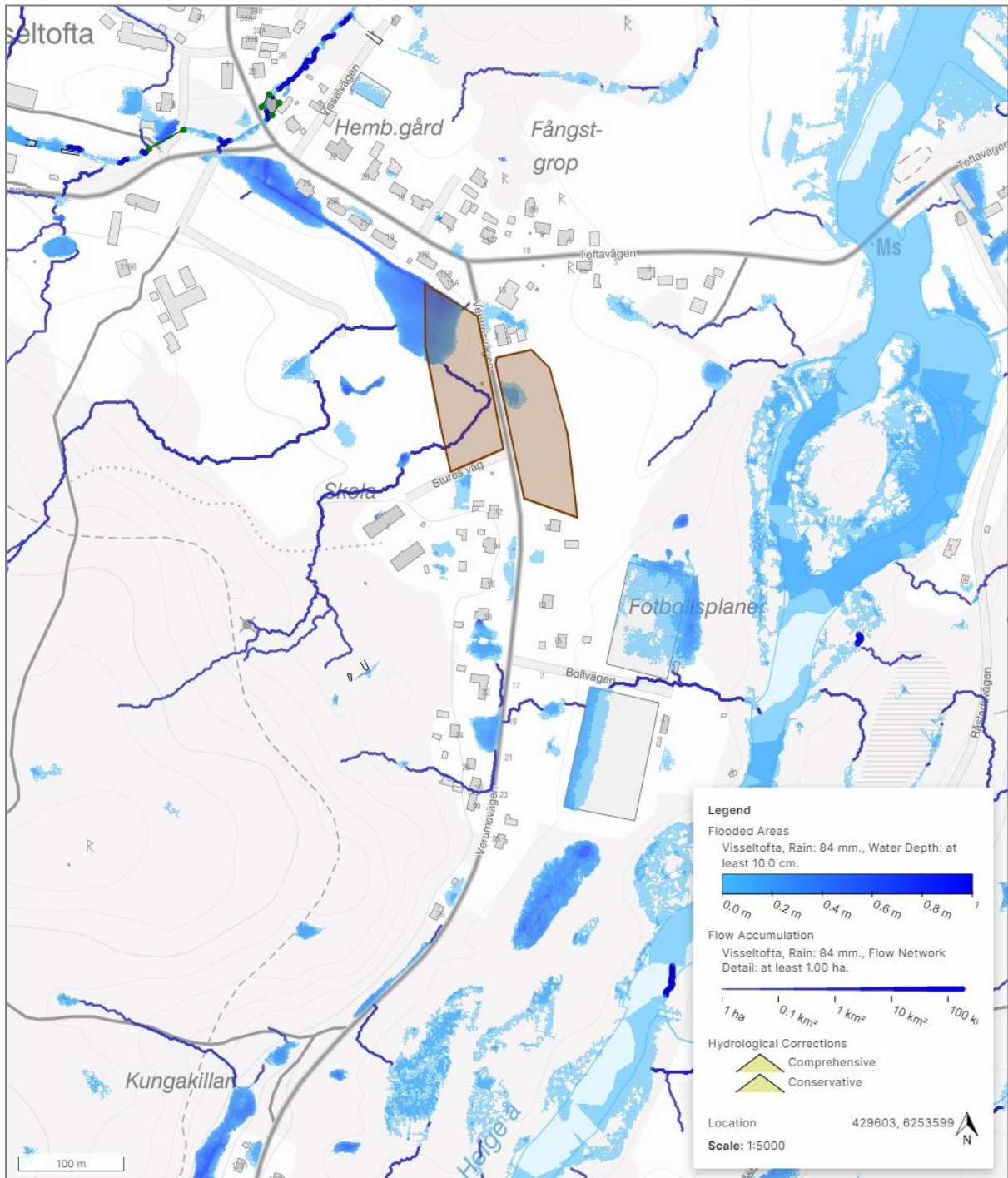
Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Killeberg, utbyggnadsområde 1.

Loshult

Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Loshult, utbyggnadsområde 1 och 2.

Visseltofta

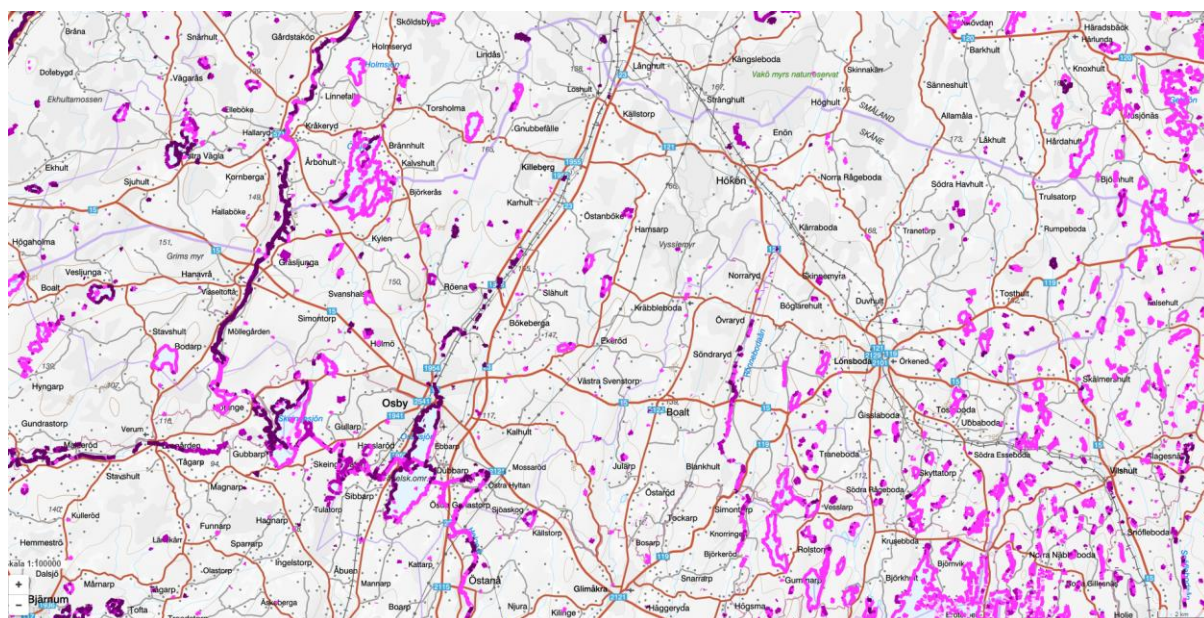
Karta som visar föreslagen mark-och vattenanvändning i Visseltofta, utbyggnadsområde 1.

3.2.11.4 Ras, skred och erosion

Ras, skred och erosion är naturliga processer som dels kan påverkas av klimatförändringar, dels av mänsklig aktivitet och kan innebära stor skada för bebyggda områden och risk för människors liv. Erosion är främst en naturlig process där vatten och vind bryter ner och transporterar jord, stenar och andra material. Erosion kan även påverkas av exempelvis skogsavverkning och byggande. Skred förekommer huvudsakligen i silt- och lerjordar. Ras sker i bergväggar, grus- och sandbranter och innebär att block, stenar eller grus rör sig fritt.

I Osby kommun utgörs stränderna utmed Helge å och Osbysjön av jordarter som har potential för erosion. Även stränder kring ett flertal av kommunens mindre sjöar beräknas ha potentiellt hög eller viss eroderbarhet. Särskilt inom Osby tätort är det viktigt att ta hänsyn till detta, framförallt längs med Osbysjöns västra kant.

För att minska riskerna för ras, skred och erosion är det viktigt att ta hänsyn till geografiska och geologiska förhållanden samt klimatförändringar vid planering av infrastruktur och bebyggelse. Det kan innebära att åtgärder vidtas genom att exempelvis bygga skyddsvallar, plantera vegetation för att minska erosion och skapa dräneringssystem för att leda bort vatten.

Karta som visar jordarter som har potential för erosion. Ju mörkare lila färg desto större risk för erosion. Karta hämtad från SGU.

3.2.11.5 Förändrad temperatur och värmeböljor

FN:s klimatpanel (IPCC) släppte i mars 2023 sin sjätte syntesrapport om den samlade klimatvetenskapen. Några av insikterna är bland annat att utsläppstrycket för att klara temperaturmålen för den globala uppvärmningen krymper väldigt snabbt. För att nå 1,5 graders-målet krävs en halvering av växthusgasutsläppen till 2030. Den globala uppvärmningen uppgår nu till 1,1 grader. Havsnivån har stigit och isar har smält allt snabbare på senare år. Extremväder som exempelvis värmeböljor och kraftiga regn har blivit kraftigare och vanligare.

Förändrad temperatur innebär att medeltemperaturen på jorden ökar, vilket orsakar ökade risker för värmeböljor. En värmebölja är en period med ovanligt höga temperaturer under flera dagar eller veckor. Detta kan leda till hälsoproblem, särskilt hos äldre och personer med underliggande sjukdomar. Dessutom kan höga temperaturer påverka jordbruket, öka riskerna för skogsbränder, minska vattenresurserna och påverka de tekniska försörjningssystemen.

Enligt Länsstyrelsen Skånes klimatatlas ska hänsyn till värmeböljor tas vid planering av framför allt nya äldreboenden, vårdinrättningar, förskolor och andra samhällsviktiga byggnader. Det kan vara avgörande att skapa gestaltade solskydd i form av byggda element och vegetation

3.2.11.6 *Minskad klimatpåverkan och klimatanpassad utveckling*

Framtida klimat beror på hur väl vi minskar vår användning av fossila bränslen, vilket påverkar mängden växthusgaser i atmosfären. För att minska klimatförändringarna behöver vi använda jordens resurser mer effektivt och ha en cirkulär strategi. Länsstyrelsen samordnar arbetet med klimatanpassning i länet och vägleder kommunen. Kommunens översiktsplan har genom markanvändningskartan påverkansmöjlighet att verka för klimatsmarta strukturer i samhället och exempelvis påverka transportsystem och bereda mark för förnybar energiproduktion. I den fysiska planeringen kan kommunen ta hänsyn till exempelvis översvämningar, skydda byggnader mot översvämning och planera för ökad skuggning och svalka i stadsmiljöer.

Krav på minskad klimatpåverkan ska finnas med i samtliga relevanta upphandlingar med ett särskilt fokus på områden med stora utsläpp som exempelvis transporter i utförandet av tjänster till kommunen, leveranser av varor samt i bygg och anläggningsprojekt. Upphandling ska även styras för att skapa en större efterfrågan och därmed större marknad för återbrukade produkter och återvunna material.

3.2.12 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är bestämmelser om kvaliteten i luft, vatten, mark eller miljön i övrigt. Det långsiktiga syftet är att varaktigt skydda eller avhjälpa skador eller olägenheter för människors hälsa och miljön genom att säkra egenskaper i miljön. Indirekt kan förbättrad miljökvalitet för dessa ändamål även förbättra förutsättningarna för andra faktorer. Miljökvalitetsnormer kan bland annat användas för att stävja problematiken med diffusa utsläppskällor. Normerna är ett juridiskt instrument och används av myndigheter och kommuner vid tillståndsprövningar och vid tillsynsarbete. Kommunerna ska också se till att normerna följs i den fysiska planeringen för mark- och vattenanvändning. Miljökvalitetsnormerna beskrivs närmare i miljöbalkens femte kapitel.

3.2.12.1 Ställningstagande

- Verka för att miljökvalitetsnormer för vatten följs och följs upp.
- Länsstyrelsen Skånes åtgärdsprogram för vattenförvaltning ska följas.
- Åtgärderna i Vattenmyndigheterna åtgärdsplan ska genomföras.
- Verka för att miljökvalitetsnormer för luft fortsätter ligga under gällande normer.
- Karta över områden med stora och sårbara grundvattentillgångar behöver uppdateras.
- Kalkning av sjöar ska fortgå till dess att miljökvalitetsmålet "Bara naturlig försurning" har uppnåtts.
- Fortsätt att anlägga våtmarker samt att göra tillsyn enligt miljöbalken på förorenade områden och miljöfarliga verksamheter, inklusive enskilda avlopp och dagvattensystem.
- Vid behov ska dagvattenutredning tas fram i detaljplanearbete. I de fall där någon yt- eller grundvattenförekomst med miljökvalitetsnormer riskerar att påverkas negativt ska dagvattenutredning tas fram.
- Lokalt omhändertagande av dagvatten ska tillämpas där det är möjligt i nya områden för bebyggelse. Skyfallskartering och strukturplan för vatten används som underlag och för att utse lämpliga områden för lokal fördröjning av dagvatten.

3.2.12.2 MKN utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. I luftkvalitetsförordningen, MKN för utomhusluft (2010:477), definieras utomhusluft som utomhusluft med undantag för arbetsplatser samt vägtunnlar och tunnlar för spårbunden trafik. Det finns miljökvalitetsnormer för kvävedioxid/kväveoxider, partiklar (PM10/PM2,5), marknära ozon, bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren (Naturvårdsverket 2022). Kommunernas skyldighet att kontrollera luftkvaliteten regleras enligt kraven i 5 kap miljöbalken, i luftkvalitetsförordningen (SFS 2010:477) och i Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9). Om en miljökvalitetsnorm överskrids eller riskerar att överskridas, kan ett åtgärdsprogram behöva upprättas av den berörda kommunen eller länsstyrelsen.

Skånes Luftvårdsförbund i samverkan med Malmö Stad utför kontinuerliga mätningar av luftföroreningshalter och meteorologiska luftföroreningar i samverkansområde Skåne med 33 medlemskommuner, inklusive i Osby kommun. Mätningar utförs i Osby tätort. Enligt rapporten för år 2021 bedöms halterna av kvävedioxid/kväveoxider, partiklar (PM10/PM2,5), marknära ozon, bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren underskrida miljökvalitetsnormerna.

Föreslagna utbyggnadsområden bedöms kunna generera fler transporter och ökad pendling, såväl för verksamhetsområden (godstransporter och ökad pendling) som för bostäder (förtätning och nya bostadsområden). Totalt sett bedöms inte trafikökningen så stor att miljökvalitetsnormer för luft riskerar att överskridas.

3.2.12.3 MKN Vattenförekomster

I vattenförvaltningen används begreppet "miljökvalitetsnormer, MKN" för att beskriva den status en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Miljökvalitetsnormer är styrande för myndigheter och kommuner, när de tillämpar lagar och bestämmelser, till exempel vid VA-planering och tillståndsprövning. Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvattenförekomster (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvattenförekomster. För ytvatten finns miljökvalitetsnormer och statusklassningar för kemisk och ekologisk status, medan det för grundvatten finns miljökvalitetsnormer och statusklassningar för kemisk och kvantitativ status. Den ekologiska statusen bedöms på en femgradig

skala: hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig. Kemisk ytvattenstatus har två klasser: god eller uppnår ej god. Grundvattens kemiska och kvantitativa status klassas som god eller otillfredsställande. En miljökvalitetsnorm beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. En norm anger en lägstanivå. Vattenförekomsten får alltså inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen. Information om vattenförekomsternas normer och status finns i databasen VISS, Vatteninformation Sverige. Kommunen är skyldig att säkerställa att normerna uppfylls och att de följs vid planläggning och prövning (Vattenmyndigheterna 2023).

Utgångspunkten i miljökvalitetsnormer för vatten är att alla vattenförekomster ska uppnå en god status. Faktorer som påverkar vattenkvaliteten är exempelvis utsläpp från verksamheter, förorenade områden, dagvattenutsläpp och enskilda avlopp. Osby kommun bedriver tillsyn enligt miljöbalken inom dessa områden. Kommunen har för avsikt att fortsätta denna tillsyn med ett förstärkt fokus på miljökvalitetsnormer för vatten. För Drivån och norra delen av Osbysjön pågår en kartläggning av ledningsnätet för dagvatten för att spåra eventuellt inträngande spillvatten eller andra föroreningar. Efter spåringsarbetet planeras åtgärder för att förbättra miljökvalitetsnormer för vatten samt badvattenkvalitet.

I nya områden för bebyggelse ska lokalt omhändertagande av dagvatten i möjligaste mån tillämpas. Den skyfallskartering och strukturplan för vatten som tagits fram kommer att utgöra en viktig grund för kommande planarbete, förfrågningar och lov. I Osby kommun finns vattenförekomster, både yt- och grundvatten, inom två huvudavrinningsområden, Helge å och Skräbeån.

Vid upprättande av detaljplaner ska alltid en bedömning kring dagvatten genomföras. Ofta innebär det att en dagvattenutredning behöver tas fram. Där det är möjligt bör lokalt omhändertagande av dagvatten ske, för att rena vattnet innan det når recipienten, vilket även påverkar vatten som har MKN positivt. I de fall där någon yt- eller grundvattenförekomst med miljökvalitetsnormer riskerar att påverkas negativt ska dagvattenutredning tas fram.

Grundvattenförekomster

I kommunen finns nio grundvattenförekomster. Samtliga grundvattenförekomster har fastställda miljökvalitetsnormer (MKN). Av dessa uppnår åtta god kvantitativ status samt god kemisk status.

I tabellen nedan redovisas miljökvalitetsnormerna med statusklassningar för kemisk och kvantitativ status för kommunens grundvattenförekomster (Vatteninformationssystem Sverige 2023).

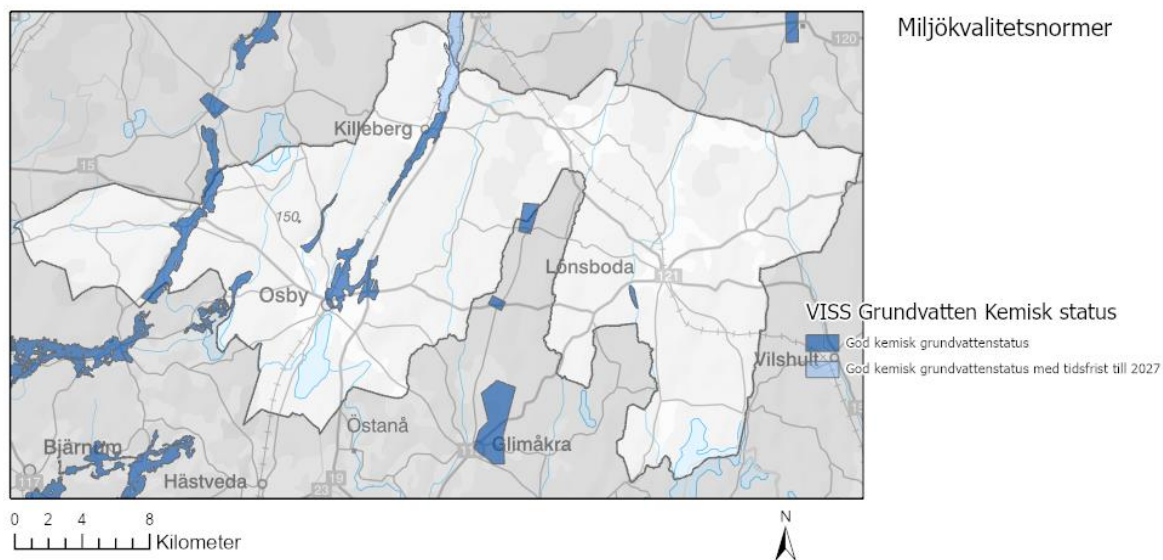
Vattenförekomst	Status 2017-2021	Kommentar	Miljökvalitetsnorm 2021-2027
Grundvatten			
Helge å: nordväst om Skeingesjön SE625201-138157	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Det finns utmärkta eller ovanligt goda uttagsmöjligheter i bästa del av grundvattenmagasin, storleksordningen 25-125 l/s (ca 2 000-10 000 m3/d).	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
Helge å: norra Skeingesjön och norr om Skeingesjön SE625310-138285	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Det finns utmärkta eller ovanligt goda uttagsmöjligheter i bästa del av grundvattenmagasin, storleksordningen 25-125 l/s (ca 2 000-10 000 m3/d).	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
Helge å: strax väster om Jonstorpasjön, längs med Kruseån SE625687-138821	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Det finns mycket goda eller utmärkta uttagsmöjligheter i bästa del av grundvattenmagasin, storleksordningen 5-25 l/s (ca 400-2 000 m3/d).	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
Helge å: ovan Njurakanalen (från centrala Osby mot nordost) SE625370-138924	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Det finns mycket goda eller utmärkta uttagsmöjligheter i bästa del av grundvattenmagasin, storleksordningen 5-25 l/s (ca 400-2 000 m3/d). Hög och måttlig trafikerade vägar (kategori A och B), som saltas, går genom	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status

		östra delen av förekomsten och bedöms riskera att påverka vattenkvaliteten. Sårbarheten är hög. Analysdata från den regionala miljöövervakningen i västra delen av förekomsten visar kloridhalter under värde för att vända trend (< 50 mg/l), (ett prov år 2014).	
Helge å: Älmhultsåsen (Älmhult-Slätthult)	Kemisk status: Otillfredsställande Kvantitativ status: God	Vattenförekomsten uppnår inte kraven för en god kemisk status då riktvärdet för klorid i grundvattnet överskrids. Väg 23 går över åsen och saltgivorna under vintersäsongen är höga på de större vägarna. Även lokalvägar och industriområde ger påverkan på dagvatten i området. Inom förekomsten finns en brandövningsplats. Förhöjda halter av PFAS kan förekomma. Det är risk för att god kemisk status för grundvattenförekomsten inte uppnås 2027 med avseende på klorid och grundvattenförekomsten bedöms vara utsatt för potentiell påverkan med avseende på konduktivitet och PFAS.	God kemisk grundvattenstatus med tidsfrist till 2027 God kvantitativ status
Helge å: genom Visseltofta WA52489318	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Det finns risk för att nitrathalter överstiger värdet för att vända trend i hela förekomsten. Cirka 30 procent av förekomsten är odlad mark och sårbarheten är hög.	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
Helge å: Drive å genom Killeberg	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	I vattenförekomsten finns vattenskyddsområdet Killebergs samhälle (NVR-ID 2012301) som är inrättad med äldre lagstiftning och som därför behöver revideras.	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
Skråbeån: (Tommaboda) SE625188-14065	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Det finns mycket goda eller utmärkta uttagsmöjligheter i bästa del av grundvattenmagasin, storleksordningen 5-25 l/s (ca 400-2 000 m ³ /d).	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status
Kräbbleboda	Kemisk status: God Kvantitativ status: God	Vattentäkt ligger i Östra Göinge kommun. Vattentäkten saknar vattenskyddsområde.	God kemisk grundvattenstatus God kvantitativ status

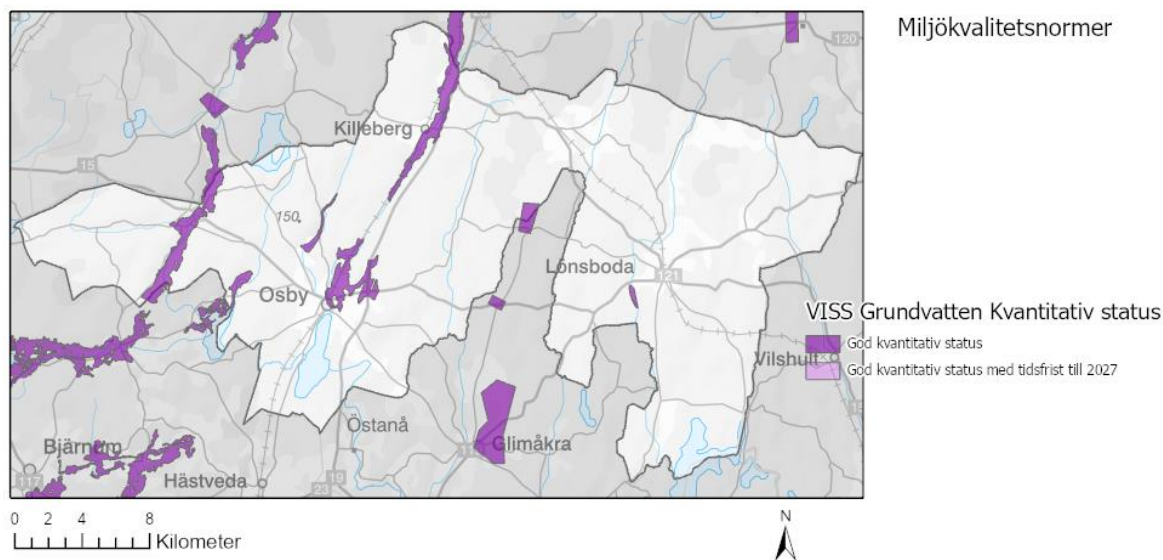
De grundvattenförekomster som påverkas av Översiktsplan 2040 är:

- SE625370-138924
- SE625370-138924
- SE625188-140650
- WA90241079
- Älmhultsåsen
- WA52489318

Grundvattenförekomsten SE625370-138924 bedöms beröras mest av utvecklingsområdena i översiktsplanen. Ställningstaganden gällande dagvattenutredningar och lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms generellt leda till en positiv påverkan på miljökvalitetsnormer för grundvatten. Även dagvatten från befintliga områden med bebyggelse kan tas omhand i de anläggningar för lokalt omhändertagande som inrättas i utvecklingsområdena. Lokalt omhändertagande innebär att dagvatten infiltreras och på så sätt fyller på grundvattenmagasinen.

Karta som visar Osby kommuns grundvattenförekomster för kemisk status

Karta som visar Osby kommuns grundvattenförekomster för kvantitativ status.

Ytvattenförekomster – sjöar

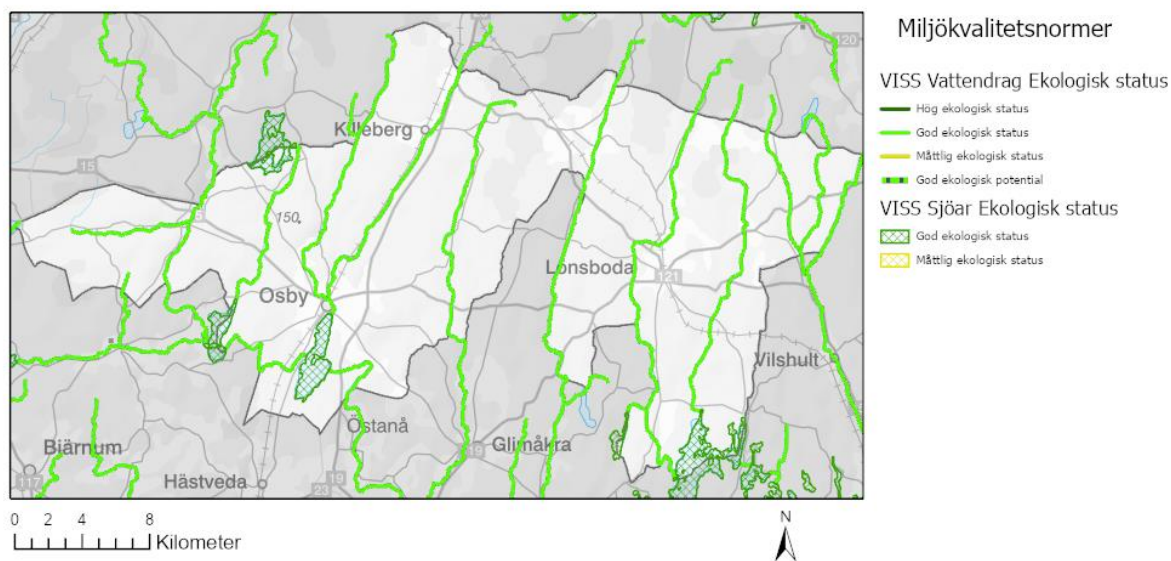
Osby kommun har fyra sjöar, som har måttlig till god status.

Vad det gäller kemisk status är kvicksilver den främsta faktorn till att sjöarna inte uppnår god status.

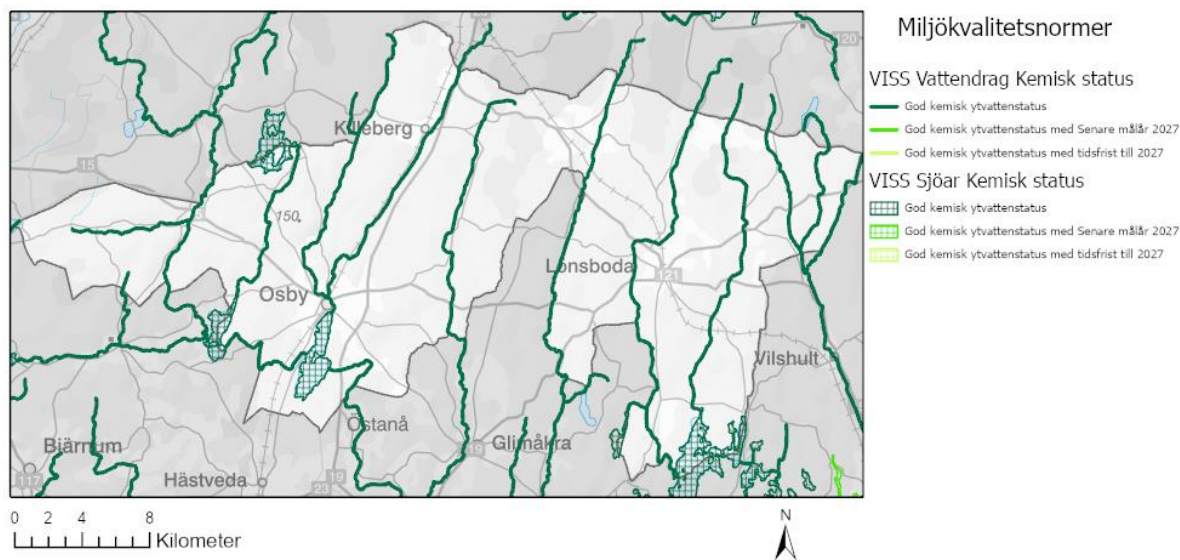
Ytvattenförekomster – vattendrag

Osby kommun har elva ytvattenförekomster/vattendrag i kommunen.

Vad det gäller kemisk status är kvicksilver den främsta faktorn till att vattendragen inte uppnår god status.

Karta som visar vattendrag och sjöar som har miljö kvalitetsnormer för ekologisk status.

Karta som visar vattendrag och sjöar som har miljö kvalitetsnormer för kemisk status.

I tabellen nedan redovisas miljö kvalitetsnormerna med statusklassningar för kemisk och ekologisk status för kommunens sjöar.

Vattenförekomst	Status (2017-2021)	Kommentar	Miljö kvalitetsnorm (2022-2027)
Sjöar			

Osbysjön	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Vattenståndet regleras och vattenståndets förändringstakt påverkas negativt. <u>Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft</u> Bromerad difenyleter och kvicksilver.	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus
Skeingesjön	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Bromerad difenyleter och kvicksilver.	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus
Örsjön	Ekologisk status: God Kemisk status: Uppnår ej god	Bromerad difenyleter och kvicksilver.	Risk att god kemisk status för ytvatten inte uppnås 2027 Osäkert att god kemisk status för ytvatten uppnås 2027
Immeln	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Vattenförekomsten ligger inom ett område där det kritiska uttaget av skog bedöms vara försurande.	God Ekologisk status 2027

I tabellen nedan redovisas miljö kvalitetsnormerna med statusklassningar för kemisk och ekologisk status för kommunens vattendrag. Vissa småvatten saknar namn i registreringen och anges med WA med efterföljande siffror.

Vattenförekomst	Status 2017-2022	Kommentar	Miljö kvalitetsnorm 2021-2027
Vattendrag			
Simontorpsån	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Bromerad difenyleter och kvicksilver.	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus
Helgeå	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Status för kvalitetsfaktorn fisk har varit utslagsgivande för den ekologiska statusen. Bromerad difenyleter och kvicksilver.	God ekologisk status
Drivån	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Risk att god ekologisk status för ytvatten inte uppnås 2027 Osäkert att god ekologisk status för ytvatten uppnås 2027	God ekologisk status 2033
Skräbeån	Ekologisk status: Otillfredsställande Kemisk status: Uppnår ej god	Vattenförekomsten bedöms till dålig status avseende hydrologisk regim.	God ekologisk status 2027

Ekeshultsån	Ekologisk status: Otillfredsställande Kemisk status: Uppnår ej god	Vattenförekomsten bedöms till dålig status avseende hydrologisk regim.	God ekologisk status 2027
Rönnebodaån	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Vattenförekomsten kalkas och ingår i åtgärdsområde Bivarödsån. Vattenförekomsten skulle vara försurad om den inte kalkades.	God ekologisk status 2027
Kilingaån	Ekologisk status: Dålig Kemisk status: Uppnår ej god	Bromerade difenyleter och kvicksilver. Vattenförekomsten kalkas och ingår i åtgärdsområde Kilingeån	God ekologisk status 2033
Krusån	Ekologisk status: Måttlig Kemisk status: Uppnår ej god	Bedöms ej uppnå god status på grund av kvicksilver i fisk. Vattenförekomsten skulle vara försurad om den inte kalkas.	God ekologisk status 2027

De ytvattenförekomster som påverkas av Översiktsplan 2040 är:

- Osbysjön
- Skeingesjön
- Helgeå
- Drivån
- Skräbeån
- Ekeshultsån
- Krusån

Osbysjön och Drivån bedöms vara de ytvattenförekomster som främst påverkas av utvecklingsområdena. Utökade områden med verksamheter, bostäder och hårdgjorda ytor skulle potentiellt kunna påverka ytvattenförekomsterna negativt. Ställningstaganden gällande dagvattenutredningar och lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms emellertid generellt leda till en positiv påverkan på miljö kvalitetsnormer för ytvatten eftersom det leder till mer kunskap om dagvattnet samt mer lokalt omhändertagande. Den positiva effekten på miljö kvalitetsnormerna blir större när även dagvatten från befintliga områden med bebyggelse tas omhand i de anläggningar för lokalt omhändertagande som inrättas i utvecklingsområdena.

3.2.12.4 Kalkning

Sjöar och vattendrag har påverkats av försurning genom luftnedfall av svavelämnen samt markanvändning. För att motverka effekterna av försurningen på vattenmiljön, kalkas många sjöar och vattendrag. I Osby kommun har kalkning bedrivits sedan 1985. Kalkning sker med hjälp av båt, flyg alternativt doserare. I dagläget kalkas 22 sjöar och vattendrag i Osby kommun. Staten svarar för 85 procent av kalkningskostnaden och Osby kommun svarar för resten. Nedfallet av försurande svavel har minskat med effekten att återhämtning sker i försurade sjöar och vattendrag. Trots minskad försurning kommer kalkning av sjöar och vattendrag att behövas under en lång tid framöver.

Riktlinjer och rekommendationer för kalkningsverksamheten finns i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter samt i Naturvårdsverkets handbok (2010:2) för kalkning av sjöar och vattendrag. Länsstyrelsen har det regionala ansvaret för att kalkningsverksamheten bedrivs målinriktat och effektivt samt att åtgärdernas effekter följs upp på ett ändamålsenligt sätt.

3.2.13 Strandskydd och LIS

Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten (miljöbalken 7 kapitlet 13 §). Syftet med LIS-områden är att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden.

I den fortsatta utvecklingen av Osby kommun är landsbygdsutveckling och landsbygdsutveckling i strandnära lägen en viktig del. Det kan innebära att LIS-områdena behöver ses över framöver för att möjliggöra fler LIS-områden. Under förutsättning att reglerna i övrigt kring strandskydd följs, ser Osby kommun positivt på att möjliggöra för ytterligare bebyggelse vid kommunens sjöar.

3.2.13.1 Ställningstagande

- Strandskyddets intressen ska fortsatt säkras. Det kan efter särskild prövning vara aktuellt med upphävande inom begränsade områden.
- Bebyggelse inom LIS-områden ska vid behov prövas med detaljplan och för enstaka byggnader genomgå prövning av dispens från strandskyddet samt bygglov i de fall det krävs bygglov, för att vidare säkerställa områdets lämplighet.
- Kommunen ska verka för att LIS-områden bidrar till utveckling och bättre tillgänglighet av naturmiljöer.
- LIS-områdena ska stimulera utveckling i kommunen generellt, och den lokala platsen specifikt, samt attrahera människor att flytta till områdena och i olika grad bidra till att upprätthålla och stärka befintlig service på landsbygder och i närliggande tätorter.
- Lokaliseringen av LIS-områden ska ske i anslutning till kollektivtrafikstråk.
- LIS-områden föreslås framför allt där det redan finns kommunalt vatten- och avloppsanslutning eller där en säker vatten- och avloppsförsörjning kan ordnas.
- Utpekandet av LIS-område ska inte påverka skyddade områden, djurlivet eller växtlivet negativt.
- Allmänhetens tillgång till stränder ska kunna säkras med fri passage.

3.2.13.2 Strandskydd

Strandskyddet gäller vid alla kuster, sjöar och vattendrag i Sverige och regleras huvudsakligen i 7 kapitlet, 15 § miljöbalken. Strandskyddet syftar till att långsiktigt kunna trygga allmänhetens tillgång till strandområden, samt för att kunna bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta om att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om detta behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Detta gäller dock inte för de byggnader eller anläggningar som för sin funktion måste anläggas vid vattnet.

Inom strandskyddsområdet är det förbjudet att uppföra nya byggnader. Likaså får inte byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras som hindrar eller avhåller allmänheten från strandskyddsområdet. Man får inte heller gräva, spränga eller på annat sätt förbereda för sådana åtgärder. Vidare får inte åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter inom strandskydds-zonen.

Strandskyddsområden är en viktig del av den gröna infrastrukturen eftersom de förser oss med en rad ekosystemtjänster, exempelvis biologisk mångfald, vattenrening och rekreation. (Naturvårdsverket 2022). Det finns samtidigt undantag från vad som inte får göras inom strandskyddsområdet, vilka Miljöbalken 7 kapitlet, 16 § fastställer.

Utgångspunkten är att strandskyddens syften ska säkras. I Osby kommun finns många sjöar och utgör en del av attraktiviteten i kommunen. Osby kommun är positiva till en utveckling i hela kommunen och kan i vissa fall efter särskild prövning anse att det är aktuellt att upphäva strandskyddet inom begränsade områden.

Översyn av strandskyddet har genomförts i Osby kommun, där Länsstyrelsen i dialog med kommunen har utvidgat strandskyddet i vissa strandområden och undantagit andra strandområden från skyddet. En samlad översyn av strandskyddet gjordes år 2002, och en ytterligare översyn av det utvidgade strandskyddet år 2014. Vid många mindre sjöar och vattendrag i kommunen är det

generella strandskyddet helt borttaget, medan skyddet kvarstår runt vattenförekomster som bedömts vara av högre värde för strandskyddets syften.

Generellt strandskydd kan gälla för anlagda vatten, även där strandskydd inte visas i Länsstyrelsens digitala kartlager över strandskydd. Detta gäller vattenförekomster som anlagts efter Länsstyrelsen Skånes beslut om översyn av strandskydd i Osby kommun år 2002, då de inte har ingått i översynen och kunnat undantas från skyddet. I lagstiftningen finns inget generellt undantag från strandskyddsbestämmelserna för anlagda vatten. Länsstyrelsen Skåne har tolkat praxis och vägledning som att anlagda vatten som är rent tekniska anläggningar som uppenbart inte har annan funktion, exempelvis dagvattendammar, är undantagna från strandskydd. Det finns inte något allmänt undantag för anlagda vatten som därmed omfattas av strandskydd. Detta behöver beaktas vid detaljplanering och bygglov.

I planlagda områden kan strandskydd inträda nära vattendrag och sjöar när en detaljplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan, där skyddet behöver hanteras i den nya planen. Då görs en ny bedömning av särskilda skäl samt förenlighet med strandskyddets syften. Lagrummen är 7 kap 18 g § miljöbalken och 10 a § lag om införande av miljöbalken.

3.2.13.3 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Kommunerna kan i sin översiktsplan peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Inom dessa områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Syftet med LIS-områden är att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden. Redovisningen i översiktsplanen är ett första steg i att möjliggöra för tillämpningen av det särskilda skälet i miljöbalkens 7 kap 18 d §. Områdena ska vara vägledande när ansökningar om dispenser från strandskyddet prövas samt för upphävande av strandskyddet i detaljplaner. Det finns två särskilda skäl som kan ge dispens – exempelvis byggnation av turistanläggning nära vatten och i vissa fall enstaka en- och tvåbostadshus och komplementbyggnader (om husen uppförs i anslutning till befintlig bebyggelse). Strandskyddets huvudsakliga syfte, att långsiktigt sätt kunna trygga allmänhetens tillgång till strandområden samt för att kunna bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten, ska fortsatt vara möjligt.

Område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen anges i miljöbalkens 7 kapitel 18e §. De punkter som anses relevanta för utpekande av LIS-områden i Osby kommun är:

- Är lämpligt för utveckling av landsbygden,
- Är av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande kan tillgodoses långsiktigt
- Endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter

Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller möjliggöra för butiker och offentlig service på landsbygderna. Osby kommun består till stor del av landsbygd och kommunen har gott om sjöar och vattendrag. Redovisning av LIS-områden i översiktsplanen är ett steg i att möjliggöra för tillämpning av det särskilda skälet i 18 d § som användas vid strandskyddsdispenser eller vid upphävande av strandskyddet i detaljplaner. För att hänvisa till detta särskilda skäl kan ytterligare inventeringar av växt- och djurliv samt allmänhetens tillgänglighet till området behöva göras i de aktuella ärendena.

3.2.13.4 Föreslagna LIS-områden

Kommunen antog 2014 en LIS-plan som ett tematiskt tillägg till ÖP 2010, där arton LIS-områden pekades ut. Områdena har i varierande utsträckning utvecklats, men många av dem kvarstår oexploaterade och har inte bidragit till fortsatt landsbygdsutveckling.

Osby kommun präglas av mycket skog, sjöar och vattendrag som har stor betydelse för boende, rekreation, friluftsliv och turism. Kommunen har därmed möjlighet att vidareutveckla ett attraktivt och sjönära boende samt möjligheter för verksamheter inom friluftsliv och turism att utvecklas utan att strandskyddets syfte behöver riskeras. Kommunen vill fortsätta ha en generös inställning till byggnation på landsbygden för att bidra till en levande landsbygd.

I detta avsnitt redovisas åtta LIS-områden för utveckling av bostäder eller verksamheter där kommunen bedömer att det särskilda skälet för landsbygdsutveckling kan användas vid prövning av dispenser eller upphävande av strandskyddet. Länsstyrelsen delade kommunens bedömning för dessa åtta områden, i sitt granskningsyttrande för LIS-planen 2014. Områdena har bedömts utifrån förutsättningar att stimulera utvecklingen i hela kommunen generellt, och den lokala platsen specifikt, samt att attrahera människor att flytta till områdena och i olika grad därmed bidra till att upprätthålla och stärka befintlig service på landsbygder och i närliggande tätorter. LIS-områdena som pekats ut är:

1. Strönasjön område 1 (norra)
2. Aborrasjön
3. Vesljungasjön
4. Angsjön
5. Hjertasjön
6. Rågebodasjön
7. Stora Gylet
8. Strönasjön område 2 (södra)

Strönasjön område 1 (norra), Aborrasjön, Vesljungasjön samt Angsjön är utpekade områden lämpliga för bebyggelse med bostäder och/eller anläggningar för friluftsliv, rekreation och turism.

Hjertasjön, Rågebodasjön, Stora Gylet samt Strönasjön område 2 (södra) är utpekade områden lämpliga för bebyggelse med anläggningar för friluftsliv, rekreation och turism.

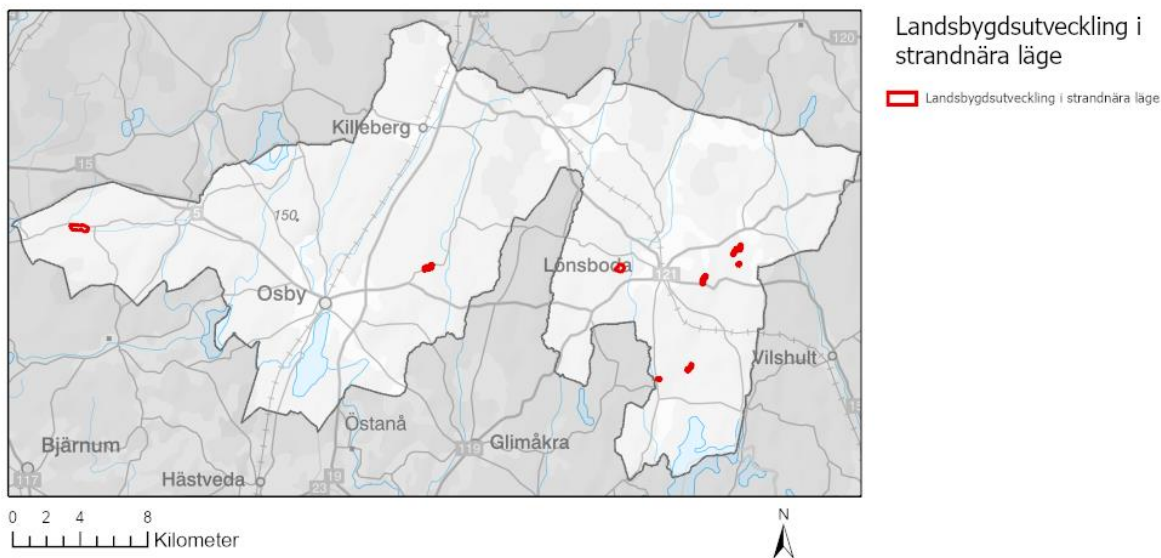
Till varje område finns en karta med tillhörande beskrivning. Beskrivningen berör i många fall inte bara det föreslagna området utan även sjön och övriga angränsande områden. Vid utpekandet har hänsyn tagits till exempelvis riksintressen samt övriga kända värden. Ytterligare utredningar kan behövas som underlag för bedömning av fortsatt utveckling inom de föreslagna områdena. Det finns i de utpekade områdena inga motstående intressen eller restriktioner. Inga av de utpekade områdena innehåller kända föroreningar.

Utpekade LIS-områden kan innebära att värdefull mark tas i anspråk, ett ökat resande och annat som kan stå i konflikt med de allmänna miljömålen strävan mot ett hållbart samhälle. Men i förlängningen kan det även innebära ett förbättrat underlag för lokala servicefunktioner samt att fler väljer att bo kvar i landsbygden och i kommunen. Etablering av verksamheter med anknytning till turism och friluftsliv innebär fler arbetstillfällen, lockar besökare och gynnar det lokala näringslivet i sin helhet. Tillgängligheten till attraktiva naturområden kan ökas, och fler människor får möjlighet att vistas i skog, mark och vid vatten inom rimligt avstånd från hemorten i stället för att behöva söka rekreation på längre avstånd.

Vissa av de utpekade områdena har sedan tidigare bebyggts i viss omfattning, och bör kunna utvecklas eller kompletteras utan att det leder till betydande påverkan på växt- och djurlivet vid stränderna. Kommunen har för avsikt att fortsatt värna allmänhetens tillgänglighet till stränderna och strandskyddets syften i enlighet med miljöbalken. I varje enskilt fall behöver strandskyddsdispens sökas och prövas, utpekandet av LIS-området innebär inte att strandskyddet upphävs.

De områden som är utpekade har inga kända fornlämningar, men risken finns att man träffar på fornlämningar eftersom platser vid sjöar och vattendrag historiskt har nyttjats av människor. Inför bygglovsprövning och detaljplaneläggning kan det därför krävas arkeologiska utredningar.

För samtliga områden som utpekats krävs att man säkerställer att en eventuell exploatering inte påverkar recipientens vattenstatus. Detta innebär att man vid kommande exploatering måste se på vatten- och avloppslösning inom dessa områden utifrån ett större perspektiv. Det är angeläget att vatten- och avloppslösningar ordnas på ett säkert och hållbart sätt. Vikten av att förbättra sjöarnas vattenkvalité kvarstår. I vissa fall kan det komma att krävas kommunalt vatten och avlopp.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Osby kommun.

Strönasjön område 1 (bostäder och/eller anläggningar för friluftsliv, rekreation och turism) och 2 (anläggningar för friluftsliv, rekreation och turism)

Läge

Strönasjön ligger i kommunens östra del, cirka fyra kilometer öster om Lönshult.

Områdesinformation

Det finns ett antal hus väster och öster om sjön. Landskapet kring sjön utgörs av barrskogar och jordbruksmark. Längs västra stranden löper ett område med värdefull strandskog. Väster om denna finns naturvärdesområden med rester av lövängar. Det finns endast ett fåtal kända fornlämningar (tjärdalar) i sjöns omgivning.

LIS-område

Vid Strönasjön har två LIS-områden utsetts. LIS-område 1 är beläget nordväst om sjön där befintlig bebyggelse finns. Området är lättillgängligt på grund av de större vägarna norr och söder om sjön samt den mindre vägen som följer sjöns västra sida. Området utgörs främst av hygg och granplanteringar. Intill södra delen av området finns värdefull strandskog. LIS-område 2 är beläget söder om sjön. Här finns ett uthus samt en badplats som är tillgänglig för allmänheten. Området utgörs av hygge, blandskog och åkermark.

Kommunikation

Sträckan mellan Lönshult och Wilshult är ett viktigt kollektivtrafikstråk. Busslinje 562 går från Hunshult som ligger 1,4 kilometer söder om sjön. Linjen går mellan Älmhult och Olofstöm. Norr om sjön går väg 119 mellan Lönshult och Ryd och söder om går väg 121 mellan Lönshult och Wilshult.

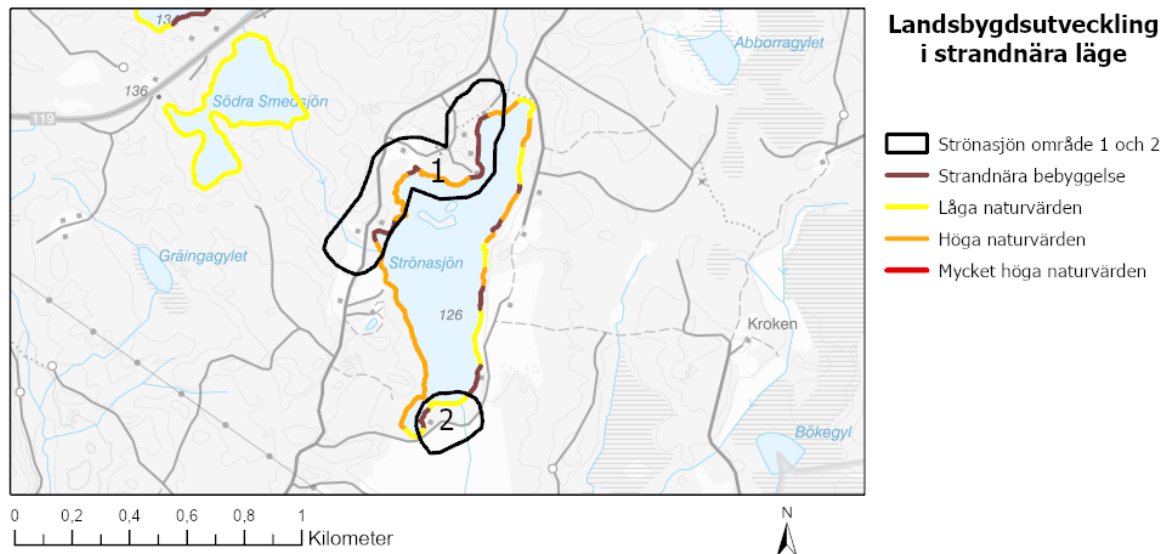
Motiv och riktlinjer

I LIS-område 1 finns det redan bebyggelse och kompletterande bebyggelse bedöms vara lämplig. Områdets närhet till Lönshult och områdets tillgänglighet bidrar till att göra det intressant för utbyggnad av permanenta bostäder eller fritidshus. Området är även möjligt att utveckla med utgångspunkt i dess rekreativvärden och att skapa verksamheter för turism och friluftsliv. Strandskogen (sumpskogen) ska bevaras och ny bebyggelse får inte medföra negativ påverkan på förutsättningarna att bevara skogen. Särskild hänsyn ska tas till befintliga naturvärden. Eventuella fornlämningar bör sparas och tas med vid planeringen av ny bebyggelse. I område 2 ligger badplatsen som är av stor betydelse för allmänheten vad gäller tillgänglighet och nyttjande. Området

lämpar sig därför inte för permanent boende utan bör utvecklas vad gäller friluftsliv, rekreation och turism.

Miljö kvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten när det gäller Strönasjön.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Strönasjön.

Aborrasjön

Läge

Aborrasjön ligger cirka två kilometer öster om Lönsboda i ett skogslandskap med inslag av jordbruksmark söder om sjön.

Områdesbeskrivning

Det finns ett antal hus sydväst och söder om sjön. Nordost om sjön brer ett större hygge ut sig. Väster om sjön finns värdefulla sumpskogar. Vid befintlig bebyggelse och vid jordbruksmarken sydväst/söder om sjön finns vackra lövträdsdungar. Kring sjön finns flera tjärdalar och beckrytor.

LIS-område

LIS-området är beläget sydost om Aborrasjön. Området domineras av barrskog men på vissa platser finns lövträdsdungar. I LIS-området finns en tjärdal.

Kommunikationer

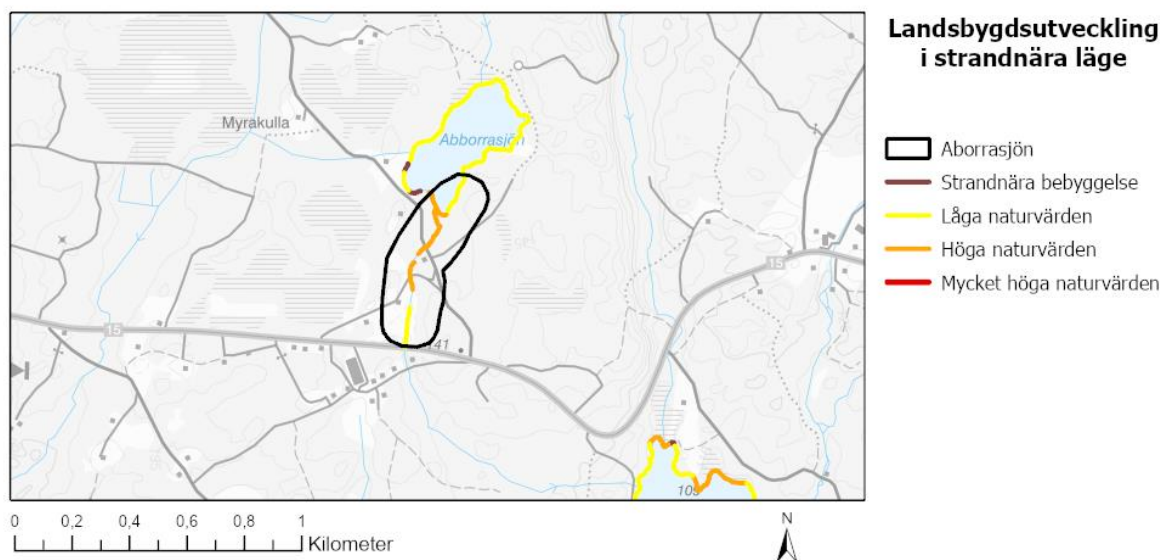
Söder om sjön går väg 121 mellan Lönsboda och Vilshult som är ett kommunikations- och kollektivtrafikstråk. Buss 562 mellan Älmhult och Olofström via Lönsboda går på väg 121. Det är maximalt 750 meter till busshållplats i Ö Gisslaboda från LIS-området.

Motiv och riktlinjer

Ett flertal faktorer gör att LIS-området vid Aborrasjön lämpar sig för permanent- och fritidsbebyggelse. Faktorerna är områdets närhet till Lönsboda och den service som där erbjuds, områdets tillgänglighet från väg 121, kollektivtrafik möjligheter och att det redan finns viss bebyggelse i området. I LIS-området är det även möjligt att utforma verksamheter eller åtgärder som stärker friluftslivet eller turismen. Vid exploatering i LIS-området är det viktigt att hänsyn tas till riksväg 15 (Tvärledens) framtida dragning. Äldre lövträd, lövträdsdungar, värdefull strandskog och fornlämningar bör bevaras vid en exploatering i området. Jordbruksmark bör ej bebyggas. Marken är på vissa ställen sank i närheten av sjön och ny bebyggelse bör inte uppföras på eller i anslutning till sankpartier.

Miljö kvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten när det gäller Abborrsjön.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Abborrsjön.

Vesljungasjön

Läge

Vesljungasjön är belägen i kommunens västra del, vid Vesl junga cirka femton kilometer väster om Osby. Visseltofta som har en del servicefunktioner ligger cirka fem kilometer öster om Vesljungasjön.

Områdesbeskrivning

Vid Vesljungasjöns norra och östra och norra del finns det befintlig bebyggelse. Befintlig bebyggelse består både av permanentbostäder och fritidshus. Landskapet kring sjön domineras av barrskog med ett stort inslag av tall. Sjön ingår i kommunens naturvårdsplan och har utvidgat strandskydd på 150 meter. Sydost om sjön finns Sjomossen som är en skogsbevuxen högmossa med vissa naturvärden (naturvårdsplanen, klass 3). Ytterligare ett område med naturvärden finns längs Lillån öster om sjön. Det är en stor hagmark med inslag av slättermad. Söder om sjön finns sumpskog där tall och glasbjörk dominerar. Vesljungasjön klassas som regionalt värdefullt vatten. I sjön finns de två rödlistade arterna sjötätel och spädslinke. I Lillån som ansluter till sjöns östra sida finns även de rödlistade arterna klockgentiana och hårklomossa (även med i bilaga 2 i habitatdirektivet). Kring sjön finns ett antal fornlämningar, främst i och kring Vesl junga (järnframställningsplats, sågverkslämning, blästbrukslämning, kolbottnar, gårdstomt med mera)

Kommunikationer

Norr om sjön går en större väg mellan Osby-Vesl junga- Emmaljunga. Närmsta kollektivtrafikförbindelse finns i Markaryd och inom kommun finns den i Osby.

LIS-område

LIS-området omfattar sjöns norra del. Den ligger inom redan detaljplanelagt område och finns med som utredningsområde för fritidshusbebyggelse i kommunens översiktsplan. Utformningen på LIS-området skiljer sig dock något från det område som finns i översiktsplanen. En större del av området omfattas av områdesbestämmelser. I det fall intresse finns att göra ingrepp i området som går i strid mot områdesbestämmelserna så ska bestämmelserna ändras (förutsatt att ingreppet är lämpligt i området). Marken i norra och nordöstra delen av området är relativt högt belägen. I norr finns bostäder och fritidshus i ett landskap som utgörs av blandskog och öppna fält med gammal hagmark.

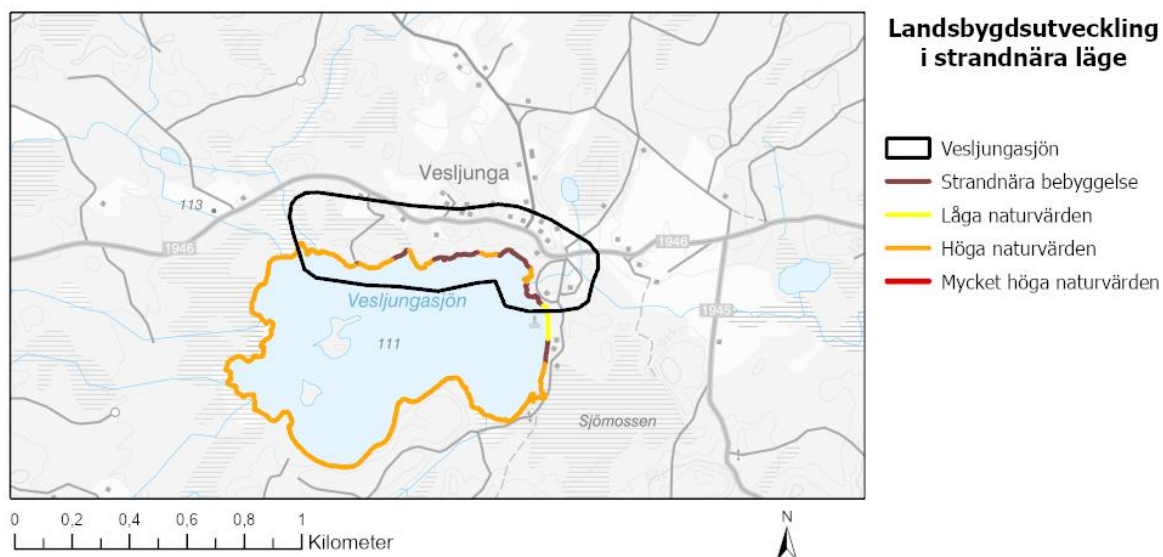
Det finns mycket tallar i området. Öster om sjön finns ett antal fritidshus. Marken här är högt belägen Landsbygdsutveckling i strandnäraläge Osby kommun i nordost och sluttar därefter ner söderut. Söder om sjön finns en större höjd på en udde. Skogen på höjden domineras av barrskog med inslag av lövträd. Det finns flera tallar i området. Sjömossen sydost om sjön omfattas av kommunens naturvårdsplan. Det finns ett antal fornlämningar inom LIS-området såsom lämningar efter sågverk, torp, slaggvarp och gårdstomt.

Motiv och riktlinjer

LIS-området prioriteras för permanenta bostäder eller fritidshus eftersom det redan finns bebyggelse i området och utrymme finns att komplettera denna. Badplatsen vid sjön gör området attraktivt för exempelvis uthyrning av stugor. Ny bebyggelse får ej läggas för nära sjön då vattenflödet varierar under året och de närmsta strandängarna översvämmas. Särskild hänsyn ska tas till befintliga naturvärden. Vid en exploatering i området ska en förtätning av befintlig bebyggelse eftersträvas. Badplatsen får inte bebyggas eller "byggas in" så att den upplevs som svåråtkomlig för besökare. Området där badplatsen är lokaliserad anses inte kunna utgöra ett LIS-område och har således undantagits planen. Äldre tallar och lövträd sparas. Fornlämningarna i området bevaras och integreras i planeringen av nybyggnation.

Miljö kvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten när det gäller Vesljugasjön.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Vesljugasjön.

Angsjön

Läge

Angsjön ligger cirka fem kilometer nordost om Osby.

Områdesbeskrivning

Landskapet kring sjön är en blandning av skog och jordbruksmark. Angsjön är klassad som ett nationellt värdefullt vatten med högt fiskevärde och har ett utvidgat strandskydd på 150 meter. Sjön är skyddsområde för flodkräfta. Nordväst om sjön finns sumpskog som ansluter till sjön. Söder om sjön, nära Angshult, finns ett naturvärdesområde med bokskog. I anslutning till naturvärdesområdet finns en nyckelbiotop med ädellövskog. Biotoperna söder om Angsjön i Angshult omfattas även av ängs- och betesmarksinventeringen och kommunens naturvårdsplan (höga naturvärden, klass 2). I planen beskrivs området som vacker hagmark med hamlade askar, stengärdesgårdar och en fågata. Området Angshult-Gussa Svenstorp ingår även i kulturmiljöprogrammet p.g.a. välbevarat odlingslandskap och äldre byggnader. I Angshult finns fornlämningar såsom fossil åkermark,

gårdstomt, minnessten och linbastu. Nordost om sjön fann man på 1930-talet en stockbåt. Vid Sjöhagen öster om sjön finns fossil åkermark.

LIS-område

LIS-området ligger i sjöns sydöstra del. Västra delen av området utgörs av gran- och blandskog samt hygge. I den östra delen övergår skogen till lövskogsdungar kring gårdarna. Intill träddungarna tar sedan hyggen vid. Lövträden är estetiskt värdefulla och hyser även stora naturvärden.

Kommunikationer

Busslinje 539 går mellan Osby och Lönsboda och har hållplats vid Svenstorp östra som ligger cirka 2,4 kilometer från LIS-området. Söder om sjön löper vägen mellan Angshult och Ekeröd.

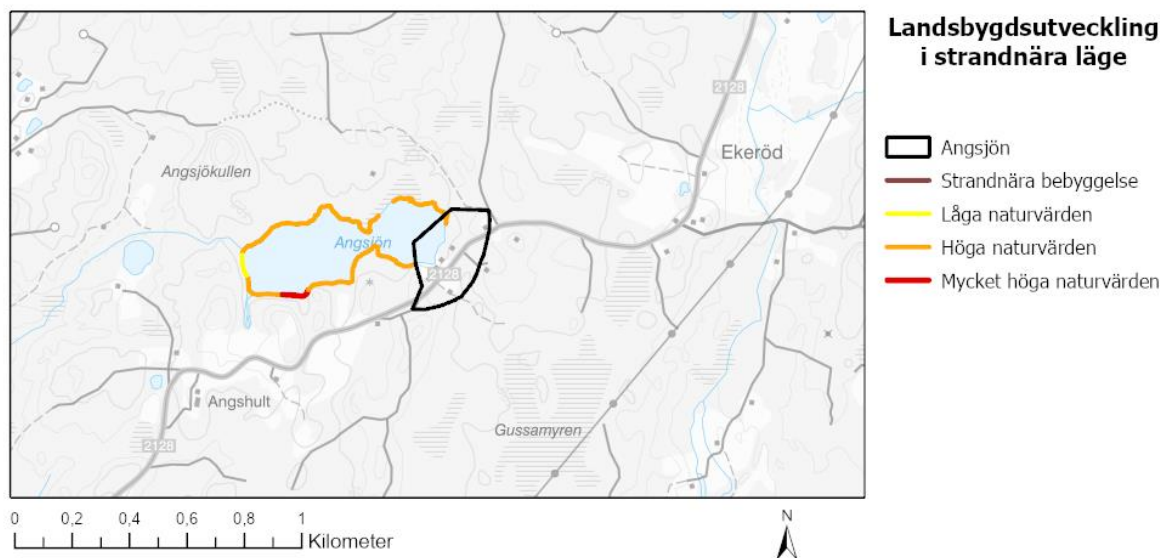
Motiv och riktlinjer

Vägen söder om sjön samt närheten till bussförbindelse gör området lättillgängligt. Tillgängligheten gör området lämpligt för permanenta bostäder eller fritidshus. Åtgärder eller nybyggnation får inte medföra negativ påverkan på beståndet av flodkräfta. Stor hänsyn ska tas till arten och förutsättningarna för dess fortlevnad får inte försämrats. Lövträdsdungarna vid befintlig bebyggelse ska bevaras så långt som möjligt. Särskilt äldre lövträd sparas och tas med vid planeringen av bebyggelse. För att förhindra att kulturmiljövärden exploateras bort ska det göras en detaljplan om bostäder eller fritidshus avses uppföras i området.

Angsjön klassas som nationellt värdefullt vatten och omgärdas av höga naturvärden. Det är av stor vikt att ta hänsyn till detta vid eventuell exploatering.

Miljö kvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten när det gäller Angsjön.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Angsjön.

Hjärtasjön

Läge

Hjärtasjön är belägen i östra delen av kommunen cirka två kilometer väster om Lönsboda.

Områdesbeskrivning

Sjön och dess omgivning är ett populärt friluftsområde. Runt sjön går en vandringsled och i norr finns en badplats med toalett, brygga och grillplats samt ett större friluftsområde med möjlighet till aktiviteter kopplade till natur och kultur. Sjön omges av ett barrskogslandskap med ett stort inslag av tall närmast sjön. Det finns få bostäder i närheten av sjön och den västra sidan är oexploaterad vad gäller bebyggelse.

LIS-område

Norra tredjedelen av sjön där det redan finns anläggningar omfattas av LIS-område. Det stora inslaget av tall i skogen ger sjön och landskapet en speciell karaktär. I nordväst berörs en mindre del av en sumpskog. Öster om Hjärtasjön finns ett skyddsområde för vattentäkt. Kring sjön finns ett antal fornlämningar, främst tjärdalar.

Kommunikationer

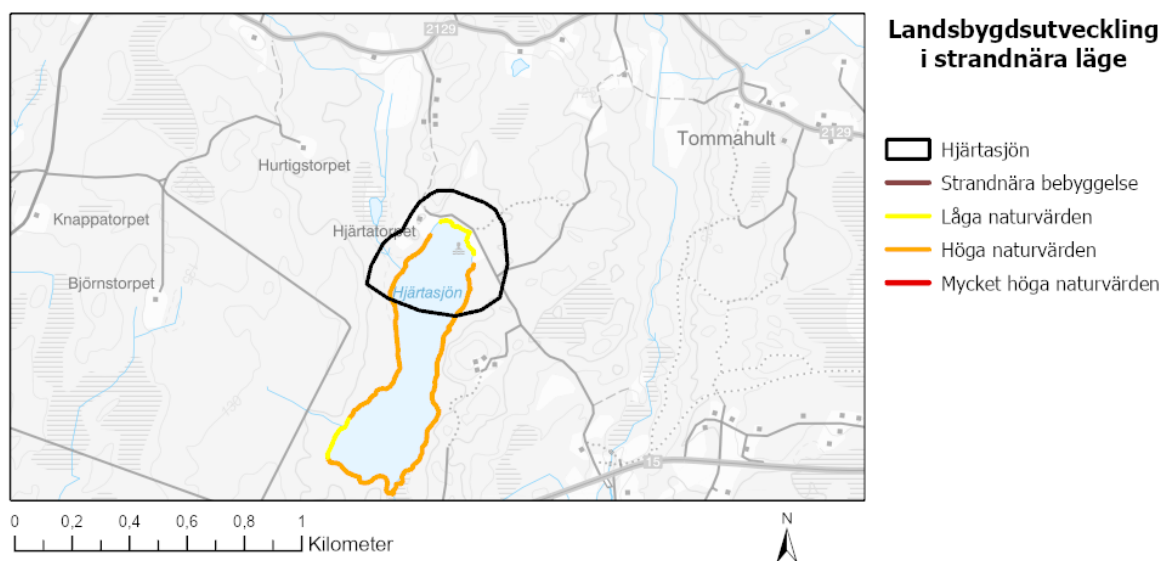
Söder om sjön går väg 119 som gör det lätt att ta sig till likväl Lönsboda, Osby som Glimåkra. Vägen är ett viktigt kommunikationsstråk och trafikeras av busslinje 539 mellan Osby och Lönsboda. Närmaste hållplats är Lönsboda tätort.

Motiv och riktlinjer

Området är inte lämpligt för permanenta bostäder eller fritidshus på grund av de delvis höga rekreationsvärdena i kombination med frånvaro av befintlig bebyggelse. Lämpligt är istället att utveckla, förstärka och komplettera det frilufts- och föreningsliv som redan finns i området. Området ska utvecklas utifrån befintliga värden. Det kan till exempel handla om att skapa en anordning eller verksamhet i anslutning till vandringsleden, såsom övernattningsmöjligheter och bryggor. Fornlämningar ska bevaras då en stor del av friluftsaktiviteterna i området är knutna till kulturmiljön. Eventuella ingrepp ska ske restriktivt och naturvärden såsom tallar, äldre granar och värdefulla lövträd bevaras. Särskild hänsyn ska tas till befintliga naturvärden.

Miljö kvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten när det gäller Hjärtasjön.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Hjärtasjön.

Rågebodasjön

Läge

Rågebodasjön ligger i kommunens sydöstra del cirka 5,5 kilometer söder om tätorten Lönsboda.

Områdesbeskrivning

Väster om sjön finns ett vackert jordbrukslandskap med lövskogar och värdefulla hagmarker. Öster om sjön utgörs landskapet av barrskog och hygge. Befintlig bebyggelse är främst lokaliserad till jordbrukslandskapet väster om sjön och tillgängligheten är här god. Den mer oexploaterade östra sidan är svårare att ta sig till. Cirka 1-2 kilometer söder om sjön går Skåneleden. Odlingslandskapet väster om sjön är med i kommunens naturvårdsplan och bedöms ha höga naturvärden (klass 2). Norr om sjön finns en skyddsvärd mad, även denna är med i naturvårdsplanen (klass 2, höga naturvärden). Väster om sjön finns flera naturvärdesområden med lövskogslundar och ädellövskog. Det finns även en nyckelbiotop som utgörs av betesmark. Landskapet söder om sjön finns med i kulturmiljöprogrammet.

LIS-område

Ett LIS-område är beläget väster om sjön, vid redan befintlig bebyggelse. Vegetationen närmast sjön är värdefull med äldre granar och lövträd. I övrigt dominerar området av planterad barrskog utan större naturvärden. Det finns inga kända kulturvärden i LIS-området.

Kommunikationer

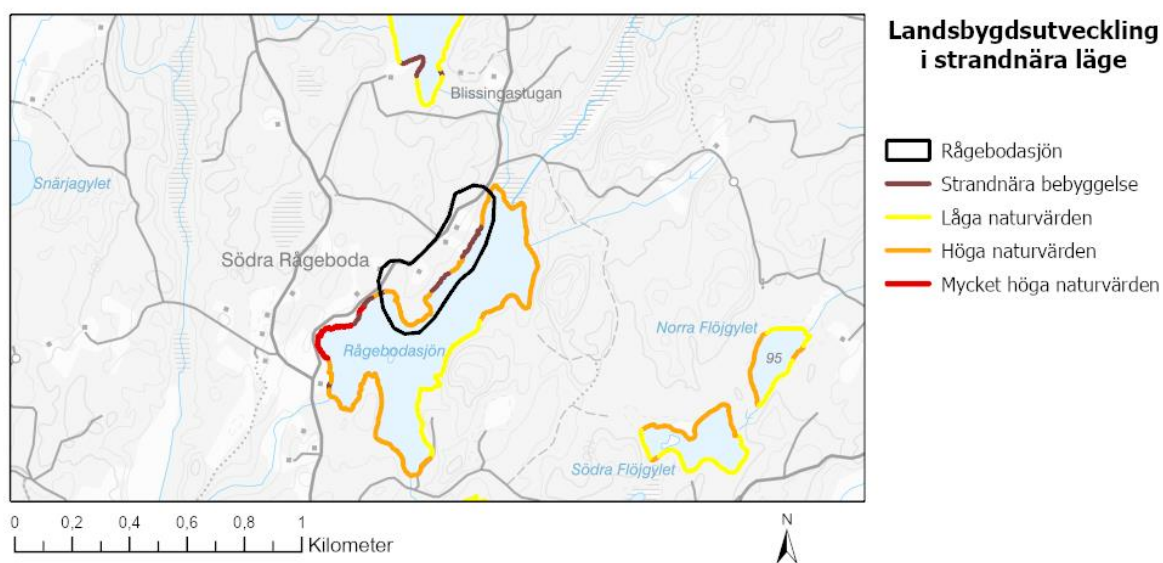
Närmaste kollektivtrafikförbindelse finns i Lönsboda.

Motiv och riktlinjer

Området är lämpligt för verksamheter knutna till friluftslivet eller turism. Det skulle kunna vara möjligt att skapa en avstickare från Skåneleden som ligger nära Rågebodasjön. I så fall kan det till exempel vara intressant att göra ett vindskydd, grillplats, brygga eller stuga för uthyrning för att stärka rekreationsvärdet. Nära sjön finns vissa sankpartier som inte bör bebyggas på grund av risken för översvämning. Gamla granar och lövträd ska sparas och tas med vid planeringen av ny bebyggelse.

Miljökvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljökvalitetsnormer för vatten när det gäller Rågebodasjön.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Rågebodasjön.

Stora Gylet

Läge

Stora Gylet är ett litet vatten i kommunens sydöstra del. Söder om sjön, genom utpekad LIS-område går Skåneleden (markerad med rött på kartan). Avståndet till Lönsboda, där det finns service såsom livsmedelsaffär, är närmare sex kilometer. Sjön omges av barrskog.

Områdesinformation

Området har låga naturvärden och det finns inte några fornlämningar noterade kring sjön.

LIS-område

LIS-området ligger söder om sjön och består av ett barrskogsområde. Det finns inga kända natur eller kulturlämningar i området.

Kommunikationer

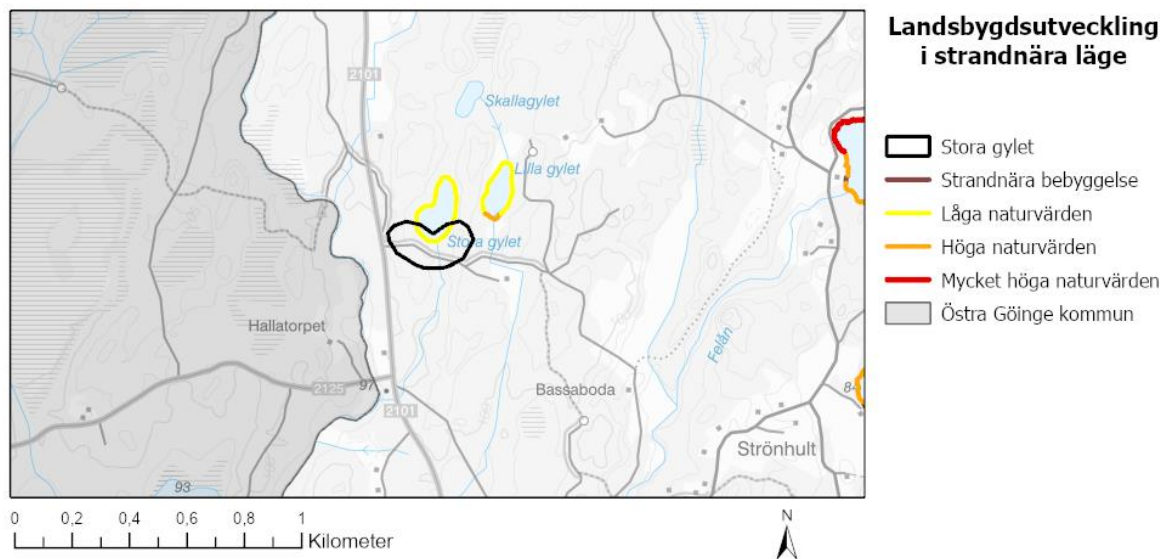
LIS-området ligger intill vägen som går mellan Lönsboda och Sibbhult. Närmaste kollektivtrafikförbindelse finns i Lönsboda.

Motiv och riktlinjer

Skåneleden går rakt genom utpekad LIS-område vilket gör att LIS-området lämpar sig väl för åtgärder knutna till friluftslivet. Åtgärder som kan vara intressanta är grillplats, vindskydd, brygga med mera. Området är inte attraktivt eller lämpligt för bostäder eller fritidshus. Värdefulla element såsom äldre granar, tallar och lövträd bör sparas.

Miljö kvalitetsnormer

Det saknas fastställda miljö kvalitetsnormer för vatten när det gäller Stora Gylet.

Karta som visar områden för landsbygdsutveckling vid Stora Gylet.

4 Handlingsplan

Översiktsplanen innehåller många ställningstaganden. En del ställningstaganden rör processer, en del förslag på utredningar, en del strategiska inriktningar med mera. För att förtydliga och sammanfatta de förslag till konkreta åtgärder som översiktsplanen föreslår och som i vissa fall har betydelse för flera tematiska områden har denna handlingsplan tagits fram. Handlingsplanen innehåller därmed åtgärder som behöver tas fram efter att översiktsplanen är klar. Det handlar också om att genom att arbeta med nedanstående bedrivs en kontinuerlig översiktlig planering och nedanstående styrdokument och planeringsunderlag kan sedan fungera som vägledning och säkerställa att de intentioner som översiktsplanen anger, genomförs.

Handlingsplanen kommer att utgöra ett levande arbete under processen med översiktsplanen. Det innebär att den kommer att förändras under arbetets gång och fram till beräknat antagande av översiktsplanen, vår/sommar 2024. Handlingsplanen behöver sedan förse med när de olika åtgärderna ska genomföras och vem som ansvarar för respektive åtgärd.

Åtgärd	Varför det är viktigt	Prioritet	Lagkrav
Styrdokument och planeringsunderlag			
Vattentjänstplan	För att kommunen ska ha en långsiktig planering för hur kommunen ska tillgodose det långsiktiga behovet av allmänna vattentjänster (vatten och avlopp). Vattentjänstplanen ska även innehålla en bedömning om åtgärder för att anläggningarna ska fungera vid skyfall. Kommunfullmäktige ska vart fjärde år bedöma aktualiteten med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster.	Hög, pågår	x
Riktlinjer för bostadsförsörjning	För att redovisa vad kommunen ska göra med det befintliga bostadsbeståndet och hur bostadsplaneringen ska se ut. Ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod.	Hög, pågår	x
Risk och sårbarhetsanalys	För att kommunen ska ha beredskap för vilka extraordinära händelser som kan inträffa och hur de kan hanteras i kommunen. Ska redovisas vart fjärde år, senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val.	Mellan, pågår	x
Naturvårdsplan, uppdatering	För att bevara, skydda och utveckla kommunens naturvärden och för den biologiska mångfalden.	Mellan	
Kulturmiljöprogram	För att bevara, uppmärksamma och utveckla de kulturhistoriskt	Mellan	

	värdefulla miljöerna i kommunen.		
Grönplan uppdatering	<p>En grönplan är viktig för att bevara och utveckla grönstrukturen som underlag för kommande planering, byggande och förvaltning.</p> <p>Grönstrukturen är viktig för biologisk mångfald, klimatförändringar och folkhälsa.</p>	Mellan	
Fördjupad studie i Lönsboda	<p>Sydostlänken kan komma att påverka Lönsboda. För att dra nytta av den satsningen bör Osby kommun fördjupat titta på vilka fördelar Osby kommun kan dra ur etableringen av persontågstrafik. Vidare kan det vara fördel att ta fram en fördjupad tätortsanalys för att belysa viktiga frågor för utveckling kopplat till stationsläget och persontågstrafik – exempelvis stråk, parkeringar för bil och cykel i anslutning till stationsläget med mera.</p>	Hög	
Brand- och släckvattenplan	<p>Dricks- och brandvattenförsörjning är kommunalt ansvar och har lite olika behov. Tillgången på brandvatten behöver säkerställas utan att påverka dricksvattenförsörjning negativt. Svenskt vatten rekommenderar att kommunerna har en brandvattenplan och i den utvidgar med hantering av släckvatten.</p>	Mellan	